

W
K

Paß
11. IV

Pa

PROSPERI
F A R I N A C I I,
JURISCONSULTI
ROMANI,

De Immunitate Ecclesiarum, & confu-
gentibus ad eas,

AD INTERPRETATIONEM
BULLÆ GREGORII XIV.

A P P E N D I X

A D Q U Æ S T I O N E M XXVIII.

In Titulo de Carceribus & Carceratis.

INDICE DUPLICI, ARGUMENTORUM
ET QUÆSTIONUM,

Itemque Rerum, Verborum ac sententiarum
accuratissimo, annexo.

*Boni publici gratiâ denuò nunc diligenter recusa, & characterum
diversitate distincta.*

N O R I B E R G Æ,

Sumtibus WOLFGANGI MAURITII ENDTERI.

A N N O M D C X C I I I.

7

PROSPERI
PARRINACII
JURISCONSULTI
ROMANI

De Institutione Iuliana & Constantiana ad

AD INTERPRETATIONEM
BIBLIE GREGORII XI

APPENDIX

AD VESTIGIA

INDEX BIBLICUS ARGUMENTORUM

ET QUORUNDAM

LIBRORUM QUORUM LIBRARIUS

Post scriptum gratis habet sine ulla gratia

MDCCCXXXIII

Summa-Werger, in Nassau-Verlag
KNOX-Verlag

AD MODUM REVERENDO, MAGNIFICO,
ET NOBILISSIMO VIRO,

**DN. JOANNI LUDOVICO
AB HAGEN, SS. THEOLO-
GIÆ LICENTIATO,**

**SACR. CÆSAR. MAJEST. CONSILIARIO,
ET IN RE LITERARIA COMMISSARIO
GENERALI,**

**ECCLESIARUM S. BARTHOLOMÆI
ET DIVI LEONHARDI APUD IMPERIALES**

**FRANCOFURTENSES, Itemq; MOCKSTATENSIS,
respective Præposito, Decano, & Cano-
nico venerando,**

**SACRI PALATII, AULÆQUE LATERANEN-
SIS COMITI ILLUSTRIS, NEC NON PROTONOTARIO
Apostolico dignissimo,**

Meccenati & Patrono suo observando.

**SALUTEM PLURIMAM CUM
Officiorum promptitudine.**

IN lucem Romæ prodiit anno præterito, admodum Reverende,
Magnifice & Nobilissime Dn. Meccenas, Prosperi Farinacii Jure-
consulti Romani eminentissimi p. m. Tractatus de Immunitate
Ecclesiarum, & confugientibus ad eas, ad interpretationem Bullæ
GREGORII XIV. appendix nimirum ad Quæstionem XXVIII. Praxis &
Theoricæ Criminalis jam dicti P. Farinacii in Titulo de Carceribus & Carcerati-
bus: Cui Tractatui annexa etiam fuit ejusdem authoris Fragmentorum varia-
rum Quæstionum & communium opinionum Criminalium Pars Secunda. A-
deo autem editio illa Romana incorrecta est, mendisque & erratis typographi-
cis tam turpiter referta, ut nihil supra. Cum igitur Clarissimi viri Zachariæ
Palthenii I. V. Doctoris & quondam Bibliopolæ, fratris mei dilecti, p. m.
Heredes, privilegiis tam Pontificali quam Cæsareo ad tantæ molis rem fa-
ctis munitæ, duo illa supplementa Operum Criminalium præclarè illius Jure-
consulti, non minus quam gemellos postumos, Consiliorum nempe sive Re-
sponsoforum ejusdem Libri Tertium, itemque Additiones ad omnia ejus ha-
tenus

EPISTOLA DEDICATORIA.

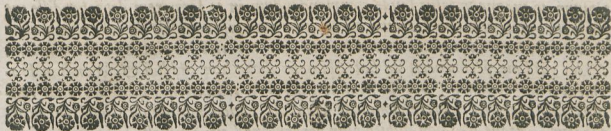
Stenus impressa Opera, elegantius & correctius, ut priora omnia, in Germania nostra sumptibus suis recudi jam curaturæ essent, rogarunt me, ut, quantum ejus inter reliqua mea quantulacunque negotia fieri possit, limam illis adhiberem, & textum ab allegatis distinguerem. Quod cum à meâ professione non omnino alienum fuerit, denegare eis nec volui, nec potui: Legi igitur, relegi, & amputatis superfluis, additisque quæ à contra omiſſa fuerant, demptis etiam passim mendis innumeris, quod à me petitum fuit, opera quantumvis tumultuaria, feci, ut, licet humani à me nihil alienum putem, ea in re tamen amplius nihil jure in me desiderari posse sperem. Penſo autem illo nunc absoluto, cum novam hanc editionem Palthenianam, eamque politioſiorem, & limatioſiorem, sine novo patrono in publicum prodire nolim, ad Reverendæ & Nobiliſſ. T. Magnific. tutelam confugere mihi placuit, non solum eam ob causam, ut lucem aliquam ei à luce dignitatis tuæ, & radium aliquem famæ à gloriæ tuæ splendore conciliarem, verum etiam, ut meam erga te observantiam isto quasi fidei pignore declararem: tum vero maxime, ut hunc tractatum tibi, qui locum in pluribus Ecclesiis satis honorificum tenes, jure inscribi palam omnibus facerem. Hilari igitur fronte, Reverende, Magnifice, & Nobiliſſ. Dn. Mœcenas, hanc dedicationem aspice: hilariori munusculum levidentense accipe: & inde animi mei voluntatem aestima: meque in omne posterum tempus solito tuo favore, quo omnes literatos non sine liberalitate singulari prosequeris, benigne & humaniter complectere: Inprimis autem Heredibus Palthenianis fac ut apud Sacratiss. Cæsar. Majest. contra æmulos, nec re, nec consilio desis, aut obsis, sed potius proſis & adſis. Interim Rev. & Nob. T. Magnific. optime in Christo Jesu unico Servatore nostro valeat. Dabam Francofurti IX. Calend. Septembr. ipſo die, qui D. Bartholomæo Apostolo juxta stylum antiquum sacer est, Anno Salutis M. DC. XXI.

Reverend. & Nobiliſſ. T. Dom.

Studioſiſſ.

CRATO PALTHENIUS.

ILLU.

ILLUSTRISSIMO ET REVE-
RENDISSIMO DOMINO

BENEDICTO JUSTI-
NIANO S.R.E. EPISCOPO
CARDINALI PORTUENSI.

Andreas Brugiottus felic.

VIDEMUS quidem (CARDINALIS AMPLISS.) cum ceteris mundi partibus in societatem cælum coire ad rerum universitatem constituendam, sed non propterea (si doctioribus Philosophis credimus) ex iisdem initiis compactum est, quibus constant reliqua. est enim illi natura longe præstantior, que nec affici ab inferioribus hisce ullo modo potest. Non absimili ratione Sacerdotes aliosq. mancipatos homines Dei atque Ecclesie ministerio, qui cæli nomine alicubi sacris in literis appellantur, tametsi sejuncti à Republica non censentur, cum tamen divino quodam charactere sint insigniti, & nobilioribus illustres virtutibus quasi alio plasmate compositi, immunes degere par erat à præstationibus quibusdam, aliisque muneribus, quibus reliqui Crædes sunt obnoxii. qua etiam immunitate res ipsæ Deo addictæ gaudent. Privilegia hujusmodi neque desuerunt neque desunt qui labefactare conantur: haud enim soli gigantes vim cælo inferre tentarunt. quapropter occasio se peropportuna præbuit viris doctissimis tam Theologis, quam Jurisconsultis, eadem propugnandi. inprimis Prospero Farinacio Pontificii juris æque ac civilis peritissimo, per cujus laudes spatari jucundum sane mihi accideret, si aut ejus tibi in literis præstantia minus perspecta esset, aut suo ipse præconio non abunde clareret. Commentarium is scripsit de Immunitate Ecclesiastica, quem ego bono publico in lucem edere cum statuerim, tibi Cardinalis Illustrissime nuncupatum nunc venio; tu enim unus mihi visus es, qui tuo veluti jure id à me exigere, sive rem ipsam, qua de agitur, spectem, sive eximiam, qua te merito prosequor, observantiam. Ut enim Dei Opt. Max. jussu constituta est Immunitas Ecclesiastica, ita ejus tuitio ad illos potissimum pertinet, qui principem locum in Ecclesia tenent. Ego certe cum egregias tuas virtutes, pietatem in Deum, prudentiam, humanitatem, liberalitatem, egenos sublevandi studium cum ceteris, quibus ille innotescunt, demiratus semper sum, tum in Ecclesiastica immunitate tuenda præcipuum

tipuum ac magna prorsus laude commendandum in te fervorem deprehendisse me
porfiteor; cum non semel tecum agere mihi contigisset multis de rebus, in quibus
tuam expertus adeo sum humanitatem, ut me tibi devotissimum sentiam.
Vides quid me permoverit ad hoc tibi opus dicandum. Addidi & secundum Fra-
gmentorum volumen (hoc ille nomine insignivit tractationes quasdam, quas reli-
quis suis operibus inferere commode nequivit) quod non minore desiderio expe-
tebatur. Atque hæc non dubito quin perbenigne (uti consueisti) abs te excipian-
tur: nam de mea in te observantia quid attinet ulterius verba facere? Ego sane
quemadmodum præclarissimas tuas virtutes in sacra ista purpura ipsam virtuti-
bus merito tributa summopere demiror: ita in te colendo nemini prorsus concedo,
ac nulla de re impensius gloriari soleo, quam quod in tuam me clientelam penitus
dediderim.

EDITOR

EDITOR AD LECTOREM

Rosperi Farinacii, famigerabilis illius Romani quondam JurisConsulti, Scriptorum praestantia non ita aut obscura est, ut testimonium, aut dubia, ut laudationem desideret. Quam enim, in Juris cognitione, inque actione cum civili, tum criminali, frequens illorum sit usus, non modò Patronis, sed etiam Judicibus causarum, adeoque in clytis quibusvis JureConsultis, ita jam innuit, ut quisquis hunc autorem inter sidera Jurisprudentiae reponere dubitaverit, Solis de Claritate ambigere videatur. Sanè quantus fuerit in oculis Rotæ Romanæ, quantoque illa profundam ejus ac solidam Juris scientiam profecuta sit æstimo, nisi in confesso esset, vel ex uno hoc posset conici, quòd Clemens Octavus vocare eam solitus est *excellentem farinam in sacco nullius pretii*. Tenuiorémne pristinæ Viri fortuna; an valedudinis, conditionem, an verò rigidam nimis Fiscii administrationem, elegantem & peracutum hoc dictorio perstrinxerit Pontifex, in medio relictum esto: quamvis haud sit in incerto, Farinacium, cum Fiscii ageret Romæ Administratorem, immoderato rigore plurimorum in se odia & querelas cumulasse, multarumque sibi ipsi rerum gratiam fecisse, quas in aliis gravissimè intricatorum, severissimè puniverit. Immutum stat nihilominus, ad causarum vel maxime intricatarum, questionumque difficillimarum enodationem, doctissimas Ejus lucubrationes non parùm conferre, atque famam hanc dignam profus conservatione diutissimè censeri, licet sacus ejusdem à veribus imcludum sit concisus.

Hæc utique ratio induxit Avum meum patre defunctum, ut ab hæredibus Palthenianis hujus celebratissimi Themidos Antistitis criminalium Operum residua adhuc exemplaria cum omni jure, pretio non exiguo illis soluto, in potestatem suam ac possessionem transferret. Quas cum impensas, minimè putandum est, fuisse facturum, si vel tenui conjecturâ potuisset divinare, hominem postea tam duri oris inventum iri, qui nullâ æquiritas & conscientiae habitâ curâ, falcem mitteret in nostram messem, & bibliopolii fas omne abruptens, sub velamine additiuncula notarum magnifici cujusdam Viri (hoc enim nomine culpam prætextuit) præcipuum ferè Farinacii Tomum de Testibus, reliquis licet connexum, ad prælum rapiendo, fructum avitorum sumtuum Enderianis hæredibus præriperet. Verùm injuriam hanc postmodum secutus ultor à tergo Deus, factis, ni fallor, evidenti exemplo statuit documentum, ad fortunarum amplificationem, per læsionem alterius, gressu iri cancrino, cautissimeque abstinendum esse alieno, nisi, per maledictionem divinam, proprium velis amittere, ac plerumque istiusmodi lucra injulta justissimam tandem sortiri sortis univerisæ ruinam. Non tamen impediit detrimenti hæc passio Enderianos typos, à consuetis erga rempublicam literariam officiis; nec effecit, quò minus reliquos hujus auctoris Tomos criminales iteratâ impressione in gratiam boni publici ediderint, atque integritatem illis conservarint. Quandoquidem igitur Opera Criminalia hæc Farinacii, hæreditario jure & sortitione, ad me devoluta sunt; jamque Appendicis, sive Tractatûs de Immunitate Ecclesiarum, perpaucâ tantùm exemplaria adhuc supersunt: novam quoque ejusdem Editionem meis sumptibus parandam duxi. Nam si, splendidi cujusdam palatii dirutum aliquid conclave reedificare, decorum est: quanto magis non decorum modò sive honestum, verùm etiam necessarium fuerit, magnificè tot Operum prudentissimi hujus JurisConsulti structure ruinam aliquam seu defectum prævertere, hac præsertim favissima belli tempestate, quæ non modò hominibus, sed Bibliothecis quoque permultis, perditioni & exitio est! Quamvis enim nunc Ecclesiis non tam honos, quam onus, & immanitas potius, quam immunitas, ab hoste acerrimo, præfertur; furorque militaris aras interdum in aras, & non minùs sacras, quam profanas aedes, imò integras urbes, in ignem atque cineres convertat: ipse tamen alenda est, per misericordiam divinam nebula hæc aliquando, fidæ & honestæ Pacis irradiatione, serenatum iri. Quod ut brevi contingat, Tu mecum, amantissime Lector, Fidem Cœli comprecare, & mea interim erga Te obsequia benevolentia tuâ complectere.

INDEX

I N D E X
A R G U M E N T O R U M,
Q U Æ I N H A C I M M U N I T A T I S
E C C L E S I A S T I C Æ A P P E N D I C E
continentur.

- CAP. I. **D**IFFINITIO. & Etymologia Immunitatis; & An. & qua sit differentia inter Immunitatem, seu libertatem Ecclesiasticam.
- CAP. II. Confugiens ad Ecclesiam, regulariter gaudet illius Immunitate. Ampliatur & limitatur hac regula pluribus modis.
- CAP. III. Debitor ex causa Civili ad Ecclesiam confugiens, nunquid illius Immunitate gaudeat.
- CAP. IV. Servus ad Ecclesiam confugiens, An. & quando gaudeat Immunitate Ecclesiastica.
- CAP. V. Judæus, aliusve Infidelis, si ad Ecclesiam confugiat, nunquid illius Immunitate gaudeat.
- CAP. VI. Pro quibus criminibus confugiens ad Ecclesiam illius Immunitate gaudeat.
- CAP. VII. Homicida ad Ecclesiam confugiens, nunquid illius Immunitate gaudere debeat.
- CAP. VIII. Assassinus non gaudet Immunitate Ecclesie, & quando ad hunc effectum quis dicatur Assassinus.
- CAP. IX. Proditorius Homicida Immunitate Ecclesie non gaudet, & quando in proposito dicatur Homicidium Proditorium.
- CAP. X. Latro publicus Immunitate Ecclesie non gaudet, & quis dicatur Latro publicus.
- CAP. XI. Depopulator Agrorum non gaudet Immunitate Ecclesie, & quis dicatur Agro-rum depopulator.
- CAP. XII. Grassator Viarum Immunitate Ecclesie non gaudet, & quis in proposito dicatur Viarum Grassator.
- CAP. XIII. Hæreticus non gaudet Immunitate Ecclesie, & quando hoc verum sit.
- CAP. XIV. Reus criminis læsæ majestatis, An. & quando ad Ecclesiam confugiens, illius Immunitate gaudeat.
- CAP. XV. Fugiens fracto Carcere, an gaudeat Immunitate Ecclesie.
- CAP. XVI. Delinquens in Ecclesia, an illius Immunitate gaudeat, & quando.
- CAP. XVII. Ad qua loca Ecclesiarum Immunitas, quoad effugientes ad eam, extendatur.
- CAP. XVIII. Confugiens non solum ad Ecclesiam, sed etiam circum circa per triginta, aut quadraginta passus, regulariter tutus est, quando hoc verum sit & de materia.
- CAP. XIX. Confugiens ad Ecclesiam nunquid possit indirecte, prece, seu dolo, ab Ecclesia extrahi, & an valeat renunciatio per eum huic Immunitati facta.
- CAP. XX. De penis, quas incurrunt extrahentes confugiens ad Ecclesiam propter delictum.
- CAP. XXI. Confugiens ad Ecclesiam impunitus dimitti non debet, sed puniri, & qua pena.
- CAP. XXII. Confugiens ad Ecclesiam in casibus exceptis, illius Immunitate non gaudet. Ad quem, quomodo, & quando spectet hac cognitio, & de materia.

Indicis Argumentorum finis.

PROSPE-

PROSPERI
FARINACII J. C.
 ROMANI,
 DE IMMUNITATE ECCLESIARVM, ET
confugientibus ad eas, APPENDIX.

ARGUMENTUM.

Diffinitio, & Etymologia Immunitatis, & an, & quæ sit differentia inter immunitatem seu libertatem Ecclesiasticam.

SUMMARIUM.

Immunitatis, seu Emunitatis diffinitio, num. 1. Immunitatis etymologia, num. 2. Immunitas Ecclesiastica, & libertas Ecclesiastica an sit unum, & idem, num. 3. 4. & 5.

CAPUT I.

IN hac Ecclesiasticæ Immunitatis Appêdite te candide Lector monitum velim, me id argumenti genus juxta Juris communis dispositionem, ac regulas à Doctõribus traditas, pertractasse: Sed quia Constitutio à sel. rec. GREGORIO XIV. super hac re edita, claram certamque normam in hujusmodi tractatione præscribit, sicuti profiteor me ne larum quidem unguem ab ea recedere voluisse, ita tuæ partes erunt, omnes regulas, ampliaciones, limitationes, ac cætera quæ per me hic traduntur, ad ejusdem Constitucionis normam redigere, ejusque dispositioni accommodare, ac subicere.

Præmitto igitur primo: Quid sit Immunitas, qua in re vide gloss. in *c. cum devotissima*, & ibi Archid. 12. quest. 2. Hostiens. in *Summa in verbo, Immunitas, num. 1. Arnil. in verbo, Immunitas, etiam numero primo*. Sanct. Antonin. in *sua summa part. 3. tit. 12. cap. 3. in princip. & §. 4. Est ergo Immunitas*. Villagut. *de extensione Legum cap. fin. num. 1.* Ubi ponit diffinitionem Immunitatis Ecclesiæ in genere. Azzor. *Instit. De Immunit. Eccl.*

moral. part. 2. lib. 9. cap. 8. rubr. de Immunitate Ecclesiarum. in princ. ubi pariter ponit diffinitionem Immunitatis in genere, ex Goffred. in *Summa*. Francisc. Suarez *de statu Relig. lib. 3. cap. 8. rubr. de multiplici Immunitate Ecclesiarum num. 1.* Ubi aliam ponit diffinitionem. Marius Italia *in tract. de Immunitate Ecclesiarum lib. 1. cap. 1. in initio num. 1. & seqq.* Ubi dixit, Immunitatem in genere nihil aliud esse nisi *Juris relaxationem quo quis antea adstringebatur, & ibi singula hujus diffinitionis verba discutit, & declarat. Et d. c. 1. §. 4. in specie declarat, quid sit verbum, Relaxatio, in hac diffinitione positum. Et eod. c. 1. §. 1. ponendo diffinitionem Immunitatis in specie, eorum scilicet, qui ad Ecclesiam confugunt, dixit esse Corporalis pœnæ relaxationem, qua antea confugientes adstringebantur, in aliam satisfactionem arbitrio Episcopi transferendâ. Et ibi pariter singula hujus diffinitionis verba discutit, & declarat. Et in §. 2. reprobatur diffinitionem Goffredi in *summa*, necnon etiam diffinitionem Glossæ in *c. cum devotissima. 12. quest. 2.* Sed hæc diffinitio Mariæ Italiæ, non videtur recipienda quo ad Judices laicos in casibus exceptis, in quibus etiam dicti Judices possunt etiam corporaliter punire, ut dixi *infra num. 306.* Cogita igitur de alia diffinitione, quia in his, quæ nominis quaestionem respiciunt, & ad praxim hujusmodi subtilitates parum proficiunt, non diu immorandum esse arbitror.*

PRÆMITTENDUM II. est, unde dicatur Immunitas, & ejus Etymologia. De qua vide Goffred. in *summa. rubr. de Immunitate Ecclesiarum. num. 2.* Hostiens. in *summa de Immunitate Ecclesiæ. num. 2. vers.* Et quidem Immunitas, Angelica in verbo, *Immunitas, in princ.* Silvestrin. eod. verbo, *Immunitas, in princ. num. 1. vers. cul.* Et dicitur *immunitas*. S. Antonin. in *Summa. part. 3. tit. 12. cap. 3. in princ. vers.* Et dicitur *immunitas. & §. 4. vers.* Dicitur etiam *Im-*

munitas. & versio. seg. Villagut. in tract. de extens. legum cap. fin. nu. 2. Et latius per Italiam in tract. de Immunit. Eccles. lib. 1. c. 1. §. 3. nu. 1. & seg.

3 PRÆMITTENDUM III. est, an, & quæ sit differentia inter Immunitatem Ecclesiasticam, & seu libertatem Ecclesiasticam. Nam quod nulla sit inter eas differentia, & quod unum, & idem sint, voluit Hostiens. in *summa in rub. de Immunitate Ecclesiarum. num. 1. vers. Quid sit Immunitas* Card. Zabarel. in *c. pendendum. in princ. de sent. excomm.* quem refert & sequitur Card. Tusch. *pract. conclus. in verbo, Ecclesia. conclus. §. num. 5.* Ubi etiam allegat Covarr. *var. resolut. lib. 2. c. 20. num. 1.* ubi & ipse reprobat Cajetan. contrarium tenentem in *loco per eum relato.* licet bene subdat, Ecclesiarum Immunitatem differre ab Ecclesiastica libertate, quia libertas ad personas, Immunitas vero ad Ecclesias, res, & templa pertinet, ut *ibi per eum,* qui sit declarando intelligendam esse affirmat Cajetani contrarium sententiam. Facit pro hac eadem opinione text. in *cap. final. de reb. eccles. non alienandis. in illis verbis, Immunitatem Ecclesiasticam libertatis* quæ verba sine dubio comportare videntur quandam coniunctionem inter Immunitatem, & Ecclesiasticam libertatem. *num. 4. in fine.*

4 Contrarium, quod immunitas Ecclesiastica differat à libertate Ecclesiastica, Armilla in *summa Emunitas. num. 24.* Villagut. de *extensione legum cap. fin. num. 3.* Ubi *sub num. 1.* facta conclusione, quod largo modo Ecclesiastica Immunitas, & Ecclesiastica libertas confundantur, stricte tamen quo ad censuram incursum differant inter se. Nam per Ecclesiasticam immunitatem, intelligenda erit exemptio loci sacri, sed per libertatem Ecclesiasticam intelligenda erit exemptio personæ Ecclesiasticæ. Et propterea si quis locum sacrum violaverit, non erit reus violatæ libertatis, sed solum immunitatis Ecclesiasticæ, & per consequens nec inde incurrat censuras latus contra violatores Ecclesiasticæ libertatis, sed qui injuriam inferunt personæ Ecclesiasticæ, libertatem ejus impediendo, quia tunc incurrit censuras latus contra violantes Ecclesiasticam libertatem, & ideo Benedictus XI. in *Extravagan. inter cunctas. §. incendiarios. sub tit. de privileg.* ponit distinctos casus, violationem, scilicet, libertatis, & violationem immunitatis Ecclesiasticæ ut *ibi per eum.* Verum Benedicti XI. *extravagans prædicta licet loquatur per dictionem copulativam, & quandoque tamen eadem copula ponitur inter similia. l. fin. §. dubium. ff. de ritico. vino. & oleo legato.*

5 In hac contrarietate vide omnino bene discreverunt Marium Italiam in *tractat. de Immunitate Ecclesiarum. lib. 1. cap. 6. §. 2. nu. 6. & seg. usque ad num. 19.* Ibi referendo dicta per Cajetan. Covarr. & Villagut. in *locis præallegatis,* concludit in hac questione esse considerandos tres terminos, Immunitatem scilicet Ecclesiasticam, quæ pertinet ad materiam de qua agitur. Immunitatem Ecclesiarum, quæ pertinet ad ipsasmet Ecclesias. Tertio, & libertatem Ecclesiasticam, quæ pertinet ad Ecclesiasticas

personas, & hoc modo inter se differre Immunitatem Ecclesiasticam, libertatem Ecclesiasticam, & Immunitatem Ecclesiarum. Et tandem quo ad pœnarum incursum, firmat conclusionem, quod violans Immunitatem Ecclesiasticam, inferendo vim confugientibus ad Ecclesiam, reus erit non solum omnium pœnarum quas incurrit violans Immunitatem Ecclesiasticam, sed etiam earum quas incurrit violantes libertatem, & Immunitatem Ecclesiasticam, prout sunt verba expressa Constitutionis Gregorianæ.

ARGUMENTUM.

Confugiens ad Ecclesiam, regulariter gaudet illius Immunitate. Ampliatur & limitatur hæc Regula pluribus modis.

SUMMARIUM.

Confugiens ad Ecclesiam, regulariter ex ea in vitium extrahi non potest, *num. 6. & segg. ubi respondetur contrariis.*

Constitutio Gregorii XIV. de immunitate Ecclesiarum, servanda est universaliter in omnibus locis, & Provinciis, etiam habentibus specialia Privilegia non servanda immunitatem in aliquibus casibus, *num. 8.*

Temporum immunitas quoad confugientes ad ea, etiam apud Gentiles, Ethnicos & Infideles nota erat, graviterque puniebantur violatores immunitatis Temporum, *nu. 13.*

Ecclesiarum immunitas, non solum de Jure Civili, & Canonico, sed etiam Jure divino irreducta est, *nu. 9. & segg. ubi referuntur, & reprobantur contrarium tenentes.*

Ecclesiarum immunitas, contraria consuetudine tolli non potest, nec contraria consuetudo valet, *nu. 14. & segg. ubi referuntur, & reprobantur contrarium tenentes.*

Ecclesiarum immunitas consuetudine sublata non est, & in Urbe præsertim servatur, *nu. 17. & 19. ubi referuntur, & reprobantur contrarium tenentes.*

Consuetudo extrahendi confugientes ab Ecclesia, non excusat extrahentes à pœna, *nu. 32. in secunda limitatione, ubi referuntur, & reprobantur contrarium tenentes.*

Clausula, *Sublata, &c.* & decretum irritans, tollit omnem contrariam consuetudinem, *nu. 15.*

Consuetudo in materia Immunitatis Ecclesiarum, attendenda est ea quæ pia sit, & favore Ecclesie, alias secus, *nu. 20.*

Privilegium Immunitatis Ecclesiarum favorabile est & ideo extendendum, *num. 21. & 22. ubi etiam referuntur contrarium tenentes.*

Confugientem ad Ecclesiam nullus, cujuscunque dignitatis sit, extrahere potest, *nu. 23.*

Rex, seu Imperator non potest extrahere confugientem ad Ecclesiam, *nu. 24.*

Principes seculares nihil statuere possunt in præjudicium Immunitatis Ecclesiasticæ, *nu. 25. & 26.*

Jus

Jus Canonicum attenditur, & non Civile, in materia Immunitatis Ecclesiarum, ubi aliquis inter hac jura adesset contradicito, nu. 27. & 28. ubi hoc amplius procedere non solum in Terris Ecclesie, sed etiam in Terris Imperii, licet alii contra, nu. 29. declara ut nu. 31.

Judex Ecclesiasticus compellit secularem judicem ad observantiam Juris Canonici in suo foro, in materia Immunitatis Ecclesiarum, nu. 30.

Confugiens ad Ecclesiam extrahi non potest non solum à Judice seculari, sed nec etiam à Judice Ecclesiastico, nu. 32.

Confugiens ad Ecclesiam nemo extrahi inde invidus potest cujuscunque conditionis sit, nu. 33.

Immunitas Ecclesiarum non prodest Clericis, & Ecclesiasticis personis, num. 36. contra nu. 34. praesertim in Clerico non beneficiato consuetudine & habitu non deferente, declara hanc materiam ut dicto nu. 35. vers. vide tamen.

Banniti, & condemnati ad Ecclesiam confugiens illius immunitate gaudent, nu. 40. praesertim pro aliis delictis, nu. 37. 38. Contrarium quod Banniti non gaudeant, nu. 39. in hac contrarietate vide distinctionem, nu. 40. & 41.

Banniti, & condemnati gaudent immunitate Ecclesie, si fuerint banniti & condemnati pro crimine non excepto, scilicet si pro crimine excepto, nu. 42.

Banniti possunt extrahi ab Ecclesia de mandato Pontificis, numero 43.

Excommunicati confugiens ad Ecclesiam, gaudent illius immunitate, nu. 44. licet alii contrarium dixerint, nu. 45.

Resistere licet Judicibus secularibus volentibus extrahere invidum ab Ecclesia, num. 46. ubi quomodo fieri debeat haec resistentia.

Extrahens per vim ab Ecclesia, eidem Ecclesie restituendus est, num. 48. Amplia, ut interim nec etiam pro aliis delictis detineri possit à Judice seculari, num. 49. Amplia secundo etiam quod Judex secularis poterit terminum ad probandum crimen ab extracto commissum esse exceptum, nu. 51.

Judex secularis si ad Ecclesiam confugientem extraxerit, tenetur ex officio etiam nemine petente ipsum relaxare, secundum aliquos, nu. 52. & 53. ubi quod ipso casu debet taliter relaxare, ut post relaxationem non possit iterum facile capi.

Confugiens ad Ecclesiam, si à Birruariis captus fuerit, numquid presumatur captus in loco sacro; vel extra, & an ipso casu Birruariis credatur, nu. 54.

Ecclesiarum immunitas non solum quo ad personas, sed etiam quo ad bona prodesse debet, nu. 55.

Secularis Judex, si confugientem ad Ecclesiam invidum extraxerit, omnia inde sequuta sunt ipso jure nulla, nu. 56.

CAPUT II.

REGULA sit, quod confugiens ad Ecclesiam, inde invidus extrahi non potest, Text. est in l. 2. C. de his qui ad Eccles. confug. Ubi De Immunit. l. ult.

expresse dicitur, Sancimus nemini licere ad Sacrosanctas Ecclesias confugiens abducere, & ibi Odolred, num. 1. vers. haec est regula, & Salycet. in summano. & de Jure Canonico est text. in c. inter alia extra de Immunit. Eccles. Dum ibi dicitur si liber quantumcumque, gravia maleficia perpetraverit, non est violenter ab Ecclesia extrahendus; Et ibi communiter omnes Canonistae. Alius text. in c. frater. 17. quasi. 4. Ubi Epiphanius Episcopus excommunicavit duos Beneventanos cives, quia invidum servum absente Episcopo de Ecclesia extraxerant. Item & text. in c. miror. eadem causa, & questione, & in c. Reum, pariter eadem causa, & questione. Ubi ad literam dicitur, Reum ad Ecclesiam confugientem nemo abstrahere audeat & ibi praesertim Turrecrem. in summano. Item & text. in ca. diffinivit. eadem causa, & questione. ubi dicitur: Diffinivit S. Concilium, ut nullus audeat confugiens ad Ecclesiam, vel residentes inde abstrahere. Alius text. in c. vel constitutus. eadem causa, & questione. in illis verbis. Ab Ecclesia atris, &c. reos abstrahere omnino non liceat. & utrobique gloss. & communiter omnes Canonistae. Paul. de Cast. in rubr. C. de his qui ad Ecclesiam confugiunt. num. 1. Turrecrem. in c. si quis in atrio. num. 1. vers. Queritur primo. 17. quasi. 4. Azzo in summano de his qui ad Ecclesiam confugiunt. num. 1. Angelica in summa in verbo immunitas, nu. 16. vers. Utrum committens malefictum. Silveltrin. in eod. verbo Immunitas il. 3. num. 1. Thabien. in eodem verbo immunitas, num. 9. Arilla in verbo Emunitas, num. 12. S. Antonin. in summa part. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. in prin. Rosella in verbo Emunitas. in primo. in principio, & in eodem verbo Emunitas. in secundo. in prin. vers. sic. nullus ad Ecclesiam. Roman. consil. 227. num. 1. & ibi Mandos. in additionibus litera A. in verbo Regulam. Alex. consil. 145. num. 3. in prin. & in vers. Secundo probaturque. lib. 7. Boet. decif. 109. num. 3. Bellamer. consil. 13. num. 1. vers. Et est ratio hujus, quia regula facit pro Immunitate Ecclesie. & nam 2. vers. Primo enim. Decian. cum allegat per eum in tract. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 1. vers. Et est regula. in Mantua consil. 64. num. 4. Borgin. Cavalean. in 1. part. suarum decisionum in reperi. vers. Judex Ecclesiasticus & non secularis. num. 11. Idem Decian. consil. 80. num. 5. & segg. ubi dixit hanc esse generalem, & certam regulam, eamque pluribus comprobat & extornat. lib. 3. & num. 16. & seg. Ubi propterea dixit, quod allegans casum exceptum à regula, debet illum probare, cum pro regula praesumatur. Addo ad hujus regulae comprobationem Marfil. Jodoc. Soccin. Nicol. Moron. Monticell. Duen. Marant. Plach. Boss. Covar. Clar. Anton. Gomez. & Menoch. in locis per me relatis in tit. de Carceribus, & Carceratis, quasi. 28. nu. 1. Quibus addo Petr. Gregor. Syntagm. Juris lib. 33. cap. 21. num. 3. & 4. Card. Turch. prat. conclusio. in verbo Ecclesia conclus. 10. num. 1. Alex. Ambrosin. in tract. de immunit. & libert. Eccles. cap. 1. num. 2. Villagut de extensione legum. c. final. nu. 4. & 5. Ubi & Jun-

bus & Doctorum autoritatibus pluribus hanc regulam exornat. Franc. Suarez. *de statu Religionis lib. 3. cap. 8. nu. 9. & cap. 11. num. 4.* Azzeved. in *Constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. lib. 3. tit. 16. vers. ex quibus omnibus capi potest regula generalis.* Et ex decreto Sacri Concilii Tridentini 20. *sess. 25.* Ecclesie Immunitatem, sacrosque Canones, & Concilia generalia, aliasque omnes Apostolicas functiones desuper emanatas omnino servandas esse expresse statutum est. quod & apertius statuit Sanctissimus ille Pontifex Gregorius XIV. in *sua Constitutione promulgata de Anno 1591. ejus anno primo.*

7 Nec premissae regulae obicit, quod a nonnullis imperitis, & male conscientie hominibus dicitur, hanc Ecclesiarum Immunitatem esse injustitiam favoricem, delictorum, & delinquentium nutriticem, ac etiam contra Christi verba dicens, *Domus mea, domus orationis est, vos autem fecistis eam speluncam latronum,* & his similia, relata per Decian. in *tract. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 1. versicul. sed & in contrarium.* Et nu. 7. *versic. neque predictis obstant.* His enim & similibus objectis, vix bene respondentem Chrysof. in 19. *homilia ad Eutropium.* cujus verba, & sensum bene recitat idem Decian. in *loco praallegato.* ubi & ipse optime huic objectioni respondet. sicut etiam respondet Ludovic. Gomez. in 6. *parales. num. 50. Instit. de actionibus.* & plene etiam respondet idem Decian. in *consil. 80. num. 12. & 13. libr. 3.* Anastasius Germonius *de Sacrorum Immunitate lib. 3. cap. 16. num. 15. & sequentibus.* ubi pariter Magistratraliter respondet verbis Christi, prohibentis ejusdem domum effici speluncam latronum, & quod propterea exemptos, & vendentes in templo egerit, quo exemplo multo magis ejiciendos esse facinorosos arguunt nonnulli, quorum argumento vide etiam bene respondentem Joann. Guttier. *practic. quest. lib. 3. quest. 5. num. 9.*

8 Nec etiam dicitur, prout late contendit Joann. Guttierrez *practic. quest. lib. 3. quest. 1. num. 36.* quod Gregorius XIV. Constitutio non sit universaliter servanda, sed tantum in illis locis, & provinciis, in quibus eorum Dominis, & Principibus sunt concessa aliqua Privilegia extrahendi ab Ecclesia confuentes ad eam, adeo quod in reliquis Regnis, & locis nihil statuere Pontifex ille voluerit contra jus Pontificium. Hæc enim intelligentia, ultra quod videtur contra communem sententiam eorum qui post dictam Constitutionem de Immunitate Ecclesie tractarunt, dum eam generaliter, & universaliter, & in omni loco procedere præsupponunt, id tamen, ni fallor, satis etiam aperte expresse falsum videtur in illis verbis ejusdem Constitutionis ubi dicitur: *Ita tamen, ut quando præsentium temporum calamitas, & nimia, qua jam invaluit, perverforum hominum malitia id exposcit, aliquando etiam ad terrorem delinquentium, & ad coercenda illorum facinora, ultra id quod præfata illa majorum nostrorum disciplina, & vetus sacrorum Canonum norma præscripsit, in quibusdam casibus congrua moderatione adhibita permittamus.* Ex quibus quidem verbis colligitur, quod illius Pontificis mens fuit,

non solum providere in locis ubi sunt concessa Privilegia prædicta, sed etiam universaliter ad coercendum perverforum hominum malitiam, ultra id quod sacrorum Canonum norma præscripsit congrua moderatione adhibita. & vide etiam quæ dicam *infra nu. 135.*

AMPLIA I. Ut hæc Ecclesiarum Immunitas non jure positivo solum, videlicet Civili & Canonico, sed etiam jure Divino introducta sit, ut per Igne. in *l. 1. numero 26. ff. ad Syllan. Dec. in c. Ecclesia sancta Maria. nu. 14. de Constitutionibus.* cum allegatis per eum, qui tamen in libertate Ecclesiastica loquitur. Cagnol. in *vinum post num. 57. ff. si cert. per. Aufrer. ad Cappell. Tolosan. decisio. 423. num. 5.* Remig. Gond. in *tractat. de immunit. Eccles. in princip. num. 5.* Petr. Pecch. *de jur. existend. cap. 6. num. primo.* Decian. *consil. 80. nu. 10. in fine princ. lib. 3.* Joan. Lup. in *tractat. de libertate Ecclesiastica. part. 1. quest. 2. & part. 2. quest. 2.* Faciunt scripta per Card. Bellarminum de *Controversis Christiane fidei tom. 2. lib. 1. cap. 29. in fine ubi* propterea dixit multa fuisse signa & prodigia, quæ non raro Deus ostendit in eos, qui Ecclesiarum Immunitatem violare præsumperunt & expresse etiam post Bellarmin. in *loco per eum relato*, hanc eandem ampliationem amplexus est Paul. Leon. in *Thesaur. for. eccles. part. 1. rubr. de immunit. eccles.* Anastas. Germon. *de Sacrorum Immunitate lib. 3. cap. 6. num. 5. & segg.* Ubi hæc sententiam pluribus comprobat, communem & veriore testatur, Covarruviam* contrarium tenentem reprobat, & illius rationibus respondet. Cavalcan. *de Brachio Regio part. 2. nu. 31.* Quæfada in *suis questionibus juris quest. 1. num. 2.* Guttier. *practicar. quest. lib. 1. quest. 1. num. 8. & num. 9.* Ubi refert, & reprobat Covarruviam contrarium tenentem. Card. Tulch. *practic. conclus. in verbo Ecclesia conclus. 8. num. 4.* & latius in *verbo Immunitas conclus. 59. num. 1. & segg.* & novissime Martius Ital. in *tractat. de Immunitate Ecclesiarum lib. 3. cap. 2. per tot.* ubi latissime, & jurius, & autoritatibus Sanctorum Patrum, & sacrae Pagine hanc ampliationem uti veriore defendit, & contrariis respondet.

Et licet Covarruvias *var. resolut. cap. 20. lib. 10. 2. nu. 1.* & Decian. in *tractat. crim. lib. 6. cap. 25. num. 2.* quos post firmatam regulam pro immunitate Ecclesiastica obiter retuli *supra in quest. 28. num. 1. in fine.* contrarium, quod immo immunitas hæc, non de jure divino, sed de jure positivo inducta sit, expresse asserunt. Quibus addi etiam possent Abulen. *cap. 20. Josue quest. 7.* Franciscus Suarez *de statu Religionis lib. 3. cap. 8. num. 9.* Ludov. Peguer. in *pract. crimin. cap. 26. num. 1.* Alex. Ambrosin. *de immunitate, & libertate Ecclesiarum cap. 1. num. 3.* & forsitan alii. Non tamen à proposita ampliatione recedendum videtur. Tum quia ni fallor magis* communiter recepta est. Tum etiam quia, & verior, & rationalior, prout magistratraliter docet Martius Italia, omnino videndus in *loco præallegato*, ad quem lectorem remitto. ne ultra solum morem longior sim quam oportet.

Et licet rursus Canonica & Civilia reperian-
tur

jurjura, quibus apparet, hanc eandem Immunitatem humanis constitutionibus ab Imperatoribus etiam, & a Sanctis Patribus sanctam esse, ut in ca. sicut antiquitus, & in c. deservit, & in c. id constitutum 15. quest. 4. Et in cap. inter alia, ubi praesertim Anton. de Buer. num. 2. de Immunitate Ecclesiarum. Innoc. in c. non erit. num. 2. ante med. de sentent. excommunic. Card. Zabarell. in c. perpendimus. num. 13. cod. tit. de sentent. excommunic. & alibi scripti is Doctores. Non tamen per hoc sequitur, quin Immunitas praedicta jure divino inventa sit, eamque propterea inviolabiliter servandam Jura Canonica, & Civilia decreverint. Et in simili faciunt, quae passim traduntur à Doctores circa exemptionem Clericorum, eam scilicet de jure divino esse. Gloss. in cap. Imperator. 96. distinct. Rot. decisio. 10. num. 4. de consuetud. in antig. Grammatic. decis. 21. num. 12. decis. 61. num. 12. & ita etiam firmasse Senatui Parisiensem refert Rebuff. in concordariis in rubric. de protecl. concordator. hancque opinionem crebriori Doctorum calculo receptam esse asseruit Alciat. in cap. cum non ab homine. nu. 2. de judic. & nihilominus eam infinitis Summorum Pontificum decretal. apostolicis legibusque Imperialibus ampliata, & confirmatam videmus, ut latissime post alios cumulat Carolus de Gasparis de effectibus clericatus, effectus primo, numero primo versus finem. Quod apertissime probatur etiam ex decreto sacrosancti Tridentini Concilii cap. 20. de reformat. sess. 25. clarius in illis verbis, Ecclesie, & personarum Ecclesiasticarum Immunitatem, Dei ordinatione, & Canonice sanctionibus constitutam.

12 Nec verum est, ut opinatus fuit idem Marius Italia in d. tract. de Immunitat. Eccles. lib. 1. cap. 2. §. unico. numero tertio. quod istud Decretum loquatur tantum de Immunitate personarum, & rerum Ecclesiarum, non autem de hac, de qua agimus, Immunitate. Nam quod non solum loquatur de Immunitate rerum & personarum Ecclesie, sed simpliciter etiam de Immunitate Ecclesie, colligitur ex ejusdem Decreti verbis expressis, ibi, Ecclesie, & personarum Ecclesiasticarum Immunitatem, & sic non solum de exemptione personarum, sed etiam de Immunitate Ecclesie, & verba praedicta adeo mihi clara, & Juri consona videntur, ut aliorum aliter sententium interpretatione non indigeant.

13 **AMPLIA II.** Ut haec Temporum Immunitas, quo ad confuentes ad ea, fuerit etiam antiquitus apud Gentiles, Ethnicos, & Infideles, aliasque nationes cognita, apud quos quam graviter puniebatur temporum immunitatis violatores, videas per Decian. cum relatis per eum, in tractat. criminal. lib. 6. cap. 25. num. 3. 4. & 5. & in consil. 80. num. 10. & sequentibus libro tertio. Ubi quod haec Ecclesie & locorum sacrorum Immunitas etiam apud Infideles, & ab orbe condito observata fuit, & etiam jure naturae ab ipsis bellis, Petr. Gregor. lib. 33. cap. 21. num. 4. & sequentibus. Alex. Ambrosin. de Immunitat. & libert. Eccles. cap. 1. num. 7. Ubi hanc Temporum Immunitatem servatam fuisse De Immunit. Eccles.

docet apud Hebraeos, Graecos, & Athenienses. num. 8. Ubi etiam servatam testatur de Jure naturae ab ipsis bellis. Francisc. Leon. in Theaur. fori Ecclesiasticus. part. 1. cap. 13. rubr. de Immunitate Ecclesiarum nu. 31. & omnibus sequentibus. ubi latissime explicat Reges, Imperatores, & Principes, apud quos Temporum observantia in magna veneratione fuit. Francisc. Suarez de statu Religio. lib. 3. capit. 5. num. 12. ubi dicit, quod licet nihil certi constet, quam sit antiqua apud Christianos haec Ecclesiarum Immunitas, probabile tamen est credere, quod incepti ab ipsa Temporum solenni dedicatione, & sic à temporibus Constantini, cum & ab eo tempore Christianae Ecclesie publica edificata fuerint. Marius Italia de Immunit. Ecclesiarum lib. 1. cap. 7. §. 1. & omnibus sequentibus. ubi late probat, apud omnes nationes semper hanc Temporum Immunitatem cognitam fuisse. Quod & idem magistratraliter probavit Anafl. Germon. de Sacrorum Immunitat. libro primo, capitulo decimoquinto per tot.

AMPLIA III. Ut haec Ecclesiarum Immunitas contraria consuetudine tolli non possit, ut pluribus comprobat Alex. Ambrosin. in tractat. de Immunitat. Eccles. cap. 14. per totum, pluribus ad sic dicendum inductus rationibus. Primo, quia Populus nihil statueret potest super Immunitate Ecclesiarum; ideo nec consuetudinem inducere valet. Secundo, quia talis consuetudo esset omnino irrationabilis. Tertio, quia nec etiam introduci potest Pontifice ignorante, qui ubique locorum praesens non est. Quarto, quia nunquam talis alicui consuetudo, in contradictorio judicio obtenta fuit, singulasque praedictas rationes & Juribus & Doctorum autoritatibus probat, proponit contraria, & illis respondet. Faciunt pro hac eadem opinione bene scripta per Marius Italiam in tractat. de Immunit. Eccles. lib. 1. cap. 3. §. primo. numero tertio & sequentibus. ubi hanc assertam consuetudinem, ab usum, & corruptelam proprie esse affirmat, cum certum sit, quicquid ab Apostolica Sedis Recltoribus, plena autoritate sancitur, nullius consuetudinis occasione proprias prosequendo voluntates removeri posse. Et cum consuetudo omnis contra Ecclesiarum Immunitatem Ecclesiasticam, hoc ideo minime valere, & Juribus, & Doctorum autoritatibus comprobat, & latius in cap. 6. in initio numero primo & sequentibus. ubi refert, & sequitur Alex. Ambrosin. in loco praedegato, & multa notabilia, & magistratralia in medium asfert. Quae si seculares Judices bene ponderarent, non sic faciles essent sub praetextu consuetudinis (quae consuetudo non est, sed corruptela, & abusus) Ecclesiasticam immunitatem violare in eorum animae perpetuam damnationem. Addo & Joan. Gurtierrez practicae. quest. civil. quest. 1. nu. 12. versicul. Nec valet talis consuetudo. Azaved. in Constitut. Hispan. lib. 1. titul. 2. lib. 3. tit. 31. Quem bene loquentem in hac materia omnino videas.

Et quod omnis consuetudo immunitati Ecclesiarum contraria, sit sublata ex Concil. Tridentini. sess. 25. cap. 20. quo renovatur obser-

sanctia immunitatis ecclesiarum secundum formam Canonum, & aliorum Conciliorum, bene advertit Bajard, ad *Clar. quest. 30. nu. 5.* Ubi propterea dixit, in Patria sua Concilium servari ad unguem. Et ego etiam adverti *supra in tit. de Carceribus & Carceratis quest. 28. num. 74.* ubi pariter dixi, quod succedente Constitutione GREGORII XIV. omnis prorsus consuetudo Immunitatis Ecclesiarum contraria sublata fuit. Quod idem replicavit Franc. Leon. in *Theaur. Fori Ecclesiastici p. 1. cap. 13. num. 27. & 28.* Ubi eam reddit rationem, quia scilicet per Clausulam *Sublata &c.* appositam in dicta Constitutione, dicitur sublata facultas omnibus aliis iudicibus aliter iudicandi. *c. si eo tempore, de elect. in 6.* cum aliis ibi per eum allegatis. Addo ego idem esse per Clausulam *Decreti irritantis*, de qua in eadem Constitutione, De cuius clausula vigore non solum ad verius dictam Constitutionem allegari non potest non usus, sed nec etiam contrarios usus. Cassad. *decis. 2. de reservat. & decis. 11. num. 5. super regulis Cancellariae. Put. decis. 50. num. 5. par. 1. Caputque, decis. 134. num. 4. par. 3. Rot. Janu. decis. 180. num. 8.* Et sic non obstat, quod in eadem Gregorii Constitutione, expresse non sint sublata contraria Consuetudines, tum quia non erat necesse, quia per viam legis generalis emanavit, tum quia per clausulas predictas omnino sublatae esse ex praerogativa apparet. Adde rursus Alex. Ambrosin. *de Immunitate Eccles. cap. 1. num. 11. & 12.* Ubi propterea dixit, hanc Gregorii Constitutionem emanatam esse ad refringendam scribentium, & ministrorum curiae secularis audaciam, qui hanc Ecclesiarum Immunitati contrariam consuetudinem attestant, & attendendam esse volunt. Et latius *c. 14. per tot.* plurius comprobatur, proponit contraria, & illis respondet, & clare etiam sic scribit Marius Italia in *tract. de Immunit. Eccles. lib. 1. cap. 6. in initio.* ubi praesertim *num. 3.* bene demonstrat, hanc assertam consuetudinem, quam secularis curiae ministri supponunt, expresse Gregoriana Constitutione revocatum fuisse in illis verbis: *Ne autem Curia secularis praedictae ministri, facultate illos per se, & propria auctoritate extrahendi, & abduccendi sibi olim, ut praesertim, attributa, & per praesentem revocata.* prout & has contrarias consuetudines, seu potius abusus, ab eadem Constitutione Gregorii expresse sublatae fuisse, probatur evidenter in *vers. His igitur abusus*, dum expresse *ibidem* dicitur, *summum Pontificem voluisse per illam Constitutionem abusus tollere.* Nec facit, quod quandoque Ecclesiastici Antistites, immo & ipse Papa non contradixerint, quando Ecclesiasticam Immunitatem sic a secularibus Principibus, & Magistratibus violatam viderunt, & tacendo non contradixerunt. Non enim tunc consentire, sed obscure ferre & simulare eos dicendum est ex allegatis per Pacian. *de probationib. lib. 1. cap. 29. nu. 57.* Et per Laudem. *decisio. Pisan. 36. num. 261. par. 1.* Et facit conclusio firmata in *cap. jandum de praebendis.* ubi dicitur, quod multa per patientiam dissimulantur, quae si in iudici-

um deducta forent non permitterentur, eoque maxime, cum ea quae sunt juris divini, contraria consuetudine tolli non possint, *c. 1. & c. ad audentiam. & c. cum inter de consuetudine. c. clerici, de iud. ubi & Glof. fin. late Rot. d. decis. 10. n. 4. de Consuetud. in antiquis.*

Et à praemissa ampliatione nullo pacto in 16 consulendo & iudicando recedas, quamvis contrarium, quod talis consuetudo in materia Immunitatis Ecclesiarum valeat, & attendenda sit, voluerint complures Doctores per me allegati *supra in quest. 28. per totam in discursu.* dicentes, quod licet in aliquibus casibus pro Immunitate assistat jus commune, & canonicum, contrarium tamen de consuetudine servari testantur, & eam fore attendendam opinantur. Et in specie sic etiam opinati sunt Abb. in *cap. inter alia. nu. 13. ante finem, versio.* Et ista puto *verissima.* extra de Immunitate Ecclesiae. Oldrad. *conf. 54. num. 2. versio.* circa hoc attenditur consuetudo. Franciscus Suarez de statu Religionis *lib. 3. cap. 11. nu. 4.* Immo quod Ecclesiarum Immunitas non servatur de consuetudine, dicere auli fuerunt relati Doctores per Bajard. ad *Clar. in practice, quest. 30. num. 5.* Ubi testatur de Consuetudine in Provincia Aprutina. Joan. Berber. Foller. *Clar. Nicol. Moron.* per me relati in *tit. de carcerib. & carceratis, quest. 28. num. 73.* Quibus addo *per. Gregor. in syntagm. juris. lib. 33. cap. 22. numero tertio, in discursu.*

Et in Urbe, quod Ecclesiastica Immunitas non 17 habeat locum adversus fideles seculares Papae, testatur fuit Navar. in *Manual. confessoriorum cap. 25. num. 18. in fine.* Bajard. ad *Clar. questio 30. numero sexto.* Ubi testatur de consuetudine in Urbe, & in statu Ecclesiastico, nisi in levibus delictis, & pro civili debito. Quod & idem ante promulgationem Constitutionis GREGORII XIV. testatur fuit *supra in tit. de Carceribus & Carceratis questio. 28. numero 24. versio.* Bene verum est. Quam testificationem typis mandavi fidem Navarri sequutum, & longe antequam officiali in Urbe existissem, sed postquam Locumtenentis criminalis Sanctissimi D. N. Pauli Papae V. dum A. C. A. postolicae ageret, & successive eisdem Papae Pauli Procuratoris Fiscalis generalis officii functus fui, hanc corruptelam in Alma hac Urbe non vigere re ipsa comperi. quia Reos ad Ecclesias propter gravia delicta confugientes, officiales numquam extrahunt, nisi de licentia summi Pontificis, quem illico personaliter, vel per syngrapham adeunt, & ita ego pluries expertus sum, & practicaui. nec mirum si in hoc Navarrius allucinatus est, quia huiusmodi licentiae per summum Pontificem oretenus officialibus conceduntur, & ideo paucissimis, & interdum neque etiam ipsis cause notariis innotescunt, cum principales curiae officiales, vocis oraculum habere sint soliti.

Contrarium enim & oprime, quod ecclesiasticam 18 immunitas servetur, & quod Doctoribus de contraria consuetudine testantibus, minime credatur, praesertim extra locum in quo versati sunt, & quod immo ad sint plures Doctores testan-

antes, Ecclesiarum immunitatem de consuetudine servari, pluribus probat Cardinal. Tuscus *practiar. conclusio. in verbo Immunitas. conclusio. 59. num. 19. & sequentibus. usque ad numerum vigesimumquintum.*

19 Nec ad validitatem consuetudinis contra Ecclesiarum immunitatem juvat allegare Urbis consuetudinem, de qua alias testatur: *foi in questio. 20. numero 74.* quo scilicet ante Gregorii Bullam non nisi pro levi delicto ecclesiarum Immunitas suffragabatur, & propterea eod, quod licentia Summi Pontificis erat paucis admodum cognita, mirum non sit, si ab aliquibus harum rerum incisi consuetudo appellata fuit.

20 In hoc Doctorum consilii reperio distinctionem nonnullorum, qui dixerunt, consuetudinem in materia Immunitatis ecclesiastica, esse attendendam, & valere, quatenus sit pia, & favorabilis ecclesie, alias secus, secundum Innocent. *in cap. inter alia, colum. 1. in verbo Ad ecclesiam, versicul. Et maxime. extra de immunitate ecclesiarum.* Ubi propterea dixit, attendendam consuetudinem ad favorem ecclesie etiam non consecratae, in qua divina celebrantur officia, ut Immunitate gaudeat, & iterum *infra columna secunda in fine,* ubi pariter generaliter dixit, in hac materia consuetudinem quae pia sit, attendendam esse, & *ibi etiam Hosti. ante numerum primum, versic. & maxime. & numero quinto.* Joan. Andr. numero septimo. Anton. de Butt. numero 12. Cardin. Zabarell. post. num. 5. in questio. 10. versicul. sed Innocentius dicit, Bonifac. de Vitalin. in Clement. 1. num. 70. versicul. *Et cum ista consuetudo sit pia favore ecclesie. de penitentia, & remissione, & num. 73.*

21 AMPLIA IV. Quia Immunitatis Ecclesiastica privilegium est favorabile, & ideo extendendum. Decian. *in consil. 80 nu 19 libro tertio.* Et ibidem num. 22. Ubi propterea quod in dubio savendum est Immunitati Ecclesiarum, & pro ea judicandum, Alexand. Ambrosin. *de Immunitate ecclesiarum cap. 10. num. 7. versic. Ac etiam,* cum materia ista immunitatis sit favorabilis. Marc. Anton. Genten *in practic. Archiepiscopi cap. 22. num. 2. in fine, versic. Praterquam quando constitutio penalit continet favorem ecclesiarum.* Marius Ital. *de immunitate. eccles. lib. 1. cap. 2. §. unico num. 1. post Tiraquell. quem allegat de iuroque retract. lib. 1. in prefatione num. 62.*

22 Contrarium, quod immo hoc immunitatis Privilegium non sit favorabile, nec late interpretandum, sed stricte, quia est contra jus commune, volens delicta non remanere impunita, voluit Decian. quem retuli *supra in tit. de Carceribus & Carceratis quasi. 28 in princ. in tract. crim. lib. 6. cap. 25. nu. 14. versic. Neq. etiam obset. & cap. 25. il secundo, num. 6. in fine.* Ubi post Covarr. *in loco per eum relato,* dixit cavendum esse, ne hanc immunitatem extendamus, cum oportet auidaciam reprimere eorum qui passim crimina committunt hac immunitate freti, & latius *cap. 29. num. 1.* Ubi duas hujus sententiae assert rationes. Primam, propter ecclesiarum frequentiam, & pluralitatem, quae

adest in qualibet Civitate. Secundam, quia concedentium immunitatem mens fuit non secularis, & trulentius hominibus favere, & indulgere, ecclesiamque propterea latronum speculancam facere, sed iis tantum miseris refugium praestare, & succurrere, qui humana fragilitate, aut casu in aliquod crimen incurrisserent. Prima verior, & communior.

AMPLIA V. Ut nullus, cujuscumque conditionis, & dignitatis sit, possit invitum ab ecclesia extrahere. text. est *in c. frater. 17. quasi. 4.* ponderando verbum illud Nullus, universale negativum positum in textu, quo propterea nemo excipitur. Alius text. *in c. Reum eadem causa, & questio.* pariter in eo ponderando verbum Nemo, quod etiam est universale negativum, & omnes includit. Similis text. *in cap. diffini. eadem causa & questio.* in illis verbis, & nullus audeat, &c. Item est text. *in l. praesenti. in princip. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt* ibi nullos penitus, cujuscumque conditionis sint. Anastas. Germon. *de sacror. immunit. lib. 2. cap. 16. num. 6.*

AMPLIA VI. Et illative ex praecedenti ampliacione, ut extrahere invitum ab ecclesia, nec etiam liceat Regi, Imperatori, aut alicui alteri Principi. text. est *in c. frater. 17. quasi. 4.* in illis verbis, *Quod nec potestatis quidem, vel Principibus unquam licuit perpetrare.* Item & text. *in cap. miror. 17. quasi. 4.* qui textus sumptus est ex Epistola divi Augustini ad Bonificium Regem, qui propterea excommunicatus absolutus non fuit, nisi prius ecclesiae per vim ab ea extractum restitisset. Refert haec Decian. *in tractat. criminal. libro sexto, cap. 27. numero primo.* Idem Decian. *consil. 80. num. 6 lib. 3.* quem retuli *supra in tit. de Carceribus & Carceratis quasi. 28. num. 1. in fine.* Et hanc divi Augustini epistolam una cum responsione, quam illi fecit Bonifac. refert Card. Baron. in loco relato per Alexand. Ambrosin. *de immunitate & libertate eccles. cap. 1. num. 5.* Villagut de extensione legum *cf. in sub num. 4. versicul. Et sunt haec verba generalia & iterum infra in versicul. Quod nec potestatis quidem, nec Principibus.* Franciscus Leon. *in Theaur. for. ecclesiastic. part. 1. cap. 16. num. 20.* Ubi refert verba constitutionis Gregorianae, comprehendenda omnnes personas quacumque dignitate & auctoritate praeditas Joann. Gutierrez *practiar. questio. civil. libro tertio, quasi. 5. nu. 8. versicul. Non enim Rex.*

AMPLIA VII. Ut super immunitate Ecclesiastica, in ejus praesudicium seculares Principes nihil statueri possint. Alex. *consil. 145. num. 4. lib. 7.* qui loquitur in Imperatore. Decian. *consil. 80. num. 17. libro tertio.* Dixi *supra in titulo de Carceribus & Carceratis quasi. 28. num. 6.* Rebuff. *super constitutione de immunitate ecclesiae articulo. gloss. 1. numero quinto. tom. 2.* Covarr. *var. resolut. libro secundo, cap. 20 num 3 in princip.* Marius Ital. *de immunitate. eccles. lib. 1. in proemio. numero secundo & tertio, & caput. 2. in initio. numero 79.* Joann. Gutierrez *practiar. questio. libro primo, quaestio.*

tion. 1. fere per tot. in discursu, & praesertim numero 9. 11. & 12. Et in idem etiam allegat Suarez de Paz. in sua practica. tom. 1. part. 2. cap. 3. num. 12. & sequentibus. & est viva ratio, quia cum agatur de re ecclesiastica, absurdum est dicere, quod seculares principes, illi praesudicare possint. Anastas. Germon. de sacrorum immunit. lib. 2. cap. 11. per totum. Ubi plura in idem jura ponderat, quibus generaliter probatur omnes constitutiones, pragmaticas, & sanctiones, à secularibus Principibus promulgatas contra ecclesiasticos canones, suo robore & firmitate penitus carere.

- 26 Nec verum est, prout aliquos sic dicentes audivi, quod Pontifices in Constitutionibus ab eis factis, requisierint consensum & voluntatem Imperatorum; qui super eadem immunitate statuerunt, cum certum sit, Pontifices praedictos fuisse multo tempore post leges civiles ab Imperatoribus promulgatas super eadem immunitate, prout optime advertit Mar. Ital. in tractat. de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 2. §. unico. num. 2. Et licet hinc Pontifices in hac immunitate, & ejus Privilegio, plurimi fecerint ad suarum Constitutionum observantiam, secularium Principum auctoritatem, ut in cap. inter alia de immunitate ecclesiae & in cap. ad constitutum. 17. quasto 4. & in Consil. Tolctan. 12. cap. 10. ubi sic dicitur: Pro his, qui quolibet metu, vel terrore ecclesiam appetant, consentiente pariter gloriosissimo D. Nestro Eringio Rege, hoc sanctum Concilium deservit, ut nullus audeat, confugiens ad Ecclesiam, vel residentes, inde vi abstrahere. Non tamen inde sequitur, ut alii quidam male opinati sunt, hanc Principum secularium voluntatem, & consensum, necessarium fuisse ad hoc, ut ipsi Pontifices super immunitate ecclesiastica suas promulgarent Constitutiones, ut bene advertit Franciscus Suarez de Statu Religionis lib. 3. cap. 8. numero 13. & 14. Ubi propterea dixit, quod etsi seculares Principes potuerint pro sua pietate, immunitatis privilegio ecclesiam praevenire, & condecorare, Pontificesque, & Concilia, ad majorem suae legis observantiam, voluerint etiam Principum auctoritate juvare; non tamen inde sequitur, ipsos Pontifices, Imperatorum vel Regia potestate indignis ad dictae immunitatis observantiam,

- 27 = AMPLIA VIII. Ut in materia immunitatis ecclesiasticae, jus canonicum, & non civile servandum sit, quando unum alteri contradicit, secundum Alberic. in rubr. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt, in princip. versicul. Et quod ad hanc materiam, & numero primo Alex. consil. 145. num. 4. lib. 7. Boer. decis. 109. post num. tertium. Decian. in tractat. criminali. libro sexto. cap. 25. numero septimo. Ubi bene respondet Aleixo contrarium tenenti, & de contraria consuetudine Italiae attestant. Borgni, & Cavalcan. in 1. parte. suarum decisionum, in repet. versic. Judex ecclesiasticus, & non secularis. numero 6. & numero 12. Decian. consil. 80. numero 28. libro tertio. Hanc tandem conclusionem sequuti sunt Fulgosi. Faber. Alex. Chassanugus, & Jodor. in locis per me relatis supra, in tit. de carcibus & carceratis. quast. 23. numero sexto.

Ubi etiam retuli, & reprobovi contrarium tenentes. Cardinal. Tusch. practicar. conclusio. in verbo Ecclesia, conclusio. 10. numero 19. & in verbo immunitas. conclusio. 59. num. 13. Ubi tamen quod jus civile potest augere poenam extrahentibus invidos ab ecclesia. Alex. Ambrosin. de immunitate ecclesiae. cap. 1. num. 4. Ludovic. Peguer. in sua practica criminali. cap. 26. numero sexto. Anastas. Germon. de sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. nu. 21. Ubi alios refert sic, ut ipse inquit, uno ore dicentes.

Et in tantum est vera praemissa ampliatio, ut jus Canonicum attendendum sit, & non civile, non solum in terris Ecclesiae, sed etiam in terris Imperii, secundum Alex. consil. 145. num. 2. versic. Sexto pro hoc fecit. & numero 10. versic. Non obstat ultimum argumentum. lib. 7. Decian. in tractat. crimin. lib. 6. c. 25. n. 7. Ubi bene respondet Aleixo, & alii contrarium sentientibus, & de contraria consuetudine attestantibus, & c. 28. sub num. 16. versic. Neque obstat si dicitur. Borgni, Cavalcan. in repet. suarum decisionum par. 1. versic. Judex Ecclesiasticus numero 6. Ludovic. Peguer. in sua pract. crimin. c. 26. n. 6. Ubi ita apud eum in Cathalonia saepius fuisse declaratum in multis decisionibus, in libris Regionum Cancellariorum scriptis, etiam cum interventu plurimorum Doctorum Regii Consilii.

Quamvis contrarium, quod in terris Imperii servari debeat jus Civile, aliis relatis, voluerunt adducere ad Angel. de malef. verbo. Quod fama publica. num. 50. littera B. Aleixo. de praesump. reg. 3. praesump. 33. num. 5. Relati per Decian. m. consil. 80. num. 3. lib. tertio. Sed à prima opinione non recedas, eo praesertim quia ut infra dixi num. 351. in fin. Ecclesiae non sunt de territorio Principis secularis.

Immo Judex Ecclesiasticus compellit secularem ad observantiam juris Canonici in suo foro, in his in quibus servari debet, & sic in materia immunitatis Ecclesiasticae. tex. est in cap. 2. de foro competenti. in 6. in cap. decernimus. de senten. excommunicationis. eod. lib. Et in Clementina 1. de penitentia, & remissione. Et ibi etiam Anchar. nu. 4. alia concordantia jura allegat. Et ibi etiam Jo. de Imol. n. 2. Cardinal. Zabarell. numero 3. in 8. notabili.

Bene verum est, quod si super interpretatio-
31 ne juris Canonici oriatur aliquot dubium, tunc ea interpretatio observanda est, quae cum jure Civili concordet, secundum Decian. in tractat. crim. lib. 6. cap. 25. num. 7. ad med. versic. Concludendo ergo dico. Juxta tamen declarationem à Judice Ecclesiastico faciendam.

AMPLIA. IX. Ut confugiens ad ecclesiam,
32 ab ea extrahi non possit, non solum à Judice seculari, sed nec etiam à Judice Ecclesiastico, secundum Jo. Andr. in cap. inter alia. num. 4. extra de Immunit. Ecclesiar. Ubi arguit ad partes, sic resolvit & respondit contrariis, & ibi etiam Anchar. nu. 9. Anton. de Iust. num. 1. Abb. nu. 11. & seg. Card. Zabarell. num. 4. versic. Sexto quaro & Joan. de Anania n. 9. Decian. responsus. 80. n. 7. versic. Immo neque Episcopus. lib. 3. Bajard. ad Clar. g. 30. n. 3. Villagut. de extens. leg.

leg. cap. fina. post. nu. 4. vers. Nec non Judices omnes, usque ad n. 5. in discursu. Ubi ad hujus conclusionis probationem & juribus, tam civilibus, quam canonicis, & rationibus, ac Doctorum auctoritatibus latissime comprobatur.

- 33 AMPLIA. X. Ut nemo cuiuscumque conditionis sit, qui ad ecclesiam confugerit, inivitus extrahi possit. Ancharan. *in clem. 1. n. 5. in 2. question. de penitentia, & remissione & ibi etiam.* Joan. de Imol. *numero. 11.* Card. Zabarell. *nu. 5.* & Bonifac. de Vitalin. *nu. 2. vers. Nec obstat, dicto c. inter alia* Ubi propterea dicitur, hac immunitate gaudere debere, tam nobilem, quam ignobilem, tam pauperem, quam divitem, & tam juvenem, quam senem. Mantua *conf. 60. nu. 5.* Jo. Guttier. *post. qu. civil. quest. 1. n. 7.*
- 34 AMPLIA. XI. Ut etiam Clerici, & Ecclesiasticae personae gaudeant Immunitate Ecclesiae qui ad eam confugerint, nec ab ea extrahi possint iniviti, secundum Bonif. de Vitalin. *in Clem. 1. n. 7. de penitentia, & remissione.* Ubi licet plura pro, & contra, in medium afferre videatur, in hac tamen residet sententia. Addentes ad Roman. *consil. 227. littera D.* Addentes ad Angel. *de malefic. in verbo. quod fama publica. num. 19. littera B. in princip.* Decian. *in tractat. criminal. lib. 6. cap. 26. num. 1.* Ubi hanc opinionem veriorum esse affirmat in casibus non exceptis, pluribus eam probat, singulariterque respondet contrariis fundamentis, & rationibus adductis per Abbatem, *ubi sup. contrarium tenentem.* Card. Tusch. *pract. conclus. in verb. Ecclesia, conclus. 9. nu. 17 & conclusio. 11. numero 27.* ubi testatur de communi, & *conclus. 10. numero 25.* Alexan. Ambrosin. *in tractat. de immunitate. Ecclesiarum. cap. 12. per tot.* ubi ad partes disputata questione hac amplecti videtur sententiam Joan. Guttier. *pract. quest. lib. 3. quest. 3 num. 1.* ubi relatis contrarium tenentibus, & etiam relatis pro hac sententia concordantibus, eam in puncto juris veriorum, & communiorem testatur, licet contrarium de consuetudine servari, & praticari affirmet. Et hanc contrariam sententiam post antiquorum Doctorum auctoritates hinc inde relatas, & discussas, amplectitur Marius Ital. *in tractat. de immunitate. Eccles. lib. 1. cap. 3. §. 1.* subdens eam omnino servandam, non obstante quacunque contraria consuetudine, & demum optime probat ex Constitutione GREGORII XIV. sic etiam statutum fuisse, reprobatò Genueuse contrarium tenente *in loco ubi supra allegato*, ad id bene ponderando verba ipsius Constitutionis.
- 35 Et hac indubitanter procedit in duobus casibus. Primo in Clerico non beneficiato, tonsuram & habitum non deferente, juxta Concil. Trident. *sess. 23. ca. 6.* Nam & is potest ab ecclesiastico Judice extrahi, cum tunc reputetur ut laicus, & propterea non debet esse melioris conditionis quam laicus. Secundo, quando delictum pro quo Clericus ad ecclesiam confugit, est depositione, & traditione Curiae seculari dignum. quia tunc Judex ecclesiasticus vel non debet illum extrahere, vel si extrahat, non debet illum brachio seculari tradere, secundum Diaz

in pract. criminal. Canon. cap. 115. ad finem. Francisc. Suarez *de statu Religion. lib. 3. ca. 10. num. 7.* ubi amplius declarat, quomodo procedat conclusio hujus secundi casus, quia in re non recederem à dispositione capituli inter alia.

Vide tamen Alex. Ambrosin. *de immunitate Ecclesiarum. cap. 12. in fine.* ubi dicit, quod si Clericus qui ad Ecclesiam confugit, perpetrasset aliquod delictum de exceptis, tunc absque dubio possit extrahi, quia non debet esse melioris conditionis quam laicus. Et vide etiam Joan. Guttier. *pract. quest. lib. 3. quest. 3. num. 2.* Ubi quo ad secundum casum contra Diaz *in loco praallegato* tenet, quod in Criminibus quae digna sunt degradatione, & traditione Curiae seculari, Clerici non gaudeant immunitate ecclesiae. Et *num. 4.* tenet, quod Judex secularis nullo pacto possit ab ecclesia extrahere clericum in minoribus constitutum, & ita quorundam apud eum servari testatur. & vide etiam quae dixi *supra in tit. de Carceribus & Carceratis, quest. 28. num. 8.* Ubi probavi, clericum non gaudere immunitate ecclesiastica, si commiserit delictum, degradatione & traditione Curiae seculari dignum. Igitur novissime Marius Ital. *in tractat. de immunitate ecclesiarum. libro primo, caput. 5. §. 14. per totum.* Quod & ego verum credo, & modo declaro procedere, si delictum est de exceptis, in constitutione nostra, alias contrarium verius crederem, per ea quae dicam *infra numero 86.* Si enim laici gaudent immunitate ecclesiae, quantumcumque gravissimum commiserint delictum & atrocissimum, multo magis gaudere debent clerici, quia absurdum est quod sint peioris conditionis quam laici. Vide etiam Anastas. Germon. *de sacerdotum immunitate lib. 3. cap. 18. num. 90. & sequentibus.* Ubi relatis diversis Doctorum opinionibus, adhaerendo ut dicit sententiae Bernardi Diaz, concludere videtur, in delictis dignis degradatione & traditione Curiae seculari, posse clericum ab ecclesiastico Judice puniri verberatione, perpetua incarceratione, & ejectione à Monasterio ad t. r. p. s.

Contrarium, quod immunitas ecclesiastica 36 non profit clericis & ecclesiasticis personis, & ideo si ad eam confugerint, possunt in de inviti extrahi, secundum Abba. *in cap. inter alia num. 13. extra de immunitate ecclesiarum* ubi pluribus hanc probat sententiam. Angelic. *in summa in verbo Immunitas num. 14. vers. Utrum Clerici, & Religiosi.* Silveltrin. *in summa in verbo Immunitas. num. 7. in fine. vers. clericus tamen.* Amilla *in verbo Emunitas. num. 10.* Rossella *in verbo Emunitas. il. num. 9.* Decian. *in tractat. crimin. lib. 1. cap. 28. num. 14. in fine.* Navar. *in Manual. confessor. cap. 25. num. 22.* Ubi tamen declarat, ut non per hoc secularis Judex possit ecclesiasticos ad ecclesiam confugiens extrahere. Et hanc eandem consuetudinem sequutus est etiam Diaz *in loco per me relato supra in tit. de Carceribus & Carceratis questio 28. numero septimo.* Ubi etiam retuli & reprobovi contrarium tenentes, relatos per Card. Tusch. *pract. conclus. in verbo Ecclesia conclus. 11. num. 26.* Azor. *instit. moral. par. 2. lib. 9. sub*

9. *sub vers. Quid de Pagano. Suarez de statu Religionis. lib. tertio, cap. 10. num. 5. & segg.* Ubi relatis, & reprobatis contrarium tenentibus, hanc veriorum & servatam testatur sententiam dixit communem, & usu receptam, ex Diaz in *prædic. crimin. canonica. cap. 15.* Marc. Anton. Genen. in *prædic. Archiepiscop. cap. 22 in fin. num. 21.* Ubi relatis Doctoribus hinc inde contrarium tenentibus hanc sententiam in curia Archiepiscopali usu receptam testatur, ad effectum tamen ut Clericus puniatur ab ecclesiastico Judge, & non à seculari. & amplius subdit, hodie ex Constitutione Gregorii XIV. hanc sententiam comprobari, cum in ea fiat solum mentio de laicis, & non de clericis. Joan. Gutierrez. *prædic. quæst. lib. tertio quæst. 3. num. 3.* Ubi licet antea contrarium sententiam in puncto juris dixerit & veriorum, & communiorum, hanc tamen in praxi intrepide tenendam uti servatam, & consuetudine receptam, affirmat. quod tamen non probat, licet id testetur Azzved. in *constit. Hispan. lib. 1. tit. 2. num. 17.* Ubi ex relatis ibi per eum, ita de consuetudine servari testatur, licet communis sit in contrarium. Juxta quam cum veram & magis receptam opin. quod scilicet clericus non possit extrahi, censentur sacre congregationes Illustrissimorum Concilii interpretum: nec non etiam ipsorum Episcoporum negotii præpositorum.

37. **AMPLIA XII.** Etiam in bannitis, qui fugientes ad ecclesiam gaudent illius immunitate, sicut consulendo scripsit Mantica *cons. 211. incip. Andreas Ratus Navar in Manual. confessorior. cap. 25. num. 19. ad finem vers. Exules item sive banniti.* Ubi loquitur etiam in bannitis qui impune occidi possunt. Clar. in *prædic. §. fin. quæst. 30. vers. scias autem.* Ubi quod ita alias apud eum Mediolani Senatus servavit. Azzved. in *Constit. Hispan. lib. 1. tit. 2. lib. 3. num. 7.* Ubi generaliter dixit, bannitos ex alieno territorio extrahi non posse.

38. Et procedit hæc ampliatio, etiam quod bannitus committat novum delictum ultra illud pro quo est bannitus, qui præterea si ad ecclesiam confugiat ad evitandam penam novi delicti, illius immunitate gaudebit, secundum Decian. in *tractat. crim. lib. 6. ca. 26. num. 8. in fine.*

39. Contrarium, quod banniti, & condemnati in contumaciam, si ad ecclesiam confugiunt, non gaudent illius immunitate, scripsit idem Decian. qui pluribus hanc sententiam probare conatur, in *tractat. criminali. lib. 6. cap. 27. num. 8.* faciunt scripta per Nell. Boss. Burlat. & Bajard. in *locis per me relatis supra in tit. de variis, ac diversis quæstionibus. quæst. 103. num. 324.* dum voluerunt, quod banniti, qui possunt impune occidi, possunt etiam sic impune occidi in ecclesia, ergo multo magis poterunt in ea capi. Quod tamen ultimum quod possunt banniti impune in ecclesia occidi, minime verum credo, quia hoc esset admittere sacrilegium, & contra sacrorum canonum, ac consuet. nostræ dispositionem.

40. In hac contrarietate vide distinguentem eundem Decian. d. *cap. 26. num. 8. versicul. Puta-*

rem tamen ego in hac quæstione sic distinguendum. ubi dixit, quod si bannitus, non studiose & dolose ad ecclesiam confugisset ut penam evitaret, sed ut puta casu pertransiens per territorium quo erat bannitus, & à familia insequutus, in ecclesiam confugerit, & tunc illius immunitate gaudeat, quando in casu contraventionis banni, erat puniendus pena sanguinis. Si vero in casu fractionis confinium, pena tantum pecuniaria plectendus est, & tunc non est tutus in ecclesia, & propterea ecclesiastici tenentur illum ab ecclesia ejicere.

Verum dicta per Decian. non militat in illis 41 bannitis & condemnatis in contumaciam propter delictum, prout hodie apud nos, & alibi condemnantur. Sed tantum loquitur in iis bannitis, seu potius relegatis, à loco, ubi commiserunt delictum, sub pena in casu fractionis exilii, seu banni, quos nos potius exules, quam bannitos vulgo appellamus. Banniti enim nostri temporis, ob delictum in contumaciam, si ad ecclesiam confugiant, potius dicendum est, eos esse tutos si fuerint condemnati in penam pecuniariam, quam si in penam sanguinis. quia quod delictum est atrocius, illis minus prodesse debet ecclesiastica immunitas. Ideo scripsit per Decian. *ubi supra,* non faciunt ad bannitos nostri temporis, qui dicuntur hostes civitatis, & secundum Bullas Apostolicas reputantur rebelles & rei læsæ majestatis. Circumscripsit autem Apostolicis constitutionibus volentibus, contumaces, & legitimis præcedentibus iudiciis condemnatos, haberi pro rebellibus, & reis læsæ majestatis, ut dixi, advertendum est quod in sancta Congregatione Episcoporum fuit resolutum, quod sola sententia contumacialis non sit sufficiens ad effectum, ut ex ea bannitus non gaudeat immunitate ecclesiastica, & propterea in loco, in quo hujusmodi constitutiones non vigent, crederem, condemnatum ex solis ad inquirendum iudicium præcedentibus, non autem ex plenis probationibus, & sic non ob delictum, si ad ecclesiam confugerit, inde extrahi non posse. Si enim tunc iste sic in contumaciam ex solis iudiciis condemnatus de jure communi, constitutionibus Apostolicis circumscripsit, non possit nisi in penam extraordinariam, & ad summum ad tiremes condemnari, absurdum videtur quod immunitate ecclesiastica non gaudeat. Faciunt quæ dixi *supra in ritul. de inquisitione, quæst. 11. num. 16.* ubi probavi de jure communi contumacem non posse condemnari, nisi præcedant penæ delicti probationes, secus secundum constitutiones Pontificum, quarum vigore sola ad inquirendum indicia sufficiunt.

Veritas est, ut dixi in *quæst. 28. num. 47. 42* quod banniti & condemnati, gaudent immunitate ecclesie, si banniti, & condemnati fuerint pro crimine non excepto, secus si pro crimine excepto à Bulla Gregorii, non dissentit Bajard. ad Clar. *quæst. 30. num. 27.*

Et hæc sententia contra bannitos, quod pos-43 sint extrahi ab ecclesia sic jubente Pontifice, nullam habet difficultatem, tum ex his quæ dicam *infra num. 346.* & tum in exemplo Pii Papæ V. quod retulit Joseph. Ludovic. *decis. Lucens.*

cons. 16. num. 31. & seqq. part. 1. Et in proposito vide literas scriptas iussu sel. mem. Clementis VIII. ab Alexandro Cardinali Florentiæ, qui postea successit in Pontificatu, & vocatus Leo XI. ad Illustrissimum Neapolitanum Nuncium, registratas à Mario Italiæ in tractat. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. in initio. post num. 16. in quibus eidem Illustrissimo Dn. Nuncio mandatur, ut prohibere faciat superioribus Monasteriorum Regularium illius Regni, sub pena privationis officii, aliisque maioribus arbitrio Sæc. Sanctitatis penis, ne audeant in futurum in eorum Monasteriis receptate condemnatos, nec Bannitos. Verum in hæc prohibitio sit localis, & an per eam derogetur Constitutioni Gregorii XIV. vide quæ dicam infra num. 210.

- 44 **AMPLIA XIII.** Ut excommunicatus confugiens ad ecclesiam gaudeat illius immunitate, quia hoc privilegium non est datum favore personarum, & confugientium, sed propter reverentiam loci sacri. Turrecem. in cap. diffinitio. num. 17. questio. 4. Anchar. in clementis 1. num. 5. versicul. Et etiam excommunicatus de penitentia, & remissione. & ibi etiam Joann. de Imol. num. 11. versicul. Quinimo etiam excommunicatus, & Bonifacius de Vitalin num. 79. Angelic. in summa in verbo Immunitas. numero 11. versic. Utrum excommunicatus. Silvestrin. in summa, in verbo Immunitas. il. 20. num. 2. versic. De excommunicato vero. Tabien. in eodem verbo Immunitas. num. 7. versic. Utrum excommunicatus. Armilla in verbo Enunitas. numero 7. S. Anton. in summa part. 3. titul. 12. cap. 3. §. 1. versic. De Excommunicato. Rosella in verbo Enunitas. il. 2. num. 16. Boer. decif. 110. num. 5. & num. 7. ubi retatur de communi Doctorum sententia. Decian. * in tractat. crimin. lib. 6. cap. 26. num. 3. ubi aliis relatis testatur de communi Doctorum sententia, proponit contraria, & illis respondet. Mantua. consil. 60. num. 6. Navarr. in Manual confessari. cap. 25. num. 19. versic. Tertium quod ex * hoc infertur. ubi de communi. Ad do pro hac eadem conclusione Henric. Boich. Covarru. & Clar. in locis per me relatis supra in titu de carceribus, & carceratis quest. 28. num. 39. & 40. Cardinal. Tuleh. practiar. conclusio in verbo Eccles. conclus. 10. num. 26. Azzor. Instiuit. Moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. post versic. Quid de pagano. Francisc. Suarez de statu Religionis, lib. 3. cap. 15. num. 3. & 4. ubi ampliat etiam in eo, cui specialiter interdictus est ecclesiarum ingressus. Respondetque contrariis rationibus adductis per Felyn. contrarium tenentem, in cap. à nobis num. 5. extra de exceptionibus Alexand. Ambrolin. de immunit. eccles. cap. 8. num. 12. versic. Et propterea usque ad finem ubi pariter reprobat Felynum contrarium tenentem. Hanc testatur communem Doctorum sententiam, contrariisque rationibus plene respondet Francisc. Leon. in thesaur. fori ecclesiastici. cap. 13. num. 29. Villagut. in tractat. de extensione legum. cap. final. num. 44. Et hanc conclusionem triplici medio comprobat Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 2. §. unico. nu. 1. & sequentibus. ubi & hanc eandem sententiam, re-

probat contrarium tenentibus, pluribus comprobatur. & eam declarat non procedere, quando crimen, pro quo quis est excommunicatus, esset de exceptis, quia tunc non gaudet, ut ibi per eum. Anastaf. Germon. de sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. num. 70. & sequentibus. ubi declarat, nisi excommunicatus per annum in excommunicatione infunderit, quo casu de ejus fide dubitaretur.

Contrarium voluisse videtur Apostilla ad Az. 45. zomem in summa C. de his qui ad eccles. confug. litera B. in fine. Ubi tamen cogitandum reliquit. Petr. Greg. syntagm. jur. lib. 33. c. 22. sub num. 1. Prima verior.

AMPLIA XIV. Ut licitum sit resistere secularibus iudicibus violentibus invitum ab ecclesia extrahere in casu non excepto, per regulam, quia vim vi expellere licet, & voluit Hostiensis. in cap. sane. post num. 6. de celebratione missarum Remig. in tractat. de immunit. ecclesiarum. Ampliat. 18. numero tertio. Francisc. Suarez, post alios quos allegat de statu Religionis lib. 3. ca. 13. nu. 4. Quod & latius profertur Mar. Ital. in tractat. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. nu. 45. in fine, versic. sed redeo, & sequentibus. Ea motus ratione, quia cum seculares iudices iniuste agant extrahendo confugientes ad ecclesiam, ideo illis iure resisti potest, per regulam, quod iniuste executi licite de facto resistitur. l. prohibium. C. de jure fisci. lib. 10. cum aliis ibi per eum in allegatis, & num. 48. Ubi ampliando dixit resisti posse, non solum iudici seculari, sed etiam ecclesiastico, non servanti formam Constitutionis Gregorii XIV. & num. 49. Ubi rursus ampliat, ut resistere liceat extraneopro defensione, ne ad ecclesiam confugiens extrahatur, etiam quod is auxilium non invocet.

Quomodo autem hæc resistencia fieri possit, & licita sit, vide eundem Francisc. Suarez ubi supra. d. cap. 13. eod. num. 4. & 5. ubi dixit, quod ex parte ecclesiarum resistencia debet esse spiritalis, cogendo scilicet per censuras extrahere violentes ad resistentium à tali violentia. post Remig. & Covarru. in locis per eum relatis. vel etiam claudendo fores, & omnibus aliis mediis externis ad impediendum vim aptis, absque tamen aggressionem, seu bello activo. Clericis autem, & ecclesiasticis personis ad id sumere arma non licet. licet bene interdum Pastores ecclesiarum laicorum auxilio ad ecclesiam defendendam apti possint, etsi hoc rarissime expediret propter maiora quæ evenire possent scandala, nisi cum auctoritate Summi Pontificis hoc fieret, ut ibi per eum. ad quæ vide etiam Bovadigliam in sua Politia. lib. 2. cap. 15. numero tertio, part. prima.

Ubi testatur non fuisse exilium particulatum, dum aliqui etiam ecclesiastici, lapides in invaiores injicientes, eis resisterunt, & impediendum intulerunt; ne eum mancipant qui ad ecclesiam fugerat. Ex quibus non iustum apparere fuisse determinationem Senatus Lusitanæ, qui multare voluit ejusmodi resistentem, teste Antonio Gama decif. 52. Et vide rursus Azzeved. in consiliis. Hispan. lib. 1. tit. 2. lib. 3. numero 30. ubi pluribus probat, clericis & eccle-

clesiasticis personis non licere cum armis contra seculares ministros extrahentes ab ecclesia eos qui ad ecclesiam confugerant irruere, nisi quando manifestum esset extractionem esse injustam, & periculum esset in mora.

- 48 AMPLIA XV. ut extractus per vim ab ecclesia, eidem ecclesie restituendus sit, ad text. in cap. *miror*. 17. *quasi*. 2. in illis verbis, *Ecclesia igitur illasum revoca quem ut irreligiosissimus rapuisti. & ibi gloss. & Archid. numero secundo*. Bellam. *post numerum primum*. & Turrecrem. *col. 1. versic. in secunda*. Bartol. in l. *presente*. numero *quarto*. c. de his qui ad eccles. *confugiunt*. Anchr. in c. *inter alia*. numero *quinto*. in 1. *notabil. de immunitate eccles.* & ibi etiam Abb. numero 35. *versicel*. Nunc *quero*. Angelic. in *summa*. in verbo *Immunitas*. numero 20. Sylveltrin. in eod. verbo *Immunitas*. *colam*. 3. numero. 11. Tabien. in eod. verbo *Immunitas*. numero *secundo*. Armilla in verbo *Immunitas*. numero 15. Rosella in verbo *Emunitas*. il *secundo*. numero 12. Oldrad. *consil.* 154. *num. 1. & num. 4. in fine*. Alex. *consil.* 141. *num. 14. versic.* Cum igitur *lib. 7. Decian. in tractat. crim. lib. 2. cap. 28. il secundo. nu. 7.* Mantua *cap. 60. nu. 14. in fine. & nu. 17. etiam in fine*. Bajard. ad *Clar. quasi. 30. num. 26.* Cardin. Tusch. *pract. concl. in verbo Ecclesia. conclus. 10. nu. 20.* Azzor. *insit. moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. in fine quasi. 15.* Francisc. Suarez. *de statu Religionis. lib. 3. c. 13. nu. 6. & n. 12. in fin.* Marius ital. cum allegatis per eum de *immunitat. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. nu. 23. & seq.* Genuen. in *sua pract. Archiepiscopali. ca. 22. num. 7. versic.* Anno sequenti. Ubi quod isto casu sufficit extractum restituat Episcopo, vel ejus Vicario.

- 49 Et in tantum verum est, ut per vim extractus ab Ecclesia illi restituendus sit, ut nec etiam interim possit pro aliis delictis à iudice seculari detineri, ex allegatis per Genuen. in *pract. Archiepiscopali. cap. 22. num. 5. versic.* Præterea faciunt. refert & sequitur cum Mar. Italia in *tractat. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 41. & sequentibus*. ubi propterea reprobatur Ant. Gamam. in *decis. 52. contrarium tenentem*.

- 50 Et hoc etiam verum, si iudex secularis velit præstare juramentum, vel cautionem de non puniendo corporaliter, & Dominus de non puniendo servum, per vim extractum. Nam & adhuc extractus, Ecclesie, ex qua extractus fuit, restituendus est in primis & ante omnia. Archidia. in c. *miror. num. 2. 17. quasi. 4. & ibi etiam Bellamer. post. num. 1. & Turrecrem. colum. 2. in versic.* Sed nunquid habuit necesse. Abb. in d. *cap. inter alia. num. 20. in fin. de immunitate ecclesiarum*. Angel. c. in *summa in verbo Immunitas. num. 20.* Sylveltrin. in eodem verbo *Immunitas il terzo. num. 11. versic.* Nec evitet iste restitutionem. Tabien. in eodem verbo *Immunitas. num. 12. & num. 13. versic.* Nec evitet restitutionem. Armilla in verbo *Emunitas. nu. 15.* Rosella in verbo *Emunitas. nu. 12. versic.* & hac procedit. Francisc. Suarez de *statu Re-*

ligionis. *lib. 3. cap. 13. num. 6. versic.* Unde addunt prædicti Doctores.

Immo verum, etiam quod Fiscus, seu Iudex secularis terminum petierit ad probandum, extractum ab ecclesia fuisse jure extractum, scilicet in casu excepto, imo etiam quod secularis Iudex justificaverit extractionem factam fuisse in casibus exceptis etiam per partis confessionem, cum ut *infra dixi num. 304.* ad ecclesiam confugiens non possit huic immunitatis privilegio renunciare, & voluit Marc. Anton. Genuen. in *pract. Archiepiscopali. cap. 22. num. 5. versic.* Item fuit resolutum in curia. quem refert Mar. Ital. de *immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 23. & sequentibus*. & voluit etiam Maltrill. loquens in terminis Bullæ Gregorianæ *decisio. 109. num. 11. in fine. libro secundo.*

Quare ex præmissis non possum nisi improbare eos Metropolitanos, qui postquam Episcopi & eorum suffraganei aliqui per vim extractum communicatum declaraverunt, prætextu appellationis ad eorum Metropolitanam curiam interpositæ, statim absque ulla causæ cognitione, non facta extracti restitutione, extractum absolvunt simpliciter, vel ad cautelam, aut cum reincidencia. quia utique hæc facultas eis non competit, cum hæc absolutio, prout *infra dixi*, sit omnino Sedi Apostolicæ reservata. neque in causâ appellationis procedere possunt, nisi prius extracto restituito, per regulam, quod spoliatus ante omnia restituendus est, quâ restitutione facta de causâ appellationis cognoscere non tamen absolvere poterunt.

Alii dicunt, quod si iudex fecit aliquem captivum in Ecclesia, debet eum relaxare ex officio etiam nemine petente. Roman. *consil. 227. in fine versic. ex his igitur patet*. Adentes ad Oldrad. *consil. 155. in nova additione. Alex. consil. 145. nu. 14. in fin. libro septimo*. Decian. in *tract. crimin. lib. 6. cap. 29. num. 7.* Ubi amplius, quod sic à iudice seculari relaxatus non potest amplius capi, ex Bartol. & aliis, ibi per eum allegatis. Quod & idem voluit Marius Ital. in *tractat. de immunitate ecclesiarum. lib. 1. cap. 6. §. 2. nu. 28.*

Et quando secularis iudex relaxat indebite ab ecclesia extractum, debet ita caute & taliter relaxare, ut non possit post relaxationem iterum facile capi, & sic in locum tutum reconduci debet. secundum Alex. Decian. & Mar. Italiam ubi supra citatos, cum allegatis per eos, quibus addo etiam Azzevedo in *consiliis. Hisp. lib. 1. tit. 2. l. 3. num. 6.* Villagut. de *extens. legum. c. final. num. 42. in 19. Ampliatione.*

AMPLIA rursum præcedentem XV. Ampliationem, ecclesie esse ab ea extractum à iudice seculari restituendum, non solum si extractum fuerit per vim expulsiivam; sed etiam si per vim compulsivam. Quamvis enim secundum opinionem Menoch. de recuperando possessionem *remed. 1. num. 102.* spoliati restituito datur in vi expulsiiva, & in compulsiva: hæc tamen Menochii opinio non caret contradicentibus; ut late probat Honded. *consil. 23. num. 29. & seq. lib. 1.* ubi alios plures refert concordantes; & eo maxime quando, prout in casu

casu nostro præcessit factum injustum superioris. Ruin. *consil.* 37. num. 9. lib. 4. vel etiam si præcessit spoliatoris culpa vel doli. Surd. *consil.* 28. num. 93. & seq. & nihilominus idem Menoch. *numer.* 105. licet asserat in spoliato vi compulsiua restitutionem denegari, fatetur tamen *ibi*dem *nu.* 105. hujusmodi gesta retractari actione quod metus causa. & idem tenet Nat. *in consil.* 386. num. 2. lib. 2. Unde dummodo ecclesia sua immunitas illæsa conservetur, parum refert quo titulo, quave actione id fiat.

Et ex præmissa ampliatione inferitur, quod si ad ecclesiam confugiens ex ea non per vim expulsius fuerit; sed inde aufergitur timens capi à Curia seculari, & extra ecclesiam captatur, ecclesiam restituendus est, non solum si timor in fugiente ab ecclesia fuerit iustus, & cadens in constantem virum, prout est terror armorum. *l. 1. §. qui armati. & ibi Gloss. in verb. Armorum. ff. de vi. & vi armata. Alex. consil.* 99. libro tertio. sed etiam si fuerit timor in constantem virum non cadens; prout optime tradit Sarmient. *selectar. interpretat.* lib. 2. cap. 11. numero 8. Præcedente enim timore factio alterius injulso caustio, propter quem qui ad ecclesiam confugit, ex ecclesia postea aufugiat, non potest dici quod immunitatis beneficio sibi competenti tacite renunciaverit. *cap. sollicitæ de restitutione spoliatorum.* ubi Butr. Soccin. *regul. ab. incipien. spoliatio.* præsertim quando timor fugientis ab ecclesia caustio ex facto Judicis extrajudicialiter procedentis. Felin. *in c. Dilectus. il. 1. num. 1. vers. fallit primo. extra de rescriptis. & in c. Cum causa numero secundo, de officio delegati.* quem refert, & sequitur Diaz *regul.* 691. *vers. 1.* per text. quem allegat *in c. conueniente de restitutione spoliatorum.*

54. AMPLIA XVI. Quia quod quis sit captus in loco sacro potius præsumendum est quam contrarium, & in hoc creditur nuntio capientis; & sic asserenti, secundum Roman. *consil.* 227. num. 3. *vers. Præterea & si nunquam fuisset oppositum.* ubi loquitur, quando nuntius refert capturam fuisse factam in claustris ecclesiarum. Et vide etiam bene loquentem, & distinguentem Decian. *in tractat. crim. lib. 6. cap. 29. nu. 10.* Ubi distinguendo dixit, credendum esse birruariis & executoribus ad favorem rei deponentibus, illum scilicet cepisse in ecclesia, aut in loco sacro, secus si deponant contra reum, dicentes capturam esse factam extra locum sacrum, & extra ecclesiam. & hanc distinctionem pluribus comprobatur Mantuan. *consil.* 60. nu. 9. Ubi pariter consultit non esse credendum executoribus dicentibus capturam fuisse factam extra locum immunitatis. Bajard. ad Clar. *quæst.* 50. num. 24. Ubi dixit, se credere quod non obtineretur in practica, quod non creditur executoribus, fecisse capturam extra locum sacrum, quasi sentiens, quod immo illis esset credendum (sed labitur certe Bajardus loquiturque sine lege & ratione.) Cardinal. Tusch. *practic. conclus. in verbo Ecclesia conclusio. 10. num. 17.* Ubi pariter ex Roman. *in loco præallegato* dixit, credendum esse executori asserenti capturam fecisse in loco sacro. Mar. Italia. *in tractat. de De Immunit. Eccles.*

Immunit. Eccles. libro primo, cap. 6. §. 2. nu. 98. & seqq. Ubi refert, & sequitur dicta per Roman. & per Decian. *in loco præallegato. & nu. 99. in fine, & sequentibus.* dixit hanc cognitionem, quo scilicet in loco quis fuerit captus an in ecclesia vel extra, spectare ad Judicem ecclesiasticum, & non ad secularum, rationibus *ibi* per eum allegatis.

AMPLIA XVII. Ut non solum persona s^s confugiens ad ecclesiam ab ea extrahi non possit, sed nec etiam ejus bona inde subtrahi possint. text. est *in cap. sicut antiquitus. 17. quæst. 4. in illis verbis, aut personam hominis, vel bona ejus inde subtraxerit.* Angelic. *in Summa in verbo immunitas. nu. 10.* Ubi præterea dixit, quod bona que in ecclesia posita sunt, per vim auferri non possunt, & auferens pena sacrilegii tenetur. Thabien *in eod. verbo Immunitas. nu. 7. vers. Nec ea que in ea posita sunt.* S. Anton. *in Summa part. 3. tit. 1. cap. 3. in princ. vers. Item ea que in ecclesia posita sunt.* Rosella *in verbo Immunitas. il. primo. in princ. vers. Item ea que in ecclesia posita sunt.*

AMPLIA XVIII. Quod cum Judici se^sculari prohibitum sit confugiendum ad ecclesiam extrahere, sequitur, quod si extraxit, & carceravit, talis extractio & carceratio est ipso jure nulla, & præterea Judex nullum ex ea acquirit jus, jurisdictionem, seu potestatem in ipsum extractum & carceratum. Talis enim extractio & carceratio dici potest non actus jurisdictionis, sed violentia; & propterea si Judex post extractionem & carcerationem confugiens ad ecclesiam ipsum interrogat, nec juridice interrogat, nec interrogatus respondere tenetur, & si ulterius idem Judex procedat ad torquendum, ad condemnandum, & ad exequendum poenam, utique semper injurias multiplicat, & tot excommunicationes incurrit, nullumque actum veræ jurisdictionis exercet, & omnia sunt nulla, ut per Francisc. Suarez, qui præmissa omnia magistraliter explicat, & declarat, de *statu Religionis. lib. 3. cap. 13. num. 12. & sequentibus.*

ARGUMENTUM.

Debitor ex causa civili ad Ecclesiam confugiens nunquid illius immunitate gaudeat.

SUMMARIUM.

Debitor ex causa civili confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudet. *num. 7.* Nec verum est, quod in hoc Clemens Octavus derogaverit constitutioni Gregorii XIV. *nu. 57. vers. & in hoc adverte.*
Debitor ex causa civili confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudet, etiam si ante statum, vel quod aliis posse carcerari. *num. 58.* licet alii contra. *num. 59.*
Debitor suspectus de fuga, confugiens ad ecclesiam, gaudet illius immunitate. *num. 60.*

B b

De.

- Debitor Fisci ex causa tributorum, confugiens ad Ecclesiam gaudet illius immunitate, num. 61. contra, num. 62.*
Debitor ex causa administrationis, & redditionis rationum, confugiens ad ecclesiam gaudet illius immunitate, num. 63.
Debitor decolli & saltu confugiens ad ecclesiam gaudet illius immunitate, num. 64. licet alii contra, num. 68.
Debitor ex causa syndicatus, confugiens ad Ecclesiam gaudet illius immunitate, num. 66.

CAPUT III.

57 **R**EGULA fit, quod debitor ad ecclesiam confugiens pro debito, capi non potest in **e. text.*, est in l. *praesenti.* & ibi communiter Doctores omnes notant. *C. de his qui ad eccles. confug.* In quo textu cum ibi notatis per Doctorem latissime tractatur materia, an saltim idem in eadem ecclesia ad instantiam creditorum citari poterit, & contra ipsum quomodo procedendum. *Abb. in c. inter alia. n. 22. & nu. 24. vers. aut suis propter aliud debitum.* ubi quod ita tenent omnes *Dd.* & *Joan. de Anan. nu. 8. versic. regulariter quis pro debito non potest cap. Archid. in cap. id constitutum. ante n. 1. in verbo Eos, 17. q. 4. Et ibi etiam Bellamer. colu. 1. in princip. Bonifac. de Vitalin. in Clementina prima. num. 70. versic. sed certe videmus, de penitentia & remissione, ubi quod ita practicatur. Adde pro hac eadem regula, & quomodo isto casu contra debitorem sit procedendum, *Azzo in summa rubr. C. de his qui ad eccles. confugiunt. numer. 2. versic. si autem liberi, & Christiani.* *Hosienf. in summa de immunit. eccles. num. 8. versic. Aut liber. & Christianus.* *Angelic. in summa in verbo Immunitas. num. 15.* *Silveltrin. in eodem verbo Immunitas. il. 3. numer. 3. versic. si vero debitum est propter aliud.* ubi quod ita dicunt omnes. *Thabien. in eod. verbo immunitas. numer. 8. eodem versic. si vero debitum est propter aliud.* *Armill. in verbo Emunitas. num. 11.* *Rosella in verbo Emunitas. il. 2. nu. in fine.* *Oldrad. consil. 54. per rot. in discursu Decian. in tractat. criminal. lib. 6. cap. 28. num. 34.* ubi pluribus hanc probat opinionem, eamque veritorem, & servatam in practica testatur *Roderii. Suarez. in declar. l. 11. Foro lib. 3. num. 1. in princip. Marfil. & Boss. in locis per me relatis supra in tit. de carcerib. & carceratis question. 28. num. 30.* *Joann. Guttier. practicar. questio. civilium. quest. 1. per totum.* ubi pluribus hanc probat sententiam, aliosque refert concordantes testantes de communi Doctorem sententiam, quam & ipse verissimum affirmat, & etiam procedere ait non obstante l. Regia ibi per eum relata, & ita saepius iudicatum. *Anastaf. Germon. de sacerum immunitate. lib. 2. cap. 16. num. 8. & sequentibus.* Ubi alia ad materiam. *Joann. Azzor. Institut. moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 9. post versic. Item dubia questionis est.* *Francisc. Suarez. de statu Religionis. lib. 3. cap. 11. num. 3.* licet alii ibi per eum relati num. 1. contrarium dixerunt, *Alexand. Ambrosin. de**

immunit. & libert. eccles. cap. 13. num. 1. ubi quod ita communiter concluditur.

Et in hoc adverte, quod licet *Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 5. in initio num. 16.* referat quasdam literas scriptas Illustrissimo Nuncio Neapolis, à Cardinali de Florentia, de ordine Clementis VIII. quibus eidem Nuncio ordinabatur, ut omnibus Superioribus Monasteriorum Regularium, sub certa poena prohiberet, ne in eorum Monasteriis receptarent debitores, non tamen per hoc credas, prout ipse Italia credit, per eandem literas esse derogatum constitutioni Gregorii XIV. & Canonibus dictis debitoribus ecclesiae immunitatem concedentibus, ita ut ad ecclesiam confugiens inde extrahi possint, & suis Iudicibus consignari, sed solum per dictas literas fuisse prohibitum, ne iidem debitores in dictis Monasteriis reciperentur, & expellerentur, ut dicam *infra num. 64.*

AMPLIA I. Hanc conclusionem, ut procedat etiam stante statuto quod debitor carcerari possit, ut per addentes ad *Salycet. in l. 1. in verbo Judai, C. de his qui ad ecclesiam confugiunt.* *Paul. de Castr. in rubr. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. numer. 4.* Ubi reprobat *Alberic. contrarium tenentem.* *Joann. de Anan. in questio. inter alia. num. 8. in fine versic. mihi videtur.* *Decian. cum relatis per eum, in tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 34.* *Roderic. Suarez. in declar. l. 11. foro l. lib. 3. num. 1. & 2.* ubi quod ita alias in practica obtentum & servatum fuit. *Marian. Soccia. & Boss. in locis per me relatis supra quest. 28. num. 30.* Quibus addo *Joann. Guttier. practicar. quest. civilium. questio 1. num. 5. juncto numer. 12.* ubi testatur de servata apud eum opinione, relatis & reprobat contrarium tenentibus. *Anastaf. Germon. de sacer. immunitate. lib. 3. cap. 16. numero 99. & sequentibus omnibus.* ubi relatis & reprobat contrarium tenentibus, hanc & communem, & optimam esse sententiam testatur. *Alfos refert concordantes Card. Tusc. pract. conclus. in verbo ecclesia conclus. 11. numer. 31. & 32.* ubi plures de communi opinione testantes refert Doctores in l. *Vinum. ff. de cert. pet. Alexan. Ambrosin. de immunitat. & libertate eccles. c. 13. nu. 2.* Ubi quod contraria aliorum opinio nimis frigida visa fuit, & propterea in practica non recepta.

Licet contrarium, quod quando contra debitorum fieri potest exequutio in personam, quod tunc nec etiam immunitate ecclesiae gaudeat, eo quia ecclesia ad ipsam confugientem liberat à poena corporali, & non tollit aliam poenam, voluerit *Alberic. in rubric. C. de his, qui ad eccles. confugiunt, n. 2. & 3.* *Anchar. in c. inter alia. nu. 7. extra de immunit. eccles. & ibi etiam Abb. numer. 22.* *Archidiac. in cap. uxor. num. 3. in fine, in verbo mancipatus 17. quest. 4.* *Oldrad. consil. 54. incip. An fugiens pro debito. per rot. in discursu,* relati per *Anastaf. Germon.* (qui tamen eos non sequitur) *de sacerum immunit. lib. 3. cap. 16. nu. 99. & seqq. relati per Card. Tusc. pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 11. num. 30.* *Francisc. Suarez. de statu Religionis. lib. 3. cap. 11. num. 2.* ubi tamen subdit,

subdit, quod licet iste debitor possit ab ecclesia extrahi, extractus tamen carcerari non debet.

60. **AMPLIA II.** Etiam in debitore suspecto de fuga. Licet enim de fuga suspectus possit capi, & carcerari à iudice incompetenti, & etiam die feriato in honorem Dei, & Sanctorum: Non tamen per hoc confugiens ad ecclesiam, inde invictus extrahi potest. secundum Anastas. Germon. cum relatis per eum, qui de communi testatur, de *Sacrorum immunitate. lib. 3. c. 16. num. 99. & seqq. omnibus.* ubi refert, & reprobat contrarium tenentes. & in specie respondet rationi adductæ in contrarium per *Jas. in l. v. num. 5. ff. si cert. petat.* Nec dissentit Alex. Ambrosin. de *immunit. & libert. eccles. cap. 13. num. 3.* ubi etiam refert, & reprobat contrarium tenentes, & alios allegat concordantes pro hac, quam dicit communem, sententia.

61. **AMPLIA III.** Etiam in exactore tributorum. secundum gloss in *verbo presentis. C. de his qui ad eccles. confug. ubi loquitur generaliter de debitore Reipublicæ.* Bellapert. in *l. presentis. col. fina. versic. aut propter debitum Fiskale. C. eodem.* ubi videtur tenere, quod tributorum debitores non extrahantur de ecclesia, sed ibi citantur, & si se non defendent, procedatur ad immisionem in possessionem suorum bonorum. & ibi etiam Cyn. *num. 2. col. 2. versic. aut queritur de libero homine.* Abb. in *c. inter alia. num. 24. extra de immunitate ecclesiarum.* Angelic. in *summa in verbo immunitatis. nu. 15.* Silvestrin. in *cod. verbo immunitatis. il. terzo. num. 3.* Thabien. in *verbo immunitatis. num. 8.* Armillia in *verbo Emunitas. num. 11.* Rosella in *verbo Emunitas. il. secundo. num. 11. versic. si propter debitum.* Decian. in *tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. nu. 27.* ubi tamen subdit, quod licet ecclesiasticus iudex permittre non debet, tributorum exactores violenter ab ecclesia extrahi, curare tamen debet ut solvant, & ita esse verum sensum text. in *d. §. publicorum. in authen. de mandatis Principum.* Borgn. Cavalcan. in *1. par. suarum decisionum. in versic. iudex ecclesiasticus. & non secularis. num. 3. juncto num. 11. & seq. & nu. 14.* ubi hoc saltim procedere affirmat de jure Canonico, quo jus civile correctum esse affirmat. Cappel. Thol. Covarr. & Boss. in *locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. nu. 21.* Anastas. Germon. de *sacrorum immunitate. lib. 3. c. 16. nu. 110.* Joann. Azor. in *instit. Moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 9. versic. Item dubia questio est.* Francic. Suarez de *statu Religionis. lib. 3. ca. 11. num. 3. versic. Aliqui vero.* Alex. Ambrosin. de *immunit. & libert. eccles. c. 13. nu. 2. in fine versic. Quod ampliatum procedere etiam si debitum esset publicum.*

62. Quamvis contrarium præsertim de jure civili fudeatur, per text. in *authen. de mandatis Principum & ibi Gloss. in verbo publicos exactores.* Alberic. in *rubr. c. de his, qui ad Eccles. confug. versic. Item in casibus.* Anchar. in *c. inter alia. num. 6. ad finem versic. si propter tributum. & nu. 7. in fine. versic. Item in casibus. extra de immunitate ecclesiarum. & ibi*

De Immunit. Eccles.

etiam Anton. de Butr. *num. 18. Azto in summa. C. de his, qui ad eccles. confugiunt. num. 4.* Oletrad. *consil. 54. num. 2.* ubi tamen subdit in hoc attendendam esse consuetudinem. Igneo in *l. 1. in princ. num. 55. ff. ad Syllanian.* Petr. Gregor. *synagm. juris. lib. 53. ca. 22. num. 2.* quorum opinio mihi nullo pacto placet, maxime stante Constitutione Gregorii XIV.

AMPLIA IV. Etiam in debitore ex causa administrationis, & redditionis rationum, qui an gaudeat privilegio immunitatis ecclesiæ ad quam confugit, vide text. cum ibi notatis per gloss. & Docto. in *c. uxor. 17. quest. 2.* qui quidem text. loquitur non in hominibus liberis, sed in servis ad ratiocinia obligatis, ut bene advertit Decian. in *tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. n. 26.* ubi loquitur de obligatis ad ratiocinia publica, concluditq; eos gaudere debere immunitate ecclesiastica, reprobat Igneo in *l. 1. in princ. n. 56. ff. ad Syllanian.* contrarium tenente. Navar. in *Manual. confessor. c. 25. n. 19. in fine.* ubi quod obligatus ad reddendas rationes gaudet immunitate ecclesiæ.

AMPLIA V. in debitore decocto, seu fal. lito, qui, quod gaudere debeat immunitate ecclesiæ, voluit Navar. in *Manual. confessorior. cap. 25. num. 19. in fine. versic. & mercator qui decoxit.* Et hoc vigore Bullæ Gregorii XIV. nullam habere difficultatem, cum in ea inter casus exceptos non ponatur ille, optime advertit Ambrosin. in *tractat. de immunit. & libertat. ecclesiastica. cap. 13. in fine. n. 4.* Et quidem quod ita etiam sic clara mens ejusdem Constitutionis apparet, quia in ea revocantur omnia indulta, & privilegia data Principibus, ut possint ad ecclesiam confugiens extrahere, & præsertim fraudulentos decoctores. Et in hoc advertit, quod licet Mar. Ital. de *immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. in initio. num. 16.* referat quasdam literas scriptas Illustrissimo Nuncio Neapolis à Cardinali de Florentia, de ordine Ocltavi, quibus eidem Nuncio ordinabatur, ut omnibus superioribus Monasteriorum Regularium, sub poena prohiberet, ne in eorum Monasteriis receptarent fallitos, non tamen pot hoc credas, prout ipse Italia creditit, per easdem literas esse derogatum Constitutioni Gregorii XIV. & canonibus dictis fallitis ecclesiæ immunitatem concedentibus, ita ut ad ecclesiam confugiens inde extrahi possint, & suis iudicibus consignari, sed solum per dictas literas fuisse prohibitum, ne iidem debitores in dictis Monasteriis reciperentur, & expellerentur.

Quamvis contrarium voluisse videatur Boer. *decis. 215. num. 7.* quem sic dicentem refert Decian. in *tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 34. ante finem.* Benvenut. Strace. in *tractat. de Mercatorib. part. 3. num. 21. & seqq. Rebuff. in 2. tom. ad Regis Constitutiones Gallie. tit. de mercatorib. artic. ult. gloss. unic. num. 7. & 8.* Suarez de Paz. in *suâ prax. tom. 1. part. 5. cap. 3. questio. 3. num. 156.* Et ab hac sententia post Covarr. var. resolut. *lib. 2. cap. 20. num. 12. versic. Nec Jasoyni argumentatio. in fine.* neque ego etiam dissentio in *tit. de carcerib. & car-*

B b 2 cern.

seratis. quest. 28. nu. 23. Et late eam comprobat Ioan. Gutier. *practic. quest. 1. num. 4. juncto num. 13. versis. in ceteris vero debitoribus fallitis, & seq.* Ubi tamen loquitur stante l. Regia, ibi per eum relata, & quando iste decoctus Mercator aufugit cum suis bonis, vel ea aliter absconderit, cum tunc ut fraudulentus decoctor, æquiparetur publico latroni. secus si solum personam salvando, bona secum non differat, nec abscondat, ut ibi per eum, qui amplius testatur, ita plurius apud eum pronunciatum fuisse. Anast. Germon. *de Sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 10. nu. 113.* ubi facta conclusione, quod debitor etiam de fuga suspectus, & qui alias carcerari potest, ad ecclesiam confugiens, in ea tutus est, declarat illam non procedere in mercatoribus, & Camporibus, qui maximo Reipublicæ dispendio, ex pecuniis, & rebus alienis, dum quæstum exercent, operam usuris quodammodo, & sœnoribus dantes, ac per negligentiam, prodigialitatem, & luxum libidini imtemperant, ac voluptatibus indulgendo decoquant, ad templaque fugiendo creditores omnes fuos miserime fraudulent. Hi, inquam, mercatores quos vulgo fallitos vocamus, & proprie, quia homines fallunt, ecclesiarum immunitate gaudere non debent, ut ibi per eum.

66 **AMPLIA VI.** Etiam in officiali debitore ex causa syndicati, ex allegatis per Borgnin. Cavalcan. in *prima parte suarum Decisionum, in repertorio, in versis. Judex ecclesiasticus, & non secularis. num. 1. & nu. 10.* ubi proponit contraria, & illis optime respondet.

ARGUMENTUM.

Servus ad Ecclesiam confugiens, an, & quando gaudet immunitate ecclesiastica.

SUMMARIUM.

Servus ad ecclesiam confugiens, non potest à Domino auctoritate propria invitari ab ea extrahi, nu. 67.

Servus ad ecclesiam confugiens timore iudicis, & ne ab eo capiatur propter aliquod delictum, ut domino restituatur, & ab eo castigetur, domino non restituitur, nisi ab eo recepto juramento, seu securitate de illam non offendendo, quo vero ad iudicem gaudet omnino immunitate ecclesie, nu. 68.

Servus ad ecclesiam confugiens causa vitandi servitium domini, nunquid ab ecclesia arceus sit, & domino restituendus, num. 69.

Servus ad ecclesiam confugiens causa se monachandi nunquid gaudet immunitate ecclesie, num. 70. & seq.

Servus ad ecclesiam confugiens cum armis, nunquid illius immunitate gaudet, num. 72.

Servus si ad ecclesiam confugiat, domino restituendus est recepto ab eo juramento, vel cautione de ipsum non offendendo, numero 73.

Servus ad ecclesiam confugiens ex causa iniusta à domino sibi illata, gaudet illius immunitate, secus si ex causa iusta, num. 74. contra, num. 75.

Servus si ad ecclesiam confugit propter magnum delictum ab eo commissum, domino restituitur simpliciter, & quid si ob parvum delictum, num. 76.

CAPUT IV.

REGULA sic, quod servum ad ecclesiam confugientem, non potest dominus propria auctoritate ab ea invitum extrahere, text. est in *ca. nullus clericorum. 17. quest. 4. & in c. si quis contumax. eadem causa, & questione.* ubi pro pœna imponuntur domino sic propria auctoritate fugientem servum ad ecclesiam inde invitum extrahenti, solidi noningenti. Anchar. in *clemen. 1. nu. 5. de penitentia, & remissione.* ubi facit conclusionem, quod nec etiam servus criminiosus ad ecclesiam confugiens, inde invitum extrahi potest. Franc. Azzor. *inslit. moral. part. 2. lib. 9. c. 9. quest. 9. in fine. vers. Quid dicendum de servo.* Francisc. Leon. in *Theaur. fori ecclesiastici. part. 1. cap. 13. rub. de immunitate. eccles. nu. 11.* Quamvis contrarium voluisse videatur Mantua. *consil. 211. num. 15.*

AMPLIA I. Ut regula procedat in servo confugiente ad ecclesiam timente se puniri, & castigari à domino. Tunc enim domino restituitur recepto juramento, seu securitate de illum non offendendo, & sic non erit tutus in ecclesia. Si verò timet puniri & castigari à Iudice procedente per viam accusationis, vel alter, & tunc gaudet immunitate ecclesie, sicut gaudet liber homo, si ve delictum sit parvum, si ve magnum, quia apud Deum non est acceptio personarum, secundum Cyn. in *l. presenti. num. 2. col. 2. versis. aut timet ab alio. C. de his qui ad eccles. confug. & ibi etiam Salyc. num. 4. versis. Si autem à Iudice.* Anchar. in *c. inter alia. num. 5. versis. Si autem timet per iudicem puniri, extra de immunitate ecclesiarum, & ibidem num. 6. ante finem. versis. Aut timet ab alio.* Anton. de Butr. *num. 17. in fine versis. Aut timet ab alio puniri.* Abb. *nu. 23. versis. si vero timet puniri ab alio.* & Ioann. de Anan. *num. 7. in fine. versis. Si autem timet puniri à Iudice.* Rosell. in *verbo Immunitas. l. 2. nu. 11. versis. Si vero timet puniri ab alio.* Ioan. Azzor. *inslit. moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. q. 9. in fine versis. Quid dicendum de servo.* Francisc. Suarez *de statu Religionis, lib. 3. c. 10. num. 2.*

AMPLIA II. In servo confugiente ad ecclesiam causa vitandi servitium Domini, qui nunquid ab ecclesia arceus sit & Domino restituendus, vide Salycet. in *l. si servus. in fine. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt.* ubi quod Domino non restituitur, sed compellitur in se Dominus servum vendere, ut in *inslit. Quibus alienare licet, vel non. §. final.* Et vide gloss. in *authen. de mandatis Principum. in §. Publicorum. in verbo Cogentur. vers. Nam servus.* & in *l. presenti. §. final. in verbo Sacrosancta. C. de*

C. de his qui ad eccles. confugiunt. ubi dixit, quod si sevitia fuit parva, non debet servus conquiri si Domino restituitur, quia ob parviam sevitiam fugere non debebat. Si vero sevitia fuit magna, tunc dominus cogitur illum vendere, & habet locum dispositio d. §. final. & idem dixit eadem gloss. in ead. lege in verbo pauperum. *versic. primo casu.* Bellapert. colu. 3. in fine *versic. aut fugis ad ecclesiam propter crudelitatem domini.* Cyn. num. 2. col. 2. in *prin. versic. Aut fugit propter magnam atrocitatem domini.* Ant. de Butr. in c. inter alia. num. 17. de immunit. ecclesiar. Abb. post. num. 23. *versic. aut deliquit extra ecclesiam.* & Joan. de Anan. num. 7. *versic. Si servus.* Archid. in c. id constitutum. num. 1. 17. *quast. 4.* & ibi etiam Bellamer. col. 1. in *versic. si servus.* Azzo. in summa. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. num. 2. *versic. Alioquin si propter sevitiam.* Rosella in verbo *Ennuitas.* il. 2. num. 11. *versic. si servus.* Decian. in tractat. crim. lib. 6. cap. 26. num. 9. *versic. Quod si notoria foret.* Joan. Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. in fine. versic. Quid dicendum de seruo.* Francisc. Suarez de statu Religionis, lib. 3. cap. 10. nu. 2.

70 AMPLIA III. Et multo magis etiam in seruo confugiende ad ecclesiam causa se monachandi, qui propterea ejici non debet, nec Domino nunciari, sed retineri, & nisi Dominus intra triennium venerit, perdit eum. ut in *authen. de Monac. §. si vero intra.* & de sanct. Episc. §. si quis autem. per que jura sic voluit gloss. in *authen. de mandatis Principum in §. Publicorum.* in verbo *Cogentur. versic. aut ob bonam conscientiam.* Salye. in l. si servus. num. 2. *versic. opposo contra text. c. de his. qui ad ecclesiam confugiunt.*

71 Vide tamen text. in c. id constitutum. in fine. & duobus capitulis *segg.* ubi probatur. occasione Religionis seruum dominum suum contemnere, & ejus ministerium destituere non debere. & ibidem hoc adnotarunt gloss. & communiter omnes Canonistae, & praesertim Turrecremat. expresse adnotavit, per baptismum non liberari servum à Domini potestate.

72 LIMITA I. In seruo confugiende ad ecclesiam armato, quia ex ea extractus Domino reddendus est, vel eidem Domino indicandus, qui propria auctoritate potest ipsum abducere, & si in abductione servus se defendens occidatur, id fit impune, nec de hoc homicidio recipienda est accusatio. text. est in l. si servus. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt, ubi communiter Doct. omnes, & praesertim Fulgof. & Salye. in summa. Odofred. ante num. 1. Ubi hujus conclusionis eam reddit rationem, quia scilicet, quando servus sic armatus ingreditur ecclesiam, praesumptio est, ut non vadat ad offerendum munera ipsi ecclesiae, sed ut laedat Christianos, vel personas ecclesiasticas, & ut tumultum faciat. Azzo. in summa. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. num. 2. *versic. Et hoc si servus.* Hostien. in summa de immunit. eccles. num. 8. *versic. si vero cum armis.* Angelic. in summa in verbo *immunitas.* num. 12. *versic. aut venit cum armis.* ubi hoc De Immunit. Eccles.

intelligit, promissa tamen per Dominum impunitate. Thabien. in ead. verbo *immunitas.* num. 7. *versic. Utrum servus.* Armilla in verbo *Ennuitas.* num. 8. Decian. in tractat. criminal. lib. 6. cap. 26. num. 9. *versic. Verum si servus ad ecclesiam cum armis confugeret.* Franciscus Suarez. de statu Religionis lib. 3. cap. 10. num. 2. *post medium versic. additur vero.*

LIMITA II. Quando Dominus petit sibi restitui servum, recepto ab eo juramento, vel si Judici videbitur, recenta securitate de illum non offendendo. text. est in l. praesenti §. fins. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. & ibi communiter notant Doctores omnes post gloss. in verbo *interventione.* Et de jure canonico est text. in c. Inter alia. §. si vero servus. de immunitate ecclesiarum. dum ibi dicitur: Si vero servus fuerit qui confugerit ad ecclesiam, postquam de impunitate sua Dominus ejus Clericis juramentum praesertit, ad servitium Domini sui redire compellitur etiam invitus, alioquin à Domino poterit occupari. & ibi etiam Hostien. numer. 1. Joan. Andr. in summa & num. 7. in verbo *impunitate.* & in verbo *juramentum.* Ancharan in summa. Anton. de Butr. etiam in summa. & num. 13. Abb. nu. 1. *versic. servus fugiens ad ecclesiam.* Card. Zabara. ante num. 1. & nu. 5. in fine. & Jo. de Anan. num. 1. Ad idem fere ad literam est alius text. in c. m. tuentes. in fine. 17. *quast. 4.* & ibi gloss. in verbo *Sacramenta.* Alius text. *inc. id constitutum ead. 17. quast. 4. in §. servus.* ubi ad literam dicitur: Servus etiam qui ad ecclesiam confugerit pro qualibet culpa, si à Domino pro admissa culpa sacramentum susceperit, statim ad servitium Domini sui redire cogatur. Et infra: Servus vero exire volentem, à Domino licet occupari. & ibi gloss. & communiter omnes Canonistae. Archidia. Bellamer. & Turrecremat. Idem Turrecremat. in c. diffinitum. num. 2. ad finem. *versic. Tertius si confugiens sit servus eadem causa.* & *questione.* Azzo. in summa. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. n. 2. *versic. si seruo.* Hostien. in eadem summa nu. 8. *versic. Aut est servus.* Angelic. in summa in verbo *Immunitas.* nu. 12. *versic. Utrum servus.* Silvestrin. in eodem verbo *Immunitas.* il. 2. nu. 2. *sub. versic. quantum genus.* Thabien. in eodem verbo *Immunitas.* nu. 7. *versic. Utrum servus.* Armilla in verbo *Ennuitas.* num. 8. S. Antonin. in summa. par. 3. tit. 12. c. 3. §. 1. *versic. Item si confugiens sit servus.* Decian. in tractat. criminal. lib. 6. cap. 26. num. 9. in *prin.* Navar. in Manual. confessoriar. cap. 25. num. 19. Joann. Guttier. *practicar. quast. civil. quast. 1. num. 3. & num. 18.* Analtal. Germon. de sacrorum immunitate. lib. 3. c. 16. num. 55. Joan. Azor. *instit. Moral. par. 2. lib. 9. cap. 9. quast. 9. in fine. versic. Quid dicendum de seruo.* Francisc. Suarez. de stat. Religionis, lib. 3. c. 10. num. 2.

Quamvis in contrarium, quod servus confugiens ad ecclesiam invito Domino, possit in eo invitum extrahi, obiter dixerit Boer. *decis. 109. num. 3. versic. Et etiam in seruo fugiente.*

LIMITA III. Regulam procedere in seruo confugiende ad ecclesiam, & recedente à domi-

no ex causa justa, secus si ex injusta. Primo enim casu domino restituitur, & parum punitur. Secundo autem casu, pariter domino reddetur praestito per eundem dominum juramento quod servum non offenderet. secundum gloss. in l. praesenti in verbo praesenti in fine. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. & ibidem eadem gloss. in verbo humanissima. ubi per illum text. dicit, quod quando servus confugiens non deliquit, & sic quando discessit ex causa justa, si domino restituitur, debet ipsi idem dominus humanissima intercessione praecedente veniam, & indulgentiam facere. & ibi etiam Salyc. n. 3.

75 Maxime tamen primo hujus distinctionis capite obitare videtur iudicio meo, quia magis haec securitas à domino requirenda videtur, quando servus ab eo recessit ex justa causa, quam si ex injusta, cum & tunc magis de eo timendum videtur.

76 LIMITA IV. In servo confugiente ad ecclesiam propter parvum delictum ab eo commissum, secus si magnum commiserit delictum. Primo enim casu domino restituitur simpliciter, juxta dispositionem l. si servus C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt. Quando autem servus aut parvum, aut nullum commiserit delictum, & tunc domino restituendus est, juxta disposit. l. praesenti. §. fin. C. eodem. praestito scilicet juramento per dominum de illum non offendendo. & voluit glo. in d. l. praesenti in verbo pauperum vers. aut propter delictum. & ibi Bellapert. col. 3. vers. Unde dicit Azzo. ubi melius declarando materiam dixit, quod si delictum est leve, & tunc servus domino restituetur praestito per eum juramento de non offendendo; aut grave, & tunc castigabitur, & idem concludere videtur paulo inf. in vers. pro evidentia. Cyn. nu. 2. col. 2. in princ. vers. aut propter delictum, ubi dixit, quod si servus modicum deliquit erga dominum, ut puta quia forte subripuit unam mensuram vini, ut potaret, & tunc juxta dispositionem illius text. domino restituitur, praestito per eum juramento de illum non offendendo. Si vero graviter deliquit in dominum, & tunc ei restituentur praestita securitate, & sic non sufficiet juramentum. Alia gloss. in authent. de mandatis principum. in §. publicorum. in verbo cogentur. vers. vel propter maleficium Ancha in c. inter alia. nu. 6. vers. aut propter delictum. extra de immunitate ecclesiarum ubi refert, & sequitur Cyn. in loco praallegato. & ibi etiam Anton. de Butt. nu. 17. vers. aut fugit sine aliqua scivitia. Abb. nu. 23. vers. aut propter delictum. Archidiaec. in c. id. constitutum nu. 17. quest. 4. & ibi etiam Bellam. col. 1. vers. aut propter magnum delictum. Roisella in verbo immunitas il. secundo. num. 11. vers. aut propter delictum.

ARGUMENTUM.

Judaeus, aliusve Infidelis, si ad ecclesiam confugiat, nunquid illius immunitate gaudeat.

Judaeus ad ecclesiam confugiens, pro causa criminali vel civili, illius immunitate non gaudet, num. 77. contra, nu. 78.

Paganus, Saracenus, seu quilibet alius infidelis, si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate non gaudet, num. 79. licet alii contra, num. 80.

Judaeus, & Infidelis, si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate non gaudet. etiam quod dicat se velle fieri Christianum, quia simulate hoc dicere praesumitur nu. 81. contra, nu. 82. distingue, ut gaudeat, si constat, Judaeum seu Infidelem non simulate dicere se velle fieri Christianum, secus si non constat, num. 83. licet alii. Quando autem, & ex quibus praesumatur Judaeum, seu Infidelem simulate sic dicere, vel non, nu. 84.

CAPUT V.

REGULA sit, quod Judaeus confugiens ad 77 ecclesiam pro causa criminali, vel civili, illius immunitate non gaudet. text. fere ad litteram in l. 1. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt, & ibi hoc adnotarunt gloss. in verbo Arcenatur. ubi Bart. in vers. Nota quod Judaei. Salyc. in summano. & in vers. Nota quod ecclesia. Fulgos. pariter in summano. facit text. in l. pateant in primis verbis C. eodem. ubi arguendo à contrario sensu, ponderando illa verba summi Dei templa timentibus, videtur, ecclesiae immunitatem non esse concessam, non timentibus summi Dei templa, prout non riment Judaei, gloss. in authent. de mandatis principum. in §. publicorum. in verbo cogentur. in fine. vers. in Heretico autem, vel Judaeo. Anchar. in c. inter alia. post. num. 8. de immunitate eccles. Archidiaec. in c. diffinivit. num. 1. 17. quest. 4. & ibi etiam Bellamer. col. 1. vers. & idem sentit Azzo. in summa C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt. nu. 2. vers. si heretici, vel Judaei. Hollen. in summa, de immunit. eccles. num. 8. vers. aut Judaeus. Angelic. in summa, in verbo immunitas nu. 13. vers. utrum Judaeus. Armilla in verbo emunitas. n. 9. ubi testatur de veriori opinione reprobatam Silvelrin. contrarium tenente. Oldrad. consil. 54. nu. 3. vers. Quid de Judaeo. Boer. decis. 110. nu. 6. Decian. in tracta. crimin. lib. 6. c. 26. n. 2. ubi hanc veriore & communiorum testatur sententiam, proponit contraria, & illis respondet, & lib. 5. c. 13. n. 3. ubi pariter illis relatis, testatur de magis communi Doctorum opinione. Marquard. in tracta. de Judaeis, par. 1. c. 8. Mantua consil. 211. n. 17. vers. Non Judaeus. Navarr. in Manual. confessor. c. 25. num. 20. Gutierrez pract. question. civil. lib. 3. quest. 7. n. 51. relati per Card. Tusc. practica. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 10. n. 27. Alexand. Ambrosin. de immunit. & libertat. eccles. c. 8. ubi relatis, & reprobat contrarium tenentibus, & pro hac sententia aliis relatis concordantibus, hanc testatur veriore, magis communem, & acquiesc. mam

nam sententiam. Francisc. Leon. in *Theaur. fori ecclesiastici*. par. 1. c. 13. num. 30. Villagut. de *extensione legum*. c. final. numero 65. Dixi iterum hac de re *supra*. in tit. de *carceribus*, & *carceratis*. g. 28. sub num. 65.

78. Contrarium, quod immo Judæus confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudeat, voluisse videtur Innocen. in c. inter alia. col. 1. versic. idem in *Judæo* extra de immunitate ecclesiarum. ubi tamen ad id allegat l. 1. C. de his, qui ad eccles. confug. que dicit contrarium, quod & idem in eod. c. inter alia adnotavit Hoflien. num. 1. in verbo ab ecclesia. Turrecrem. in c. deservit. nu. 1. 17. quest. 4. post Guill. Ianoc. & Butr. in locis per eum relatis. licet subdat in hoc consuetudinem esse servandam. Ancharan. in *Clemen.* 1. n. 5. de penitentia. & remissione versic. & etiam Judæus. Silvestrin. in *summa*, in verbo immunitas. il terzo. num. 2. versic. primum Judæus. ubi dixit hoc procedere indistincte, sive Judæus petat se baptizari, sive non. S. Antonin. in *summa*. par. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. versic. his ergo exceptis. Jo. Azzor. in *insti. moral.* par. 2. lib. 9. cap. 9. post nonam. *question. versic.* si quaras an Judæus. ubi quod hæc opinio est probabilior, etiam quod Judæus non petat se baptizari. Francisc. Suarez. de *statu Religionis*. lib. 3. cap. 10. num. 9. & seq. ubi relatis contrarium tenentibus in hac sententia residere videtur, dummodo Judæus petat Baptismum non simulate, Hieronym. Cavall. in *comm. contra museum*. quest. 269. ubi relatis contrarium tenentibus, hæc testatur communem, & in ea residere videtur. & demum hæc eandem sententiam pluribus rationibus latissime comprobat Mar. Ital. de *immunitat. eccles. lib.* 1. cap. 3. §. 3. per tot. ubi respondendo rationibus contrariis, dixit, hæc sententiam magis piam, & veriolem, eamque servatam coram Cæsarea Regiæque Majestæte Caroli V. Imperatoris.

Prima verior declarata, ut infra.

79. AMPLIA I. ut regula procedat non solum in Judæo, sed etiam in quolibet Infidele, Pagano, & Saraceno, qui si ad ecclesiam confugiatur, illius immunitate non gaudeat. Cyn. in l. present. num. 2. C. de his, qui ad eccles. confug. ubi generaliter loquitur de eo, qui non est catholicus, & ibi etiam Alber. in *princ.* Anch. in c. inter alia. n. 6. versic. & ut circa prædicta. extra de immunitate ecclesiarum. & ibidem nu. 8. Anto. de Butr. n. 16. versic. dic autem. Abb. n. 23. & Joa. de Anan. n. 7. versic. dic quod aut est infidelis. Archid. in c. deservit. post n. 17. q. 4. & ibi etiam Bella. col. 1. in *princ.* versic. & idem sentit armilla in verbo *Emunitas*. nu. 9. versic. idem dicas. de quolibet infidelis. Rosella in verbo *Emunitas*. il. secundo. n. 11. Oltrad. conf. 54. nu. 3. Decian. in *tracta. crimin.* lib. 6. c. 26. nu. 2. ubi relatis & reprobatis contrarium tenentibus, hæc opinionem æquissimam, veriolem, & communiorē testatur. Navarr. in *Manual. confessor.* c. 25. n. 19. & n. 20. dixi hæc de re iterum *supra* in tit. de *carceribus*, & *carceratis*. quest. 28. n. 68. ubi alios plures reult concordantes. Joan. Guttier. *practicar. quest.* lib. 3. q. 7. nu. 51.

Card. Tusc. *practicar. conclus.* in verbo *Ecclesia. conclus.* 10. nu. 27. & *conclus.* 11. num. 24. Francisc. Leon. in *Theaur. for. ecclesiastici*. par. 1. c. 13. n. 31. & seq. n. 34. ubi declarat hoc non procedere in Zingaris, quia & ipsi cum sint baptizati, gaudent immunitate ecclesie, licet ex rebus furtivis quodammodo viant.

Quamvis contrarium, quod infidelis gaudeat immunitate ecclesie, si ad eam confugerit, voluerit Turrecremat. in c. deservit. n. 1. 17. q. 4. Silvestrin. in *summa*, in verbo *immunitas*. il terzo. num. 2. versic. secundum de pagano. S. Antonin. in *summa*. par. 3. tit. 12. c. 3. §. 1. versic. His ergo exceptis. Cardin. Tuscus *practic. conclus.* in verbo *ecclesia. conclus.* 9. in fine. n. 13. ubi remissive. Joan. Azzor. *instit. moral.* par. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 9. versic. quid de pagano. Francisc. Suarez. de *statu religio.* lib. 3. cap. 10. num. 9. & seq. ubi relatis contrarium tenentibus, in hac residere videtur sententia. Mar. Ital. de *immunitat. eccles. lib.* 1. cap. 3. per totum. ubi pluribus hæc probat sententiam, respondet contrariis, eamque dicit veriolem magis piam.

AMPLIA II. Ut eadem regula procedat etiam quod Judæus dicat se velle baptizari, & fieri Christianum, quia simulate hoc dicere præsumitur, prout videtur de mente d. l. 1. C. de his, qui ad eccles. confugiunt, in illis verbis, Simulant se Christiani legi velle conjugi. & ibi Fulgol. in versic. etiam si dixerit se velle fieri Christianos. & Odofred. num. 2. versic. Nam isti Judæi, sub prætextu, quod volebant fieri Christiani, & Paul. de Cast. in rubr. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt. num. 2. versic. etiam sub colore, quod velint ad Christianam fidem redire. Nec dissentire videtur Alexan. Ambrosin. cum allegat per eum, de immunit. & libertate eccles. cap. 8. num. 8. in fine versicul. & quamquam. Francisc. Leon. in *thesauro fori ecclesi.* part. 1. cap. 13. num. 30. versic. Sed quando Judæus.

Contrarium, quod si Judæus ad ecclesiam confugiens petat baptismum, non sit inde inventus extrahendus, contra Abbatem in c. inter alia, de immunitate ecclesiarum, voluit Angel. in *summa* in verbo *immunitas*. num. 13. versic. Ego dicerem. Thabien. in eodem verbo *immunitas*. nu. 7. versic. Utrum Judæus. Armilla in verbo *emunitas*. num. 9.

Prima verior declarata, ut infra.

LIMITA hæc ampliationem non pro-cedere, quando Judæus ad ecclesiam confugiens non simulate diceret se velle fieri Christianum, ut per addentes ad l. 1. C. de his qui ad eccles. confugiunt in verbo *suscipiantur*. nu. 6. in margine, allegat gloss. in c. inter alia. num. 1. in fine. versic. & hoc verum. extra de immunit. eccles. & ibi etiam Joa. Andr. num. 8. Abb. num. 3. ubi fatetur Doctores communiter transire cum gloss. in loco præallegato (licet ipse contrariam sententiam veriolem credat.) & Jo. ann. de Anan. num. 7. versic. sed si sine simulatione. Joan. de Imol. in Clementin. l. num. 11. versicul. quinimo & Judæus qui non fecte, vel

simulate confugiat, & ibi etiam Bonifac. de Vitalin. numer. 80. Azzo. in summa. C. de his qui ad ecclesiam confugiant. num. 2. versic. si Hæretici vel Judæi. Boer. decif. 110. num. 4. Navar. in manual. confessar. cap. 25. num. 20. in princip. versic. nisi quando confugiant, ut vere fideles efficiantur. Bajard. ad Clar. questio. 30. num. 23. Joan. Guttier. practicar. conclusio. civil. lib. 3. quest. 7. num. 57. Card. Tufch. practicar. conclusio. in verbo ecclesia. conclusio. 10. numero 28. Jom. Azor. insit. moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 9. versic. Si querat an Judæus. Francic. Suarez de stat. Reig. part. 2. c. 10. num. 10. ante finem, & nu. 11.

84. Difficultas est scire, quando Judæus, seu alter Infidelis ad ecclesiam confugit, & baptismum petat, nunquid simulate illud petere præsumatur; & quando. Et quidem quod simulate id petere præsumatur, probat text. in d. l. 1. C. de his qui ad eccles. confug. Verum an hæc sit præsumptio juris, ita quod recipiat probationem in contrarium, an vero Juris, & de Jure, die esse juris tantum præsumptionem, non autem Juris, & de jure; & sic probationem in contrarium admittat; ut bene probat Franc. Suarez de statu Religionis lib. 3. c. 10. nu. 11. & 12. ubi amplius subiit, quod si Judæus, vel Infidelis ante commissum delictum; & conceptum Judicis timorem conversionis suæ voluntatis signa ostenderit, tunc si postea commissio delicto ad ecclesiam confugiat, & petat baptismum illud non simulate petere præsumitur; secus si fidei voluntatem solum post delictum, & fugam ad ecclesiam ostendere inceperit. Tunc enim, quod confugiens simulate fit baptizari petat, & est præsumptio juris dumtaxat, quia & etiam tunc poterit probare, se non simulate velle ad fidem converti, & propterea poterit ecclesia hujusmodi ad se confluentem, & petentem baptismum, protegere, donec examinet, an vere simulate petat; ut ibidem bene declarat Suarez, cum quo & ego etiam consentio.

ARGUMENTUM.

Pro quibus criminibus confugiens ad ecclesiam illius immunitate gaudeat.

SUMMARIUM.

Confugiens ad ecclesiam, gaudent illius immunitate pro quocunque crimine quantumcumque magno & enormi, nu. 90. & 92. licet alii contra, num. 81. 87. contra, nu. 86.

Raptores, & adulteri confugiens ad ecclesiam, gaudent illius immunitate de jure canonico num. 88. 89. & 90. secus si de jure civili, num. 91.

Falsæ monete fabricatores confugiens ad ecclesiam gaudent illius immunitate, num. 92.

Fures simplices ad ecclesiam confugiens gaudent illius immunitate, num. 93. 94. licet alii contra, num. 95. Quid in fure famoso qui

tria vel plura commiserit furta, nu. 101. & quid in crimine peculatus, nu. 97.

Sodomita confugiens ad ecclesiam gaudet ecclesia immunitate, num. 91.

Sacrilegus ad ecclesiam confugiens gaudet illius immunitate, nu. 99. contra, nu. 100. distinguere, ut nu. 101.

Sacrilegium committitur pluribus modis, de quibus remissive, num. 102.

Incendiarii confugiens ad ecclesiam, illius immunitate non gaudent, nu. 103. & 103. sequi ubi multo minus gaudent comburentes, aut deicientes ecclesiam, contra nu. 105.

Ecclesiarum immunitate non gaudent, qui alias invitati ab ecclesia extraxerant, num. 106.

CAPUT V.

REGULA sit, quod confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudent, nec inde extrahi possunt inviti, pro quocunque crimine quantumcumque magno & enormibus. Text. videtur apertus in c. inter alia. de immunit. ecclesiar. Ubi expresse caveatur, liberum hominem non esse violentem ab ecclesia extrahendum, Quantumcumque gravia maleficia perpetraverit. & ibi Hostien. numero. 1. in verbo. Quantumcumque gravia. Anchar. nu. 2. in 2. & 3. notab. & nu. 6. in fine vers. aut fugit propter delictum. Paul. de Castri. in rubr. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. numer. 2. versic. Quinimo pro aliis criminibus. Anton. de Butr. nu. 4. in verbo gravia maleficia. Abb. nu. 2. & num. 14. & segg. Et præsertim. num. 17. Ubi præsertim respondet Anton. de Butr. contrarium ibi tenenti. & n. 35. ubi ampliat etiam in delictis enormibus commissis ex proposito, & sine naturali stimulo. S. Anton. in summa par. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. versic. Qualiter autem debeat defendi. Roman. conf. 227. nu. 3. Alex. conf. 145. nu. 1. ver. Quarto pro hoc facit. & num. 3. in princip. & d. num. 3. versic. quinto probatur. lib. 7. ubi ampliat hoc procedere etiam de jure civili. & ibidem. nu. 9. vers. circa quarum. & nu. 10. Ubi testatur de communi Doctorum opinione, & reprobat Anton. de Butr. & Anchar. contrarium tenentes, in locis ibi per eum relatis. Ad dentes ad Ang. de malef. in verbo. quod fama publica nu. 50. litera B. Decian. in tract. crimin. lib. 6. c. 28. n. 1. & in conf. 80. n. 23. in fine & n. 24. l. 3. Alex. Covar. Gie. Corrad. & Monticell. in locis per me relatis supra in tit. de carcer. & carceratis quest. 28. nu. 15. ubi relatis & reprobatis contrarium tenentibus, dixi hanc sententiam esse communem & servatam, nec ab ea in judicando recedendum. Adlo & Joann. Guttier. pract. quest. lib. 3. q. 1. nu. 3. & quest. 4. num. 12. ubi aliis relatis testatur, in materia immunitatis ecclesiarum esse regulam verissimam, fortissimam, & receptissimam, quod quantumcumque quis gravissimum delictum commiserit, pro eo ab ecclesia extrahi invitus non debet, sed immo ejus immunitate gaudent nisi tantum in casibus à jure expressis. Anastas. Germon. de sacrorum immunitatibus. lib. 3. cap.

16. numero. 54. in fine. *versic. si liber.* Arzeved. in *Conf. Hispan. lib. 1. tit. 2. leg. 3. nu. 18.* ubi reprobat Ang. de malef. in loco per eum relato, contrarium tenentem.
- 86 Contrarium, quod hodie pro quocumque gravi, & atroci crimine confugiens ad ecclesiam possit inde extrahi, per text. in *auth. de mandatis Principum. §. neque autem collat. 3.* qui tamen de jure canonico correctus est. voluit *glos. in l. 2. in verbo abducere. versic. Hodie idem C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt.* & ibi etiam Odofred. *nu. 1.* ubi quod committentes atrociora crimina, imo & criminosi non gaudent immunitate ecclesiarum, & abducuntur ab ea. & Salic. *post. nu. 1. versic. & sic pro criminibus gravioribus.* Bellapertic. in *l. presentis. col. 2. in fine. versic. distinguo. C. eodem & ibi etiam Cyn. col. 2. versic. si liber homo.* ubi & hanc opinionem admittere videtur in delictis atrocibus ex proposito, & non naturali stimulo commissis. Alberic. *nu. 1. versic. nec enormibus.* Anton. de Butr. in *c. inter alia. num. 18. de immunitate ecclesiarum.* Ang. de malef. in verbo quod fama publica. *num. 59. in princ. & ibi addentes litera B. post med. Boer. de off. 109. ante finem.* Decian. in *tracta. criminal. lib. 6. cap. 28. num. 20. in fine.* post Igneum quem allegat in *l. 1. in princ. n. 52. versic. etiam de jure canonico & nu. 54. versic. 2. & c. ff. ad Syllan & conf. 80. numer. 27. versic. cum igitur. lib. 3. qui loquitur, quando pro atroci delicto pena mortis imponitur.*
- 87 Prima opinio ut verior ita etiam magis communiter recepta est, & ideo summis laudibus celebrandus est à Judicibus laicis iste sanctissimus Pontifex, qui nedum casus in jure canonico expressos, sed quam plures alios ab immunitatis frustione excepit, ad effectum ut facinorosi homines debitis supplicii plecterentur, aliiq; eorum exemplo à similibus deterreantur, ac delicta secundum constitutionem qualificata ultore gladio vindicentur. quinimo sua constitutione plura & atrociora comprehendit quam in *authen. de mandatis Principum. §. sed neque qui textus, ut dicam infra. num. 108.* correctus est à jure canonico, cui ut pariter dicam *infra. num. 107.* standum est potius quam juri Casareo. Pontificis ideo pietas maxime laudanda est, ex quo casus à jure communi exceptos ampliavit, & auxit, constitutionemq; valde laicis favorabilem publicavit, in qua etiam appellationem à decreto Episcopali favore laicorum substituit, ut *infra* latius dicam. *num. 372.* eoque maxime, quia & secundum Canones antiquos non poterat quis extrahi ab ecclesia nisi prius per Judicem præsilito in manibus ecclesiasticis juramento, quod ad necem in reum non animadverteret, quod hodie ex Bulla Gregorii XIV. non servatur, ut latius dicam *infra. nu. 24. & seq.*
- 88 LIMITA I. Propositam regulam etiam in raptoribus, & adulteris, qui confugiens ad ecclesiam quod illius immunitate gaudent de jure canonico. text. est in *c. de raptoribus. 36. quest. 1.* ubi propterea statuitur raptori concedendi, mortis & poenarum immunitatem, si ad ecclesiam confugerit, Alberic. in *rubr. C. de his qui*
- ad ecclesiam confugiunt *num. 1. versic. Jus Canonum.* & ibi etiam Paul. de Cast. *num. 2. versic. sed de jure canonico glos. in c. inter alia in verbo nisi publicus latro. versic. sed decretatus. de immunit. ecclesiarum.* & ibi etiam Hostien. *num. 1. Abb. nu. 14. & seqq. usque ad numer. 20.* ubi pluribus hanc probat sententiam, & pluribus etiam modis respondet. *Authentic. de mandatis Principum. §. neque homicidas.* Adde *glos. in c. sicut antiquitus in glos. fina. 17. q. 4. Archidia. inc. Reum. in princ. ead. caus. & quest. & ibi. etiam Bellamer. num. 1. Imol. in Clementin. 1. num. 11. versic. & in hoc statum Canon. de peniten. & remiss. Goffred. in summa. rubr. de immunitat. eccles. num. 8. versic. Si vero maleficio commiserit.* ubi quod ita dicunt communiter Magistri. Angelic. in sum. in verbo *Immunitas. num. 17. in fine. versic. Quartum genus.* ubi testatur de veriori & communi Doctorum sententia. Silvestr. in eod. verbo *Immunitas. il. 3. n. 2. versic. Quartum genus.* ubi pariter testatur ita communiter & verius teneri. Thabien in eod. verbo *Immunitas. n. 10. in fine.* ubi pariter ita communiter teneri. Armil. in verb. *Emunitas. num. 12. in fine. versic. Item raptores virginum.* Oldrad. *conf. 145. num. 1. Alex. conf. 145. num. 9. lib. 7. & nu. 10.* Decian. in *tracta. crimin. lib. 6. c. 28. num. 22.* Ubi testatur hodie non observari in adulteris dispositionem, ad *§. neque authen. de mandatis Principum.* ad Jo. fabr. Henric. Boyc. Remig. Alex. Jo. Berber. Corrad. Ant. Gomez. Boss. & Bonacoff. in locis per me relatis *supra in tit. de carcerib. & carceratis. qu. 28. nu. 17. & seqq.* Ubi sic verius, & magis communiter à Doctoribus teneri, & etiam in practica servari, relatis, & reprobat contrarium tenentibus, testatus fui. Et licet *ibidem* tunc contrarium consuetudinem, ubi vere adest servandam esse consenserim, prout etiam eam admittere videtur Francisc. de statu religionis *lib. 3. c. 11. nu. 17. in fine.* Verius tamen est & mutata sententia indubitanter affirmo, hanc consuetudinem sic immunitati ecclesiasticae canonibus contrariam, minime servandam esse, cum potius corruptela & abusio, quam consuetudo nuncupari possit, ex iis quae dixi *supra nu. 19.* quae hic repetere non est necesse. Adde pro hac eadem conclusione, quod à jure canonico raptores virginum & adulteri gaudent immunitate ecclesiae, Card. Tusc. *pract. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 11. nu. 35. & 36.* Franc. Suarez de *statu religionis. lib. 3. cap. 11. num. 17.* Azzo. *instit. moral. par. 2. lib. 9. c. 9. versic. quid vero de raptoribus.* ubi de commun. Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. c. 3. §. 2. num. 8.* Ubi testatur de communissima Doctorum sententia. Joan. Gutierrez. *pract. quest. civil. lib. 3. quest. 5. per totum.* ubi latissime relatis & reprobat contrarius hanc defendit sententiam, comunem, certam, & verisimam testatur, & contraria omnino rejiciendam. Anastas. Germon. de *facrorum immunit. lib. 3. cap. 16. nu. 57.* Ubi quod haec canonum sententia communiter recepta, est, & de consuetudine approbata, & *nu. 66. versic. quibus suffragatur & seqq.* Ubi reprobat Covarr. contrari-

- um tenentem & illius rationi optime respondet Azeved. *in consil. Hispan. lib. 1. tit. 2. num. 8.*
- 89 Immo ex praeallegatis Doctõribus, plerique etiam respondendo Auth. *de mandatis principum. in §. neque dicunt.* text. illum non contradicere juri Canonico, pluribus rationib. de quibus ibi per eos, apud quos plures etiam intellectus ad illum text. reperies datos.
- 90 Ex quibus sine dubio. ita magis communiter à Doctõribus receptum esse negari non potest, quamvis Decian. post. Marsil. Rebuff. Boer. & Covarr. *in locis per eum ubi supra relatis*, opinatus fuerit non esse tutos in ecclesia raptores, qui puellam rapuerunt non de ejus consensu, sed precedentibus iudiciis & malis artibus. In judicando enim à communi Doctõrum sententia minime recedendum esse prorsus existimo, & qui contrarium facit, male facit.
- 91 Bene verum est, quod de jure civili à jure canonico, ut supra correcto, Raptores, & adulteri non gaudent immunitate ecclesiae. ad text. *in athen. de mandatis principum. §. neque autem.* gloss. in l. 2. in verbo *adverte.* C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt. & ibi Odofred. nu. 7. Bellapert. *in l. presenti col. 3. in fine vers. distinguo.* C. eodem. Azzo *in summa. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt. n. 4.* Ang. de malefic. *in verbo quod fama publica. n. 19.* Boer. *decis. 109. n. 1.* Decian. *in tracta. crimin. l. c. c. 28. n. 26.* ubi pluribus hinc inde relatis hanc sententiam servandam opinatus est praesertim in terris Imperii, quando raptus commissus fuit precedentibus iudiciis, & malis artibus, & non de consensu raptus (immemor eorum, quae dixit col. 4. prima facie) dum expresse probavit jus canonicum, in materia immunitatis ecclesiarum servandum esse, non solum in terris Ecclesiae, sed etiam in terris Imperii. Mantua. *conf. 60. nu. 7.* Petr. Gregor. *synagm. juris. lib. 33. c. 12. §. sed & tertio.* Anallaf. Germon. *de sacrorum immunitat. l. 2. c. 16. n. 2.* sed ut suo loco dixi, jus canonicum servandum est, & non civile.
- 92 AMPLIA II. Etiam in fabricatoribus falsae monetae, qui licet quodammodo publici latrones vocari possint, immo, & proditores, & laesae majestatis rei, confugiens tamen ad ecclesiam illius immunitate gaudent, sic enim apud eum judicatum fuisse in Regali cancellaria Pintianna. testatur Joan. Guttier. *practicar. quest. lib. 3. quest. 4. per totam.* ubi proponit contraria, & illis respondet.
- 93 AMPLIA III. In simpliciter fure, confugiendo ad ecclesiam tutus est. & est ratio, quia simplex fur, non est publicus latro, neque nocturnus agrorum depopulator. Et ideo exceptio facta in uno calu, in reliquis firmat regulam in contrarium. Decian. *in tracta. crimin. lib. 6. c. 25. nu. 4.* ubi ita apud eum de consuetudine servari testatur, reprobatam contraria consuetudine, uti nimium rigorosa, & impia. Borgnin. Cavalcan. *in 1. par. suarum decisionum in repertorio. in vers. iudex ecclesiasticus. & non secularis. n. 1. & 2. juncto. n. 12 & 13.* ubi respondet Didaco attestanti contrarium servari de Consuetudine, quod talis consuetudo, de qua ipse testatur est localis, & non viget in Italia. Et haec
- conclusio, quod bene procedet de jure communi, difficultate non habet, & omnes fatentur. Ut etiam videre est apud Covarr. Igne. Anton. Gomez. Clar. & Ludov. Peguer. *in locis per me relatis supra. in titulo de carcereibus, & carcereibus. questione 28. n. 51.* & quae consuetudine dicuntur per praeallegatos Doctores nullo Pacto sublineri possunt, cum supra numero 9. & segg. pro veritate firmaverim, ecclesiarum immunitatem introducturam esse de jure divino, cui propterea per quamvis consuetudine Praejudicium inferri non potest.
- Hodie tamen omnes cessant difficultates, cum vigore Constitutionis Gregorii XIV. statutum sit, non nisi publicos latrones, viarum grassatores, & agrorum depopulatores gaudere non debere ecclesiarum immunitate, prout bene advertit, Cardinal. Tusch. *practic. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 10. num. 23.* & Mar. Ital. *de immunitat. eccles. lib. 1. §. 1. num. 2.* ubi amplius dixit non esse mirandum, si ego *in quest. 28. num. 51.* & segg. dixerim de consuetudine fures non gaudere immunitate ecclesiae, ex allegatis ibi per me Doctõribus, cum tunc Gregorii XIV. Constitutio (quae consuetudines omnes ad nihilum reduci) promulgata non erat, à qua propterea non esse recedendum affirmat. Et licet ex literis scriptis jussu fel. me. Clementis VIII. ad Illustrissimum D. Noncium Neapolitanum, relatis per Mar. Ital. *de immunitat. ecclesiarum. lib. 1. c. 5. in initio. post num. 16. fol. mibi 118.* Monasteriorum illius Regni superiores, eorum gravissimis poenis, prohibiti sint, ne in eorum Monasteriis recipiant fures; non propterea credas esse derogatum juri Canonico, & Constitutioni Gregorianae volenti, non nisi publicos latrones gaudere non posse immunitate ecclesiae, cum per literas praedictas licet statutum sit fures in Monasteriis non recipi, & receptos expelli, non per hoc tamen eadem Constitutio voluit, si ad ecclesiam confugerint, eos non esse tutos à secularibus iudiciis.
- Contrarium de consuetudine servari testatur 95 Covarr. *var. resolut. lib. 2. cap. 20. num. 16. ad finem.* Igae. Anton. Gomez. Clar. & Ludov. Peguer. *in locis per me relatis supra num. 21. & 51.* Salon. *de justit. & jur. in 2. d. Thom. quest. 66. artic. 6. controverf. 3. in fine,* ubi & hanc consuetudinem admittit, quando constat eam esse legitime praescriptam, admittit Joan. Guttier. *practic. quest. civil. quest. 1. nu. 20.* Francisc. Suarez. *de stat. Religio. lib. 3. cap. 11. post num. 4.* ubi post Covarr. *in loco praecedente*, hanc eandem consuetudinem admittit, dicitque eam dici non posse esse contra immunitatem ecclesiae, quia non censetur introducta, nisi ex benivolentia illius ecclesiae, in odium delicti, & non in diminutionem reverentiae ecclesiae debita, quae tamen nullatenus introduci potest, ut latissime supra firmavi. & quatenus aliquis abusus introductus esse possit, hodie vigore Constitutionis Gregorii XIV. per quam, ut suo loco dixi, omnes contrariae consuetudines, seu verius corruptelae sunt sublatae, res omni caret difficultate, cum eadem Constitutio, non nisi publicum latronem excipiat.

Quod

96 Quod si fur non fuerit simplex, sed famosus, ut quia tria, vel plura furta commiserit, & tunc etiam de jure communi, quod non debeat gaudere immunitate ecclesiae, voluit Suarez de Paz. in sua prax. 1. tom. 1. part. 5. cap. 3. §. 3. num. 71. reuert cum, & sequitur Ioann. Gutierrez. practicar. quæst. civil. quæstio. 1. num. 21. in fine. Dixi autem de jure communi, quia vigore constitutionis Gregorii XIV. quæ solum excludit publicis latro, non censetur ex ea exclusus fur, etiam quod plura commiserit furta, nisi re vera fuerit publicus.

97 AMPLIA IV. Etiam in reo criminis peccatus, qui quod ecclesiae immunitate gaudere debeat, quicquid fecerit legit. in l. 1. in princip. num. 55. & seq. ff. ad Syllan. voluit Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. numero 25. ubi proponit contraria, & illis respondet.

98 AMPLIA V. Etiam in Sodomita. Licet enim hoc crimen, & contra naturam, & adeo pessimum & immane reputetur, ut cætera omnia excedere videatur, & propterea Sanctissimus ille Pontifex Pius V. in sua Constitutione contra sodomitas Clericos eos curiæ seculari esse tradendos statuerit, pluribus contendit Mar. Ital. in tractat. de immunit. ecclesiar. lib. 1. cap. 5. §. 3. & ob id illum ad ecclesiam confugiensem ecclesiae immunitate gaudere non debere pariter & pluribus contendat: ego tamen cum eo minime assentire possum, quia ut dixi supra num. 87. ecclesiae immunitate gaudent omnes ad eam confugiens pro quantumvis gravissimo, & atrocissimo crimine. Secundo, quia ut pariter dicam infra num. 210. constitutio Gregorii, quæ ad nonnullos exceptos casus expresse est restricta, extensionem non patitur ab identitate, vel majoritate rationis. Bene verum est, quod ut etiam dixi infra numero 346 & 347. poterit summus Pontifex licentiam dare, ut hujusmodi sodomiam exercentes ab Episcopo curiæ seculari tradantur, & si pro ea fuerit requisitus, indubitanter eam concessurum crederem ad terminos maxime Constitutionis Pii V. quæ exercitum non unicum actum requirit. Navarr. in manual. cap. 27. num. 249. versic. tertio dico.

99 AMPLIA VI. In crimine sacrilegii, in quo confugiens ad ecclesiam, quod illius immunitate gaudeant, voluit Navarr. in manuali confessarior. cap. 25. num. 19. versic. gaudet etiam. ubi quod omnis sacrilegus gaudet immunitate ecclesiae si in ea non deliquerit. Et hæc opinio coadjuvatur ex constitutione Gregorii XIV. in qua tale crimen exceptum non reperitur. Villagut. de extens. legum cap. final. num. 43. ubi quod immunitate ecclesiarum gaudent omnes perpetrantes quodcumque sacrilegium, dummodo illud in ecclesia non committant, reprobato Remigio, in loco per eum relato contrarium tenente. Et hæc contraria sententia procedit absque dubio vigore Constitutionis Gregorii XIV. in qua tantummodo sunt excepti perpetrantes homicidia, & membrorum mutilationes in ecclesia, prout optime advertit Alex. Ambrosini de immunit. & libert. eccles. cap. 5. num. 6. & reprobatur Villagut. ubi supra alleg. num. 59. contrarium tenentem. & Decian. in d.

cap. 28. num. 7. fubdens, quod tempore quo scripsit Decian. Constitutio Gregorii non erat promulgata & si illam vidisset, absque dubio & ipse hoc idem affirmasset, & ni fallor sic etiam assentire videtur Marius Italia, de immunitate ecclesiae. libro primo, cap. 5. §. 3. num. 75. & seq.

Contrarium, quod immo, qui sacrilegium¹⁰⁰ committit, ecclesiae immunitate non gaudet, voluit Hostien. in summa, de immunitate ecclesiae. num. 9. ubi reprobatur Goffred. contrarium tenentem. Boer. decis. 109. numero tertio. ubi simpliciter dixit, sacrilegium non debere gaudere immunitate ecclesiae, & decisio. 110. num. 9. ubi idem dixit. Joann. Gutierrez. pract. quæst. lib. 3. quæst. 1. nu. 33. Petr. Gregor. syntagm. juris. cap. 22. num. 2. versic. Non gaudent & num. 46. in fine, & latius num. 59. Cardinal. Tusch. practicar. conclusio juris, in verbo Eccles. conclus. 11. num. 19. ubi de communi ex^x Castren. in loco per eum relato, & etiam num. 52.

In hac contrarietate vide distinguendum De. 101 cian. in tractat. crim. lib. 6. cap. 26. num. 7. ubi dixit, quod si agitur de puniendo sacrilegum pena sacrilegii quod commisit, & pro quo non sit punitus, & tunc non est tutus in ecclesia, secus si ageretur de puniendo illum pro aliis delictis, cum sacrilegio fuerit condemnatus, & bannitus. & hæc distinctio approbat secundam sententiam, sed vigore nostræ constitutionis indistincte non recedat ab affirmativa opinione, quod scilicet sacrilegus gaudeat immunitate ecclesiae.

Sacrilegium autem committitur pluribusmo. 102 dis, de quibus per Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 24. ubi quibus modis committatur sacrilegium circa loca, & c. 30. ubi quibus modis committatur sacrilegium circa res, jura, & bona ecclesiae, dixi aliquid supra in tit. de furtis. quæst. 171. sub. nu. 4. & seq.

LIMITA propositam regulam in incendiis¹⁰³ rii, qui ad ecclesiam confugiens, ecclesiae immunitate non gaudent, cum hoc crimen atrocissimum sit. c. Pessimam. 23. quæst. 8. ubi incendiariorum aequiparat depopulatoribus agrorum, & voluit Cassan. in consuetud. Burgum. in tit. de justicis. §. 5. num. 111. fol. 54. quem sic dicentem refert, & sequitur Decian. in tractat. crim. lib. 6. c. 28. nu. 24. Dixi remissive supra in tit. de carceribus & carceratis. quæst. 28. in princip. Adde & Mariam Italianam de immunitate ecclesiarum lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 56. & sequentibus, ubi hæc conclusionem firmiter probari affirmavit in d. cap. pessimam dum postquam incendiariorum, & depopulatores agrorum aequè detestati fuerunt, & interdicti, subsequebantur verba infra scripta: Hanc Regibus, & Principibus faciende justitiae facultatem consulit Episcopus, & Archiepiscopus non negamus. Quæ quidem verba supponunt incendiariorum ad ecclesiam confugisse. Et ideo Innocentius ibi vertit se ad Reges, & Principes seculares, dicens eos puniendos esse consultis Episcopis, vel Archiepiscopis. Nisi enim incendiariorum ad refugii loca confugerint, frustra daretur facultas Principibus secularibus admi-

adminiftranda iufticia, cum fine hac licentia poffint incendiarios punire, etiam Epifcopis & Archiepifcopis inconfultis.

104. Multo minus gaudere debet immunitate ecclefiæ, qui illam comburit, aut deficit, cum tunc in ea deliquiffe dicatur, fecundum Joan. Fabr. l. 1. num. 2. *verficul. vel in ipfam. C. de his, qui ad ecclefiam confugiunt.* Navar. in *manu. confeffar. cap. 25. num. 22. in fine.* Confalv. de Paz. in *praxi. tom. 1. part. 5. cap. 3. §. 3. num. 144.* Francifc. Suarez, de *ftatu Religio- nis. lib. 3. cap. 8. num. 3.* ubi de infringentibus ecclefiam, aut eam fuis bonis fpoliantibus. Mar. Ital. de *immunitat. ecclef. lib. 1. cap. 5. §. 2. num. 51. juncto num. 58. & feq.* ubi opponit de textu in c. *fi quis ecclefiam. 17. quæft. 4.* & oppofitioni refpondet.

105. Contrarium, quod licet incendiarii crimen fit atrociffimum, non tamen per hoc incendiarius ipfe privati debeat immunitate ecclefiæ, tum quia d. c. *peffimam*, hoc non difponit, licet facultatem triouat regibus eos punien. tum etiam, quia in Conftitutione Gregorii XIV. non eft exceptum, verius dici potest per ea, quæ dicta funt *sup. num. 85.* Quibus addo Francifc. Suarez de *ftatu Religio- nis. lib. 3. c. 8. num. 3.*

106. LIMBA II. Eandem regulam, in illis qui alias ecclefiam violarunt extrahendo ab ea ad illam confugiens, qui fi poftea ipfi ad eandem ecclefiam pro aliquo delicto confugerunt, ejusdem ecclefiæ immunitate gaudere non debent. Sic enim exemplo Eutropii confulis, qui alias contra ecclefiæ immunitatem legem tulerat, f. riptum reliquerunt Decian. in *tracat. crim. lib. 4. cap. 25. num. 7. poft med. verfic.* Neque prædictis obftant. *& cap. 26. nu. 9. verfic. legitur tamen.* Anaftaf. Germon. de *Sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. num. 104. & fequentibus.* ubi alia ad materiam Petr. Gregor. *fyntagm. juris. lib. 33. cap. 21. poft num. 3. & c. 22. num. 2. verfic. Non gaudent.* Marius Ital. de *immunitate ecclef. lib. 1. cap. 5. §. 15.* Verum quod neque ille cafus fit exceptus in Bulla Gregorii XIV. ex ejus lectura clare patet.

ARGUMENTUM.

Homicida ad Ecclefiam confugiens nunquid illius immunitate gaudere debeat.

SUMMARIUM.

Homicida de jure civili immunitate ecclefiæ non gaudet. n. 107. fecus de jure canonico. num. 108.

Homicida ex propofito gaudet immunitate ecclefiæ. num. 111. licet alii contra. num. 112.

Occidens Clericum extra ecclefiam fi ad ecclefiam confugiat, illius immunitate gaudere debet. num. 114. licet alii contra. num. 115.

Clericum vulnerans, feu offendens immunitate ecclefiæ gaudere debet. num. 116.

Duellantes, fi in duello aliquem occidant, nunquid gaudeant immunitate ecclefiæ. num. 117.

CAPUT VII.

REGILA fit, quod licet de jure civili homicida ad ecclefiam confugiens illius non gaudeat immunitate, ad text. in *§. neque autem homicida. in authen. de mandatis Principum.* Alberic. in *rubr. C. de his qui ad ecclefiam confugiunt. num. 1.* Gloff. in l. 2. in verbo *abducere. C. eodem.* & ibi etiam Azzo in verbo *retinendum.* Bellapert. in l. *presenti. col. 3. in fine. C. eodem.* Azzo. in *sum. C. de his qui ad ecclefiam confugiunt. num. 4.* Ang. de *malefic. in verbo quod fama publica. num. 59.* Boer. *decif. 109. num. 1.* relati per Decian. *confil. 80. num. 3. lib. 3.* Qui loquuntur etiam de jure Canonico. Anaftaf. Germon. de *sacrorum immunitat. lib. 2. cap. 16. num. 3. & 4.*

Jure tamen Canonico contrarium statutum 108 fuit, & illud propterea fervandum, ut per Alberic. in d. *rubr. C. de his qui ad ecclefiam confugiunt. num. 1. verfic. Jus autem canonicum.* & ibi etiam Paul. de Castr. *num. 2. verficul. sed de jure canonico.* Gloff. in *cap. Inter alia in verbo nisi publicus latro. verfic. sed decretalis.* extra de *immunit. ecclef. & ibi etiam Anchar. num. 5. in fine. Abb. nu. 14. & feqq. usque ad nu. 20.* Ubi pluribus hanc probat intentionem, refpondet contrariis, & præterim *authen. de mandatis Principum. §. Neg. homicidas.* alia gloff. in c. *sicut antiquitus. in ultima gloff. 17. quæft. 4.* Archidia. in c. *Reum nu. 1. eadem causa & quæft. & ibi etiam Bellamer. nu. 1.* Joan. de Imol. in *Clem. 1. num. 11. verfic.* Et in hoc statum canonico. Goffred. in *summa. rubr. de immunitate ecclefiar. num. 9.* Hostien. in *summa de immunit. ecclef. nu. 8. verfic. si vero maleficium.* ubi quod ita dicunt communiter Magiftri. Angelic. in *summa in verbo immunitas. nu. 17. ad finem verfic. Quartum genus.* ubi testatur de veriori & communi Doctoꝝum fententia. Silveft. in eod. verbo *immunitas. il. 3. num. 2. verfic. quartum genus.* ubi etiam testatur ita communiter & verius teneri. Thabien. in eodem verbo *immunitas. num. 10. in fine.* Oldrad. *confil. 154. num. 1.* Alex. *confil. 145. num. 8. lib. 7.* Boer. *decif. 109. num. 3. in fin.* Decian. in *tracat. crim. lib. 6. cap. 28. num. 16.* Ibi quod ita femper obferuari vidit, & ipse etiam obferuavit quando fuit affeffor. *& confil. 80. num. 26. & feqq. lib. 3.* Ubi dat plures refponfiones textui in *§. neque de mandatis Principum.* Adde Petr. à Plâcha. Covar. & Clar. in *locis per me relatis supra in tit. de carceratis. quæft. 28. num. 28.* Joann. Guttier. *pract. quæft. lib. 1. quæft. 2. num. 17.* Ubi testatur de communi, & loquitur in hoc homicidio, etiam dolo commiffo, nulla tamen animi deliberatione & intervallo præcedente. Anaftaf. Germon. de *sacror. immunit. lib. 3. cap. 16. num. 17. & num. 66.* Villagut. de *extenfione legum. cap. fin. num. 5. ad finem. verfic. sed hic notandum erit.* ubi hanc conclusionem hodie

- die praesertim veram credit ex Constitutione Gregorii XIV. Et num. 14. & 15. Ubi tribus modis hanc probat sententiam. Azzor. *instit. moral. part. 2. lib. 9. c. 9. versic. Quid vero.* Card. Tusch. *pract. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 11. num. 3. & num. 41.* Ubi de magis communi Doctörorum sententia. & nu. 43.
- 109 Immo ex praerallegatis Doctöribus plerique etiam respondendo dicte Authen. *de mandatis Principum in §. neque.* dicunt text. illum non contradicere juri canonico, quia loquitur in homicidio commisso in ecclesia vel prope eam.
- 110 AMPLIA I. Propositam regulam etiam in eo, qui ex proposito homicidium commisit, secundum Abba. *in c. inter alia. num. 18. & num. 20. in fine. & seq. Alex. conf. 145. per totum. lib. 7.* ubi lastissime ad partes disputata quaestione, in hac residet sententia, proponit contraria, & illis respondet. Boer. *decis. 109. num. 3. ad med.* Ubi aliis relatis hanc sententiam de jure Canonico procedere affirmat, & ita per canonicas teneri testatur. & num. 4. Deci. *conf. 80. n. 21. lib. 3.* Ubi aliis relatis concordantibus testatur de communi & sapissime practicata opinione. Addo Marian Soccin. Covarr. Boss. Gig. Blanch. & Conrad. *in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quasi. 28. nu. 23.* Anast. Germon. *de sacror. immunitate lib. 3. c. 16.* Ubi hanc sententiam veriore affirmat, contrarium tenentes refert, & reprobat, Card. Tusch. *pract. conclus. in verbo ecclesia. concl. 11. num. 3.* ubi testatur de veriori Doctörorum sententia. Mar. Ital. *de immunitate ecclesiar. lib. 1. ca. 5. §. 4. num. 14. versic. sed tandem.* Marc. Anton. Genuen. *in pract. Archiepiscopali. c. 94.* 4. Ubi referendo Breve Clementis Papae VIII. *in illa Panormitana immunitatis ecclesiasticae,* advertit, homicidam animo deliberato & ex proposito debere gaudere immunitate ecclesiae, licet ex particularibus causis in illo casu Pontifex motus contrarium flauerit. Villagut. *de extensione legum. cap. final. nu. 16.* Ubi tribus mediis aliis relatis concordantibus, hanc probat sententiam, subditque ita observari debere à Judicibus Deum timentibus, contrarium tenentes, refert. & eos reprobat Suarez *de statu Religionis. lib. 3. cap. 11. num. 13.*
- 111 Et haec opinio indubitanter hodie servanda est vigore constitutionis Gregorii XIV. prout pos. Villagut. *in loco per eum relato,* advertit Mar. Ital. *de immunitate ecclesiarum. lib. 1. cap. 5. §. 4. versic. sed tandem.* item Villagut. *de extensione legum. c. final. num. 16. in fine.* Et advertent etiam peritissimi illi Juris consulti, quorum consilium retuli inter mea consilia. *conf. 108. num. 68. & seqq. usque ad numerum 74.* Ubi amplius advertentur, homicidium posse per insidias committi absque productionis qualitate, & propterea productionis qualitate cessante, homicidam ex proposito, & etiam per insidias vigore dicte constitutionis, ecclesiae immunitate gaudere debere pluribus comprobant.
- 112 Contrarium, quod immo homicida ex proposito non gaudet immunitate ecclesiae, videtur de mente Innocentii, *in c. inter alia. col. 2. in De Immunit. Eccles.*
- verbo qui extra de immunitate eccles.* Ubi videtur tacere generalem conclusionem, ecclesiarum immunitate non gaudere nisi eos qui ex impetu, vel casu fortuito aliquem offendunt. Boer. *decis. 109. num. 3. versic. tertio fallit in homicidio voluntario. & laius. num. 5. & 6. num. 7.* Ubi testatur, hanc opinionem servari in parlamento Parisiensi. Decian. *in tractat. crim. lib. 6. cap. 28. num. 13.* Ubi loquitur de homicidio ex proposito facto à laico. Testatur de communi, & vera opinione, & respondet contrariis, & num. 14. ubi loquitur de homicidio ex proposito commisso à Clerico, & pariter testatur de communi. & num. 15. Ubi ampliat in homicidio ex proposito, & appenat etiam sine insidiis commisso, plures refert concordantes, pluribusque hanc probat sententiam, & de communiori, & quiori & veriori testatur opinione. Navar. *in manual. Confessar. cap. 25. num. 21.* Ubi quod ita secundo leges Lusitanie usu receptum est. Addo pro hac eadem opinione Anchar. Speculatorem Alexandr. Guidopap. Alciat. Plot. Papien. Joseph. Ludovic. Clarum, Menoch. & Andr. Fachin. *in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quasi. 28. num. 23.* qui testatur de communi & servata opinione. Azze. *ved. in Constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. num. 9. versic. Idem in homicida ex proposito.* Petr. Gregor. *synagm. juris. lib. 33. cap. 22. num. 1. versic. sed tertio.* relati per Cardin. Tusch. (qui tamen eos non sequitur) *pract. concl. in verbo ecclesia. conclus. 11. nu. 2.*
- Prima opinio hodie servanda est. Nec in con-
trariam facit, quod text. in *ca. 1. de homicidiis in sexto*, ab altari illos quoque evellentes jubet, qui per industriam hominem occiderent, & sic ex proposito etiam quod non proditorie. Nam text. ille ultra alios quos habet intellectus de quibus remissive dixi *infra num. 134.* ex Suarez Guttier. & Card. Tusch. *ibidem* allegatis, non simpliciter per industriam occidentem proximum suum ab altari evellendum jussit, sed addit copulative, & per insidias, quae verba secundum communem Doctörum intellectum ad productionis qualiter referuntur; prout in specie advertit, & bene probat Suarez *de statu Religionis. lib. 3. cap. 11. num. 13.* quem in terminis sic bene respondentem omnino videas. Vel secundum Anchar. *in cap. ea. num. 22. versic. decimonono* quaro de *regul. jur. in 6. text.* ille non loquitur in laico ad ecclesiam confugiente, sed in clerico, quem propterea text. dicit eum propter homicidium ex industria, & per insidias ab eo commissum esse revellendum ab Altari. Non quod ab ecclesia debeat extrahi, sed quod debeat à ministerio altaris amoveri propter irregularitatem, vel propter incursum excommunicationem, ad quam postea referenda sunt subsequenta verba. *ita ut moriatur*, quia excommunicatione est mors spiritualis.
- AMPLIA II. Etiam in occidente, & offendente Clericum, qui si ad ecclesiam confugerit, illius immunitate gaudeat, Navar. *in manual. confes. c. 25. num. 19. versic. Gaudet etiam.* ubi dixit tenentes contrarium sine jure, & sine ratione loqui. Villagut. *de extensione legum. cap.*

- fin. nu. 43. Mar. Italia de immunitate ecclesie. lib. 1. cap. 2. §. unico. nu. 6. & cap. 5. §. 3. num. 79 in fine & seq.* Et hæc opinio (quicquid alius circumscripta Gregoriana constitutione dixerim *in quest. 28. num. 29.*) hodie indubitanter procedit vigore dictæ constitutionis Gregorii XIV. quæ inter homicidia excepta non ponitur nisi homicidium proditorie, aut per assassinum commissum. Ratio enim adducta per Doctores contrarium tenentes, quia scilicet committentes sacrilegium, prout committit is qui Clericum occidit, immunitate ecclesiarum non gaudet, vigore ejusdem constitutionis non procedit; prout dixi *supra nu. 99.*
- 115 Quamvis contrarium, quod vulnerans Sacerdotem, nedum occidens, immunitate ecclesie gaudere non debet, voluerit Boer. *decis. 9. num. 3. versic. Item in interficiente clericum. & num. 7. in fine.* Ubi testatur, ita apud eum judicatum fuisse. Joan. de Viscis *de immunitate ecclesiarum. num. 38. vers. septimus in interfectore cleric. refert eum & sequitur Declan. in tractat. crim. lib. 6. ca. 28. nu. 11. Anchar. Gig. Joan. Berber. Jodoch. & Foller. in locis per me relatis supra quest. 28. num. 29. ea motus ratione, quia occidens clericum committit sacrilegium. Sacrilegus autem immunitate ecclesie non gaudet, & hoc forsan secundum jus commune. Quod tamen ut non credo verum in hoc casu, ita secus dispositum est ex constitutione, quæ hunc casum non excipit.*
- 116 Secus in offendente, seu vulnerante Clericum & sacerdotem, qui propterea gaudet immunitate ecclesie, nisi membrorum mutilatio intervenerit, secundum Boer. *decis. 109. num. 4.* qui loquitur etiam in vulnerante in ecclesia. Navar. *in manual. confessor. cap. 21. num. 19. versic. Gaudet etiam percutiens clericum.* ubi reprobat contrarium tenentes. Villagut. *ubi supra d. num. 43. Mar. Ital. de immunitate ecclesiarum. lib. 1. c. 2. §. Unico. num. 7.* Ubi reprobat contrarium tenentes, quamvis contrarium, quod vulnerans sacerdotem non gaudet, judicatum fuisse apud eum in curia testatur Boer. *d. decis. 109. nu. 7. in fine.*
- 117 LIMITA eandem regulam in duellantibus, & in duello inimicum suum occidentibus, secundum Navar. *in suo manual. c. 25. nu. 21. in princ. versic. sed juxta leges Lusitania.* ubi testatur ita in Lusitania servari. Nec dissentit Mar. *Ital. de immunitate ecclesie. lib. 1. c. 5. §. 4. num. 42. & 43.* Ea motus ratione, quia qui duellum permittunt, vel faciunt, dant causam, ut loca, in quibus duellatur, interdicto supponantur, ut in constitutione Clementis VIII. relata per Stephan. Quarant. in verbo *Duellum.* Sed licet, quod qui causam interdicens ecclesie dederit, immunitate ecclesie gaudere non debet, ut per eundem Ital. *lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 20.* Ergo, &c. Considera tamen, quod hæc Italia opinio est fundata in illa ratione ut supra, quod scilicet dans causam interdicto ecclesie, ut puta cum magna sanguinis effusione, immunitate ecclesie non gaudet, ut per eundem *in dicto §. 3. num. 19.* Quæ quidem ratio non videtur considerabilis in constitutione Gregorii

XIV. nisi ex sanguinis effusione sequatur homicidium vel membri mutilatio in ecclesia. Nec video, quid commune habeat mutilatio membri, & sanguinis effusio in ecclesia cum duellantibus; credo tamen bene esse ut custodiantur à Pastoribus ecclesie, & inde non extrahantur, nec Judici seculari tradantur sine licentia Pape, aut habeatis ab eo auctoritatem juxta scripta per me *infra nu. 346.* Et hoc tutius esse omnino crederem secundum Bullæ dispositionem.

ARGUMENTUM.

Assassinus non gaudet immunitate ecclesie, & quando ad hunc effectum quis dicatur assassinus.

SUMMARIUM.

- Assassinus ecclesia immunitate non gaudet. nu. 118.*
- Assassinus immunitate ecclesia non gaudet, etiam quod occidat ad mandatum non infidelium, sed Christianorum, & etiam quod occidens sit Christianus & non infidelis, nu. 119.*
- Assassinus immunitate ecclesia non gaudet, etiam quod occidat aliquem infidelem, nu. 120. contra, nu. 122. & occisus an presumatur Christianus, vel infidelis, nu. 122.*
- Assassinus immunitate ecclesia non gaudet, etiam homicidio non sequuto, nu. 123.*
- Assassinorum fautores ecclesia immunitate non gaudet, numero 124.*
- Assassinus immunitate ecclesia non gaudet si hominem occidit precedente datione, seu promissione non solum pecunie, sed etiam alterius rei, nu. 125. & 126. ubi quid ex datione alicujus parte rei ut puta unius parvis calgarum. & nu. 127. ubi quid si occisor accipiat pecuniam pro expensis in Homicidio faciendis.*
- Assassinus immunitate ecclesia non gaudet, etiam quod mandet aliquem occidi, nu. 128.*
- Assassinus non dicitur, & immunitate ecclesie gaudet si nulla precedent: promissione aliquem occidit sub spe consequendi aliquod laicum. nu. 129. & 130. ubi quid si occidat animo solum complacendi.*
- Assassinus non dicitur ex eo solum quod sibi fuerit facta aliqua promissio generalis, & incerta, nu. 131.*
- Assassinus non dicitur qui de mandato alterius occidit suum proprium inimicum, nu. 132 & 133. ubi idem de occidente inimicum mandantis, mandante presente.*
- Assassinus non dicitur qui pecuniam accipit non ad occidendum, sed ad vulnerandum, nu. 134.*

CAPUT VIII.

REGULA sit negativa, quod assassinus non gaudet immunitate ecclesie, & ideo si ad eam confugit invitus inde extrahi possit. Sic enim probari

bari videtur in c. 1. de homicidio in 6. ubi quod affassini ab omni populo Christiano sunt diffidati, ergo nulla fides ei servanda est, & sic neque fides immunitatis, ut per Cyn. in l. Reos. C. de questionibus. quem sic dicentem refert, & sequitur Decian. in tract. crim. lib. 6. c. 28. num. 18. ad med. vers. Ipsi ergo non gaudent immunitate ecclesie. Et hanc eandem conclusionem firmarunt Remig. Germon. Marcus Mantua. Petr. à Plach. & Clar. in locis per me relatis supra in tit. de carcerib. & carcer. quest. 28. nu. 26. Quibus addo Francisc. Suarez de stat. Religionis lib. 3. c. 11. num. 13. & dixi etiam in tit. de homicidio quest. 123. nu. 69. Joan. Guttier. practic. quest. lib. 3. quest. 7. nu. 50. & seq. ubi relatis & reprobatis contrarium tenentibus, hanc sequitur sententiam, quam testatur crebriorem, & apud omnes receptam; ea potissimum ratione, quia affassini dicuntur proditores, subdentes insuper, quod hodie hæc conclusio nullam patitur difficultatem ex Constitutione Gregorii XIV.

- 119 **AMPLIA I.** Hanc regulam, ut affassini dicantur, & ecclesiastica immunitate non gaudeant ad ecclesiam confugientes, etiam quod occidant de mandato non infidelium, sed Christianorum, & etiam quod occidentes sint Christiani, & non Infideles, secundum relatos per me Doctores supra in tit. de homicidio. quest. 123. num. 21. & seq. & in specie Decian. in tractat. crimin. lib. 6. c. 28. nu. 18. ubi refert concordantes, contrarium tenentes reprobant, & hanc esse receptam, & communem Doctorum interpretationem testatur Joann. Guttier. pract. quest. civil. lib. 3. quest. 7. nu. 1. & seqq. ubi relatis & reprobatis contrarium tenentibus, hanc conclusionem communem & consuetudine receptam testatur, eamque pluribus comprobat Analla. Germon. de sacrorum immunitate. lib. 5. c. 16. nu. 67. vers. quemadmodum de Affassinis, & seqq. ubi etiam refert, & reprobant contrarium tenentes, proponit contraria, & illis respondet Alex. Ambros. de immunit. & libertate eccles. c. 7. nu. 1. & seqq. usque ad nu. 7. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 1. num. 149. vers. Concludendum igitur hinc est, ubi in idem ponderat Constitutionem Gregorii XIV.

- 120 **AMPLIA II.** Ut Affassinus non gaudeat immunitate ecclesie etiam quod occidatur non Christianus, sed Infidelis, secundum communem, de qua post alios testatur Decian. in tractat. crim. lib. 6. c. 28. nu. 18. ubi propterea reprobant Bald. Joan. And. & Corn. contrarium tenentes. Et hæc opinio, quicquid alii infra relati contrarium dixerunt, mihi magis placet ex magistrat. scriptis per Mar. Ital. de immunitate ecclesiarum. lib. 1. cap. 5. §. 4. nu. 20. & 21. ubi reprobato Alex. Ambrosio. in loco infra allegando pluribus docet sub nomine proximi venire etiam infidelem, & propterea occidentem infidelem per affassinum, ut proditorie gaudere non debere ecclesie immunitate. immo & amplius bene probat contra eundem Ambrosin. gravius esse homicidium proditorie commissum, quam per affassinum.

De Immunit. Eccles.

Nunquid autem occisus præsumatur Christianus, vel potius infidelis, vide Clar. in §. affassinum. versic. Bene verum est, ubi dixit quod si occisi cadaver reperitur in territorio Christianorum, occisus præsumitur Christianus, refert eum, & sequitur Joann. Guttier. practic. quest. civil. lib. 3. quest. 7. num. 9. & seq. ubi tamen ex Mascard. in loco per eum relato, declarat, nisi occisus reperiretur circumcissus, quia tunc præsumitur Christianus, etiam quod in territorio Christianorum cadaver reperitur, ut ibi per eum, sed vide etiam Alex. Ambrosin. de immunit. & libertate eccles. c. 7. nu. 12. & 13. ubi aliis relatis concordantibus, & præsertim Paciano in tractat. de probationibus. ca. 14. sub. nu. 7. & ibi addentes litera B. parti. 2. contra Clar. verius creditur ad effectum de quo agitur, occisum non præsumi baptizatum nisi qualitas baptismatis, aut quod ipse pro Christiano habitus, & reputatus fuerit, probetur, responderque rationi contraria per Clarum allegata.

Contrarium, quod nisi occisus fuerit Christianus, affassinus non dicatur qui illum occidit, & consequenter affassini specialia locum non habeant, secundum Joan. Andr. in c. 1. de homicidio in 6. Et ibi communiter Doctores. Aretin. consil. 163. colu. 2. ubi testatur hanc esse communem, & de consuetudine servatam opinionem. Corn. cons. 240. sub. num. 1. lib. 1. Alex. consil. 166. in finel. lib. 7. Covarr. var. resolution. lib. 2. cap. 20. num. 10. versic. Quinto, &c. Petr. à Plach. in epit. delictor. lib. 1. c. 19. num. 8. ubi testatur hanc sententiam omnium consensu esse stabilitam. Clar. in pract. inf. Affassin. versic. bene verum est, & in quest. 85. versic. ubi agitur, quos, & alios referendo sequitur Joann. Guttier. practic. quest. civil. lib. 3. quest. 7. num. 8. Bajard. ad Clar. in §. Affassinum. num. 13. Alex. Ambrosin. in tractat. de immunit. ecclesiar. c. 7. nu. 12. ubi aliis relatis pariter testatur, hanc esse communem, & consuetudine receptam sententiam. Eamque ampliat etiam in eo qui proditorie infidelem occidit. Diciturque, eum non propterea privandum esse hac immunitate, quia si per Affassinum occidens infidelem eadem immunitate gaudet, multo magis gaudere debet proditor, cum Affassinii crimen proditione gravius sit. Et vide que lacius dixi in tit. de homicid. quest. 123. num. 133. & sequentibus.

AMPLIA III. Quia Affassinus non gaudet immunitate ecclesie, etiam homicidio non sequuto. Dixi supra in tit. de carceribus, & carceratis. questio. 28. num. 26. ex Petro à Plach. in epit. delictor. lib. 1. cap. 19. num. 24. & seq. Verum hujus ampliationis veritas dependet ab illa generali questione, an scilicet, quando, & qua pena in crimine Affassinii puniatur effectus, seu conatus, non sequuto effectu, de qua lacius dixi in tit. de homicidio. quest. 123. inspectione 3. num. 77. & sequentibus. Quibus in specie addo Joan. Guttier. practic. quest. civilium. lib. 3. quest. 7. num. 26. & seqq. pluribus usque ad num. 44. & nu. 34. & sequentibus, usque ad num. 39. ubi post multa concludit, quod

111. Affasius non gaudet immunitate ecclesie, etiam morte non sequuta, si vulneravit, & percussit animo occidendi, & ut occideret, fecit quantum potuit, secus si vulneravit animo non occidendi, & hanc communem testatur esse Doctorum distinctionem, & in proposito vide Bannimenta Gubernatoris Urbis. ca. 19. Quibus cavetur, in penas Affasini incurrere omnes eos, qui ad actum proximum devenerint, etiam morte non sequuta. Sed certe hæc Joannis Guttier. sententia & attestatio apud me non transit sine dubio, quia secundum ea quæ dixi in dicta questio. 123. num. 115. magis communis, & magis servata videtur opinio, quod etiam in crimine Affasini, de generali consuetudine, Affasini ordinaria pœna non intret, non sequuta morte. Ideo cogita, & in dubio mitiori opinioni, & quæ ecclesiarum immunitati favet, adhareas.
124. **AMPLIA IV.** Etiam in fautoribus Affasiorum, qui nec ipsi gaudent ecclesie immunitate, sicut dixi supra in tit. de carceribus, & carceribus, quest. 25. nu. 26. ex Petr. à Plach. in epist. delictor. lib. 1. c. 19. num. 24. & sequenti. Quibus addo Remig. Gor. de immunit. fallent. 11. num. 9. post Mantuum in lico per eum relato. quorum sententiam veram opinatur Joann. Guttier. practic. quest. civil. lib. 3. quest. 7. num. 53. vide quæ dixi supra in tit. de homicid. quest. 123. num. 29. & segg. ubi potui, an occultatis, vel detentis Affasino, seu illi opem, & auxilium præstans, dicatur Affasius, & Affasini pœna puniatur.
125. **AMPLIA V.** Ut Affasius dicatur, nec ecclesie immunitate gaudeat, non solum si hominem occidit præcedente promissione, seu datione certæ pecuniarum quantitates; sed etiam præcedente promissione alicujus rei, ex allegatis per me supra in tit. de homicidio quest. 123. num. 41. & segg. & in specie voluit Franciscus Leon. in thesauro fori ecclesiastici. part. 1. cap. 13. num. 27. post Capyc. & Gabr. in locis ibi per eum relatis, quibus addo Joann. Guttier. practic. quest. civil. lib. 3. quest. 7. num. 20. Et licet Mar. 1. a. in tractat. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 1. nu. 130. & sequentibus. contrarium affirmaverit, tu tamen à proposita ampliatione in judicando, & consulendo non recedas, tum quia communiter recepta est, tum etiam quia & verior, & rationabilior, & si aliter diceremus. esset facilis adinventiva via effugiendi pœnas Affasini, magnumque sequeretur absurdum, quod illud committeretur cum promissione, seu traditione decem aut viginti ducatorum, non autem cum promissione, seu traditione alterius rei, ut puta Gemmarum majoris valoris.
126. Bene verum est, quod Affasium non committitur ex datione alicujus parvæ rei, ut puta unius paris caligarij, Vulpell. consil. 143. num. 9. Alex. Ambrosin. de immunit. & libertat. eccles. c. 7. sub. num. 9. dixi supra in tit. de homicid. quest. 123. num. 43.
127. Sic nec etiam Affasius dicitur accipiens pecuniam pro expensis in hospitio faciendis. secundum Vulpell. in d. consil. 143. num. 8. Alex. Ambrosin. d. c. 7. sub. eod. nu. 9. & dixi in d. quest. 123. num. 158. ubi feci generalem conclusionem, quod subministrans expensas, aut pecunias mandatario, ut ex illis se alat, & præparet ad homicidium committendum, non dicitur Affasius, cum ex istis expensis nihil lucri faciat. ex Boff. Gabr. Vivio. & Bajard. in locis ibidem per me relatis.
- AMPLIA VI.** Ut Affasius non gaudeat immunitate ecclesie, sive mediante pecunia aliquem occidat, sive etiam occidere faciat, & sic tam mandans, quam mandatarius. ex allegatis per me supra in tit. de homicidio. quest. 123. num. 19. & num. 26. & seg. & in specie Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 18. nu. 18. ad finem vers. Affasini autem dicitur, cum relatis per eum.
- LIMITA I.** Propositam regulam, ut Affasius dicatur, & immunitate ecclesie non gaudeat, si aliquem occidit saltim sub promissione pecunie, vel alterius rei, secus si nulla præcedente promissione quies alium occiderit sub se consecuendi aliquid lucrum, quia is non dicitur Affasius, secundum Aretin. Gabriel. Vivium, & Maitard. relatos per Alex. Ambrosin. qui in terminis hanc limitationem ponit, de immunitate ecclesiarum. cap. 7. num. 8. & seg. dixi aliquid supra in tit. de homicid. quest. 123. num. 160. ubi probavi Affasini crimen non committi ex sola se successione.
- LIMITA II.** In eo qui aliquem occidit animo solum complacendi, nulla præcedente promissione, aut datione rei, vel pecunie, quod Affasius non dicatur; & propterea gaudere debet ecclesie immunitate, in terminis scriptis idem Alex. Ambrosin. de immunit. eccles. cap. 7. sub. num. 9. post Carer. & Grammat. in locis per eum relatis; licet hæc declaratio parum prodesset vigore Bannimentorum Gubernatoris Urbis, quibus cavetur Affasium dici, & reputari etiam illum, qui alterum occidit animo solum complacendi.
- LIMITA III.** Quia ad hoc ut dicatur Affasius, & non gaudeat immunitate ecclesie, licet sola pecuniarum, vel alterius rei promissio sufficiat, prout in specie sic scriptis Joann. Guttier. practic. questio. civil. lib. 3. quest. 7. nu. 20. non tamen sufficit promissio generalis & incerta, nisi fuerit certæ quantitatibus pecuniarum aut rei, prout sic pariter, & in specie scriptis idem Alex. Ambrosin. post Bursat. & Vulpell. in locis per eum relatis in tractat. de immunitat. & libertat. eccles. cap. 7. num. 9. Quæ de re vide, quæ scriptis supra in tit. de homicidio. questio. 123. num. 145. & sequentibus. ubi amplius dixi, ad qualitatem Affasini inducendam, nec etiam solam pecunie promissionem sufficere, nisi eadem promissio fuerit acceptata.
- LIMITA IV.** In occidente suum proprium inimicum. Quamvis enim id faciat de mandato alterius, cum promissione, seu datione pecunie, non tamen dicitur Affasius, nec ecclesie immunitate privabitur. Grat. consil. 52. num. 45. & seg. lib. 2. Honded. consil. 87. numero. 4. lib. 2. Alexan. Ambrosin. de immunit. eccles. cap. 7. num. 10. Dixi supra in tit. de homicidio. quest. 123. num. 157. ubi post Grammat. Vulpell. & Bajard.

Bajard. *in locis ibidem per me relatis* firmavi conclusionem, Affassinium non committi ab eo, qui recepta ab altero pecunia communem inimicum occidit.

- 133 Sic nec etiam Affassinus dicitur, nec ecclesie immunitate privabitur is, qui recepta pecunia aliquem interfecit, presente tamen ipso mandante, secundum Covarr. *variar. resolut. lib. 3. c. ultim. nu. 9. & seq. Gabr. consil. 170. nu. 1. & segg. lib. 1. Bertazzol. consil. 143. nu. 13. lib. 1. Quos & alios retuli supra in tit. de homicid. questio. 123. num. 148.*

- 134 LIMITA V. In eo, qui pecuniam recipit, non ad occidendum aliquem, sed ad vulnerandum, is enim nec Affassinus dicitur, nec propterea ecclesie immunitate privabitur, secundum Alciat. Vulpell. Decian. Anton. Gabriel. Mascard. & Honded. in locis relatis per Alexand. Ambrosin. *de immunit. & libertate eccles. cap. 7. num. 11.* Nec dissentit Joan. Guttier. *practicar. quest. civil. lib. 3. quest. 7. num. 59.* post Remigium in loco per eum relato, testaturque hanc opinionem benigniorem, & sibi magis placere, quam contrariam. Verum hac declaratio parum prodest in Urbe, vigore bannimentorum Gubernatoris Urbis, *cap. 19.* Quibus affassinus declaratur, qui pecunia mediante, aut promissione, non solum alium occiderit, sed etiam vulneraverit, aut offenderit.

ARGUMENTUM.

Proditorius Homicida immunitate ecclesie non gaudet, & quando in proposito dicatur homicidium proditorium.

SUMMARIUM.

Proditorius homicida immunitate ecclesie non gaudet, nu. 135. licet alii contra, num. 136. Homicida proditorius quis dicatur, & quot modis quis proditorie occidere dicatur, num. 137.

Parricida dicitur homicida proditorius, & immunitate ecclesie non gaudet, num. 138. Mater partum abjiciens, & filium infantem occidendo, immunitate Ecclesie non gaudet, num. 139.

Perjurus, & falsus testis, si ad ecclesiam constigat, illius immunitate gaudet, num. 140. nisi cum falsitate, seu perjuro aliquem occidat, num. 141.

Veneno aliquem necans immunitate ecclesie non gaudet, num. 142.

Proditorius homicida non dicitur qui inimicum suum per insidias & proditorie occidit, num. 143. quamvis alii contra, num. 144.

Proditorie aliquem vulnerans, morte non sequuta, immunitate ecclesie gaudere debet, num. 145. licet alii contra, num. 146.

De Immunit. Eccles.

REGULA sit, quod proditor homicida, ecclesie immunitate non gaudet, & ideo ad eam confugiens invitus extrahi potest. *Alex. consil. 145. nu. 1. lib. 7. Boer. decif. 109. num. 5. vers. Tertio in eo qui alias proditorie occidit.* Ancharan. Felyn. Aretin. Guidopap. Alciat. Casian. Monticell. Covarr. Jo. Berber. Gig. Anton. Gomez. & Clar. *in locis per me relatis supra in tit. de carcervibus & carcervatis quasi. 29. num. 24.* Ubi relatis & reprobatis contrarium tenentibus, hanc dixi esse aequiorem communiorem & magis servatam Doctorum sententiam. Joan. Guttier. *practic. quest. lib. 1. quest. 2. nu. 2.* Ubi aliis relatis testatur de communi. & *lib. 3. quest. 7. num. 52.* ubi relatis & reprobatis contrarium tenentibus, pariter testatur de communi. Anaslaf. Germon. *de sacrorum immunit. lib. 3. cap. 16. num. 58. & segg.* Ubi testatur de communi Doctorum sententiam, & etiam consuetudine Christiani orbis admodum recepta, refert & reprobat contrarium tenentes. *Azved. in Consil. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. nu. 9.* Card. Tusch. *practic. conclus. in verbo ecclesia, conclus. 11. nu. 5.* Villagut. *de extensio. leg. c. final. nu. 53. vers. His ergo pramissis usque ad num. 54.* Ubi tribus mediis hanc probat sententiam, eamque magis communem testatur, contrarium tenentes refert, & illos reprobat. Francisc. Suarez *de statu Relig. lib. 3. cap. 11. nu. 10. 11. & 12.* Ubi reprobat alios intellectus datos per Doctores *ad cap. primum de homic. in 6.*

Et quamvis contrarium, quod immo proditorius homicida gaudere debeat immunitate ecclesie, teneant plures relati per Decian. *consil. 80. num. 21. lib. 3.* qui etiam testantur de communi, & pluries servata opinione, Abb. Guagliel. de Benedictis, Diaz, & alii relati per Joan. Guttier. *practic. quest. lib. 1. quest. 2. num. 5.* qui testantur de veriori, & frequentiori Doctorum sententia, & ad text. in c. 1. de homicidio in 6. plures à Doctoribus referantur intellectus, de quibus lectorem remitto ad Cardin. Tusch. *practic. conclus. in verbo ecclesia, conclus. 11. nu. 6.* Francisc. Suarez *de statu Religionis. lib. 3. cap. 11. num. 10. & 11.* & ad Joann. Guttier. *practicar. quest. lib. 1. quest. 2. nu. 6.* Tu tamen à precedenti regula non difcedas: tum quia ut vides magis communiter recepta est, & in practica servatur: tum etiam quia expresse approbata & recepta in Constitutione Gregorii XIV.

AMPLIA I. Ut eadem Regula procedat in omni proditorio homicida. Proditorius enim homicida quis dicatur, vide *Alex. in consil. 145. num. 5. lib. 7.* Ubi dixit, quod proditorie occidere, est occidere per insidias, ut puta quando quis aliud verbis, & aliud in mente gerit, & ponit exemplum in socio itineris, qui alium percutit. Franc. Suarez *de stat. Religionis. lib. 3. cap. 11. nu. 12.* Ubi dixit, quod per insidias, & proditorie quis dicitur occidere alium, quando à tergo illum occidit, vel quocumque alio modo

do nihil tale præcaventem, nulla præcavendi causa præcedente, & ponit exemplum in eo, qui aliquem dolose circumvenit, & callide seducit, ut eum occidat; vel in occidente sedentem in mensa, aut focium itineris. Joan. Guttier. *prætic. quæst. lib. 1. quæst. 2.* Ubi quod proditor homicida dicitur is, qui alterum occidit non de facie ad faciem, sed retro. Item qui occidit sine diffidatione, & *num. 9.* quod proditor homicida dicitur is qui unum actu offendit, & aliud in mente gerit, ut in occidente focium itineris, & *num. 10. & segg.* Ubi declarat, quomodo intelligatur, quod qui retro, & non de facie ad faciem alium occidit, dicatur Proditor. Azzeved. in *Constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. num. 10.* Villagut. de *extension. leg. cap. final. num. 53.* ubi ponit octo modos, quibus quis alium proditorie occidere dicitur. Alex. Ambrosin. de *immunitate eccles. cap. 6. num. 1. & segg.* Ubi quod prodere dicitur, qui procul aliquid à se abicit, prout est is, qui fidem, quam præstare debet, procul à se rejicit, & ideo proditorium tunc reputat homicidium, quando inter occidentem, & occisum nullus præcedebat rancor, sed potius simulabatur amicitia, ut puta, quia in simul comedebant, vel simul erant in itinere, & sic unum gerebatur in corde, & aliud in verbis. Dixi hæc de re iterum *supra in tit. de carceribus & carceratis. quæst. 28. num. 74. & segg. & in consil. 168. nu. 74. & segg. lib. 2.* ubi præsertim probavi quod offendens aliquem sub pace, seu promissione de non offendendo, dicitur Proditor.

138 **AMPLIA II.** In parricidio. Qui enim parentes occidit, aut filios innocuos, & nihil tale cogitans, nulla præsertim præcedenti rixa, & ex proposito, absque dubio proditor dicitur, & propterea ecclesiarum immunitate gaudere non debere nulla apud me est dubitatio.

139 Sic, & multo magis proditrices nuncupari putaverim matres illas, quæ partum exponendo filios occidunt infantes, gravius enim multo est occidere infantes, qui se præcavere nullo pacto possunt à matris prodicione, quam alios, quicquid secus dixerit Francisc. Leon. in *Thezauro fori ecclesiastici. part. 1. c. 13. nu. 21. & seg.*

140 **AMPLIA III.** Quia licet si quis falsum cum perjurio commiserit, & ad ecclesiam cognoverit, quod ejusdem ecclesie immunitate gaudere non debeat, voluerit igne in *l. 1. in princ. num. 20. in fine. ad Syllantian.* ea ratione motus, quia perjurus removendus est ab ecclesia, & æquiparetur homicidæ voluntario. *cap. final. 22. quæst. 1.* verius tamen sit illum gaudere debere immunitate ecclesie, cum perjuri crimen in hac materia nec jure civili, nec jure canonico exceptum reperitur. Et licet perjurium æquiparetur homicidio, non tamen æquiparetur homicidio per infidias commissio, quod, ut suo loco dictum est, exceptum. Sic enim his rationibus motus, voluit Decian. in *tracta. crim. lib. 6. cap. 28. numero. 21.*

141 Ubi tamen testis, cum sua falsa depositione, fuisset causa ut quis morti traderetur, tunc ecclesie immunitate non gauderet, quia diceretur

proditorius homicida. faciunt tradita per Azzeved. in *constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. n. 9. post princ. versic. & quod sitis.* ubi generaliter dixit, immunitatem hanc non dari in quocumque genere criminum, in quo delictum proditorie committitur, ex Innocentio, & Joan. And. in *locis per eum relatis.* & in specie hunc testem proditorem dici, bene comprobatur Mar. Ital. de *immunit. eccles. lib. 1. c. 5. §. 4. & latus eod. cap. 1. §. 5. num. 145. & segg.* ubi ampliat hanc conclusionem etiam in iudicibus, qui per dolum aut baratteriam sub prætextu justitiæ aliquem occidunt. dixi remissive *supra in tit. de carceribus, & carceratis. quæstio. 28. in fine principii.* sed tutius dicas, stante Constitutione Gregorij xiv. quæ non modicum super hujus ampliationis veritate difficultatem facere videtur, ab ordinario consulendum esse Sanctissimum, & juxta illius responsum se regulare, & exequi.

AMPLIA IV. ut proditorium dicatur homicidium commissum ab eo, qui aliquem veneno necat. Alex. cons. 145. num. 6. lib. 7. Boer. decif. 109. num. 5. ver. secundo in eo, qui occidit veneno. Decian. cum allegatis per eum in *tract. crim. lib. 6. c. 28. nu. 19.* ubi etiam ita observari tellatur Anastas. Germon. de *factor. immunitate. lib. 3. cap. 16. nu. 63.* Azzeved. in *constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. num. 10.* dixi in *quæst. 18. num. 74. & in quæst. 28. num. 24. in fine.* Quibus addo Franc. Suarez. de *statu Religionis. lib. 3. cap. 11. num. 12. in fine,* & Mar. Ital. de *immunitate ecclesiarum. lib. 1. cap. 5. §. 4. nu. 3. versic. Et quemadmodum in.* & latus *num. 36. & segg.* ubi idem dixit de illis, qui malis medicamentis procurant abortum. Verum & in hac Ampliatione tutius esse dicam, consulen. esse Sanctissimum, prout in præcedenti Ampliatione dixi.

LIMITA I. In occidente suum inimicum quoquo modo etiam per insidias, & prodicione. Tunc enim occisus præcavendi causam habebat à suo inimico, & ideo si sibi non præcavit sua est culpa, & occidens non dicitur proditor ad effectum ut privetur ecclesie immunitate. fuit doctrina Bartol. in *l. respiciendum §. delinquant. ff. de panis.* quam sequuntur sunt Bal. Ancharan. Ang. Aretin. Gerard. Ant. Gomez. Eman. Suarez. Cephal. Decian. Bajard. Jacob. Aizer. alias per me relati *supra in tit. de delictis, & panis. quæst. 18. nu. 70. Et in cons. 76. num. 7. & num. 11.* quibus modo addo Aloyf. Catalan. in *tracta. de abolitionibus, & indulgentiis. limitat. 4. cap. 37. in allegationibus.* Jo. Bapt. de Leonardi. num. 1. & omnibus. *segg. fol. mihi 240. & segg.* ubi latissime Bartoli doctrinam prædictam in *d. §. delinquant.* comprobatur. Villagut. de *extension. legum. c. final. num. 53. versic. Quartus modus.* Vincent. de Franchis *decif. 715. per tot.* ubi late comprobatur, & defenditur non esse proditorium homicidium commissum in suum inimicum retro, & sclopo rotato, & quod ita contra resolutionem Vicarij, quam modo referam, resolutum fuit in illo Regio Consilio, Regia Camera & Summaria, & Alex. Ambrosin. in *tractat. de immunit. & libertate eccles.*

cles. cap. 6. num. 3. & seg. Marc. Anton. Genuen. in sua pract. Archiepiscopali. cap. 94. num. 1. & segg. Et hanc eandem Bartoli doctrinam fuisse admiffam à Clemente Octavo Pontifice, de voto tunc Cardinalis Burghesii, & nunc Summi Pontificis, & Cardinal. Plattæ in illa Pavormitana immunitatis ecclesia, in qua ut supra ego consului, clare apparet: Dum in Breve registrato per eundem Genuen. d. c. 94. expresse dicitur, occisores illos, qui ex insidiis diu in quadam domo latentes, ut occiderent suum inimicum, prout occiderunt, gaudere debere immunitate ecclesie, licet ex particularibus causis, & circumstantiis contrarium statuerit, ut ibidem in fine dicti Brevis vers. Et nota supra dictam declarationem, bene aduertit idem Genuen. quicquid secus de mente illius Sanctissimi Pontificis scripserit Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 4. num. 1. & sequentibus in discurfu. Eiusdem enim Pontificis inuentum qualis fuerit, ego qui præsens oretenus illum informavi, & ore proprio respondentem audivi, melius percepì, quam qui absens erat, & divinatur. Addo & Alex. Ambrosini. de immunit. eccles. cap. 6. num. 5. Joan. Guttier. practiar. quest. lib. 1. quest. 2. num. 3. Et licet in d. quest. 1. numero 75. & 76. contra Bartoli doctrinam meam proteritum sententiam, cum tamen ut dixi eandem doctrinam admiffam fuisse apparet à Sanctissimo illo Pontifice Clemente Octavo, in iudicando nullatenus ab ea recederem.

- 144 Quamvis contrarium, quod immo proditorie occidens inimicum suum proditor dicatur, & propterea immunitate ecclesie gaudere non debeat, voluerit Afflictijs, Gigas, Covarr. Petr. à Plach. Menoch. & alii per me relati in d. quest. 18. num. 76. versio. qua tamen opinio. & seg. & contra Bart. doctrinam Magnam Curiam Vicariæ iudicasse testatur idem Leonardus in dictis suis allegationibus. num. 1. prout etiam contra Bart. late insurgit Francisc. Bermudez Fisci patronus post dicti Leonardi allegationes, num. 1. & omnibus sequentibus. fol. mibi 245. Et pro hac contraria opinione contra Bartol. faciunt scripta per eundem Francisc. Mar. d. decis. 713. num. 16. ubi fædere distinctionis concordando opiniones dixit, primam Bartoli sententiam procedere in materia strictè interpretanda, secundam autem contra Bartolum procedere in materia favorabili, & large interpretanda, (prout materiam impunitatis ecclesiarum favorabilem esse, & large interpretandam dixi supra numero 21.) Addo & pro hac contraria opinione Mar. Ital. in tractat. de immunitate eccles. lib. 1. cap. 5. §. 4. num. 1. & sequentibus usque ad num. 20. ubi pluribus hanc sententiam defendere conatur. Villagut. de extens. legum. c. final. nu. 53. vers. quartus modus. Anallat. Germon. de sacrorum immunitat. lib. 3. cap. 16. nu. 63. & 64. Azeved. in const. Hispan. lib. 1. tit. 2. num. 11. ubi testatur hanc esse veriore opinionem in puncto juris, licet difficulter in practica eam obtineri posse affirmet.

- 145 LIMITA II. Ut regula procedat morte secuta, secus si quis animo occidendi vulnera-

rit tantum, & mors sequuta non fuit. Decian. in tractat. crim. lib. 6. c. 28. num. 17. post Boer. & Rebuffi, in loco per eum relato, reprobatoque Igneo in l. 1. §. si dominus. n. 7. ff. ad syllaniam, contrarium tenente, & ita in practica observari testatur Decian. conf. 80. per tot. in discurfu, ubi pluribus hanc probat sententiam, proponit contraria, & illis responderet lib. 3. & ibi præferrii nu. 18. & segg. proponit contraria & illis responderet, Bajard. ad Clar. q. 30. nu. 17. ubi refert & sequitur dicta per Decian. ubi supra in const. 80. & nu. 19. ubi alios refert. Anallat. Germon. de sacrorum immunitat. lib. 3. cap. 16. num. 60. ubi hanc sententiam, quam piam & rectam vocat, sibi magis placere affirmat, relati per Card. Tusch. practiar. conclusio. in verbo ecclesia. conclus. 11. num. 7. Francisc. Suarez de statu Religionis lib. 3. ca. 11. nu. 14. Villagut. de extensione legum. c. fina. num. 54. & segg. usque ad num. 59. ubi pluribus hanc probat sententiam, quam etiam late comprobat Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 14. n. 22. & segg. usque ad nu. Vigessimum octavum.

Quamvis contrarium, quod vulnerans proditorie & per insidias, animo tamen occidendi (licet secus si non animo occidendi) immunitate ecclesie non gaudeat, etiam quod vulnerati mors non sequatur, voluerit Navar. in Manual. confessar. c. 25. numer. 21. Igneo. Covarr. Boer. Petr. à Plach. in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. num. 45. ubi & ego etiam hanc amplexus fui sententiam. Jo. Guttier. practiar. quest. lib. 3. quest. 7. n. 55. & segg. ubi testatur hanc opinionem * communem, & in practica receptam, Azved. in const. Hispaniarum lib. 1. tit. 2. l. 3. num. 9. versio. sed an erit idem. ubi ampliat etiam quod percussio sit facta sine sanguine, ut puta cum palo in capite, vel cum saccharatis arenæ, dummodo animo occidendi relati per Card. Tusch. practie. conclus. in verbo ecclesia. conclusione 11. num. 8. quibus non obstantibus non recedas à prima opinione, quam cum Germ. & aliis supra allegatis magis piam & rectam credo, & hodie secundum bullam Gregorii XIV. quæ in illis verbis Aus qui proditorie proximum suum occiderit, requirere videtur mortem sequutam, omni difficultate caret.

A R G U M E N T U M.

Latro publicus immunitate ecclesie non gaudet, & quis dicatur Latro publicus.

S U M M A R I U M.

Latro publicus, ecclesiarum immunitate gaudere non debet. nu. 147. & seg.
Leges non ad casus speciales & individuos respicere debent, si generales faciunt regulam. n. 148.
Latro publicus, quis dicatur. n. 149.
Latro publicus dicitur is, qui publice, & palam furatur, secus si clam. n. 150.

C c 4

Latro

Latro publicus dicitur is, qui in via publica, & frequentat homines aggreditur, & per insidias furatur, secus si non in via publica, & si in via non per insidias, num. 151. contra numer. 152.

Latro publicus dicitur is, qui latrocinia committit cum armis, & violenter, secus si sine armis & sine violentia. n. 153.

Latro publicus dicitur is, qui solitus sit & frequententer homines depraedare, secus qui semel aut bis aliquem spoliaverit. n. 154.

Latro publicus immunitate ecclesia non gaudet, dummodo jam constet illum esse talem, & donec hoc cognoscatur, ab ecclesia extrahi non potest, etiam quod pratendatur à curia seculari, hoc esse notorium, num. 155. & etiam quod idem confugiens fateatur se Latronem publicum, n. 156.

Latro publicus dicitur, qui, ut, supra, homines aggreditur & furatur, etiam quod eos non occidat, num. 157.

CAPUT X.

147 **R**EGULA sit, quod Latro publicus si ad ecclesiam confugerit, illius immunitate non gaudet. text. est *in cap. inter alia versic. & hoc verum, ibi Nisi publicus Latro fuerit, extra de immunit. eccl. & ibi glos. in verbo * Nisi publicus Latro, & * communiter Doctores omnes. Alius tex. in cap. sicut antiquitus. 17. quast. 4. in illis verbis Nisi publicus Latro fuerit, & ibi glos. in verbo Nisi publicus. Archidiac. nu. 3. versic. sed dicit, & ibi etiam Bellamer. in versic. sed potest dici, & Turrecremat. post num. 2. idem Bellamer. in cap. frater. num. 3. versic. In prima glos. eadem causa. & questione. Idem Turrecremat. in c. diffinivit. num. 2. 17. quast. 4. Ancharan. in Clement. 1. num. 5. de penitencia, & remissione, & ibi etiam Joan. de Imol. n. 11. versic. Ab isto autem Privilegio. Cardin. Zabarell. numero 5. Et Bonifac. de Vitalin. num. 82. ubi publicum Latronem Assassinum vocat, Goffred. in summa, rubr. de immunit. eccl. num. 9. Holtien. in ead. summa, n. 8. versic. si autem longe ab ecclesia, Angelic. in summa, in verbo Immunitas num. 17. Silvestrin. in eodem verbo Immunitas, il terzo, numer. 2. Thabien. in eodem verbo Immunitas, num. 10. Armill. in verbo Emunitas. num. 12. versic. Nisi sint publici Latrones. S. Antonin. in summa par. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. in principio. Rosella in verbo Emunitas, il secondo, in principio. Oldrad. consil. 154. num. 2. Roman. consil. 227. num. 2. Angel. de Malefic. in verbo quod fama publica, nu. 59. in fine versic. Idem quando esse Latro publicus. Bellamer. consil. 13. num. 2. versic. Ad secundum. Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 2. & nu. 3. ubi ponit rationem. Mantua. consil. 60. num. 7. Dixi hac de re iterum supra in tit. de carceribus, & carceratis, quast. 28. num. 50. Quibus addo Anastas. Germon. de sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. numero 56. Cardin. Tusch. practicar. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 11. num. 1. Villagut. de extensione legum cap. fina. num.*

49. Et extant clara verba Constitutionis Gregorii xiv. ibi, si fuerint publici latrones.

Nec dicitur, prout aliquos dicentes audivi, 148 hanc Gregorii Constitutionem esse obscuram, & defectuosam, cum in ea non declarentur, qui nam sint illi publici Latrones, quos immunitate ecclesiarum minime gaudere debere in ea statuitur. Cur enim de obscuritate, & defectu Sanctissimum hunc Pontificem reprehendere velimus, postquam usus est illis iisdem verbis, quibus & reliqui Pontifices ante eum usi sunt, in cap. sicut antiquitus, 17. quast. 4. & in cap. inter alia, de immunitate ecclesiarum. Leges enim certum est, quod exprimere non debent omnes individuas condiciones, & casus, sed sufficit generalem facere regulam omnes speciales casuum continentem, secundum juris communis communem interpretationem, ut bene advertit Joan. Guttier. pract. quast. lib. 5. quast. 99. num. 27. Qui enim sint casus speciales, & individui, sub generali regula comprehendi, stabitur interpretationi juris communis, à quo omnes Constitutiones intellectum & interpretationem recipiant, prout & in specie pariter advertit Cardin. Tusch. pract. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 11. num. 15. in fine, dum dixit, Bullam Gregorii xiv. interpretationem pati à jure communi. Non autem dixit (prout alii opinati sunt) quod eadem Bulla extendatur ad alios casus in ea non exceptos. Cum re vera, ut in eadem Bulla legitur, extensio non habet locum, etiam in majoritate rationis.

Difficulus est scire, quid dicatur latro publicus. 149
cus, die quod latro publicus dicitur, qui palam, & publice furatur, ut sunt piratae, vel que publice fiant in stratis ad effectum furandi. Angelic. in summa in verbo Immunitas. n. 17. Silvestrin. in eodem verbo immunitas il terzo, numer. 2. versic. Primum est Latro publicus. Decian. in tractat. crim. lib. 6. cap. 28. num. 2. per tot. ubi late declarat, quod dicatur publicus Latro. dixi iterum, & alias retuli supra in tit. de carceribus, & carceratis, quast. 28. num. 50. Quibus addo Villagut. de extensione legum. cap. fina. num. 45. versic. Quapropter secundum, & latissime Mar. Ital. de immunit. eccl. lib. 1. cap. 5. §. 1. per tot. quem omnino in hac materia bene scribentem videas.

AMPLIA I. propositam regulam, ut locum 150
habeat in eo, qui publice, & palam furatur, qui propterea dicitur publicus latro, non in eo qui clam. Sic enim aperte dicunt omnes Doctores allegati supra, nu. 149. Oldrad. consil. 154. num. 2. versic. Et oportet quod sit publicus. Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 2. versic. primo ut sit publicus, & iterum infra in versic. Neque tamen putarim. ubi videtur tenere, quod publici latrones dicantur non solum qui publice & palam depraedant, & grassentur in vis publicis, sed etiam qui non palam & publice, sed secreto & per insidias, dummodo non semel, aut bis, sed frequenter hoc faciant, ita quod ab omnibus, & publice, pro latrone habeatur, & sic, ad hoc ut publicus dicatur latro, requirit, quod de hoc sit publice difamatus, & magis clare hoc idem dixit eod. numer. 2. & infra

fra vers. sed possit dubitari. ubi propterea dixit, quod inter publicos, & famulos latrones nulla sit differentia, cum famulosus latro dicatur ille de quo est publica vox & fama, ex Fulgof. Felyn. & aliis ibi per eum allegatis, quod & idem sentit Alexan. Ambrosin. *de immunit. & libertat. eccles. cap. 2. n. 3. ante fin. & n. 5.*

151 LIMITA II. ut eadem regula dumtaxat procedat in eo latrone, qui in via publica & frequentata homines aggreditur, & per insidias furatur, qui propterea dicitur publicus latro, secus si non in via publica, & si in via non per insidias sed impetu, aut casu fortuito hæc faciat. Tunc enim & ipse immunitate gaudet, ut probari videtur in c. *Inter alia. de immunitate ecclesiarum.* in illis verbis, *qui dum itinera frequentata vel publicas stratas obsidet aggressionis insidias; & ibi Anton. de Butrio. n. 2. & n. 14. vers. 2. &c.* Card. Zabarell. n. 4. in fine. *vers. octavo quo.* Decian. in *tracta. crim. lib. 6. cap. 28. numer. 2. vers. qui autem dicuntur latrones publici. & iterum infra.* Neque tamen pariter, ubi propterea dixit, publicum latronem appellatum ex eo, quod in locis publicis, & in viis publicis, & in itineribus prædatur. & iterum *infra, in versic. & quod requiratur, ad hoc ut publici latrones dicantur.* Alex. Ambrosin. *de immunitate eccles. cap. 2. n. 3.*

152 Vide tamen Decian. in *tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. nu. 2. vers. & licet supra conclusam fuerit.* ubi dixit, latrones publicos dici ad effectum de quo agitur, non solum eos, qui in publicis viis latrocinia committunt, sed etiam si hoc faciant in domibus privatorum, dummodo cum violentia faciant.

153 LIMITA III. Procedere in eo qui latrocinia committit cum armis & violenter, qui pariter publicus dicitur latro, secus si sine armis & violentia. Tunc enim, non latrocinium, sed simplex furtum committere dicitur. Decian. in *tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. nu. 2. vers. Extendenda erit ergo prædicta limitatio,* post Abbatem quem allegat Alexan. Ambrosin. *de immunit. eccles. cap. 2. n. 3. & 4.* cum allegatis per eum.

154 LIMITA IV. Eandem regulam procedere in eo qui solitus sit & frequenter homines prædare, si enim propterea dicitur publicus latro, secus in eo qui semel, aut bis aliquem spoliaverit, aut furatus fuerit. ex allegatis per Decian. in *tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. numer. 2. vers. Atque ideo.* post Angel. & alios quos allegat. Alex. Ambrosin. *de immunitate & libertate ecclesiarum. c. 2. n. 3. & 4. & c. 3. n. 5. & 6.* Ubi idem de grassatore viarum, quod non sufficit, ut immunitate ecclesie privetur, cum semel grassatum fuisse.

155 LIMITA V. Ex generaliter; quia publicus latro immunitate ecclesiarum non gaudet, & inde invitè extrahi potest, dummodo jam confectus illud esse publicum latronem, quia si ipse neget se talem esse, non potest extrahi, donec cognoscatur an sit, vel non sit publicus latro, etiam quod prætendatur ex parte extrahere volentis hoc esse notorium; cum nec tunc dica-

tur quid notorium, nisi illud notorium esse declaratur parte citata. ex Panormitan. Card. Aretin. Alberic. Dec. & aliis relatis per Decian. in *tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. nu. 2. in fine. vers. At insurgit hic pulchra dubitatio.* reprobatò Ioan. de Vitichis in *tracta. de immunitate ecclesiarum. n. 22. vers. quæro. circa precedentia,* contrarium tenente.

In tantum quod ad hoc, ut quis dicatur latro publicus, non sufficit, quod talem se esse fateatur, hoc enim nomen publici latronis est juris, & non facti, & ideo ut confessio præjudicet, necesse est ut confitens fateatur in specie requisita ad constituendum publicum latronem. Ang. *conf. 403. incip. formata fuit. in princip.* cum aliis per Decian. qui de communi testatur in *tracta. crim. lib. 6. cap. 28. numer. 2. versic. & quod ad constituendum publicum latronem.* Alexander Ambrosin. *de immunitate & libert. eccles. cap. 2. num. 7.*

SUBLIMITA omnes præcedentes limitationes, quia ad hoc ut latro publicus quis dicatur ad effectum ut non gaudet ecclesie immunitate, licet Cæpolla in *authen. sed novo jure. num. 106. C. de serv. fugitivo. diserit,* ultra frequentiam latrociniorum, & alia de quibus supra in præmissis limitationibus, esse etiam necessariam hominis interemptionem per quem in l. *Capitalium. §. famulos. ff. de pæn. cum tex. & ejus verba in proposito referat,* & ponderat Alexan. Ambrosin. *de immunit. & libert. eccles. cap. 2. num. 6.* Verius tamen est; & magis communiter receptum, publicum dici latronem ecclesieque immunitate minime gaudere eo solum, quod publice, & palam furetur. vel publice flet in fratribus homines transientes disturbans, absque eo quod occidat. secundum Bart. in d. l. *capitalium. §. famulos. num. 1. & 2. ff. de pæn.* Bald. in *authen. sed novo jure. n. 3. C. de serv. fugit.* Abb. in c. *inter alia. n. 5. de immunit. ecclesiar.* Oldrad. *consil. 154. n. 2.* Per Gregor. *synagm. juris. lib. 37. cap. 6. nu. 9.* Ludovic. Peguer. *decis. crim. 40. numer. 6.* Quos omnes refert, & sequitur Alexan. Ambrosin. ubi *supra. d. nu. 6. vers. sed Panormitanus.* ubi amplius advertit sic fuisse de mente Gregorii xiv. in sua constitutione, in qua excipit publicos latrones, viarum grassatores, qui itinera frequentata vel publicas stratas obsident, ac viatoris ex insidiis agrediuntur, nulla interemptionis hominum habita consideratione, aut facta mentione.

ARGUMENTUM.

Depopulator agrorum non gaudet immunitate ecclesie, & quis dicatur agrorum depopulator.

SUMMARIUM.

Noturnus agrorum depopulator ad ecclesiam confugiens illius immunitate non gaudet. num. 158.

Noturn.

Nocturnus agrorum depopulator quis dicatur, n. 159.
 Nocturnus agrorum depopulator, in quo differat a publico latrone, n. 160.
 Depopulator agrorum immunitate ecclesie non gaudet si fuerit nocturnus, secus si diurnus, num. 161.

CAPUT XI.

158 **R**EGULA sit, quod nocturnus agrorum depopulator ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet. *text. est in cap. inter alia. in illis verbis, vel nocturnus depopulator agrorum. extra de immunit. ecclesiar. & ibi * communitur omnes Canonice. Turrecrem. in c. diffinit. nu. 2. vers. similiter & si sit nocturnus depopulator. Ancharan. in clem. 1. n. 5. de pœnit. & remissione. Et ibi etiam Joan. de Imol. n. 11. vers. ab isto autem Privilegio. Cardinal. Zabarell. num. 5. & Bonifac. de Vitalin. num. 82. vers. secundus est depopulator. Goffred. rubr. de immunit. eccles. num. 9. Hostien. in eadem summa. num. 8. post med. vers. idem si sit depopulator. Angelic. in summa in verbo immunitas. nu. 17. vers. secundus est. Silvestrin. in eodem verbo immunitas. il. 3. num. 2. vers. secundum est eorum. Thabien. in eodem verbo immunitas. num. 10. Armill. in verbo immunitas. numer. 12. vers. Vel nocturni depopulatores agrorum. S. Antonin. in summa par. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. vers. Item si sit nocturnus depopulator agrorum. Rosella in verbo immunitas. il. 2. in princ. vers. secundo si sit nocturnus depopulator. Oldrad. consil. 154. numer. 2. Roman. consil. 227. numer. 2. Ang. de malefic. in verbo quod fama publica num. 59. in fine. Boer. decis. 19. num. 3. vers. secundo fallit in depopulatoribus agrorum. Bellamer. consil. 13. num. 2. vers. Ad secundum. Decian. in tract. crimin. lib. 6. c. 28. num. 3. Ubi ponit rationem. Mantua consil. 60. nu. 7. Navarr. in Manual. confessorior. cap. 21. num. 20. vers. Non item gaudet. dixi iterum, & alios retuli supra in tit. de carcerib. & carceratis. quæst. 28. num. 50. Anastas. Germon. de sacrorum immunitate. c. 16. num. 56. Cardinal. Tusch. practica. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 11. num. 1. Villagut. de extensione legum. cap. fin. num. 45. Alexand. Ambrosin. de immunit. eccles. cap. 4. num. 5. Ubi duplicem hujus conclusionis reddit rationem. Primo quia agrorum depopulatores per insidias exitium excogitant. 2. est injusta. 23. quæst. 4. Secundo quia publicam magis perturbant quietem. l. 2. C. quando liceat unice sine Jud.*

159 Nocturnus autem agrorum depopulator sic dictus, quoniam in nocte segetes exurit, dum ibi se abscondit, vel latet, vel propter homicidia, aut rapinas, quas facit in strata, comburit, & destruit agros eorum qui eis non servant. sunt verba Innocen. in c. inter alia. colum. 2. in verbo nocturnus. de immunit. ecclesiar. & ibi Hostien. numer. 3. in verbo vel nocturnus. ubi refert in substantia dicta ibi per Innocen. & in verbo populator, declarat, id est, collector

fructuum in siccis pendentium, alias depopulator id est, vastator seu destructor. Ibidemque ponit etymologiam depopulatores. Joan. Andri. num. 6. in verbo populator. ubi refert dicta ibidem per Innocen. & Hostien. Anton. de Butr. numer. 7. Abb. numero 6. Cardinal. Zabarell. num. 3. Ad quæ vide Oldrad. consil. 154. numer. 2. vers. depopulator enim non est. Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. nu. 3. vers. Populatores autem. Ubi dixit, quod populatores agrorum dicuntur qui segetes in agris deprædantur. Et iterum infra in vers. Et quod populator. ubi quod populator agrorum dicitur, qui ad agros alienos diripiendos destructor nocturnus accedit. dixi iterum supra in tit. de carcerib. & carcer. quæst. 28. numero 50 quibus adde Cardinal. Tusch. practica. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 11. sub num. 1. Villagut. de extensione ne legum. c. fin. num. 47. vers. Nam secundum. Alexan. Ambrosin. de immunitat. & libert. eccles. cap. 4. num. 4. Ubi quod depopulatores agrorum sunt qui segetes in agris deprædantur, fructus & vineas vastant, & latus Marius Italia de immunitate ecclesiarum. lib. primo cap. 6. §. secundum.

In quo autem differat agrorum nocturnus de-¹⁶⁰populator, a publico latrone. Die, quod depopulator clandestine furatur, & clandestine moratur in loco in quo furatur, latro vero publicus palam & publice furatur, secundum Abba. in c. inter alia num. 6. de immunitate ecclesiarum. Angelic. post Innocen. quem allegat in summa in verbo immunitas. num. 17. vers. Et differit istud genus à primo. Rosella in verbo immunitas. il. 2. in princ. vers. & differit à publico. Villagut. de extensione legum. cap. fin. numer. 45. vers. Nocturnus vero. Alexan. Ambrosin. de immunitat. & libertat. eccles. cap. 4. num. 3. Quicquid fecus fenterit Decian. in tracta. criminal. lib. 6. cap. 28. num. 3. ea ratione motus, quia non fit verum, quod latro publice deprædatur, cum hoc repugnet etymologie latronum, qui à latente dicitur. Ratio enim Deciani non est bona, quia quicquid fit de simpliciter latrone, non tamen sic est in publico latrone. Non enim dicitur Latro publicus, nisi publice & palam deprædatur, ut dixi supra nu. 159. Et sic remanet firma differentia inter publicum Latronem, & nocturnum agrorum depopulatorem, per præallegatos Doctores * communiter recepta.

LIMITA propositam Regulam, ut præce-¹⁶¹dat prout loquitur in nocturno agrorum depopulatore. Sic enim in nocturno depopulatore loquuntur jura & omnes Doctores allegati infra num. Ergo secus videtur in diurno. & est ratio, quia ut dicunt prædicti Doctores, diurnus Latro, & depopulator non potest sine peccato occidi, nisi se telo defendat. Addo & Goffred. in summa rubr. de immunitat. ecclesiar. numer. 10. vers. quod tamen intelligi si fuerit nocturnus. Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 3. vers. & quod populator agrorum. Cardinal. Tusch. practica. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 11. sub num. 1. Alexan. Ambrosin. de immunitate, & libertate eccles. cap.

cap. 4. num. 1. ubi ponderat verbum Nocturni positum in c. inter alia. de immunitate ecclesie, quasi quod secus sit in diurno. & num. 5. versic. Et ob id, ubi propterea secus dicit esse vigore Constitutionis Gregorii xiv. in qua illud verbum Nocturni adeptum est, & sic voluerit illam procedere etiam in diurno agrorum depopulatore.

ARGUMENTUM.

Grassator viarum, immunitate ecclesie non gaudet. & quis in proposito dicatur viarum grassator.

SUMMARIUM.

Viarum grassator ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet, num. 162.

Grassator viarum, quis dicatur, n. 163.

Grassator viarum, in quo differat à publico Latrone, n. 164.

Grassator viarum dicitur is, qui grassatur in viis publicis & frequentatis, aliter secus, n. 165.

Licet contra, n. 166.

CAPUT XII.

162 **R**EGULA sit, quod viarum Grassator ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet. tex. est in c. inter alia. extra de immunit. ecclesiarum. in illis verbis, *Qui dum itinera frequentata, vel publicas stratas obsidet, aggressionis insidias ab ecclesia extrahi potest.* Hæc enim verba licet videantur relativa ad publicum Latronem, vel nocturnum agrorum depopulatorem, prout ibidem adnotarunt Innoc. column. 2. in verbo *Qui*. & ibi etiam Hostien. post num. 3. in verbo *Impunitate*. Joan. Andr. num. 6. in verbo *Insidias*. Anton. de Butr. num. 8. Cardinal. Zabarell. colum. fin. num. 4. ante fin. versic. Octavo quero. Magis tamen proprie ni fallor referri videntur ad viarum grassatorem, qui ut mox dicam ille proprie dicitur, qui homines in via aggreditur. Boer. decif. 109. numer. 3. versic. *Falut primo in insidiatoribus itinerum.* Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 2. versic. *Advertendum tamen.* & versic. seg. Navarr. in Manual. confessor. cap. 25. num. 20. versic. *Non item gaudet viarum Grassator.* Decian. consil. 80. num. 2. lib. 3. Dixi, & alios retuli supra in tit. de carceribus, & carceratis. quest. 28. num. 50. Quibus adde Anastas. Germon. de Sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. num. 56. Concordant expressa verba Constitutionis Gregorii xiv. qui postquam ab immunitate exceptit publicos Latrones, subsequitur per hæc præcia verba: *Viarumq; Grassatores, qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident, ac Viatores ex insidiis aggrediuntur.* & sic verba tex. in d. c. inter alia. *Qui dum iti-*

nera, &c. expresse refert ad Grassatores viarum.

Quis autem dicatur Grassator viarum, vide 163 gloss. in l. capitalium. §. *Grassatores. in verbo Grassatores. ff. de pænis.* ubi Grassatores exponit, id est ad malum nitescentes. Unde Grator id est, nitor ad malum. Decian. in tracta. crim. lib. 6. cap. 28. num. 2. versic. *Secundo Latrones dicuntur.* ubi quod vere, & proprie viarum Grassatores nuncupantur Latrones illi, qui vias obsident ut viatores deprædentur, ex Grammat. in locis per eum relatis, Alexan. Ambrosin. de immunitat. & libertat. eccles. cap. 3. per totum in discursu. & præsertim num. 2. ubi dixit, Grassatores esse eos, qui vias obsident, ut spolient, & renitentes occidant. Diciturque Grassatores à verbo *Grador gradiris*, quasi quod cum impetu gradiantur, ut per Decian. in tracta. crim. lib. 9. rubr. de Latronibus. & Piratis, nu. 7. & sic grassari dicuntur Latrones viam obsidentes. *Gradi* si quidem ambulare est. Inde grassari dictum ab impetu gradiendi. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 5. §. 1. per totum in discursu. Vide in tract. de Furtis, ubi iterum dixi.

AMPLIANDO propositam regulam scire 164 oportet, in quo differat viarum Grassator à publico Latrone. Publicus Latro ad hoc ut quis dicatur, requiritur ut sit solitus & frequenter homines depræderet, & ideo non sufficit quod semel, aut bis aliquem spoliaverit, aut furatus fuerit, ex allegatis per Decian. in tract. crim. lib. 6. cap. 28. nu. 2. vers. *Atque ideo.* post Ang. & alios quos allegat. Alexan. Ambrosin. de immunit. & libert. eccles. cap. 2. numer. 3. & 4. & cap. 3. num. 5. & 6. Ubi idem de grassatore viarum, quod non sufficit, ut immunitate ecclesie privetur, eum semel grassatum fuisse.

LIMITA eandem regulam, quod ad hoc ut 165 quis Grassator viarum dicatur, requiritur ut grassaretur in viis publicis, & frequentatis. aliter secus. tex. in cap. inter alia. versic. *Et hoc verum.* extra de immunitate ecclesiarum in illis verbis, *qui dum itinera frequentata, vel publicas stratas obsidet.* extra de immunit. eccles. & in l. 1. c. quando sic. unic. *si jud. sibi jus dicere.* in illis verbis, *aut itinera frequentata insidias aggressionis obsiderit.* Alexan. Ambrosin. de immunit. & libertat. eccles. c. 3. nu. 7. post Oldrad. & Decian. in locis per eum relatis. ea motus ratione, quia scilicet non ita atrociter videtur delictum obsidere vias non frequentatas, quam frequentatas, & amplius subdit, quod idem aperte declarat Constitutio Gregorii xv. dum eos dicit grassatores qui itinera frequentata, vel publicas stratas obsident.

Quamvis contrarium, quod viarum Grassator ad effectum præmissum dicatur non solum is, qui in publicis, & frequentatis stratis aggreditur, & furatur, sed etiam qui alibi hæc committit dummodo per insidias, videatur de mente Innocentii in c. inter alia. column. 2. in verbo, *qui, de immunitate ecclesiarum, & ibi Hostien. num. 4. in verbo impunitate,* ex Joan. Andr. nu. 6. in verbo *Insidias.*

ARGU.

ARGUMENTUM.

Hæreticus non gaudet immunitate ecclesiæ, & quando hoc verum sit,

SUMMARIUM.

Hæreticus ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet, num. 167. & 168.
Apostata fidei confugiens ad ecclesiam, illius immunitate non gaudet, n. 169.
Hæreticus confugiens ad ecclesiam, nunquid illius immunitate gaudet pro aliis delictis, n. 170. & seqq.
Blasphemus, & blasphemare solitus confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudere non debet, nu. 173. contra, n. 174. nisi blasphemia fuerit hæreticalis, n. 175.
Simoniacus confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudet, n. 177. Licet alii contra, n. 176.
Hæreticus si ab ecclesia extrahatur, illius causa non nisi ab ecclesiastico iudice cognosci potest, n. 178.

CAPUT XIII.

167 **REGULA** sit, quod Hæreticus ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet, secundum Azon. in *summa. C. de his, qui ad eccles. confugiunt. num. 2. vers. si hæretici.* Gundisalv. in *tracta. de hæreticis. quest. 11. num. 15. Marfil. in l. ex senat. consil. in fine. numero 11. ff. de scariis.* Joan. Royas *ling. 97. Boer. decis. 110. numero 6. Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 26. num. 4. Navarr. in Manual. confessar. cap. 25. numer. 20. dixi hac de re iterum, supra in tit. de carceribus, & carceratis. quest. 28. numer. 68. ubi alios plures retuli concordantes. Quibus addo Petr. Gregor. *syntag. juris lib. 33. cap. 22. num. 1. Decian. in tracta. crimin. libro quinto. cap. 40. numero 7. Alexan. Ambrosin. in tractat. de immunit. & libertat. eccles. cap. 1. num. 1. & seqq.* ubi hujus conclusionis duas alserit rationes. Primo, quia hæreticus in ipsam ecclesiam delinquere dicitur, & ideo magis delinquit, quam qui aliud delictum in ecclesia committit. Secundo, quia hæretici dici possunt proditores Dei, ergo eò minus gaudere debent immunitate ecclesiæ, cum ea nec etiam gaudeant Proditores hominum. Et ex Constitutione Gregorii xiv. Hæretis crimen expresse inter exceptos casus numeratur.*

168 Nec dicatur, prout quandoque dici auidi, superfluum fuisse Gregorii constitutionem in excipiendo ab ecclesiæ immunitate crimen hæreticis, cum certum sit tam de jure canonico quam vigore ejusdem Constitutionis, hujusmodi criminis cognitionem nullatenus pertinere ad seculares Principes, nedum quod eos possint extrahere ab ecclesia. nam quod prudenter fecerit Sanctiss. ille Pontifex, exprimendo hæresis crimen inter casus exceptos, duplici ratione aperte probatur. Primo, quia de hujusmodi cri-

mine an scilicet immunitate ecclesiæ gaudeat, tractarunt etiam plures alii Doctores pro me relati *quest. 8. n. 68.* Secundo, quia licet certum sit, seculares Principes & iudices non posse sese in crimine hæresis introrittere, & multo minus illos extrahere ab ea ecclesia; attamen quo ad iudicem ecclesiasticum nunquid confugiens ad ecclesiam, & clericos præsertim, possit ab ea extrahere, satis apud Doctores controversum est, ex relatis per me *d. quest. 28. n. 7. & dixi supra n. 32. & seq.* ubi probatum fuit, ecclesiasticum iudicem nec etiam habere potestatem extrahendi fugientes ad ecclesiam. & ideo merito prudentissimus ille Pontifex voluit excipere ab ecclesiæ immunitate crimen hæresis, ut scirent ecclesiastici iudices eos immunitate non gaudere. & sic aperte docere voluit ejus mentem fuisse, loqui in hoc casu non solum de iudicibus secularibus, sed etiam de ecclesiasticis.

AMPLIA, & multo magis in apostata fidei, 169 qui propterea si ad ecclesiam confugiat inuitus inde extrahi potest. & est ratio, quia hujusmodi apostata pro hæreticis habendi sunt, ac de eis fuit de cæteris hæreticis agendum est. ut per Gundisalv. in *tract. de hæreticis. quest. 20. num. 2. Simanca cathol. Instit. tit. 7. num. 4. & 5. Pegna ad Emeric. in director. par. 2. quest. 49. commentar. 74. libr. 6. cum aliis per me suo loco allegatis in tracta. de hæreticis.* & in specie in hac ecclesiæ immunitatis materia quod illa non gaudeant, sicut nec gaudent hæretici, voluerunt Boer. *decis. 110. numero sexto. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 26. numero 13.* ubi tamen declarat hoc procedere in apostata fidei, sicut in apostata religionis, qui propterea erit tutus in ecclesia, præter quam in eo monasterio, seu religione à qua apostatavit. dixi *supra in tit. de carceribus. & carceratis. quest. 28. num. 68.* quibus addo Mar. Ital. *de immunit. eccles. libro primo, cap. 3. §. 1. numer. 17. versic. ex his ergo apparet.* ubi pariter declarando ampliationem, non habere locum in apostata à religione, ex Rebuff. *in loco per eum relato* testatur, quemdam apostatam à religione fuisse restitutum ecclesiæ, ex qua fuerat extractus. & hæc ampliatio est indubitata. cum enim certum sit, fidei apostatam, ut *supra* dixi, non solum esse hæreticum; sed etiam pliquam hæreticum: hoc ideo negari non potest, quoniam inter casus exceptos à Bulla Gregorii xiv. sit expresse comprehensus.

LIMITA I. pro aliis criminibus per hæreticum commissis, pro quibus si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudet. Silvestrin. in *summa, in verbo Immunitas. il. terzo. n. 2. vers. & idem puto de hæretico.*

Contra quod hæreticus possit capi in ecclesia 171 etiam pro aliis delictis, voluit Decian. in *tract. crimin. lib. 6. c. 26. n. 4.* post Boer. Marfil. Gundisalv. Gigantem, & Covar. in *locis ibi per eum relatis.*

In hac contrarietate, vide Alexan. Ambrosin. 172 *de immunitat. & libertat. eccles. cap. 8. nu. 9. vers. ego credo.* ubi post Decian. quem allegat in *tract. crim. lib. 6. cap. 28. (voluit dicere, cap. 26.) nu. 6. in fine, dixit, quod si hæreticus pro hæretico*

hæresis non fuit punitus poterit extrahi ab ecclesia, & puniri tam de hæresi, quam de alijs poſtea patris delictis. Si vero fuit punitus de hæresi, & penitentiâ ſibi inſunctâ adimpleta, fuerit eccleſiæ reconciliatus, gaudebit pro alijs delictis ejuſdem eccleſiæ immunitate, cum vere amplius dici non poſſit hæreticus. Verum hic (ni fallor) magna lateat æquivocatio. Aut enim hæreticus per penitentiam & abſolutionem, eccleſiæ reconciliatus eſt, & tunc Miniſtri ſancti Officii, vel Episcopi, ad quos duntaxat hujusmodi iudiciuſ pertinet, ratione aliorum delictorum, licet atrocium, minime procedunt, ac proinde extractioni locus non exiſtit. Aut vero eccleſiæ reconciliatus non eſt, & adhuc contra eum vigent iudicia, tunc iidem Miniſtri libere illum ab eccleſiâ extrahunt, ac re cognita, proſeſſuque per ſententiam, ejuſque executionem, perfectò, reum, niſi alioqui brachio ſeculari tradendus ſit, vel libertate donant, vel eccleſiæ à qua fuit extractus, reſtituunt, nec ſuper alijs delictis, quomodolibet qualificatis, inquirunt, niſi que ob illam eundem reum iudici ſeculari conſignant, quandoquidem Sacrum illud tribunal, non niſi in caſibus hæreſim, vel ejuſ ſuſpicionem concernentibus procedit, nec reum à ſe captum, quantumvis de alijs criminibus diſſimatum, vel iudicatum, alteri iudici conſignare conſuevit. Quod ſi illum alibi detentum, ac de rebus ad Sanctum Officiuſ ſpectantibus iudiciuſ acceſſerit, cum primum eadem Sancto Officio ſatiſfactum eſt, curiæ à qua eum recepit, omni cunctatione ſublata reſtituit. Re autem hoc modo ſe habente, Ambroſini diſtinctionem ſuſtineri non poſſe manifeſtum eſt.

- 173 **LIMITA II.** In blaſphemo, & blaſphemari ſolito, qui ad eccleſiam conſugiens, quod illius immunitate gaudere non debeat, licet voluerint addentes ad Oldrad. *conf. 154. in nova additione.* Boer. *decif. 110. num. 1. & ſegg.* ubi pluribus hæc ſententia comprobatur. Decian. *in tracta. crimin. lib. 6. c. 26. num. 6.* ubi declarat hoc procedere quando tractaretur de puniendo delicto blaſphemie, ſecus quando quis pro blaſphemia condemnatus, & punitus pro alijs delictis, ad eccleſiam conſugeret. Bajard. ad Clar. *quaſt. 30. num. 15.* dixi *ſupra in tit. de carceribus, & carceratis. quaſt. 58. num. 62.* Quibus addo Cardinal. Tutch. *practicar. conſulſ. in verbo Eccleſia. conſulſ. 11. n. 51.* ubi referret Boer. ubi *ſupra* allegatum.
- 174 Contra tamen, quod blaſphemus ad eccleſiam conſugiens, gaudeat illius immunitate, voluit Navar. *in manual. confeſſar. cap. 25. num. 20. verſ. quod noſtro iudicio non probatur.* ubi propterea reprobat Boer. & Remig. contrarium tenentes *in locis ibi per eum relatis.* nec diſſentit Alexan. Ambroſin. *de immunit. & liber. eccleſiar. cap. 8. nu. 10. & ſegg.*
- 175 Bene verum eſt, quod ſi blaſphemia eſt hæreticalis, tunc iſte blaſphemus immunitate eccleſiæ

ſiæ non gaudebit, non quia blaſphemus, ſed quia hæreticus. ut bene advertit Navar. *in manual. confeſſarior. cap. 25. num. 20. in princip. & voluit* Alexand. Ambroſin. *ubi ſupra d. cap. 8. num. 10. verſ. Putarem tamen ego.* Sed quicquid memorati Doctores circa hoc ſcripſerint, advertas, non ſolum blaſphemum hæreticalem, ſed etiam quemcumque alium de hæreſi quovis modo ſuſpectum, ſi ad eccleſiam conſugiar, ab ea à miniſtris ſancti Officii indifferenter extrahi, & ratio eſt, quia cum error hæreſim conſiſtat in intellectu, qui niſi per ipſum rei confeſſionem declarari aut palam fieri non poteſt, formaltaſque hæreſis ab hoc dependat, utique pro fidei orthodoxæ conſervatione, & majori totius Reipublicæ Chriſtianæ bono, ne peſtifera hæc lues in animarum perniciem latentèr ſerpant, ſi rei hujusmodi ad eccleſiam conſugiant, ab ea extrahendi, ac examini ſubjiciendi ſunt, juxtaque intentionis declarationem, ad abjuratiõnis gradum, ſuſpicioni ex propoſitionibus prolatis, vel alias quomodolibet per eos contractæ congruentem, admittuntur. Et ita ex antiquiſſimo illius Sacri Tribunalis ſylo ſemper ſervatum eſt, & ſervatum in præſens, nec datur caſus, in quo quis tanquam hæreticus formalis condemnetur, niſi errorem fateatur; poterit quidem condemnari, ut negativus, ſi concurrant requiſita neceſſaria, de quibus Rota *decif. 1. de hæret. in antiq. & latiffime tradidi in meo tractatu de hæreſi. quaſt. 178. num. 22.*

LIMITA III. In ſimoniao, qui quod ec-176 cleſiæ immunitate gaudere non debeat, licet dixerit Decian. *in tracta. crimin. lib. 6. cap. 26. n. 5.* eam reddens rationem quia ſcilicet ſimoniaci æquiparantur hæreticis, *juribus ibi per eum allegatis. & numer. 6. in fine,* ubi declarat hoc procedere, quando pro ſimonia non punitus, ſimoniaci penam ut evitaret, in eccleſiam conſugiſſet, ſecus ſi pro ſimonia punitus, & condemnatus conſugeret in eccleſiam pro alijs delictis.

Verius tamen eſt, quod indiftinctè ſimonia-177 cus ad eccleſiam conſugiens, illius immunitate gaudeat, quia licet hæretico æquiparetur, non tamen proprie eſt hæreticus, niſi credat licitum eſſe ſpiritualia emere, & vendere, & ſic ſimoniam committere. ex allegatis per me, *in tracta. de hæreſi. q. 68. n. 28. & 29.* & ideo verius puto, cum ſimoniaci crimen non ſit exceptum in Conſtitutione Gregorii xiv. qui illud commiſſe etiam tutum eſſe in eccleſia.

LIMITA IV. Quia licet hæreticus ad ec-178 cleſiam conſugiens, extrahi poſſit inſitus ab ea: illius tamen cauſa cognofci non poterit niſi à iudice eccleſiaſtico. Tum quia hæreſis crimen mere eccleſiaſticum eſt prout late dixi *in tracta. de hæreſi,* tum etiam, quia ſic expreſſe ſtatuitur in eadem Gregorii xiv. Conſtitutione in illis verbis: *De crimine vero hæreſis cognitio ad favorem eccleſiaſticum tota pertinet, neque in ea curia ſecularis ſe quoquo modo intromittat.*

D d

ARGU.

ARGUMENTUM.

Reus criminis læsæ majestatis, An, & quando ad ecclesiam confugiens, illius immunitate gaudeat.

SUMMARIUM.

Reus læsæ majestatis ad ecclesiam confugiens, de jure communi illius immunitate non gaudet, num. 179. contra, num. 180. sed vigore Constitutionis Gregoriana non gaudet, si in personam Principis aliquid machinatus fuerit. Secus si non in Principis personam, num. 181. & seq. & quid de offendentibus personam Regina, vel filios Regis, n. 183.

Offendens Cardinalem, vel Episcopum, violentas manus in eos injiciendo, obidendo, vel insequendo, si ad ecclesiam confugiunt immunitate non gaudent de jure communi, n. 184. Quid vigore Bullæ Gregoriana, num. 185.

Læsæ majestatis crimen in personam Principis non revelantes, si ad ecclesiam confugiant, illius immunitate non gaudent, num. 186.

Rei læsæ majestatis in personam Principum inferiorum superiorem recognoscendum, si ad ecclesiam confugiant, illius immunitate gaudent, nu. 187. & seq. ubi in proposito quis dicitur Princeps superior.

Princeps quis dicitur, & quis veniat sub nomine Principis, numer. 189.

Rei læsæ majestatis contra Statum Principis si ad ecclesiam confugiant, illius immunitate gaudere debent, n. 190.

Reus læsæ majestatis non dicitur is, qui offendit Principem cui subditus non est, n. 191.

Offendens consiliarium Principis, confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudere debet, n. 192.

CAPUT XIV.

179 **R**EGULA sit, quod licet circumscripta Bulla Gregorii xiv. Controversia sit igitur Doctores: Nunquid reus criminis læsæ majestatis ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet, cum quod gaudere non debeat saltem de consuetudine, scriptum reliquerunt Decian. in tracta. crim. lib. 6. cap. 28. num. 23. Ubi relatis, & reprobatis contrarium tenentibus, ita testatur in practica servari. Gig. Boss. & Clar. in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis, quæst. 28. n. 72. Azeved. in constitut. Hispaniarum. lib. 1. tit. 2. l. 3. num. 9. ante med. versic. Neque obstat, ubi loquitur in terminis sue Regiæ constitutionis. Alexand. Ambrosin. de immunitat. & libertat. ecclesiar. c. 9. n. 1. & 2.

180 Contrarium, quod de jure communi reus læsæ majestatis humana gaudere debeat immunitate ecclesiæ si ad eam confugerit, voluit Joan. Guttier. pract. quæst. lib. 4. quæst. 4. n. 3. juncto nu. 9. & 17. Ubi reprobatur Boss. & Clarum dicentes in practica contrarium servari. Villagut.

de extensione legum cap. fina. n. 5. ante finem, versic. Idem docuit Regid. Ubi de * communi* post Bonacoss. in loco per eum relato.

Hodie tamen hæc controversia est sublata per 181 constitutionem Gregorii xiv. qua statutum est, reum læsæ majestatis tunc demum ecclesiæ immunitate gaudere debere, si in personam Principis aliquid machinatus fuerit, ergo secus si non in Principis personam. ut per Alex. Ambrosin. de immunitate & libertate eccles. c. 9. n. 2. vers. sed cum Bulla. & Mar. Ital. de immunitate eccles. libr. 1. c. 5. §. 7. in princ. & n. 1. & n. 11. in fin. & n. 31.

Et licet læsæ majestatis crimen in personam 182 Principis raro contingere dicatur, non tamen per hoc sanctissimus ille Pontifex argui potest, ut saepe aliquos sic redarguentes audivi, quod casum parum Reipublicæ utilem, & perraro contingentem exceperit, contra l. Nam ad ea. ff. de legib. Utinam enim, si non in Italia, extra Italiam casus ille non femel, sed iterum accidisset. Beneque propterea. & non parum utiliter Pontifex ille fecit ubique locorum condendo legem generalem in casu hic horrendo, ecclesiæ immunitatem reis prohiberi. tex. enim in d. l. nam ad ea. ut ibidem adnotavit glof. fina. declaranda est, ut procedat in casibus perraro contingentibus. Quasi nunquam contingentibus & miraculose. Non autem in offendentibus personam Principis, quod ut dixi non sic raro contingisse vidimus.

Prout nec etiam idem Pontifex redargui potest 183 test, quod inter casus exceptos, læsæ Majestatis reorum, non tamen includerit offendentes personam Regina, vel Regis filios, cum & hæc in primo læsæ majestatis capite contineantur. Sic enim dicentes intendunt Pontifici legem imponere, ut illos excipiat casus, quos ipsi excipiendos putarunt, non considerantes, quod licet & Regina, & filios Regis offendentes, sub primo læsæ Majestatis capite contineantur, non tamen sic grave crimen est, prout est offendere Principismet personam, & quod etsi casus ille in constitutione non sit exceptus, non tamen abbreviata est manus Pontificis, quin possit extrahendi licentiam dare, ad ea quæ dicam infra num. 346. Sed veritas est, quod sic Pontificem redarguentes vellent hoc sibi licere, absque Pontificis consensu & permissione.

AMPLIA I. propositam Regulam, ut pro-184 cedat in offendentibus personas Cardinalium, vel Episcoporum, in eos violentas manus injiciendo, obidendo, vel insequendo, qui ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudent, secundum Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 5. in initio. num. mibi 16. vers. sed præter hæc. & vers. seq. & d. c. 5. §. 7. num. 21. & seq. Ubi probat Episcopos & Cardinales Principes reputari, & eod. c. 5. §. 12. per tot. Ubi pluribus rationibus hanc ampliationem comprobare nititur, eam declarando quo ad Episcopos, ut intelligatur pro eis tantum qui consecrati fuerunt, non autem de aliis electis & nondum consecratis. & inter alias rationes ea præsertim uti videtur, quia sicut supra Cardinalem offendens læsæ majestatis crimen committere dici-

dicitur, & illius poena tenetur. *c. felix. de penis in 6. adde* ut quo ad Episcopos, licet illos offendens de jure communi non teneatur forsitan poena contenta *in d. c. felix* ex allegatis per me *supra in tit. de crimine laesae majestatis. quest. 112. num. 131.* est tamen atrocissimum crimen, & gravissimis poenis coercendum, ut in Clementin. *si quis fraudente. de penis.* & vigore Bullae in Coena Domini lecta, etiam Episcopos offendentes puniuntur poena *d. c. felix* & sic criminis laesae majestatis. ut per Navar. *manual. confessarior. cap. 27. n. 67. In secunda declaratione.*

185 Et quidem haec ampliatio recte procedere potest de jure communi, retenta tamen opinione eorum qui committentibus crimen laesae majestatis ecclesiae immunitatem denegant, de quibus dixi *supra num. 180.* Verum an idem sit vigore constitutionis Gregorii xiv. dubitandum videtur, quia eadem constitutio videtur restricta ad eos qui fuerint rei laesae majestatis *in personam ipsiusmet Principis.* offendentes autem Cardinales seu Episcopos non dicuntur offendere personam Pontificis. Et licet Episcopi & Cardinales possint Principes nuncupari, non tamen proprie Principes sunt, illi praesertim qui superiorem non habent, & de quibus proprie constitutio loquitur, prout dicam *infra n. 188.* Et in specie advertit idem Mar. *Ital. c. 5. §. 7. n. 29. & 30.* Bene verum crederem, quod in contingenti casu, quem Deus avertat, teneatur Episcopus seu pastor ecclesiae hunc sic ad ecclesiam consuegentem bene custodire, & Papam illico certiorare, & de ejus licentia extrahere. juxta ea quae dicam *infra n. 346.* & si aliter faceret male faceret, & nisi fallor reprehensione & punitione dignus esset.

186 AMPLIA II. Ut ecclesiae immunitate gaudere non debeant non solum rei laesae majestatis principales in personam ipsiusmet Principis, prout loquitur constitutio Gregorii xiv. sed etiam scientes machinationem contra Principis personam factam, & illam non revelantes, ut in terminis declarat Mar. *Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 5. §. 7. num. 52.* ea motus ratione quia scilicet scientes, & non revelantes machinationem contra Principem suum, poena criminis laesae majestatis tenentur, ex Gabriel. Clar. & aliis pluribus ibi per eum allegatis, quibus adde, & vide quae dixi *supra in tit. de indic. & tortur. quest. 51. n. 71. & segg.*

187 LIMITA I. Eandem regulam procedere in reis laesae Majestatis in personam Principum superiorum, aliam superiorem non recognoscendum, legisque condenda potestatem habentium, prout est summus Pontifex, Imperator, & Rex, quos ecclesiarum immunitate minime gaudere dubitandum non est, prout in specie adnotavit Mar. *Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 5. §. 7. n. 11. & segg. & n. 23. & segg.* Secus in offendentibus personam alicujus alterius Principis inferioris, superiorem recognoscantis, qui propterea Principes non dicuntur, & propterea ad ecclesiam confugientes, illius immunitate gau-

De Immunit. Eccles.

dere debent, ut plene per eundem *Ital. d. c. 6. §. 7. n. 29. & segg. & n. 36. vers. Hoc autem.* ubi ampliat etiam, quod licet ille inferior Principis Principatus titulo sit insignitus, non per hoc vere Principis dicitur, sed dicitur Principis minoris potentiae. ut *ibi per eum. & numer. 38. & segg.* pariter ampliat in persona Proregis, qui ad effectum de quo agitur si offendatur, offendens vigore constitutionis praedictae ecclesiae immunitate non erit privatus.

Bene verum est, quod in proposito superior 188 Principes etiam dicitur ille in quo supremus Princeps omnem quam habebat, transfudit potestatem, qui cum loco Principis habendi sint, & in eos proprie committatur crimen laesae majestatis, iccirco offendentes eorum personas, si ad ecclesiam confugiant illius immunitate non gaudent, ut per eundem *Italiam. d. c. 6. §. 7. n. 18. & segg.* Ubi ponit exemplum in Duce Florentiae, Republica Venetiarum, Januae, Magno Magistro equitum Hierosolymitarum. & n. 33. & segg. Ubi ponit exemplum in Duce Sabaudiae. Nec dissentit Alex. Ambros. de immunit. & libert. *Eccles. c. 9. n. 5.* Et vide quae dixi *in tit. de crimine laesae majestatis. qu. 112. n. 176. & segg.* Ubi late explicavi, an & quando crimen laesae majestatis committi dicatur contra Principes inferiores.

Princeps autem quis dicatur, & quotuplex sit 189 Principis, & quanam veniant sub nomine Principis, vide *Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 5. §. 7. n. 11. & segg. pluribus,* ubi late.

LIMITA II. ut eadem Gregorii constitutio 190 excipiens ab immunitate ecclesiarum reos laesae majestatis in persona ipsiusmet Principis, non extenditur ad delinquentes contra statum Principis. Differunt enim haec inter se, delinquere in personam Principis, & delinquere contra illum statum, & in d. constitutione sunt posita tanquam diversa, licet forsitan quo ad poenam non sint diversa, secundum Mar. *Ital. in tract. de immunit. eccles. l. 1. c. 5. §. 7. n. 45. & segg.*

LIMITA III. ut eadem Regula non proce- 191 dat, quando laesae majestatis crimen in personam Principis committitur ab eo qui illi subditus non est ratione originis, vel domicilii. Cum enim tunc proprie laesae majestatis crimen committere non dicatur, ut late dixi *supra in tit. de crimine laesae majestatis. qu. 112. num. 240. & segg.* Hoc ideo si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere debet, nec ad illum extenditur constitutio Gregorii xiv. ut per Alex. Ambros. *de immunit. & libert. eccles. c. 9. n. 6. & per Mar. Ital. in eod. tract. lib. 1. c. 5. §. 7. n. 48. & segg.*

LIMITA IV. In offendendo consiliarios 192 Principis, licet enim ut suo loco dixi, sic Principis consiliarios offendens crim. laesae majestatis committat; non tamen per hoc si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate privabitur vigore constitutionis Gregorii xiv. quae *supra* saepius dixi, non loquitur nisi de reis laesae majestatis in personam ipsiusmet Principis, & in specie voluit Alexander Ambrosin. *de immunitate & libertate ecclesiarum, cap. 9. num. 7.*

D d 2

ARGU.

ARGUMENTUM.

Fugiens fracto carcere an gaudeat immunitate ecclesie.

SUMMARIUM.

- Frangens Carceres si ad Ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere debet, num. 193.*
Fugiens Curiam eum insequentem, si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere debet, numer. 194. licet alii contra, num. 195.
Captus à Birruariis, & ab illis se eximens, si ad Ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere debet, n. 196.
Condemnatus si ad paribulum ducatur, & fugiens se retraxerit in ecclesia, illius immunitate gaudet, n. 197.
Carceratus à custode relaxatus sub fide, & juramento de redeundo, si non rediens ad Ecclesiam confugerit illius immunitate gaudere debet, n. 198. Declara si carceratio fuit iniusta, secus si iusta, n. 199. contra declarationem, n. 200.
Captus à Birruariis extra ecclesiam si postea ad carceres ducitur per eum, illius immunitate gaudere non debet, nu. 201. contra, n. 202. distingue, ut num. 203.
Carceratus pro crimine excepto, si carceres frangens ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere non debet, n. 204.

CAPUT XV.

- 193 **REGULA** sic, quod frangens carceres, & inde ad ecclesiam confugiens, illius immunitate gaudet, & inde inuitus extrahi non potest. Boer. *decis. 110. nu. 8. & 9.* ubi licet multa in contrarium adducat, ita tamen apud eum iudicatum fuisse testatur. Decian. *in tract. crimin. lib. 6. cap. 28. nu. 28.* Ubi in hac sententia resistere videtur, licet contrarium tacite sentiat communem, ex Cassan. *in loco per eum relato Navarr. in manual. confessor. c. 25. num. 19. versic. Et etiam qui violato carcere confugit.* Alberic. Henric. Boye, Præpos. Aufrer. & Covart. in locis per me relatis *supra in tit. de carceribus, & carceratis. quest. 28. num. 43.* quibus addo Anastas. Germon. *de sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. num. 77.* Francisc. Suarez. *de stat. Religionis. lib. 3. cap. 11. numero 18. & 19.* ubi proponit contrarias rationes, & illis respondet. Cardinal. Tusch. *practicar. conclus. in verbo ecclesia conclus. 10. num. 30.* Villagut. *de extensione legum. cap. fina. num. 41.* Alexander Ambrosina. *de immunit. & libertat. eccles. cap. 10. num. 11.* Et ab ista conclusione, quæ ut vides communiter recepta est, in consulendo & iudicando non recedas, quamvis contrarium scripserit Petr. Gregor. *synagm. juris. lib. 33. c. 22. n. 2. vers. Non effractoris carcerum.*
- 194 **AMPLIA I.** In eo, qui à Curia insecutus fugiens in ecclesiam se retrahit. Is enim non potest inuitus extrahi. Decian. *in tracta. crimin.*

lib. 6. cap. 38. n. 31. vers. astamen contraria opinio. ubi aliis relatis concordantibus, & reprobatis * contrarium tenentibus, hanc sententiam * veriolem, & in practica observatam dixit Navar. *in manual. confessor. c. 25. nu. 19. vers. & à fortiori.* Roderic. Suarez. *in sua declaratione ad l. 11. foro legum lib. 3. n. 3.* ubi testatur de veriori & practica opinione. Bal. Roman. Alex. Jaf. Henric. Boic. Cassan. Jo. Lup. Ineum, Covar. Gigan. Boff. Remig. & Clar. *in locis per me relatis supra in tit. de carceribus, & carceratis. q. 21. n. 17.* ubi relatis, & reprobatis contrarium tenentibus, hanc veriolem * communiorem, & practicatam sententiam testatur sui. Quibus addo Jo. Guttier. *pract. quest. civil. lib. 3. q. 6. n. 6.* ubi aliis relatis hanc sententiam veriolem magis communem, & servatam testatur. Anastas. Germon. *de Sacror. immunitate lib. 2. c. 16. n. 75.* Azever. *in consil. Hispan lib. 1. tit. 2. l. 3. n. 1. & segg.* ubi pluribus hanc probat sententiam, proponit contraria, & illis responder. Card. Tusch. *pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 10. n. 29.* Alex. Ambros. *de immunit. eccles. c. 10. n. 13. vers. Nec non delinquens.* Villagut. *de extensione legum. c. final. nu. 39.* ubi loquitur etiam in exceptis (sed hoc ultimum est falsum, ut infra dicam) Mar. Ital. *de immunitat. ecclesiar. lib. 1. cap. 6. §. 2. nu. 62. & segg.* ubi pluribus hanc probat sententiam, proponit contrarium tenentes, illos repellit, & eorum rationibus respondet.

Quamvis contrarium suaderi videtur ex al-195 legatis per Boer. *decis. 110. num. 8. & per Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. numer. 31. in princip. & voluerit etiam Petr. Gregor. synagm. juris. lib. 33. cap. 22. n. 22. in fine.*

AMPLIA II. In capto à Birruariis, qui si 196 ab illis se eximens ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudet. Decian. *in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 32.* Joan. Guttier. *pract. quest. civil. libro 3. quest. 6. num. 4. & 5.* Anastas. Germon. *de sacror. immunit. lib. 3. cap. 16. numer. 56.* ubi, quod ita quodvis servatur. Cardinal. Tusch. *practic conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 10. nu. 21. & 30.* Villagut. *de extensione legum. cap. fina. num. 39. versic. & idem. & num. 42.* Alexand. Ambrosin. *de immunit. & libert. eccles. cap. 10. numer. 13.* Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 70. & segg.* ubi idem dicit de eo qui captus à Birruariis, licet se ab illis eximere non possit, Birruarios tamen secum trahit intus ecclesiam, & in casu contingenti hunc captum etiam quod ex manibus Birruariorum non se exemerit, adhuc tamen gaudere debere immunitate ecclesie, pluribus concludit, quamvis contrarium suaderi videatur ex allegatis per Boer. *decis. 110. sub. num. 8.*

AMPLIA III. Ut immunitate ecclesie 197 gaudeat etiam is, qui dum condemnatus ad penam capitis, ducitur ad supplicium, & fugiens à Birruariis ecclesiam intrat. Decian. *in tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 29.* ubi testatur de communi, & servata opinione, post Remigium, Cassan. & Boer. *in locis per eum relatis.* & amplius

plius testatur, ita se consuluiffe, dum fuit Pata-
vii affessor. Navar. in *Manual. confessor. cap.*
21. numer. 19. versic. etiam si jam damnatus
ad supplicium ducatur. Joan. Guttier. *practice.*
quæst. lib. 3. quæst. 4. numero decimo, ubi refert
calum, in quo quis pro falsa moneta confessus
& convicius, ductus ad supplicium laqueo con-
trito vivus in terram cecidit, & inde ereptus à
manibus familiæ, monachorum & clericorum
auxilio, ad proximiorum ecclesiam conductus
fuit tamen à seculari potestate inde extractus,
& ultimo supplicio affectus, inquit *ibi* Suarez,
quod Episcopus ex consilio theologorum & cano-
nistarum, seculares iudices, suosque officia-
les, qui dictum reum extraxerunt, & morti tra-
diderunt, declarati fuerunt excommunicati
propter inobedientiam & contraventionem
mandati ecclesie, Cardinal. Tusch. *practice.*
concluf. 10. num. 22. Alexan. Ambrosin. *de immu-*
nit. & libertat. ecclesiar. lib. 1. cap. 6. §. 2. nume.
74. post med. Et licet idem Ital. *cap. 5. §. 3. num.*
4. dixerit, hodie hanc conclusionem non pro-
cedere, nec de consuetudine fervari vigore litem-
rarum Clementis VIII. relatis ibi per eum; ad-
verte tamen ne decipiari cum eo, qui credit
dictis literis fuisse derogatum Constitutioni
Gregorii XIV. quod ad condemnatos. cum veritas
sit prout dicam *infra nu. 347.* quod per dictas
litteras non sit concessa, seu permiffa condemna-
torum extractio ad ecclesias. sed tantum expul-
sio. Dixi iterum *supra in tit. de carceribus &*
carceratis. quæst. 28. num. 69. vide *iura in frag-*
mentis, in verbo Condemnatus. n. 626.

198 **AMPLIA IV.** In carcerato, qui si ex car-
cere fuit à custode relaxatus sub fide & jura-
mento de redeundo, & non rediit, sed ad eccle-
siam confugit, adhuc illius immunitate gaudet,
nec inde invitus extrahi potest, non ob-
stante promissione de redeundo, etiam jurata
custodi facta. Perjurus enim ad ecclesiam con-
fugiens tutus est, per ea quæ dixi *supra num.*
140. & in specie sic voluerunt Alberic. Henric.
Boyc. Prapof. Aufrier. in locis relatis per Decian.
in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 43.
quibus addo Anallaf. Germon. *de sacrorum im-*
munitate. lib. 3. cap. 16. nu. 78. & 79. Francisc.
Suarez. *de stat. Religionis. lib. 3. cap. 11. num. 20.*
ubi quod ita communiter docent Doctores. Et
ampliat sine confugiens peccaverit, sive non.
Alexand. Ambrosin. *de immunit. & libertat.*
eccles. cap. 10. num. 13. Mar. Ital. *de immunitate*
ecclesiarum. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 77. & seqq.

199 **SUBLIMITA** præcedentem quartam am-
pliationem procedere, si carceratio fuit injusta,
secus si justa. Tunc enim ab ecclesia extrahi
poterit, ita tamen quod vita, & mutilatio mem-
brorum fervetur, secundum Alberic. *in l. 2. num.*
2. versic. sed pena. C. de his, qui ad ecclesiam
confugiunt. Abb. *in cap. inter alia. num. 32. de*
immunitate ecclesiarum. ubi tamen etiam in
casu injustæ carcerationis putat, quando
non est periculum mortis non gaudere immu-
nitate ecclesie. Angelic. *in summis in verbo*
Immunitas. num. 19. versic. utrum detentus
sub juramento redeundi. ubi tamen etiam in
casu justæ carcerationis dixit, ecclesiam non

debere pati, ut invitus extrahatur non præstita
cautione de impunitate mortis, vel truncationis.
Silvelrin. *in eodem verbo Immunitas. il*
terzo. num. 2. in fine. versic. quintum. &c. ubi
dicit idem Thabien. *in eodem verbo Immunitas.*
numer. 11. versic. utrum detentus sub juramen-
to. Armilla *in verbo Emunitas. num. 14.* Ad
quæ vide etiam ita dicentes Joan. de Visthis,
in tracta. de immunit. eccles. num. 70. Decian.
in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. numer. 21. versic.
sed major potest esse dubitatio. Navar. *in ma-*
nual. confessor. cap. 25. num. 10. versic. & ead-
em ratione. Azzeved. *in constit. Hispan. lib.*
1. tit. 2. l. 3. numer. 12. Joan. Azor. *instit. mor-*
ral. par. 2. lib. 9. cap. 9. versic. quid dicendum
de eo. Francisc. Suarez. *de statu Religionis lib.*
3. cap. 11. num. 20. ubi accuratius loquendo dixit,
injuste captum nullo modo esse extrahendum,
& tradendum judici; sed abolutionem à
juramento procurandam, justè autem captum
non posse invita ecclesia extrahi. Potest tamen
ecclesia dare facultatem extrahendi illum habita
cautione de impunitate pœnæ corporalis.
Secus si subsesse possit aliquod morale pericu-
lum dictæ corporalis pœnæ.

Tu vero dicas, quod vice carceratio sit inju-
sta, sive etiam justa, relaxatus sub fide, promiffio-
ne, seu juramento de redeundo, si non rediit,
& ad ecclesiam confugerit, illius immunitate
omnino gaudere debet, cum ut suo loco dictum,
exiens ex carcere de licentia custodis sibi janua-
riæ sperientis, nulla pœna puniatur. Et quod
attinet ad perjurium, illud utique non privat
quem ecclesie immunitate, ut dixi *supra num.*
140. vers. 1. Immo, & quod plus est, fugienti
ex fracto carcere, quando carceratio est injusta,
nullam posse imponi pœnam, pariter suo loco
dixi. Et quando est justa, tunc inde fugiens
tutus est in ecclesia, nisi esset carceratus pro cri-
mine excepto, ut etiam dixi *supra num. 141.*
Quapropter rejicienda est præmissa distinctio
de justa, vel injusta carceratione, & melius, ac
verius distinguendum, quod ex carcere relaxa-
tus sub promissione jurata de redeundo, ad eccle-
siam fugiens tutus non sit, quando sic fugiens
erat carceratus pro crimine excepto, alias
secus, ut paulo *infra* dicam.

LIMITA I. Propositam regulam procedere
in eo, qui captus à birruariis extra ecclesiam,
postea ducitur per ecclesiam. Is enim sic du-
ctus, non gaudet illius immunitate. Alberic. *in*
rubr. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt.
numer. 3. ad finem. versic. quid de eo, qui duc-
itur captus. Archidiac. *in cap. sicut antiquita-*
te. numer. 2. versic. quod si aliquis. 17. quæst. 4.
& ibi etiam Bellamer. *versic. quid si aliquis. à*
justituario. Bonifac. de Vitalin. *in Clementin. 1.*
numer. 87. versic. in eo autem. de penitentia,
& remissione. Oldrad. *consil. 54. num. 4.* Boer.
decis. 110. num. 1. versic. Et idem si ductus per
ecclesiam. & versic. in condemnato per curiam.
& decis. 178. num. 13. Decian. *in tracta.*
crimin. lib. 6. cap. 28. num. 30. ubi aliis pluribus
relatis * testatur de veriori, & consuetudine ob-
servata sententia. Francisc. Marc. *decis. 989. incip.*
quaritur super casu, par. 1. Navar. *in manual.*
D d 3 confess.

De Immunit. Eccles.

- confess. cap. 25. nu. 19. versic. & qui comprehensus. ubi de * communi.* Adde pro hac eadem conclusione Boss. *in loco per me relato supra in tit. de carceribus. quast. 28. numer. 44.* Adde ad hanc eandem sententiam, Igne, Joan. Lup. Covar. Gigantem, Martil. Boss. Monticell. & Ant. Gomez. *in locis per me relatis supra in tit. de carcerib. & carceratis. q. 28. n. 69.* Joan. Guttier. *pract. quast. libr. 3. qu. 6. per 200.* ubi alii relatis concordantibus, hanc sententiam veriore existimat, & à contrariis defendit. & amplius subdit, contrariam Doctorum opinionem non esse veram, nec etiam * communem. Azzeved. *in constit. Hispan. lib. 1. tit. 2. num. 11.* ubi alios refert. Card. Tusch. *practica. conclus. 11. num. 28.* Alexan. Ambrosin. *de immunitat. & libertat. ecclesiar. cap. 10. num. 10.* Francisc. Suarez. *de statu Religionis. lib. 3. cap. 11. numer. 18. versic. unde hac ratione. & num. 19. versic. Nam in primo. ubi hanc sententiam bene defendit.*
- 202 Contrarium consulendo scripsit Mant. *in conf. num. 17. & Clar. in practica. crim. §. fina. quast. 26. vers. scias autem in fine.* & Clarum lic dicentem refert Bonaco *in commun. opin. par. 1. vers. immunitas ecclesie. pag. 85. à tergo col. 2.* & ita alias in Civitate Venetiarum servatum fuisse testatur Gig. *de crim. les. majestatis lib. 1. rubr. qualiter & à quibus crimen lese majestatis committitur. quast. 10. num. 33.* Socin. Joan. de Vilhis, Cailan. Boer. & Remigius relati per Joan. Guttier. *ubi supra,* qui tamen eos non sequitur à. *quast. 6. num. 1. vers. & hac sententia Villagut. cum relatis per eum de extensione legum cap. fina. num. 40.* ubi refert, & reprobat contrarium tenentes.
- 203 In hac contrarietate distingui potest, ut prima opinio procedat quoties reus captus, & apprehensus intravit & transivit per ecclesiam, ita quod nunquam ex manibus curiæ evasit, nec libertatem recuperavit, tunc enim immunitate ecclesia non gaudet. secunda autem contraria opinio procedat, quoties ligatus, & captus intravit ecclesiam, sed tamen ex manibus familiæ evasit, & liber remansit in ecclesia, licet cum catenis, vel vinculis, tunc enim hujusmodi delinquens gaudet immunitate ecclesiæ, secundum Joan. Guttier. *practica. quastion. civil. libr. 3. quast. 6. num. 3.* & pro hac distinctione, vide exemplum relatum per Azzeved. *in Constitutiones Hispania. lib. 1. tit. 2. lib. 2. nu. 11.* ubi ponit casum tempore suo contingentem, in quo secundum hanc distinctionem judicatum fuisse testatur.
- 204 LIMITA II. In carcerato pro crimine excepto ab immunitate ecclesiastica, is enim si fractis carceribus ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere non debet. Dixi supra in tit. de carceribus. & carceratis. quast. 28. n. 46. & apud me est verissima & indubitata conclusio, quicquid in contrarium quiseque alius cracchiare velit. Si enim in calibus exceptis, quis extra carceres existens, & ad ecclesiam confugiens, in ea tutus non est, mul-

to minus tutus esse debet, si ad exceptum crimen addat carceris fracturam.

ARGUMENTUM.

Delinquens in Ecclesia, an illius immunitate gaudeat & quando.

SUMMARIUM.

- Delinquens in ecclesia non gaudet immunitate ecclesia, num. 205. licet alii contra, num. 206.
- Delinquens in ecclesia non gaudet immunitate ecclesia, non solum si in ea homicidium, aut membri mutilationem commiserit, sed etiam si alia delicta commiserit, ut puta adulteria, & raptus Virginum. num. 207. contrarium, num. 208. seq. ubi respondetur contrariis.
- Delinquens prope ecclesiam, si post delictum ad ecclesiam confugerit, ecclesia immunitate gaudere non debet, numer. 210. contra, num. 211. distingue. ut num. 212. contra distinctionem, num. 213. resolve. ut nu. 214.
- Furtum in ecclesia facientes, immunitate ecclesia gaudere non debent, n. 215. contra, n. 216. resolve. ut nu. 217.
- Fur simplex ad Ecclesiam confugiens, cum re furata, Ecclesia immunitate gaudere debet, n. 218.
- Delinquens in una ecclesia, potest capi in alia, n. 19.
- Delinquens in ecclesia immunitate ecclesia non gaudet, etiam pro aliis delictis, numer. 220. contra, numer. 221. distingue. ut num. 222.
- Ecclesia immunitate non gaudet is qui in ecclesia existens, scilop. aut fugiit vulneravit existentem extra ecclesiam, n. 223. & seq. ubi idem de eo qui existens extra ecclesiam vulneravit existentem in Ecclesia.
- Vulnerans aliquem in ecclesia cum effusione sanguinis, ecclesia immunitate non gaudet, n. 226. contra, n. 227.
- Delinquens in ecclesia non consecrata, non gaudet immunitate ecclesia, n. 228.
- Mandans occidi aliquem extra ecclesiam, se tempore mandati persistit in ecclesia, illius immunitate non gaudet, num. 229. licet alii contra, n. 231. & quid si existens extra ecclesiam mandaverit aliquem occidi in ecclesia, n. 230.
- Ecclesia immunitate non gaudet qui malis artibus aliquem ex ecclesia educit, & educitum occidit, n. 232.
- Delinquens in ecclesia puniatur à Judice ecclesiastico, n. 233. & 234. nisi agatur de parricidii sanguine, num. 233. contrarium, num. 234. distingue. ut n. 236.
- Delinquens puniri potest à Judice loci delicti, etiam quod alias illi subditus non sit ratione originis, vel domicilii, n. 234.
- Delinquens in ecclesia non gaudet immunitate ecclesia, quando sic in ea delinquit ex proposito & sub spe impunitatis, secus si causa vel

- in rixa, num. 233. contra, nu. 137. resolve, ut n. 240. & seqq.*
Delinquens in Ecclesia in dubio presumitur potius ibidem deliquisse ex proposito, & sub spe impunitatis, quam casu, & in rixa, num. 241. licet alii contra, num. 242.
Delinquens extra ecclesiam sub spe immunitatis ecclesie, si statim post delictum ad ecclesiam confugiatur, potest inde inuitus extrahi, num. 243. contra, n. 244. & seq.
Ecclesia immunitate gaudet is qui in Ecclesia existens ex ea egrediens delictum committit, & ad ecclesiam revertitur, num. 245.
Confugiens ad Ecclesiam armatus gaudet immunitate Ecclesie, num. 246. licet alii contra, num. 247. Bene verum est quod confugiens ad ecclesiam cum armis, arma auferri possunt, num. 248.
Membra mutilatio quando dicitur facta, num. 249.
Delinquens in ecclesia gaudet illius immunitate si delictum fuerit leve, num. 250.

CAPUT XVI.

REGULA sit, quod delinquens in ecclesia, non gaudet immunitate ecclesie. text. est in cap. *fin. de immunitate ecclesiarum.* & ibi glos. & communiter omnes Canonistae hanc conclusionem expressam adnotarunt tribus rationibus, de quibus in eo textu, principaliter moti. Primo, quia sic in ecclesia delinquens puniri debet in eo in quo deliquit. Secundo, quia frustra legis auxilium invocat, qui in legem committit. Tertio, quia immunitatis Privilegio gaudere non debet, qui eodem Privilegio se indignum facit. Salyc. in l. 2. n. 1. in fine vers. *sed de jure canonico. C. de his qui ad Ecclesiam confugiunt.* Cyn. in l. present. numero secundo, vers. in ecclesia delinquit. C. eod. & ibi etiam Bellapert. colum. fin. vers. *aut fuit commissum in ecclesia. C. eodem.* ubi loquitur de verberante aliquem in ecclesia. Innoc. in c. inter alia, in fine. de immunit. eccles. & ibi etiam Hostien. num. 1. Joan. Andr. num. 9. Ancharan. num. 6. vers. *secundo casu.* Anton. de Butr. num. 16. in princip. Et in vers. *si in ecclesia delinquit.* Cardinal. Zabarell. numero quinto, vers. *decimo quarto.* & Joan. de Anan. num. 8. vers. *si autem est Catholicus.* Turrecrem. in cap. *frater.* num. 2. ad finem in verbo *ubi in ecclesia.* 17. quast. 4. Et in cap. *diffinit.* vers. *secundus est eadem causa.* & quast. Ancharan. in clem. 1. numero quinto, in fine de penitentia, & remissione. Goffred. in summa rubr. *de immunit. eccles.* num. 11. Hostien. in summa de immunit. eccles. num. 2. vers. *Si vero matricem commiserit.* Angelic. in summa in verbo *immunitas.* numero decimo. Et num. 17. vers. *Tertium genus est.* Armilla in verbo *Emunitas.* num. 12. vers. *Vel committentes maleficia in ecclesia.* S. Antonin. in summa. par. 2. tit. 12. cap. 3. §. 1. vers. *Item si quis in ecclesia commisit maleficium.* Rosella in verbo *Emanitas.* il. 2. numero undecimo, vers. *si in ecclesia.* Oldrad. conca 15. num. 1. in fine vers.

Delinquentes enim intra ecclesiam. Boet. decisi. 109. num. 3. vers. *Fallit. 4. in delinquente in ecclesia.* Decia. in tracta. *crimini.* lib. 6. cap. 23. numero 5. Ubi pluribus hanc probat sententiam, & singulariter respondet rationibus Roman. contrarium tenentis in cons. 234. *advertendum.* numer. 2. & ita * communiter omnes Doctores tenere testatur. & numero decimo, ubi ampliat hanc conclusionem, quod delinquens in ecclesia, nec etiam sit tutus in ecclesia, habente particulare privilegium a summo Pontifice. Marsil. Joan. Berber. Monticell. Anton. Gomez. Covarr. Clar. & Menoch. in locis per me relatis in tit. *de carceribus.* & *carceratis.* quast. 28. num. 52. & seqq. Anatal. Germon. de sacrorum immunit. lib. 3. cap. 16. num. 79. Azved. in Constit. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. post num. 23. Alexand. Ambroin. de immunit. & libere. eccles. cap. 5. num. 1. & 2. Ubi hujus regulae quinque asserti rationes communiter etiam a Doctores praerogationis consideratas. Cardin. Tulch. practica. conclus. in verbo *Ecclesia.* conclus. 11. numer. 10. & 21. & seq. Ubi etiam refert contrarium tenentem.

Quamvis Bonifac. de Vitalin. inadverenter 205 in d. Clem. 1. num. 32. vers. *Et ideo.* scripserit committentem homicidium in ecclesia, nisi per insidias illud commiserit, gaudere debere illius immunitate. Et contrarium etiam voluisse videtur Roman. consil. 234. *advertendum.* num. 2. vers. *Ego dico.* ubi dixit, quod contraria loquuntur in casibus specialibus.

AMPLIA I. hanc regulam, ut delin- 207 quens in ecclesia illius immunitate non gaudet, non solum si in ea homicidium, aut membra mutilationem commiserit, sed etiam si alia delicta, ut puta adulteria, & virginum raptus patraverit. secundum Hostien. in d. cap. *fin. de immunit. eccles.* in verbo *homicidia.* & num. 3. vers. *dicat ergo,* ubi allegat. tex. in §. *neque autem.* in authen. *de mandatis Principum.* quem tex. licet nonnulli debeant esse correctum per jus canonicum, verius tamen dicit Hostien. non esse correctum, sed esse intelligendum quando talia crimina, raptus & adulterii, committuntur in ecclesia, & ibi etiam Joan. Andr. num. 1. in verb. *membrorum.* Ancharan. num. 1. in 1. notab. Abb. num. 9. & Joan. de Anan. post num. 1. Angelic. in summa in verbo *immunitas.* num. 17. vers. *Tertium genus est.* & iterum infra vers. *Et licet loquatur de homicidio vel mutilatione.* Silveirin. in eod. verbo *immunitas.* num. 10. vers. *Tertium genus & vers. seq.* Armilla in verbo *Emunitas.* num. 12. vers. *Et licet loquatur de homicidio.* Rosella in verbo *Emunitas.* il. 2. num. 3. Navar. in Manual. confessor. cap. 15. num. 20. vers. *Neque qui occidit.* ubi de * communi ex Remigio in loco per eum relato & Clar. refert, & sequitur Bonacoii in commun. opin. par. 1. in verbo *Ecclesia habet immunitatem ad finem.* dixi aliquid supra in tit. *de carceribus.* & *carceratis.* quast. 20. num. 53. Joan. Guttier. practica. quast. lib. 3. q. 2. num. 17. Ubi aliis relatis hanc sequitur opinionem, & communem dicit. Et pro hac sententia faciunt

detur. Navar. ubi supra d. c. 25. num. 22. ad med. ubi delinquentem prope ecclesiam gaudere non debere illius immunitate affirmat, etiam quod non deliquerit sub spe immunitatis, & e contra. Ubi Francisc. Suarez de Stat. Relig. lib. 3. c. 11. n. 9. ubi quod delinquens prope ecclesiam gaudere debet illius immunitate, etiam quod deliquerit sub spe confugiendi ad eam. Et vide etiam Anastas. Germon. de Sacrorum immunit. lib. 3. cap. 16. num. 81. & segg. ubi ad hanc materiam multa adducit pro & contra.

214 Quid dicendum? Præmissa distinctio multum æqua videtur, & ideo ab ea in iudicando non recederem, sicut non recessit Sanctissimus ille Pontifex Clemens VIII. in illa Panormitana quam supra retuli. Et in dubio quod delinquens prope ecclesiam præsumatur deliquisse ex proposito, & ut facilius se in ecclesia tueretur, voluit Vulpell. d. cons. 230. n. 6. Joan. Guttier. prætic. quæst. lib. 3. quæst. 1. num. 11. & seq. quæ bene declarantem videas. Card. Tusch. practica. conclus. in verbo Ecclesia. num. 49. & 50.

215 AMPLIA III. In furto commissio in ecclesia. quod enim in ecclesia furantes illius immunitate gaudere non debeant, voluerunt Holtien. in c. fina. num. 3. in fin. versic. Quid ergo si quis committat furtum in ecclesia, extra de immunitate ecclesiarum, & ibi etiam Joan. Andr. post num. 5. Ancharan. m. 1. vers. idem secundum eum in furto. Anton. de Butr. nu. 6. Cardinal. Zabarell. col. 1. vers. & per ea. glos. in c. frater. 17. quæst. 4. in verbo. Ab omnibus. Joan. de Imol. in clem. 1. in fine vers. si autem committitur furtum in ecclesia. de penitentia, & remissione. Holtien. in summa de immunitate. eccles. num. 9. ubi reprobatur Goffred. contrarium tenentem. Adde pro hac eadem sententia Angel. de Castro. Milleum, & Clarum in locis per me relatis supra in tit. de carceribus, & carceratis. quæst. 28. num. 57. Cardin. Tusch. practica. conclus. 11. numero 19. ubi de communi, & Caltern. in loco per eum relato.

216 Contrarium voluit Goffredus in summa, rubrica de immunitate ecclesiarum. n. 12.

217 Pro resolutione dicas, quod qui furantur in ecclesia, non res ecclesie, sed alienas, sunt illi fures, quos hodie tagliabursus, in ecclesia & personarum multitudine furantes vocamus, & tunc die indubitanter eos gaudere debere ecclesie immunitate, vigore Constitutionis Gregorij xiv. quæ hunc casum non excipit. Si vero furantur non res alienas, sed sacras, & sic sacrilegium committunt de quo infra mox dicam, ut puta furando sacrum de sacro, non sacrum de sacro, aut sacrum de non sacro, & tunc certum est eos puniri posse ratione delicti commissi in ecclesia à iudice ecclesiastico, adhuc gaudentes ecclesie immunitate quo ad penam corporalem, non autem quo ad aliam leniorem penam, secundum Mar. Ital. qui sic distinguendo videtur concludere in tracta. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 3. numer. 75. & segg. Quod si aliqui ita nepharius reperia-

tur, qui pixidem, seu vas, in quo Sacrosancta servatur eucharistia, furripuerit, & tunc abique dubio immunitate ecclesie gaudere non debet, indeque extrahi, & seculari curie tradi. Tum quia de hæresi suspectus est, tum etiam quia divinæ Majestatis reus, & offensore dicitur. ut per eundem Mar. Ital. d. §. 3. numero 68. & segg. cuius opinioni me libenter subscribo. Additio tamen prout in simili dixi supra numer. 207. segg. non esse ligatas manus Pontificis, quin possit etiam hos fures sacrilegos, sacra & non sacra furantes in ecclesia per vim extrahi mandare, & secularibus iudicibus puniendos tradi.

Numquid autem, si fur simplex ad ecclesiam 218 confugit cum re furata, ratione contrectationis dicatur in ecclesia delinqueri, iuxta doctrinam Bartol. in l. si dominium ff. de furtis. & propterea illum invitum ab ea extrahi posse, vide omnino quæ scripsi supra in tit. de furtis, quæst. 174. n. 54. & segg. & in tit. de inquisitione. num. 7. & in specie Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. n. 4. ubi illis relatis tenet, etiam hunc furem ad ecclesiam cum re furata confugientem, tutum in ea esse, & quod ita consuetudine communi observetur, quicquid alii per eum relati contrarium dixerint. Borgnin. Cavalcan. in prima parte suarum decisionum in reperiario, in vers. fudec ecclesiasticus, & non secularis. num. 13. ubi tamen subdit, quod possit huic furum auferri res furata quam transportat in ecclesia, quod & idem voluit Covar. in loco per me relato supra in tit. de carceribus, & carceratis quæst. 28. num. 58. Anton. Gama. decis. Lusitan. 11. numero primo, ubi ita apud eum in illo Senatu Portugaliæ. pronunciatum restat. Joan. Guttier. practica. quæst. civil. quæst. 1. num. 21. ubi alios referet concordantes, & testatur de veteri doctorum sententia. licet Suarez, de Paz. in supra prax. tom. 1. par. 1. cap. 3. §. 3. numero 90. & 91. ibidem per eundem Guttier. relatus, contrarium opinionem dixerit communem. Adde & Anton. Gama. decis. 171. ubi testatur ita apud eum servatum, & iudicatum fuisse, iustumque, ecclesie restitui furem, cum re furata in ecclesia deprehensum. Vide Card. Tusch. pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 11. n. 16. & 17.

AMPLIA IV. Ut delinquens in una eccle 219 sia, possit etiam capi in alia, etiam quod in ea non deliquerit. Turrecrem. in cap. diffusivis, numer. 3. 17. quæst. 4. licet ibi subdat apud alios aliter observari. Angelic. in sum. in verbo Immunitas. al. terzo num. 2. versic. Nec etiam ab alia, ubi tamen subdit apud aliquos contrarium servari. Thabien. in eod. verbo Immunitas. numero decimo, versic. tertium genus est. S. Antonin. in summa. par. 3. tit. 11. cap. 3. §. 1. versic. & si in una ecclesia offendat. Rossella in verbo Emissas al. secondo. numer. 10. Decian. in tractat. crim. lib. 6. cap. 28. num. 8. Adde pro hac eadem sententia Henric. Boyc. Covar. & Clar. in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quæst. 28. num. 59. Anastas. Germon. de sacrorum immunit. lib. 3. cap.

3. cap. 16. num. 80. Joan. Azor. *Instit. moral. par. 2. lib. 9. cap. 9. vers. 9. 9. quid si quis.* Alexan. Ambrosin. *de immunitat. & libertat. eccles. cap. 5. num. 7.* Villagut. *de extens. legum. cap. final. num. 6.* Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. cap. 4. §. 3. numer. 20. in fine. & num. 21. quicquid secus annuere videatur eod. cap. 5. d. §. 3. num. 5. versic. ex quibus probare intendit.* Cardin. Tusch. *pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 11. num. 11.*
- 220 AMPLIA V. Ut qui semel deliquit in ecclesia illius immunitate non gaudet, nec etiam pro aliis delictis ante vel post, per eum extra ecclesiam commissis, secundum Cassan. Covar. & Clar. *in locis per me relatis supra in tit. de carceribus. & carceratis quast. 28. num. 60.* Card. Tusch. *practiar. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 11. num. 12.*
- 221 Contrarium, quod pro aliis delictis confugiens ad ecclesiam gaudere debeat illius immunitate, post Boer. Covar. & Remig. *in locis per eum relatis,* tenuit Joan. Guttier. *pract. quast. lib. 3. quast. 1. n. 18.* Subsidiens quod contrarium dicitur loquuntur sine lege & contra regulam juris Pontifici.
- 222 Distingue, quod si is qui in ecclesia deliquit pro delicto commissio in ecclesia fuit punitus, gaudet immunitate ecclesiae, pro aliis delictis, secus si non fuerit punitus. secundum Boer. cum allegatis per eum *in decis. 110. num. 10.* Decian. *in tracta. crimin. lib. 6. cap. 28. numer. 9.* ubi latius distinguendo dixit, quod delinquens in ecclesia non potest puniri pro aliis delictis non exceptis, commissis ante delictum in ecclesia commissum, quando iudex vellet illum punire pro praeiteritis delictis, & non pro commissio in ecclesia. secus si vellet punire etiam pro delicto commissio in ecclesia, quia tunc posset punire etiam pro aliis antea commissis. Si vero qui in ecclesia deliquit, post delictum in ecclesia commissum, commiserit alia delicta non excepta, & tunc si jam fuerat punitus pro delicto commissio in ecclesia gaudebit immunitate pro aliis postea commissis. fecus si pro delicto in ecclesia commissio non fuerit punitus, quia tunc immunitate ecclesiae non gaudebit, ut *ibi per eum.* & dixi *supra d. quast. 28. num. 64.* Adde pro hac eadem distinctione Joan. Guttier. *pract. quast. lib. 3. q. 1. post numer. 18.* Azved. *in Constit. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. num. 27.* Alexan. Ambrosin. *de immunit. & libertat. eccles. cap. 5. num. 10.* ubi refert & sequitur Decian. *in loco praallegato.* vide tamen Card. Tusch. *pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 11. num. 18.* ubi ex Boer. quem allegat *in decis. 110. in fine.* videtur velle, quod qui alias deliquit in ecclesia, etiam quod pro illo delicto fuerit punitus, pro alio delicto non est tutus in ecclesia.
- 223 AMPLIA VI. in eo qui in ecclesia existens vulneraverit aliquem existentem extra ecclesiam; is enim ecclesiae immunitate non gaudet. Abb. *in c. fina. num. 1. de immunit. ecclesiar. & ibi etiam Joan. de Anan. num. 5. Angelic. in summa, in verbo immunitas. num. 23.* Silvestrin. *in cod. verbo immunitas. in terzo. numero. 6. 70*
- sine vers. secundum qui existens in loco immunitatis.* Roletta *in verbo Eminentis. in secundo num. 5.* Decian. *in tractat. crimin. lib. 6. cap. 24. numer. 7. versic. an autem si quis existens in ecclesia.* & cap. 28. num. 6. Navar. *in Manual. confessor. cap. 25. numer. 21. versic. nemo item. dixi aliquid supra in tit. de carceribus. & carceratis. quast. 28. numer. 61. in fine.* Joan. Guttier. *practiar. quast. civil. lib. 3. quast. 1. num. 19* ubi proponit contraria, & illis responderet, aliosque refert concordantes, Ambrosin. *de immunit. & libertat. eccles. cap. 5. n. 7.* Francisc. Azor. *instit. moral. par. 2. lib. 9. cap. 9. quast. 1. versic. tertio.* & Franc. Suarez *de statu Religionis lib. 2. cap. 11. num. 7.* Villagut. *de extensione legum c. final. numer. 61 & seq. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 3.*
- Sic & existens extra ecclesiam si vulnerat existentem in ecclesia, quod non gaudet illius immunitate, voluit Navar. *ubi supra in manual. confessor. cap. 25. numer. 21. versic. nemo item Bal. Maril. & Covar. in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quast. 28. num. 61.* Et licet Joan. Guttier. *practiar. quast. civil. lib. 3. quast. 1. num. 23. & segg. late hanc questionem disputer, multaque pro & contra in medium adducat, eam tamen amplectitur, quando ex vulnere in ecclesia sequito sanguis effunditur, quia tunc ex sanguinis effusione violatur ecclesia. violans dicitur sacrilegus, & consequenter ecclesiae immunitate non gaudet, secus puta si percussio sit levis, & sine effusione sanguinis.* Alexan. Ambrosin. *de immunitate & libertat. eccles. cap. 5. num. 8.* Francisc. Suarez *de statu Religionis, lib. 3. cap. 11. post num. 7. & num. 8.* ubi proponit contraria, & illis responderet Marius Italia *de immunitate ecclesiar. lib. 1. cap. 5. §. 3. n. 47.*
- Quamvis contrarium defendat Villagut. *de 225 extensione legum. cap. fina. n. 50. & sequen.*
- AMPLIA VII. etiam in vulnerante alii 226 quem in ecclesia cum effusione sanguinis, secundum allegatos *supra num. 105.* volentes, sacrilegos non gaudere immunitate ecclesiae, qui enim sanguinem violenter fundit in ecclesia, sacrilegium committit, ideoque ecclesia reconciliatione indiget, ex allegatis in proposito per Decian. *in tract. crim. lib. 6. cap. 24. num. 7.* Faciunt scripta per Cardinal. Tusch. *pract. conclus. in verbo Immunitas. conclus. in verbo Immunitas. conclus. 59. num. 4. & 1.* ubi & quod plus est loquitur simpliciter in verberante, & offendente aliquem in ecclesia, seu camereterio. Francisc. Leon. *in thesaur. sor. eccles. par. 1. ca. 13. sub num. 25.* Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. c. 5. §. 3. n. 18. 19. 20 & 24.*
- Contrarium, quod vulnerans in ecclesia, etiam cum effusione sanguinis, gaudet illius immunitate, & ideo ex ea invitatus extrahi non possit. Boer. *decis. 109. numero 3.* ubi tamen declarat, nil intervenire membrorum mutilatione, & haec opinio crederem quod hodie prevaleret Constitutionis Gregorii XIV. in qua excipitur solum vulnus cum mutilatione membrorum,

bri, quicquid secus fenerint Doctores infra allegati pro contraria sententia.

- 228 **AMPLIA VIII.** Ut delinquere in ecclesia dicatur etiam is, qui delinquit in ecclesia non consecrata, & propterea si quis homicidium, vel mutilationem commiserit in ecclesia non consecrata, inde extrahi potest etiam invitus, ex allegatis per Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 25. & seqq. usque ad num. 47. Ubi pluribus probat, statutum penale contra vulnerantes, seu percutientes in ecclesia, habere etiam locum in percussione, seu vulnerante in ecclesia non consecrata. & hæc ampliatio videtur indubitabilis; quia si delinquens in ecclesia consecrata, illius immunitate non gaudet, ut dixi supra n. 256. ergo multo minus gaudere debet is qui deliquerit in non consecrata.

- 229 **AMPLIA IX.** In mandante in ecclesia occidit aliquem existentem extra Ecclesiam, quia non gaudet illius immunitate. Abb. in c. fina. numer. 12. de immunit. ecclesiarum. Et ibi etiam Joan. de Anan. num. 5. versic. Quid autem si existens in ecclesia mandatis occidit extra ecclesiam. Angelic. in summa in verbo immunitas, num. 25. Silvestrin. in eodem verbo Immunitas, il terzo, numer. 9. & 10. Thabien. in eodem verbo Immunitas, num. 14. Rosella in verbo Emunitas, il secondo, nume. 7. Navarr. in manual. confessor. cap. 25. nu. 21. versic. Neque qui existens intra ecclesiam. Joan. Gutierrez. practicar. quest. libr. 3. quest. 2. per tot. ubi pluribus hanc probat sententiam, eam indiffinide procedere affirmans, proponit contraria, & illis respondet. Mar. Ital. de immunit. ecclesiar. lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 48. il secondo. Joan. Azor. Instit. moral. par. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 14. versic. quarto, qui in ecclesia mandatum dedit. Suarez de statu Religionis lib. 3. cap. 11. num. 7. versic. & ex eodem fundamentum. Et quidem sequitur homicidio ampliatio potest procedere, & admitti, sed homicidio non sequitur ex solo mandato de occidendo extra ecclesiam existentem in ecclesia factum, mandantem non gaudere immunit. eccles. minime verum credo.

- 230 Sic nec immunitate ecclesie gaudebit si quis extra ecclesiam existens, mandaverit aliquem occidi in ecclesia. ex allegatis per Decian. in tracta. crim. lib. 6. cap. 28. numer. 7. Ital. de immunitate eccles. lib. 1. cap. 6. §. 3. num. 48. il 2. Joan. Azor. ubi supra dict. versic. 4. qui eccles. &c.

- 231 Contrarium, quod si quis in ecclesia existens mandaret alium occidi extra ecclesiam, gauderet immunitate ecclesie, post Abbatem & Felyn. quos allegat, voluit Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 24. nu. 7. versic. licet secus sit si quis mandaret in eccles. quem occidit extra ecclesiam & cap. 28. numero 7. Et hæc contraria opinio probabilior mihi videtur. stante Bulla Gregorii xiv. in qua casus hujusmodi non est exceptus. Vide que dixi supra in tit. de Inquisition. q. 2. num. 44. 47. & seqq.

- 232 **AMPLIA X.** Qui studiose, & malis artibus

eduxerit extra ecclesiam, illumque sic educatum occiderit. Is enim immunitatem ecclesiasticam perdit ac si in ecclesia occidisset, ut per Joan. Azor. Instit. moral. par. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 14. versic. Is item qui ex ecclesia rediit aliquem.

AMPLIA XI. Ut delinquens in ecclesia puniri debeat à suo Judge ecclesiastico, & non à seculari. fuit opinio Cyni. in l. presentium numero 4. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt. & de mente Salyc. in authent. Item nulla communitas. num. 3. C. de Episc. & Cleric. Anan. in c. inter alia n. 5. de immunit. eccles. Decian. qui alios refert in tracta. crim. lib. 6. cap. 29. num. 5.

Contrarium, quod delinquens in ecclesia, non ab ecclesiastico Judge, sed à seculari puniri debeat, probare videtur tex. quod Episcopus injuriæ propriæ ultionem deponat. Salyc. in l. 2. num. 2. versic. Ego puto verius. C. de his qui ad eccles. confug. Et in authent. Item nulla communitas. num. 4. versic. quero laicos. C. de Episcopis, & Clericis. Bar. in l. si cui. §. fina. num. 3. versic. quero delictum aliquod est factum in ecclesia ff. de accusationib. Ang. in authent. ut liceat matri & avia. §. fina. num. 24. versic. & per hoc patet. Bal. in l. si quis in hoc genus. num. primo versic. item est notandum. Abb. in c. inter alia. num. 24. versic. sed tu vide Bar. de immunit. ecclesiar. & in c. fina. num. 5. versic. Nota ultimo. extra eodem & in c. cum sit generale num. 27. versic. Adde etiam alium casum. extra de foro compet. Bertran. conf. 9. lib. 7. ubi pluribus hæc sententiam probare conatur. Angel. de malef. in verbo in scals. §. Petronii. num. 1. Alexand. consil. 3. sub num. 1. post princip. lib. 1. Marli. in tracta. de bannitis. in verbo delinquens num. 26. versic. sed succedit dubitatio. Vulpell. in tracta. de libertas. ecclesiastica. par. 1. num. 29. versic. quod absque ratione. Menoch. consil. 1000. quod est ultimum. num. 27. versic. ad secundum objectum. lib. 10. Decian. in tracta. crim. lib. 4. cap. 17. num. 34. in 4. limitat & lib. 6. cap. 25. versic. & ideo delinquens in ecclesia, & c. 29. num. 15. Alios retuli in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. num. 62. Quibus addo Joan. Gutierrez. practicar. quest. 1. n. 13. Ubi aliis relatis testatur de magis * communi Doctorum opinione. Azaved. in consil. Hispania. libr. 1. tit. 2. ad l. Tertium post num. 23.

Et licet ex præmissis magis * communem Doctorum sententiam esse ad favorem curiæ secularis videatur: Averte tamen, ne decipiaris, quia si delictum in ecclesia commissum, est mere ecclesiasticum, vel etiam non ecclesiasticum, sed à Clericis commissum, & tunc nullo pacto à seculari Judge puniri posse indubitatum est, cum contra Clericos, vel etiam laicos in criminibus mere ecclesiasticis etiam extra ecclesiam patris, ut suo loco dictum est, seculares Judices nullo pacto se intrinseque possint. Et hæc conclusio sicut contradictorem non habet, ita omnes eam fatentur.

Quod

- 236 Quod si delictum in ecclesia commissum non sit ecclesiasticum, sed seculare, à laicis patratum; & tunc quia ratione loci, in quo delictum est commissum, sortitur naturam mixti fori, cum is qui in ecclesia delinquit, negari non possit quin violando immunitatem ecclesie sacrilegium committat, quod mixti fori est; Idcirco hoc casu, & secularem, & ecclesiasticum Iudicem procedere posse pariter & indubitanter existimo. & consequenter esse locum præventioni, ut scilicet is delinquentem punire possit qui in captura prævenit. Si vero delinquentis aufergerit, & fuerit absens & contumax, cum contumax præventionem allegare nequeat, contra eum quisque Iudex procedit, secularis scilicet ad pœnas corporales, si commissio criminè condignæ fuerint, ecclesiasticus autem ad spirituales & alias, quas imponere potest pœnas. colligitur hæc distinctio ex Abba. in c. fina. num. 5. & in c. inter alia. num. 29. versic. Ego sic distinguerem, extra de immunit. ecclesiar. Auguiliam. ad Angel. de malef. in verbo in scalis S. Petronii vers. & certe. Afflicti. Covar. Marfil. Rolan. Alex. & Vulpell. in locis relatis per Petr. Caball. resolut. crim. casu. 194. num. 3. & segg. & nu. 7. & segg. Ignat. Lopez in additioibus ad Diaz. in pract. crimin. canonica. cap. 57. num. 1. in additioe littera A. versic. Illud autem. & segg. Joan. Gutierrez. d. quæst. 1. num. 13. & 14. Azved. in d. l. 3. num. 23. ante finem. Cardin. Tusch. practice. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 5. num. 10. 14. & 15. 17. & 18. & in verbo immunitas. conclus. 59. num. 6. & segg. usque ad nu. 18. Francisc. Leon. in Thesaur. for. ecclesiastici par. 1. cap. 5. §. 3. num. 52. & 53. Apud quos omnes singula præmissæ distinctionis capita bene comprobata reperies.
- 237 Nunquid autem ab ecclesiastico Iudice punitus, à seculari Iudice iterum puniri possit, vel è contra, ultra ea quæ suo loco dixi in tit. de Inquisitione quæst. vide Abb. Angel. de malef. Covar. Azved. Ignat. Lopez. Jo. Gutierrez. & Petr. Cabal. in locis ibi per eum relatis.
- 238 **LIMITA I.** Propositum regulam procedere, quando ex proposito & sub spe impunitatis quis in ea delinquit; secus si non deliberate & ex proposito, ut puta casu vel in rixa. Sic enim probari videtur in d. c. fina. de immunitate ecclesiarum, sumpto argumento à contrario sensu in illis verbis: *Nonnulli impunitatem suorum excessuum per defensionem Ecclesie obtinere sperantes.* Et iterum infra in illis aliis verbis: *Qui nisi per ecclesiam ad quam confugiunt crederent se defendi, nullatenus fuerant commissuri.* Et ibi hoc adnotavit Hostien. num. in verbo que nisi. Ubi loquitur, quando probaretur, occiderent nullas habere inimicitias cum occiso, sed ex verbis inter eos de novo ortis homicidium pervenisse. Joan. Andr. num. 1. & 2. in verbo nullatenus. & n. 5. vers. in glos. ultima. Anchar. in summ. & num. 3. vers. Quæro dicitur hic. & num. 4. Anton. de Butr. num. 1. & 2. & nu. 5. in fine. Cardinal. Zabarell. column. 1. in summarrio. & in vers.

Hostien. dicit. & colum. 2. vers. Tertio quæro. & in versic. oppono ad hoc. Abb. num. 1. & num. 8. ubi testatur, hanc sententiam esse communem & æquam, licet eam sibi non placere affirmet. & Joan. de Anan. m. 1. in summarrio. & num. 7. & 8. Ubi licet videatur facere conclusionem, quod delinquens in ecclesia non sub spe impunitatis, nec etiam gaudeat illius immunitate: Attamen postea cum Hostien. tenet, quod quando constat, quem incidenter alium in ecclesia occidisse, quod gaudere debeat dicta immunitate, Tabien. in summa in verbo immunitas. num. 10. ad finem versic. sed quid si commisit malef. in ecclesia. Armilla in verbo emunitas. num. 12. versic. sed si commisit delictum in ecclesia. Rosella in verbo emunitas il. 2. numer. 2. Ubi pariter ponit exemplum non præmeditati malefici, quando quis offendit eum, cum quo nullam habebat inimicitiam. & cum hoc dicto communiter Doctores transire testatur. Alex. cons. 146. num. 3. sub vers. secundo probatur. & vers. Tertio probatur libro 7. Bellamer. cons. 13. numer. 1. vers. Primum ergo. dixi iterum & alios reuli supra in tit. de carceribus & carceratis. quæst. 28. numer. 4. Joan. Gutierrez. practice. quæst. libr. 3. quæst. 1. numer. 3. vers. At quævis & numer. 5. 6. 7. 9. & segg. usque ad num. 13. Ubi relatis hinc inde Doctores, unam aut alteram opinionem sequentibus, pluribus comprobat, quod delinquens in ecclesia, tunc demum illius immunitate non gaudet, si sub spe impunitatis sic ibi ex proposito & deliberate delinquerit, secus si ex rixa repentina orta, respondetque præcipue Abbatis & sequacium rationi, dum dicunt, quod quando dispositio fundatur duplici ratione, altera tantum cessante, non cessat dispositio. Azved. in Consil. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. numero 24. & segg. Ubi pluribus hanc probat sententiam, quam dicit * communem, & sapientius in practica receptam, proponit contraria, & illis responderet. Card. Tusch. practice. conclus. juris in verbo ecclesia. conclus. 11. num. 13. & 14. Joan. Azor. Instit. moral. par. 2. lib. 9. cap. 9. sub quæst. 9. Villagut. de extens. legum. cap. fina. num. 47. Ubi late & juribus & Doctorem auctoritatibus hanc probat sententiam. Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 3. num. 1. & segg. Ubi multa juxta solum profundens in hac questione, tandem nu. 5. in vers. quibus omnibus. videtur sequi dicta per Villagut. in loco præallegato. Quibus addo Josephum de Sente. decis. Regni Aragon. decis. 141. num. 8. & segg. Ubi aliis relatis testatur de communi; & ab ea non esse recedendum affirmat; & amplius subdit, non esse verum quod contraria opinio sit communis, nedum magis communis; & quod nullus reperitur, qui eandem contrariam sententiam communem dicat.

Contrarium, quod immunitate ecclesie non gaudet delinquens in ea, etiam quod delinquerit non ex proposito, aut sub spe impunitatis, sed casu, voluit Abbas, licet primam opinionem & communem, & æquam testetur in d. c. fina. post numer. 8. vers. sed mihi non multum placet de immunitate ecclesiarum. Angelic. in summa. in verbo

verbo immunitas. numer. 17. ante finem. vers. sed quid si commisit maleficium in ecclesia. Silvestrin. in eodem verbo immunitas. il. 3. num. 2. vers. si autem commisit quis maleficium. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 28. num. 5. Verum quia. Ubi præmissam contrariam sententiam & distinctionem in practica non servari testatur. Navar. in manual. confessor. cap. 25. numer. 20. vers. Nec refert. Ubi quod ita receptum est in practica, licet communis sit in contrarium. Et hanc contrariam opinionem sequuti sunt Covarruv. Capell. Tholosan. & Clar. in locis per me relatis supra in tit. de Carceribus & carceratis. quest. 28. numer. 54. Et seq. Analtas. Germon. de sacrorum immunitate. libr. 3. cap. 16. numer. 79. vers. Immo Panormitanus. Franciscus Suarez de statu religionis. libro tertio. cap. 11. numero 6. in fine.

240 Quid dicendum? negari non potest primam opinionem magis communiter receptam esse à Doctoribus, eamque amplectendam censui, præsertim si probaretur, homicidium seu mutilationem in ecclesia commissam fuisse non solum non præmeditata & in rixa, sed etiam ad alterius provocationem; & multo magis si ad sui corporis defensionem: prout in casu relato per Joseph. Sesse. in d. decis. 141. in quo ad favorem immunitatis ecclesie judicatum fuisse testatur. Tunc enim indubitanter crederem eum immunitate ecclesie gaudere debere, cum deficiat animus offendendi, & violandi ipsam ecclesiam.

241 Bene verum est, quod in dubio præsumitur quem in ecclesia sub spe impunitatis deliquisse, nisi contrarium probetur. secundum Hostien. in c. fina. numer. 2. de immunitate ecclesiarum. Ubi amplius, quod hæc est præsumptio juris & de jure. Subdit tamen, quod recipit probationem in contrarium (quod ultimum apud me est indubitabile, quia præsumptio juris, & de jure non admittit probationem in contrarium.) & ibi etiam Joan. Andr. num. 2. in verbo nullatenus. Ancharan. nu. 3. vers. quero dicitur hic. Anton. de Butr. num. 4. vers. Dic. quod in dubio. & Card. Zabarel. colum. 2. in 3. question. vers. dicit Hostien. Et d. col. 2. in fine. Turrecrem. in c. diffinitio. n. 2. vers. secundus est. 17. quest. 4. Silvestrin. in summa, in verbo immunitas. n. 2. vers. tertium est eorum. S. Antonin. in summa. par. 3. tit. 12. c. 3. §. 1. vers. item si quis in ecclesia. Roell. in verbo Emunitas. il. secundo. n. 1. Bajar. ad Clar. quest. 30. num. 20. Joan. Guttier. practiar. quest. lib. 3. quest. 1. * numer. 8. ubi aliis relatis hæc dicit * communem, immo omnium Doctorum (suscultam opinionem, præsertim ex Villalob. in commun. opin. litera 1. num. 19. & quod ab hac communi opinione, quam testatur se vidisse praticari, & est ecclesie favorabilis, in judicando, & consulendo, minime recedendum esse, proponit contraria, & illis respondet. Azzeved. in constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. n. 25. Joan. Azor. Institut. moral. par. 2. lib. 9. c. 9. sub 9. quest.

242 Quamvis contrarium, quod in dubio delinquens in ecclesia, non præsumitur delinquere sub spe immunitatis ecclesie, suaderi videatur

De Immunit. Eccles.

ex traditis per eundem Joan. Guttier. practiar. quest. lib. 3. d. quest. 1. num. 1. & segg.

Delinquens autem extra ecclesiam sub spe 243 immunitatis ecclesie, si statim post delictum ad ecclesiam confugiat, potest inde invitus extrahi, secundum Alciat. qui pluribus hæc probat sententiam de præsumptionib. reg. 3. præsumpt. 33. num. 5. & segg. ubi ita consuetudine plurimorum locorum, & in tota Italia servari testatur ex Guido Pap. & Papien. in tract. in locis ibi per me relatis. Nec dissentire videtur Andr. Fachin. in loco per me relato supra in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. n. 56. in fine. Card. Tusch. practiar. conclus. in verbo Ecclesia. concl. 11. n. 13. & 14.

Contrarium, quod immo delinquens extra 244 ecclesiam sub spe confugiendi ad eam, si confugerit, gaudet illius immunitate, voluit Angelic. in summa in verbo Immunitas. numer. 17. vers. secus si committeret extra ecclesiam. Silvestrin. in eod. verbo Immunitas. il. terzo. numero 2. vers. qui etiam sub prædicta spe. Thabien. in eodem verbo Immunitas. numero decimo, vers. tertium genus est. Armil. in verbo Emunitas. numero duodecimo, vers. secus si extra ecclesiam. Bellamer. consil. 13. numero primo. & seg. ubi pluribus hæc probat sententiam. Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. numer. 5. vers. ex quo infero. ubi in specie respondet rationibus Alciati contrarium tenentis in loco prælegato. Card. Tusch. pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 11. n. 49.

Et hæc contraria opinio amplius, ut pro- 245 cedat etiam in eo, qui fugitivus in ecclesia ob aliquod delictum, ex ea egrediens aliud extra ecclesiam committat, & deinde ad eandem ecclesiam redeat. Is enim licet delictum extra ecclesiam commisisse videatur sub spe immunitatis ecclesie, & animo redeundi ad eam, prout rediit, quia tamen rediens poterat à seculari familia capi, iccirco postquam rediit, tutus est in ecclesia. nisi forsitan prope ecclesiam deliquisset, quia tunc cum deliquisset præsumatur, ut secure statim se possit in ecclesia recipere, hoc ideo in ecclesia tutus non est, secundum Joan. Guttier. practiar. question. lib. 3. quest. 1. nu. 34. & ante eum Azzeved. in constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. nu. 27. in fine vers. videt tamen in hac materia. & n. 28.

LIMITA II. eandem regulam in confugi- 246 ente ad ecclesiam armato. Is enim, quod illius immunitate non gaudet, & quod invitus extrahi possit, post Rebuff. in loco per me relato voluerunt Decianus in tract. crimin. lib. 6. c. 26. n. 10. & lib. 8. cap. 3. n. 30. & 51. Covarr. & Plach. in locis per me relatis in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. n. 64. & segg.

Contrarium, quod licet ad ecclesiam confugi- 247 ens armatus, illius immunitate gaudere debeat, de consuetudine servari, testatur idem Decian. in tract. crimin. lib. 6. c. 26. n. 10. in fine. & cap. 28. n. 5. ad finem vers. ex istis etiam. Et hæc contrariam opinionem ut veriolem sequens sui supra in tit. de carceribus & carceratis. question. 28. nu. 66. ubi licet primam opinionem posse procedere affirmaverim in de-

E e ferent.

ferente in ecclesia arma prohibita sub pœna capitali, prout sunt prohibita archibufetta ab Apostolicis constitutionibus, & non sine ratione, quia vigore earundem Constitutionum sic talia arma deferentes incurrunt crimen læsæ majestatis & illius pœnam; Hodie tamen vigore Constitutionis Gregorii xiv. etiam deferentes prædictum armorum genus in ecclesia tutos esse crediderim. Cum ex eadem Constitutione non simpliciter crimen læsæ majestatis excipiatur, sed illud tantum, quod in personam Principis commissum fuerit, quod minime commissum dici potest ab eo, qui deserit arma prohibita, etiam sub pœna capitali, ad quæ vide bene comprobantem Alexan. Ambrosin. *de immunitat. & libert. eccles. cap. s. nu. 5.* Quid de seruo ad ecclesiam armato confugiente, dixi supra num. 76.

248 Bene verum est, quod confugienti ad ecclesiam cum armis, auferenda sunt arma quæ gerit, ut per Covarr. & Foller. in locis allegatis per Bajard. ad Clar. *quæst. 50. num. 4.* & facit *tex. in l. pateat. §. arma. & in §. nos vero. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt.* Sed istorum opinio potest procedere de jure civili, non autem de jure canonico, quod ut supra dixi num. 27. in hac materia attendendum est, cum ex *capitulo primo, extra de immunitate ecclesiarum; & in c. 2. eodem tit. in 6.* expresse prohibetur iudicibus secularibus aliquam jurisdictionem in ecclesia exercere.

249 LIMITA III. Ut tunc demum immunitate ecclesiæ non gaudet, qui in ecclesia membrum mutilat, quando vere & proprie mutilat, hoc est abscondit, secus si tantum vulnerando debilitat. Sic & quando mutilat membrum, illud scilicet cujus proprio officio corpus movetur aut juvatur, prout sunt oculi, pedes, aures, nares, manus, & lingua, secus si mutilatur membrum non proprie sic dictum, prout sunt digiti, dentes, barba, mamillæ, & his similia, de quibus omnibus late discutit in proposito Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. c. 5. §. 3. nu. 8. & seqq. usque ad nu. 18.* quem bene declarantem videas in hac materia, & præcipue, An membriappellatione veniat in proposito membrum aridum, & inutile, de qua re vide etiam quæ dixi in materia irregularitatis *infra in fragmentis criminalibus in verbo Irregularitas. num. 581. & seqq.*

250 LIMITA IV. Ut delinquens in ecclesia, si delictum fuerit leve, gaudeat illius immunitate, & propterea ex ea inivitus extrahi non possit. Angelic. in *summa in verbo Immunitas. n. 17. ante finem. versic.* Secus est in non enormibus. Silvestr. in eodem verbo *Immunitas. il. terzo. nu. 2. vers. & licet.* Tabien. in eodem verbo *Immunitas. n. 10. vers. & licet loquatur.* Decian. in *tract. crim. lib. 6. c. 28. n. 9. in fine. vers. illud tamen etiam tenendum.* Henric. Boyc. Auzer. Ang. de Castro, Covar. Roman. & Mandof. in *locis per me relatis supra in tit. de carceribus. & carceris. quæst. 28. n. 63.* Anallaf. Germon. de *Sacrarum immunitate. lib. 3. c. 16. nu. 81.* Azzeved. in *Constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. n. 24.* Ubi ampliat, etiam quod

leve delictum in ecclesia commissum, ex proposito & veteri odio fuisset commissum, reprobo Villalob. *in loco per eum relato contrarium tenente.* Card. Tusch. *practicar. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 11. n. 23.* Joan. Azor. *inst. moral. par. 2. libr. 9. c. 9. quæst. 9. vers. Secus, &c.* Et hac limitatio vigore Constitutionis Gregorii xiv. nullam habet dubitationem, cum eadem Bulla inter casus exceptos non nisi homicidium in ecclesia commissum, seu membri mutilationem, includat.

ARGUMENTUM.

Ad quæ loca ecclesiarum immunitas quo ad effugientes ad eam extendatur.

SUMMARIUM.

Confugiens ad loca sacra, seu religiosa, tutus est ac si ad ecclesiam confugisset, num. 251. seq. ubi etiam quæ dicantur loca sacra, & religiosa.

Ecclesia non Parochialis, in qua non servatur Sanctissima Eucharistia, non gaudet immunitate ecclesiæ, num. 253. Contrarium verius, n. 254.

Ecclesia non consecrata auctoritate tamen Episcopi fundata, gaudet immunitate, num. 255. Licet alii contra, nu. 256. & quid si in ecclesia non consecrata divini officia non celebrantur, n. 257. & 258.

Ecclesia interdicta gaudet ecclesiæ immunitate, n. 259.

Confugiens ad ecclesiam dirutam, & destructam, gaudet illius immunitate, nu. 260.

Confugiens ad ecclesiam adhuc non perfecte constructam, & in esse productam, gaudet immunitate ecclesiæ, n. 261.

Confugiens ad cæmeterium ecclesiæ, gaudet illius immunitate, n. 262. Limita, dummodo cæmeterium sit contiguum, & conjunctum cum ecclesia, secus si separatum, n. 263. Contra, n. 264.

Confugiens ad hospitale inivitus inde extrahi non potest, nu. 265. Limita, dummodo fuerit fundatum auctoritate Episcopi, aliter secus, n. 266.

Ecclesia diruta, & destructa gaudet immunitate, nu. 260. idem de ecclesia non perfecte constructa, n. 261.

Cæmeterium gaudet immunitate ecclesiæ, num. 262. Limita, dummodo sit conjunctum cum ecclesia, aliter secus, num. 263. contra, n. 264.

Hospitale gaudet immunitate ecclesiæ si fuerit constructum auctoritate Episcopi; aliter secus, n. 265. & seq.

Oratorium gaudet immunitate ecclesiæ, si auctoritate episcopi constructum fuerit, secus si privatum, & privata auctoritate fabricatum, n. 267.

Ecclesia Atrium, Claustrum, Porticum, Ambitus, Dor-

Dormitorium, Septa, & tota fabrica gaudet immunitate, n. 208.

Domus, seu palatium Episcopi, gaudet immunitate ecclesie, nu. 209. Declara ut n. 270. & seqq.

Domus, seu palatia Cardinalium, nunquid gaudeant immunitate ecclesiarum, n. 274.

Confugiens ad sacerdotem portansem Sanctissimum Eucharistia Sacramentum, ab eo invitatus evelli non potest, n. 275. Declara, ut n. 276.

Principis statua nunquid gaudeant immunitate ecclesiarum, n. 277. & seq.

Janua ecclesie nunquid gaudeat immunitate, n. 279. & seq. ubi de scilicet ecclesie. Declara, ut n. 281.

Ecclesie rectum nunquid gaudeat illius immunitate, & sic ad rectum confugiens, nunquid inde extrahi possit, nu. 282.

CAPUT XVII.

251 **R**EGULA sit, quod confugiens ad loca sacra, seu religiosa, inde extrahi non potest. *Archid. in c. diffinitio. num. 1. vers. in loco sancto. 17. quest. 4. ubi de confugiens ad domum religiosam, & ibi etiam Bellamer. col. 1. in eod. vers. in loco sancto. Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 24. num. 32. ubi de confugiens ad domos religiosas, & pia loca, quod gaudent privilegio immunitatis, etiam quod dicta domus, & loca pia non sint sacra, secundum Paul. de Castr. Ang. Panormit. & Felin. in locis per eum relatis, & num. 33. ubi idem dicit de sacrariis, seu sacris illis, in quibus sacra res servantur, licet non sint sacra.*

252 **Q**ue autem dicantur loca sacra, & religiosa, bene declarant Decian. in tracta. crim. lib. 6. cap. 24. n. 21. & seqq. ubi etiam ponit differentiam inter loca sacra, & loca religiosa, dixi supra in tit. de furtis. quest. 172. nu. 48. & seq. Quibus addo Navar. in manual. confessor. cap. 25. num. 17. vers. primum per locum sacrum. ubi dixit, quod ad effectum immunitatis de qua agitur, locus facer intelligitur qualibet ecclesia, capella, basilica, oratorium, non tamen in domibus privatis, eremitorum, & quodlibet aliud sacellum pro Missa dicenda, Episcopali auctoritate constructum. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 4. §. 5. ubi late declarat, qui dicatur locus religiosus, & n. 7. declarat locum religiosum ad effectum de quo agitur, reputari etiam domos clericorum secularium ad instar religiosorum in communi viventium, prout sunt patres Congregationis Oratorii B. Philippi Nerei, & alii similes. Francisc. Leon. in suo thesauri furoi ecclesiastici par. 1. cap. 13. num. 8. ubi inter loca religiosa connumerat domum Piam, Seminaria puerorum, Domus Mulierum convertitarum, & alias similes, Apostolica vel Ordinaris auctoritate erectas. Genuen. in sua praxi Archiepiscopali. cap. 22. post nu. 10. ubi testatur, Neapoli fuisse relictum quendam homicidam, qui confugerat ad domum furoi Seminarii, & ad furnum fe contulerat ingrediens per Januam magnam dicta domus, que est &

De Immunit. Eccles.

parte viae publicae, & non a parte Seminarii, quia negari non poterat, quin dicta domus esset Seminarii, & sic loci pii, quamvis per illam portam pueri non ingrederentur. Quibus adde capellam, sive oratorium in propugnaculo, vel fortalicio constructum, quamvis non consecratam, quia obsequiis divinis dedicata nullus sunt temerariis ausibus profananda. cap. penultimo de immunitate ecclesie. in oratoris enim hujusmodi non solum missae sapissime celebrantur, sed etiam ecclesiastica sacra de licentia Ordinarium locorum administrantur. Et in proposito vide Constitutionem Gregorii xiv. ubi ad effectum immunitatis de qua agitur, loca sacra, & religiosa reputat ecclesias, monasteria, sacellos, domus, regularium, & secularium, & hujus constitutionis verba refert Mar. Ital. ubi supra lib. 1. c. 4. in initio. vers. Primum ergo.

AMPLIA I. Propositam regulam in confugiens ad ecclesiam non parochialem, in qua sanctissima Eucharistia ad publicam venerationem & adorationem continuo non aservatur. licet enim, quod ad eam confugiens illius immunitate non gaudeat, voluerint Covarr. var. ar. resolut. lib. 2. cap. 20. num. 4. quem in proposito refert Anastas. Germonius de sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. num. 26. Cardinal. Tusch practicar. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 9. num. 16. Ubi pariter ex illo quo sic allegat in §. fina. quest. 30. vers. Scias autem. & num. 30. vers. Hujusmodi autem, dixit, in pluribus locis de consuetudine servatur, quod solum ecclesie, in quibus sanctissimum eucharistia Sacramentum conservatur, gaudent immunitatis privilegio, de qua consuetudine etiam aliquid dixi supra in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. n. 34.

Vetus tamen esse puro, quod immo confugiens ad ecclesiam non parochialem, & in qua sanctissima Eucharistia non servatur, tutus in ea sit, nec inde invitus extrahi possit. ex his que dixi dicta quest. 28. eod. num. 34. Ubi in specie probavi, etiam ecclesiam non consecratam gaudere debere hac immunitate, de quo in specie dixi in sequenti ampliatione, & inde sequitur, quod si ecclesia non consecrata, hac immunitate gaudet, & tamen in ea non adhuc conservatur sanctissima Eucharistia, multo magis gaudere debet ecclesia consecrata, non parochialis, licet in ea eadem sanctissima eucharistia non conservetur. Prout & ni fallor verius defendit Mar. Ital. de immunit. ecclesiar. lib. 1. c. 4. §. 3. numero 1. & seqq. usque ad num. 2.

AMPLIA II. Etiam in confugiens ad ecclesiam non consecratam, auctoritate tamen Episcopi adificatur. Is enim gaudet illius immunitate, tex. est in c. Ecclesie extra de immunitate ecclesiar. ubi ad literam dicitur: ecclesia in qua divina mysteria celebrantur licet adhuc non exiterit consecrata, nullo jure privilegii immunitatis admittitur. quia obsequiis divinis dedicata nullus est temerarius ausibus profananda, & ibi hoc adnotatur Glob. in verbo admittitur. Hostien. ante num. 1. in eodem verbo admittitur. Ioan. Andr. n. 1. Anchar. in sumario. & in primo notab. Anton. de Butr. 19

E e 2

sum-

summario. Abb. n. 1. & *segg.* Cardinal. Zabarell in *princ.* & Joan. de Anan. n. 1. Innoc. in *cap. Inter alia col. 1. in verbo ad ecclesiam. extra de immunitat. ecclesiar. & ibi etiam Hostien. ante num. primam in eodem verbo ad ecclesiam.* Card. Zabarell. n. 4. *vers.* Tertio *quaro.* Turrecrem. in *cap. si quis in atrio.* n. 3. in 2. *quast.* 17. *quast.* 4. Archidia. in *c. frater.* n. 5. *vers.* Et nota quod privilegium immunitatis. eadem *causa.* & *quastione.* & ibi etiam Bellamer. n. 4. Anchar. in *c. 1. n. 4. in fine. de penitentia.* & *remissione.* Joan. de Imol. nu. 8. Card. Zabarell. n. 4. *vers.* sed primo *videndum* & Bonifac. de Vitalin. n. 73. Goffred. in *summa. rubr. de immunitate ecclesiarum.* n. 13. Hostien. in eadem *summa.* n. 10. in *fine. vers.* Quod si ecclesia non est consecrata. Angel. in *summa in verbo immunitas.* n. 37. Silvestrin. in eodem verbo *immunitas.* il primo. n. 1. & iterum in eodem verbo *immunitas.* il tertio. n. 1. *vers.* Et dico. Thabien. in eodem verbo *immunitas.* n. 17. Armilla in verbo *emunitas.* n. 19. S. Anton. in *summa par. 3. tit. 12. c. 3. in princ. vers.* ecclesia non solum consecrata. Rosella in verbo *emunitas.* il primo *vers.* Utrum ecclesia non consecrata. Cardin. Zabarell. *conf.* 13. n. 1. & 2. Decian. in *tracta. crimin. libro sexto cap. 24. num. 24. in fine. vers.* Adverte tamen. ubi hanc opinionem * communem, & a consuetudine receptam testatur. licet ut mox eum referam contrarium verus credat. Addo ad comprobationem hujus conclusionis Hostien. Joan. Andr. Card. n. 1. Henric. Boyc. Remig. Covar. Clar. & Bonacoff. in *locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quast.* 23. *num.* 34. Anallaus Germon. de *sacror. immunitat. lib. 3. cap. 16. nu. 22. in fine vers.* Hic oportune. & *numer.* 23. & *segg.* Cardin. Tusch. *practiar. conclus. in verbo ecclesia. conclus.* 9. *numer.* 12. Ubi de * communi. & in verbo *immunitas. conclus.* 59. *numer.* 3. in *fine.* Joan. Azor. *Instit. moral. par. 2. libro 9. cap. 8. quast. 1.* Franciscus Suarez de *statu Religionis lib. 3. cap. 3. numero primo. vers.* Immo etiam si proprie consecrata non sit. Alexand. Ambrosin. de *immunit. & libertat. eccles. cap. 10. num. 2.* Francisc. Leon. in *Theaur. fori Ecclesiastici par. 1. cap. 13. num. 7.* Mar. Ital. de *immunit. eccles. lib. 1. c. 4. §. 3. num. 12.*

256 Quamvis contrarium, quod ecclesia non consecrata non gaudeat immunitate ecclesie, voluerit Decian. in *tract. crim. lib. 6. c. 24. vers.* Quod tamen ego verum non puto. ea ratione motus, quia sacrilegium nunquam committitur in loco non consecrato.

257 LIMITA hanc II. Ampliationem procedere, dummodo in ecclesia non consecrata, divina officia celebrentur, alias fecus. sumpto argumento a contrario sensu ex *dicto cap. ecclesia de immunitate ecclesiarum* in illis verbis: *in qua divina mysteria celebrantur. & ibi hoc adnotarunt, gloss. in verbo celebrantur.* Anton. de Butr. *numero.* 2. & 3. Cardinal. Zabarell. *vers.* Quare si in ecclesia. Innoc. in *cap. inter alia. colum. 1. in verbo ad ecclesiam. extra de immunit. eccles.* Ubi etiam testa-

tur ita se habere consuetudinem, qua quia pia est, observanda est. & ibi etiam Hostien. ante *numer.* 1. in *dicto verbo ad ecclesiam.* Decian. in *tracta. crim. lib. 6. cap. 24. numer. 24. vers.* Conciliando tamen opiniones. Alex. Ambrosin. de *immunitate & libertat. eccles. c. 10. num. 2. vers.* Quod prapicue verum est ubi refert & sequitur Decian. in *loco praallegato.*

Contrarium, quod confugiens ad ecclesiam 258 non consecratam illius immunitate gaudeat, etiam quod non adhuc in ea divina officia celebrata fuerint, dummodo Pontificali auctoritate canonice interveniente, & primum lapidem ponente, constructa fuerit, voluerunt in *d. c. ecclesia. de immunitate ecclesiarum.* Hostien. ante *num. 1. in verbo celebrantur.* & in *verbo dicata.* ea nempe ratione, quia in illo textu non tantum consideranda est celebratio divinatorum, quantum dedicatio de eo foemlmiter facta, & quod illa verba in qua mysteria celebrantur, interpretanda sunt, id est celebrari possunt cum ad id ecclesia apta sit. & ibi etiam Joan. Andr. *num. 4. vers. in gloss. 1.* Ancharan. *num. 4.* Anton. de Butr. *nu. 6.* Abb. n. 5. & 6. & Joan. de Anan. n. 3. in *fine.* Joan. de Imol. in *Clemen. 1. n. 8. de penitentia, & remissione.* & ibi etiam Bonifac. de Vitalin. n. 71. Addo ad comprobationem hujus conclusionis Hostien. Joan. Andr. Card. Henric. Boyc. Remig. Covar. Clar. & Bonacoff. in *locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quast.* 23. *num.* 34. Quibus addo Anastas. Germon. de *sacror. immunit. lib. 3. cap. 16. n. 23. & segg.* Ubi testatur de communi Doctorum opinione. Subdit tamen & ipse ex Doctorum libri per eum relatis, in hac re plurimum valere consuetudinem. Card. Tusch. *pract. conclus. in verbo ecclesia. conclus.* 9. *num.* 12. Ubi de * communi. Joan. Azor. *Instit. moral. par. 2. libro 9. num. 2. & seg. usque ad num. 6.* Villagur. de *extensione legum. c. fina. n. 18. & segg. usque ad num. 27.* Ubi pluribus hanc probat conclusionem. Marius Italia de *immunitat. eccles. lib. 1. c. 4. §. 3. n. 14.*

AMPLIA III. In confugiente ad ecclesiam 259 etiam interdiciam. Is enim quod illius immunitate gaudeat, voluerit Hostien. in *ecclesia. num. 3. vers.* sed nunquid ecclesia interdiciam. de *immunitate ecclesiarum.* & ibi etiam Joan. Andr. *num. 2.* Ancharan. *num. 3.* Abb. *num. 8. vers.* Tertio *quaro.* Cardinal. Zabarell. in *vers.* Tertio *quaro.* & Joan. de Anan. *num. 5.* Turrecrem. in *c. si quis in atrio.* *num. 5.* in 4. *quast.* 17. *quast.* 4. Archidia. in *c. frater.* n. 5. *vers.* Item & privilegium immunitatis. ead. *causa.* & *quast.* & ibi etiam Bellamer. n. 2. Anchar. in *Clem. 1. num. 4. in fine vers.* & est hoc verum. de *penitentia, & remissione.* & ibi etiam Joan. de Imol. *sub num. 8.* Cardin. Zabarell. *num. 4. in fine vers.* etiam si ecclesia sit interdiciam. & Bonifac. de Vitalin. *num. 71.* Goffred. in *summa rubr. de immunit. Eccles. num. 11. & segg.* Hostien. in ead. *summa. n. 9. vers.* sed nunquid hoc privilegium. Angel. in *summa. in verbo immunitas. num. 27.* Ubi quod ita * comuni-
ter

ter dicunt Doctores. Silvestr. in eodem verbo immunitatis. num. 15. vers. & similiter ecclesia interdicta. Armilla in verbo unitatis. nu. 19. S. Antonin. in summa par. 3. tit. 12. cap. 3. in princ. vers. nota quod si ecclesia interdictatur. Rosella in verbo emanitas. il primo vers. Idem die de ecclesia interdicta. Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 24. num. 26. & cap. 25. num. 20. in fin. Ubi testatur de * communi opinione, licet eam declarat non procedere quo ad homines de populo, sed propter quorum delictum vel contumaciam interdicta fuit ecclesia, sed solum quo ad peregrinos. quæ tamen declaratio est contra * communem, ut ipsemet ibidem fatetur. Addo Marfil. Monticell. Clar. & Bonacoss. in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. numer. 35. Quibus addo Card. Tusch. practic. conclus. in verbo ecclesia. concl. 9. n. 9. Joan. Azor. Instit. Moral. par. 2. libr. 9. cap. 8. quest. 4. Francisc. Suarez de statu Religionis. lib. 3. cap. 9. num. 6. Villagut. de extens. legum. c. fina. num. 29. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 4. §. 3. num. 7. & segg. usque ad numer. 13. Ubi pluribus hanc probat conclusionem.

260 AMPLIA IV. In confugiente ad ecclesiam dirutam & destructam. Is enim quod illius immunitate gaudeat, quia saltem respectu loci in quo erat edificata, non desinit esse sacra. l. ade sacra. ff. de contrahenda emptione. l. in tantum. §. sacra in fine. ff. de rerum divisione. gloss. in cap. qua semel. 19. quest. 3. voluit Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 24. nu. 27. ubi declarat, nunquid isto casu si ecclesia diruta reficiatur, opus sit nova consecratione. & cap. 25. num. 22. ubi pariter declarando dicit, quod si ecclesia est diruta & destructa sine auctoritate superioris, vel etiam si subit spes refectionis, & tunc ad eam confugiens erit tutus, secus si auctoritate superioris fuisset destructa, vel nulla adesset refectionis spes. ex Remig. & Claro in locis ibi per eum relatis. Addo, Remig. Clar. & Bonacoss. in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. num. 70. Quibus addo Cardinal. Tusch. practic. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 9. n. 10. ubi quod ecclesia destructa gaudet immunitate, si adest spes eam reedificandi, & dicit communem ex Claro in loco per eum relato. Villagut. de extensione legum. c. fina. num. 28. ubi quod ecclesia destructa sine auctoritate Episcopi, vel cum spe reedificationis, vel quando fuit unita alteri ecclesie, gaudet immunitate, secus si destructa fuerit cum auctoritate Episcopi, vel si nulla adit spes reedificationis, vel alteri ecclesie non fuerit unita. Alexan. Ambrosin. de immunit. eccles. cap. 10. num. 3. ubi pariter dixit, quod ecclesia destructa gaudet immunitate, nisi fuerit destructa auctoritate Episcopi, & sine spe reedificandi. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 4. §. 3. num. 13. ubi facit eandem distinctionem.

261 AMPLIA V. In confugiente ad ecclesiam adhuc non perfecte constructam & in esse productam, is enim quod gaudeat privilegio, & immunitate ecclesiarum, quia sufficit quod lo-

cus sit destinatus ad edificationem alicujus ecclesie, & ibi fuerit primarius lapis per Episcopum impofitus, voluerunt Ancharan. in cap. ecclesia numer. 1. in 1. notab. de immunit. ecclesiarum. & ibi etiam Abb. num. 5. Gabr. cum allegatis per eum, tit. de presump. conclus. 52. num. 17. quos sic dicentes reiert etiam & sequitur Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 4. §. 3. num. 15. & segg. ubi declarat hanc conclusionem procedere, quando ecclesia nondum constructa perfecte non desinit constructi, sed continuo constructur, secus si incepta constructi, & primario lapide in fundamentis impofito, non amplius constructur. tunc enim locus ille potius dicitur desertus, quam domus orationis, ut ibi per eum. ea motus ratione, quia qui ecclesiam edificare coeperit, eam perficere tenetur, quæ ratio quantum concludat per te ipsum considera.

AMPLIA VI. In confugiente ad cæmete-²⁶²rium ecclesie, qui propterea invitus inde extrahi non potest, sicut si ad ecclesiam confugillet, tex. est. c. fina. de immunitate ecclesiarum in illius verbis, vel earum cæmeteris. & ibi nos adnotarunt Hostien. num. 1. in fine. in verbo ecclesie. Ancharan. numer. 2. Abb. numer. 4. in 3. notab. & Joan. de Anan. num. 1. in fine. Turrecrem. in cap. si quis in atrio. num. 4. in 3. quest. 17. quest. 4. Archidia. in c. si quis contumax. num. 2. ead. causa & quest. Joan. de Imol. in clemen. 1. num. 8. vers. item cæmeterium de penitentia & remissione. S. Antonin. in summa par. 3. tit. 12. in princ. vers. & cæmeteria earum. Alex. consil. 145. num. 11. vers. unde etiam cæmeteria gaudent. lib. 7. Decian. in tractat. crim. lib. 6. cap. 24. nu. 28. & cap. 25. n. 10. Mantua. cons. 60. num. 8. Navar. in Manual. confessorior. cap. 25. num. 17. vers. cæmeterium. item dixi hac de re iterum supra in tit. de carceribus & carceratis. question. 28. num. 14. Anastal. Germon de sacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. num. 30. vers. de cæmeterio. & segg. Cardin. Tusch. practic. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 10. num. 3. Joan. Azor. Instit. Moral. par. 2. lib. 9. cap. 8. question. 6. Francisc. Suarez. de statu Relig. lib. 2. cap. 9. num. 5. Francisc. Leon in Theauro fori ecclesiastici par. 1. cap. 13. num. 2. Alexan. Ambrosin. de immunit. eccles. c. 10. num. quinto. Mar. Ital. de immunit. eccles. cap. 4. §. 7. per tot. in discursu. ubi plura de materia cæmeteriorum.

LIMITA hanc VI. Ampliationem proce-²⁶³dere dummodo cæmeterium sit contiguum, & conjunctum cum ecclesia, secus si separatum, quia tunc nisi appareat quod illud fuerit consecratum non gaudebit immunitate. ecclesia enim consecrata intelligitur etiam consecratum cæmeterium illi conjunctum, secus si distinctum & separatum. ex allegatis per Decian. in tractat. crimin. libr. 6. cap. 24. numer. 28. & num. 30. Ubi etiam, an cæmeterium ab ecclesia distans per duos passus dicatur eidem ecclesie conjunctum, vel disjunctum, & sic an gaudeat, vel non gaudeat immunitate ecclesie, de quo per eundem in Decian. ibid. cap. 25. n. 11.

264. Contrarium, quod cæmeterium etiam ſeparatum ab eccleſia gaudet illius immunitate, voluit Navar. in *Manual. confeſſario* cap. 25. *verſic. cæmeterium*. Item Anaſtaſ. Germon. de *ſacrorum immunitate*, libro tertio, numer. 31. & ſegg. Ubi quod hæc eſt communis interpretum ſententia. Villagut. de *extenſione legum. c. fin.* num. 33. Mar. Ital. de *immunit. eccleſ. lib. primo*, cap. 4. §. 8. num. 28. & ſegg. & ponit etiam num. 29. in *ſine & ſegg.* Quid de cæmeteriis non cinctis muro exiſtentibus puta in aliquo fundo, vide quæ dixi *ſupra in tit. de ſurtis. q. 172. n. 51.*

265. AMPLIA VII. In confugiente ad Hoſpitale, qui propterea inde invitus extrahi non potelt, non aliter ac ſi ad eccleſiam confuſiſſet. Archid. in *cap. diſſinovit. poſt num. 1. verſ. in loco ſancto 17. queſt. 4.* & ibi etiam Bellamer. colum. 1. in eodem verbo ſancto. Decian. in *tract. crimin. lib. 6. cap. 24. n. 32.* Roderig. Suarez. in *ſua declaratione ad l. 11. foro 4. lib. 3. num. 4. verſ.* Verum etiam idem erit in fugiente ad hoſpitale. Bal. Marfil. Franciſc. Caton. Alex. Jaſ. Conrad. Mayner. & Covar. in *locis per me relatis ſupra in tit. de carceribus. & carceratis. queſt. 28. num. 36 & 37.* Quibus addo Franciſc. Leon. in *Theſaur. fori eccleſ. par. 1. cap. 13. rubr. de immunitate eccleſ. num. 8.* Mar. Ital. de *immunitate eccleſ. lib. 1. cap. 4. §. 8. numer. 1. & num. 2. verſic. Unicum adhuc inſurgere videtur dubium.* ubi proponit contrarium & illi reſpondet.

266. LIMITA hanc VII. Ampliationem, ut hoſpitale tunc demum eadem eccleſie immunitate gaudet ſi fuerit fundatum auctoritate Epifcopi, aliter ſecus. Angelic. in *ſumma poſt Goffred. quem allegat, in verbo immunitas. nu. 26. verſ. Utrum Hoſpitale.* Silveſtrin. in eod. verbo *immunitas*. il primo nu. 1. in *ſine. verſ. tertium & ſimiliter Hoſpitale.* & in d. verbo *immunitas*. il 3. num. 1. *verſ. Et ſimiliter.* Thabien. in eod. verbo *immunitas. num. 15. verſ. & ſimiliter dicendum eſt de hoſpitali.* Armilla in verbo *Enunitas. num. 19.* Declan. cum allegatis per eum in *tracta. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 18.* Navar. in *manual. confeſſar. c. 25. nu. 18. verſ. Hoſpitale.* Item Bajard. ad *Clar. queſt. 30. num. 11. & ſegg.* Ubi etiam remiſſive quomodo probetur, ſeu præſumatur hoſpitale eſſe conſtructum auctoritate Epifcopi. Anaſtaſ. Germon. cum allegatis per eum de *ſacrorum Immunit. lib. 3. cap. 16. num. 27. & 28.* Cardinal. Tuſch. *practic. conſul. in verbo Eccleſia, conſul. 10. nu. 2.* Joan. Azor. *Inſtit. moral. par. 2. lib. 9. cap. 8. queſt. 1.* Franciſc. Suarez. de *ſtat. Religionis. lib. 3. cap. 9. num. 9.* Villagut. de *extenſione legum. cap. ſina. num. 34. & 31.* Mar. Ital. de *immunitate eccleſ. lib. 1. cap. 4. §. 8.* Ubi quod hoſpitalia ad uſum publicum deſtinata, ea ſcilicet, quæ auctoritate Epifcopi ædificata fuerunt cum altare ad celebrandum, gaudent immunitate, ſecus autem hoſpitalia privata, ad privatum uſum deſtinata, & ſine auctoritate conſtructa, & ibi etiam bene declarat in

dubio, An hoſpitale præſumatur Epifcopi auctoritate erectum.

AMPLIA VIII. Etiam in confugiente ad oratorium, ſi illud auctoritate Epifcopi conſtructum fuerit, ſecus ſi fuerit Oratorium privatum, & privata auctoritate fabricatum. ſecundum Hoſtien. in *cap. eccleſia. ante num. 1. verſ. Unde Oratoria privatorum, extra de immunitate Eccleſie.* & ibi etiam Joan. Andr. num. 1. in *verbo Eccleſia.* Ancharan. numer. 2. Anton. de Butr. num. 3. Abb. num. 7. *verſ. ſecundo quaſiur.* Cardinal. Zabareil. *verſ. 2. quæro.* & Joan. de Anan. num. 2. *verſic. Utrum autem fugiens ad privatum Oratorium.* Lurticeom. in *cap. ſi quis in atrio. num. 6 in 5. quaſtion. 17. quaſt. 4.* Archid. in *cap. uxor num. 3. 17. qu. 4. & ibi etiam Bellamer. num. 2. verſ. vult tamen Hoſtien.* Joan. de Imol. in *Glem. 1. n. 8. penitentie & remiſſione.* & ibi etiam Boniac. de Vitalin. num. 74. *verſ. ſecus autem in Oratorio ſimplicibus.* ubi ampliat etiam quod in Oratorio fuerint divina celebrata. Goffred. in *ſumma rubr. de immunitate eccleſiarum. num. 13. verſ. ſed nunquid privato Oratorio officium.* in eadem *ſumma. num. 10. in ſine verſ. Quid de Oratorio.* Angelic. in *ſumma in verbo immunitas. num. 26.* Silveſtrin. in eod. verbo *immunitas. il primo nu. 7. in ſine verſ. Tertium, &c.* Et iterum in d. verbo *immunitas. il 3. num. 1. verſic. Et ſimiliter. il ſecundo.* Tabien. in eodem verbo *immunitas. num. 15. verſ. & ſimiliter idem eſt dicendum.* Armilla in verbo *enunitas. num. 19.* S. Anton. in *ſumma par. 3. tit. 12. cap. 3. in ſine principii.* Abb. in *cap. ſinal. num. 3. de cenſibus.* ubi tellatur hæc eſſe communem Doctõrum conſolutionem. Decian. in *tracta. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 19.* Ubi in ſubſtantia hanc eandem ſequitur diſtinctionem. Dicitur auctoritate Epifcopi præſumi Oratorium à principio erectum, quando haberet altare lapideum, ſtabile & non portatile. Idem ſi altare eſſet conſecratum, idem ſi oratorio eſſet conſtituta dos, vel ſi haberet campanam publicam. Anaſtaſ. Germon. de *ſacrorum immunitate. lib. 3. cap. 16. num. 29. & 30.* Cardinal. Tuſch. *practicar. conſul. in verbo Eccleſia. conſul. 9. num. 15. & in verbo immunitas. conſul. 50. num. 14.* Joan. Azor. *Inſtit. moral. par. 2. cap. 8. queſt. 3.* Franciſc. Suarez. de *ſtat. Religionis. libr. 3. cap. 9. numero 10.* Mar. Ital. de *immunit. eccleſ. c. 4. §. 4. per tot.* Ubi bene declarat, quando Oratoria ſunt publica, & quando privata. Vide quæ dixi *ſupra in tit. de ſurt. qu. 72. numer. 50. & in ſtit. de carceribus. & carceratis. queſt. 28. numer. 74.*

AMPLIA IX. In confugiente ad eccleſie 268 atrium, ſeu Clauſtrum, Porticum, Ambitum, Dormitorium, intra ſepta, & in totam fabricam eccleſie. iſ enim tutus eſt, & extrahi non potelt, non aliter ac ſi ad eccleſiam confuſiſſet. text. eſt in l. pateant. C. de his qui ad Eccleſiam confugiunt. in illis verbis: *Quicquid fuerit interjacentes ſive in cadutis ſive in domibus, horulis, balneis, atque porticibus con-*
ſugas

fugas interioris templi vice tueantur. Facit text. in c. si quis in arto 17. qu. 4. Ubi ecclesia immunitatem videri dicitur propter homicidium, vel pugnam in atrio commissam. item & text. in c. frater. eadem causa & quest. in illis verbis, ab ecclesia sepra. Alius text. in c. si quis contumax ead. causa & questione. Ubi de atrio ecclesie, vel de porticibus, quolibet modo ecclesie adhaerentibus. & ibi gloss. in figuratone casus, & in verbo adhaerentibus. & ibi Archid. in princip. in verbo de porticibus. item & text. in c. id constituimus. eadem causa, & questione. in illis verbis, ab ecclesia atrius. & ibi Archid. ante num. 1. in verbo atrius. Alberic. in l. 2. n. 1. in princ. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. ubi de his qui confugiunt ad Porticum ecclesie, & ibi etiam Card. Zabarell. n. 4. vers. quarto quero. Abb. in c. ecclesia. num. 10. extra eod. tit. de immunit. ecclesiarum. ubi pariter dixit, quod Porticus ecclesie adhaerentes gaudent hac immunitate. Anch. in c. fin. num. 2. in fin. vers. idem si confugit ad Porticum. & n. 3. vers. quid ergo eod. titul. de immunitate ecclesiarum. & ibi etiam Joan. de Anan. num. 2. & seq. Rom. conf. 227. num. 1. ubi de Atrio & Claustro. Alex. conf. 145. num. 11. & 13. Ubi sequitur de Dormitorio Monasterii, de septis ecclesie, de Porticibus, de Horto, de Area, & de toto mansu. Decian. in tracta. crimin. libr. 6. cap. 24. numer. 31. versio. atrium vero ecclesie. & c. 25. n. 12. & 13. Ubi loquitur de fugiente intra septa ecclesie, & ibi declarat septa Ecclesie dici loca omnia, quae sepe aliqua, vel aliquo muro, aut tabulato sunt circumdata tanquam vallo quodam munita. ad text. in l. 1. §. sepra. ff. de Ritibus. & in Clementina 1. §. praesata quoque. de statu Monachorum. cum aliis ibi per eum relatis & num. 17. Ubi de atrio & Porticu. Mantua. conf. 211. num. 25. ubi de Porticu. Navarr. in manual. confessor. c. 26. num. 17. ubi de dormitorio, de Porticu, & de Claustro. idem Decian. conf. 80. n. 28. Ubi de dormitorio Fratrum. Bajard. ad Clar. quest. 30. num. 1. Ubi etiam de dormitorio. dixi hac de re iterum supra in tit. de carceribus, & carceratis. quest. 28. num. 14. Quibus addo etiam Card. Tusch. practicar. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 9. n. 3. & n. 7. & conclus. 20. per tot. & in verbo immunitas. conclus. 59. n. 1. Francisc. Suarez de statu religionis lib. 3. cap. 9. num. 7. & sub num. 9. Villagut. de extensione. legum. c. fin. nu. 36. Alexan. Ambrosin. de immunit. & libertat. eccles. cap. 10. numer. 6. Apud quos sepe omnes reperies idem dicentes de Monasterio Religiosorum, quod ecclesie immunitate gaudeant.

269 **AMPLIA X.** In confugiente ad domum, seu Palatium Episcopi. In enim inde invitus extrahi non potest, non aliter ac si ad ecclesiam confugisset. text. est in c. id constituimus. 17. qu. 4. Ubi ad litteram dicitur, ab ecclesia atrius vel Doma Episcopi reos abstrahere omnino non licet. & ibi gloss. & * communiter Doct. omnes. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. Innoc. in c. inter alia. colum. 1. vers. item idem dicunt quidam in Palatio Episcopi. extra de

immunit. ecclesiar. & ibi etiam Hostien. ante nu. 1. vers. & idem est secundum quosdam. Anton. de Butr. num. 9. & Cardin. Zabarell. numer. 4. Hostien. in c. Ecclesie. num. 2. eod. tit. de immunitat. ecclesiar. & ibi etiam Abb. numer. 9. vers. quarto quero. Joan. de Anan. in c. fin. num. 1. in fin. eod. tit. de immunit. ecclesiar. Card. Zabarell. in Clemen. 1. n. 4. in fin. vers. secundo quero, de penitentia & remissione. Armill. in summa. in verbo emanitas. num. 19. S. Antonia. in sum. par. 3. tit. 12. c. 3. §. 1. vers. item confugiens ad Palatium Episcopi. Rolleta in verbo emanitas. 11. 2. numer. 14. Anastas. Germon. de Sacrorum immunit. lib. 3. cap. 16. num. 45. & segg. Alios retuli supra in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. n. 38. Villagut. de extensione legum. cap. fin. num. 37. Ubi duplici medio hanc probat conclusionem. Genueu. in pract. Archiepiscopali. c. 22. n. 10. Ubi & ipse bene hanc probat ampliationem. Alexand. Ambrosin. de immunit. & libertat. eccles. c. 10. num. 7. in princ. Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 4. §. 9. num. 1.

AMPLIA rursus hanc X. Ampliationem 270 duobis modis, & Limita aliis duobus modis, ut per Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 4. §. 9. n. 4. ubi ampliat etiam Episcopum mortuo, vel absente & num. 13. ubi ampliat etiam in palatio Episcopi, quando per suam Diocesim quando in Visitatione. & num. 5. ubi limitat, quando sedes Episcopalis alio translata fuerit. & num. 8. ubi pariter limitat, quando Episcopo mortuo vel absente, palatium Episcopi fuisset alteri locatum.

LIMITA iterum hanc eandem amplia- 271 tionem procedere, dummodo palatium Episcopi non distet ab Ecclesia, & sic intra ecclesie fines designatos, nempe passus quadraginta, alias secus. secundum Innocen. in d. c. inter alia. col. 1. vers. sed alii. extra de immunitat. ecclesiarum. & ibi etiam Anton. de Butr. nu. 9. & Joan. de Anan. num. 10. Turrecr. in c. id constituimus. nu. 117. qu. 4. Decian. in tracta. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 14. ubi licet contrariam opinionem * communem fateatur ex Remig. in loco per eum relato, hanc tamen veterem credidit esse sententiam, & Forensi praxi observatam testatur post Clar. quem allegat, relati per Card. Tusch. pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 10. n. 7. Alexand. Ambrosin. de immunitat. & libertat. eccles. cap. 10. num. 7. Decianus in tracta. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 14. quem retuli supra in tit. de carceribus, & carceratis. quest. 28. num. 38. ad finem.

Contrarium, & verius, quod episcopi palatium gaudeat eadem immunitate qua gaudet ecclesia, etiam quod non sit intra confines, & quadraginta passus, sed ab ecclesia distet, quia si aliter diceremus, palatium Episcopi nullum haberet privilegium, cum & domus clericorum quoque intra praedictos fines sunt hoc privilegium gaudent, ultra per me relatis in d. c. 25. nu. 38. voluit gl. in c. id constituimus. in verbo vel domo. 17. qu. 4. & ibi Archid. n. 3. ubi post alio-

E c 4 rum

rum relatas opiniones in hac sententia residere videtur, five in palatio Episcopi adfit Capella, five non. Bellam. n. 5. in fine vers. in prima glo. & n. 6. Hostien. in d. c. inter alia, ante nu. 1. vers. Alii vero intelligunt, extra de immunitate, ecclesiar. & ibi etiam Joan. Andr. num. 2. vers. ad ecclesiam. & Card. Zabarell. num. 4. Abb. in cap. ecclesie. num. 9. cod. tit. de immunit. ecclesiarum. Anchar. in clement. 2. nu. 4. in fine vers. item confugiens ad palatium Episcopi. de penitentia. & remissione. & ibi etiam Joan. de Imol. num. 8. in fin. vers. de palatio Episcopi. S. Antonin. in summa part. 3. tit. 12. §. 1. vers. item confugiens ad palatium Episcopi. Rosella in verbo cunitas. il secondo numero. 14. Navar. in manual. confessoriar. cap. 15. num. 18. ubi de * communi. Bajard. ad Clar. quasi. 30. num. 10. Anastaf. Germon. de sacrorum immunitate. libr. 3. cap. 16. numer. 45. & segg. ubi testatur de * communi Doctorum sententia, eam bene comprobat, & contrariis responder. & ponit etiam, quid si Episcopus habeat duo palatia. Card. Tusch. pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 9. num. 11. & conclus. 10. num. 8. ubi aliis relatis testatur de * communi. & in verbo Immunitas. conclus. 59. n. 24. ubi pariter de * communi. Joan. Azor. institut. moral. part. 1. lib. 9. cap. 8. quasi. 1. Roderic. Suarez. de statu Religio. libro 3. cap. 9. sub num. 9. Francic. Leon. in thesauro fori ecclesiastici. part. 1. cap. 13. rubric. de immunitate. eccles. lib. 1. cap. 4. §. 9. numer. 1. & segg. ubi responder Deciano per me relato supra in dicta quasi. 28. num. 38. in fin.

- 273 Quod si in palatio Episcopi adfit aliqua capella in qua Missa celebratur, & tunc illud gaudet immunitate, etiam quod non sit intra fines ecclesie, & ab ea distet, & in hoc omnes concordant, ut videre est apud Joan. Andr. in c. inter alia, num. 2. in fine. extra de immunitate. ecclesiar. & ibi etiam Anton. de Butt. num. 0. & Joan. de Anan. n. 10. Archidia. in c. id constitutum. num. 3. 17. quasi. 4. Bellamer. num. 6. & Turrecrem. num. 1. Decian. in tractat. crim. lib. 6. cap. 25. numer. 14. ad finem. Anastaf. Germon. de sacrorum immunit. libr. 3. cap. 16. sub num. 46. ubi propterea dixit pauca aut nulla admodum Episcopalia palatia inveniri posse, quae careant capella. Ioan. Azor. Institut. moral. par. 2. cap. 9. quasi. 5. Alexand. Ambrosin. de immunit. & libertat. eccles. cap. 10. n. 7.

- 274 AMPLIA XI. In confugientibus ad domus, seu palatia Cardinalium, qui propterea, quod inde invitati extrahi non possunt, voluit Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 2. nu. 15. in fine. ubi ita de consuetudine observari testatur, ex Claro, in loco per eum relato. Navarr. in manual. confes. c. 25. n. 18. in fin. Ubi quod domus Cardinalium, cum certo ubi, hac immunitate gaudent in Urbe. Borgin. Cavalcan. in tractat. de brachio Regio. par. 2. num. 31. Manfred. & Clar. in locis per me relatis supra quasi. 28. num. 48. & quidem extra urbem hanc immunitatem admittere videtur Cardinal.

Tusch. practiar. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 6. numer. 12. sequitur, & pluribus comprobat Mar. Ital. de immunit. ecclesiarum libro primo, cap. 4. §. 9. num. 22. & segg. Verum in Urbe hodie de consuetudine, & vigore Constitutionum Summorum Pontificum contrarium servari omnes sciunt, & testatur etiam Bajard. ad Clar. quasi. 30. numer. 33. & latius dixi supra dicta quasi. 28. num. 43.

AMPLIA XII. In confugiente ad Sacer- 275 dotem portantem Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum. is enim capi non potest, ac tutus est non minus quam si ad ecclesiam confugisset. Alberic. in rubr. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. num. 3. in fine vers. quid de eo, qui fugit ad corpus Christi. Hostien. in cap. ecclesia numero secundo, vers. multo fortius, de immunitate ecclesiar. Joan. de Imol. in clement. 1. numer. 10. de penitentia, & remissione, & ibi etiam Bonifac. de Vitalin. numer. 10. in fine, vers. & idem in fugiente ad Corpus Domini. Hostien. in summa de immunit. ecclesiar. numer. 12. vers. Quid si quis dum fugit ad ecclesiam. Angelic. in summa, in verbo Immunitas. num. 28. Silveltrin. in eodem verbo Immunitas il terzo. numer. 1. ad finem. Thabien. in eodem verbo Immunitas. num. 15. in fine. vers. & similiter confugiens ad Corpus Christi. S. Antonin. in summa, par. 3. titu. 12. cap. 3. §. 1. vers. Item si quis malefactor. Rosella in verbo cunitas. il secondo. numer. 11. addentes ad Oldrad. conf. 54. littera C. Decian. qui plures alios concordantes refert, & de communi testatur in tracta. crim. lib. 6. cap. 29. numer. 8. Proponit contrarium, & illi responder Mantua. consil. 211. num. 22. Navarr. in manual. confessor. cap. 25. num. 18. vers. & Presbyter. Et hanc conclusionem quae non solum * communis est sed etiam magis communis, amplexi sunt Archidia. Abb. Roman. Alber. Faber. Imol. Jaf. Soccin. Corfet. Cagn. Catellia. Cottar. Rellaur. Castald. Arnon. Anton. Gomez Covar. Petr. ad Placha, & Clar. in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quasi. 28. num. 11. ubi etiam retuli, & reprobat contrarium tenentes. Anastaf. Germon. de sacrorum immunit. lib. 3. cap. 26. num. 52. ubi testatur de * communi. Cardin. Tusch. pract. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 10. num. 33. Petr. Gregor. syntagm. juris. lib. 33. cap. 21. num. 14. Francic. Suarez. de statu Religio. lib. 3. cap. 9. num. 10. vers. tandem non omitam. Alexan. Ambrosin. de immunit. & libertat. eccles. c. 10. n. 1. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 4. §. 10. per totum.

Qui omnes praellegati Doctores unanimiter 276 fecus esse dicunt in eo, qui, ut puta condemnatus, & suspendendus, Corpus Christi recipit, non enim per hoc poenam evadit, nec immunitate ob illius Sanctissimi Sacramenti receptionem gaudet, quibus addo Hostien. ubi supra in summa de immunit. ecclesiarum. numer. 11. & 12. ubi reddit rationem, quare sic confugiens ad ecclesiam invitatus inde extrahi non potest, non autem quando Corpus Christi assumit, cum tamen contrarium videatur dicendum,

ex quo Christi Corpus dignus est ecclesia, rationem ibi videas.

- 277 AMPLIA XIII. In confugiente ad status Principis, qui inde sicut si ad ecclesiam confugiunt, quod retrahi non possit, suadetur argumento tex. in l. 1. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. & in l. 2. ff. de iis qui sunt sui, vel alieni juris, & in l. 1. §. 1. ff. de offic. Præfecti Urbis, & in §. sed & major. Inlit eod. tit. de iis qui sunt sui, vel alieni juris. & in l. capitalium §. ad status ff. de penis. voluisse videtur Hostien. in c. ecclesia. num. 2. extra de immunitate ecclesiarum, & ibi Joan. Andr. num. 4. in fine. Ancharan. sub num. 4. Joan. de Imol. in clemen. 1. numer. 8. in fine, vers. idem dicunt de status Præfecti Urbis, de penitentia. & remissione. Decian. qui plura ad hanc materiam confert in tracta. crimin. libr. 6. cap. 25. num. 5. Petr. Gregor. sicut agm. juris. lib. 33. cap. 21. num. 11. & numer. 12. ubi idem de confugientibus ad personam ipsius Principis, & numer. 16. ubi de confugientibus ad domos Regum. loquuntur autem Doctores præallegati non solum de confugientibus ad statum Principis, sed etiam ad statum Præfecti Urbis.

- 278 Contrarium, quod Principis status, confugientem ad illam metu criminis tutum non reddat, facit, quia tex. in d. l. 1. loquitur de violentia quæ fit à privato, & illicita, non autem de qua fit à ministris justitiæ volentibus capere delinquentem, & quod hodie hæc statuum Principis immunitas de consuetudine non servetur, dixi supra in tit. de carceribus & carceraria. quæstion. 28. numero 49. post Restaur. Clar. & Decian. in locis ibidem per me relatis. Card. Tusch. præfator. conclus. in verbo ecclesia. conclus. 9. num. 14.

- 279 AMPLIA XIV. In confugiente ad fores, & januam ipsius ecclesiæ, ita mihi probare videtur tex. in l. pateant. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. in illis verbis sed usque ad extremas fores Ecclesiæ. Bart. in l. presentis numer. 2. C. eod. ubi quod sians in ostio Ecclesiæ ibi capi non potest. Ang. de malef. in verbo quod fama publica. num. 59. vers. & sic ostium scalarum ecclesiæ. & in verbo in scalis sancti Petronii. numero tertio, vers. & sic captus in scalis vel ostio ipsius ecclesiæ. Barbat. consil. 33. num. 9. & 10. Ubi loquitur de eo, qui manibus tangit portam ecclesiæ eam clausam inveniens, dicitur illum esse tutum. Ine. in l. 1. in princip. numero 57. ad finem. ff. ad Syllaniam. ubi pariter loquitur de tenente portam, aut annulum portæ. Decian. in tract. crimin. libro sex. 20. cap. 25. numero 17. ubi generaliter de tangente manu tantum locum sacrum, vel fines ipsius ecclesiæ, etiam quod totum corpus esset extra locum sacrum & extra fines. Nam & tunc adhuc illum esse tutum affirmat, & ita testatur vidisse observari, & observare dum erat assessor. Navar. in Manual. confessorior. cap. 25. numero 17. ad finem. vers. & Janua. dixi hæc de re iterum supra in tit. de carceribus & carceraria.

tit. quæst. 28. numero 24. quibus Addo Francisc. Leon. in thesaur. fori ecclesiastici par. 1. cap. 13. rubr. de immunit. ecclesiar. numero undecimo in fine.

Et item in confugiente ad scalas ipsius ecclesiæ, quod invitus inde extrahi non possit, voluit Ang. de malef. in verbo quod fama publica. numero 59. vers. quarto quaro, ibi. Et sic ostium scalarum ecclesiæ, & in verbo in scalis sancti Petronii. numero tertio. Cardinal. Tusch. cum allegatis per eum præfator. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 10. numero quinto, & ita censuit Sacra Congregatio Illustrissimorum Cardinalium, Episcoporum ecclesiæ negotiis præpositorum, bo. me. Cardinale Gaetano referente.

LIMITA hanc XIV. ampliacionem. Quod tunc demum scalæ ecclesiæ gaudent eadem immunitate qua gaudet ecclesia, quando sunt ecclesiæ annexæ & de illius pertinentiis, vel quando eadem ecclesia est extra Civitatem & Castellam, quo casu intrat immunitas triginta & quadraginta passuum, prout dixi infra n. 284. secus si scalæ sunt alicujus ecclesiæ intra Civitatem, seu Castellam, quia tunc cum ipsa ecclesia non gaudeat immunitate triginta aut quadraginta passuum, ut dixi infra num. 290. hoc ideo nec etiam scalæ immunitatis privilegium habebunt, si credendum est Vulpello in cons. 130. num. 12.

AMPLIA XV. Ut immunitate ecclesiæ gaudeat non solum qui est intra ipsam ecclesiam, sed etiam qui est supra tectum ecclesiæ. Et ideo invitus inde extrahi non potest, secundum Francisc. Suarez. de statu Religion. lib. 3. cap. 9. numer. 8. vers. sed quid si qui supra tectum ecclesiæ. ubi hanc sententiam, quam probabilior affirmat, pluribus comprobat rationibus. Primo, quia ibi dicitur aliquis esse proprie ubi pedes habet, licet à tali corpore non circundet, exemplo Corporum Sanctorum in celo existentium, quia pedibus calcant cæli superficiem, licet à corpore cælesti non circudentur. Secundo, quia tegula tecti religiose sunt sicut ecclesiæ, per regulam quod quæ religiosis adherent, religiosa reputatur. Tertio, quia negari non potest, quod existens supra tectum ecclesiæ dicitur esse intra tectum ecclesiæ, & ideo evelli non potest, quod & idem voluit Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 4. §. 0. num. 24. & seg. ubi & aliam reddit rationem, quia scilicet domus nedum ex solo, sed etiam ex superficie constat, l. eum qui in principio. & ibi glof. ff. de usufructu.

ARGUMENTUM.

Confugiens non solum ad ecclesiam, sed etiam circumcirca per triginta, aut quadraginta passus, regulariter tutus est, quando hoc verum sit, & de materia

SUM.

SUMMARIUM.

- Ecclesia fines immunitate gaudent sicut Ecclesia, num. 233.*
Ecclesia fines immunitate gaudentes sunt intra triginta passus in ecclesia non cathedrali, in cathedrali autem quadraginta, num. 284.
Passus triginta, aut quadraginta, quibus ecclesia gaudet immunitate, incipiunt a foribus ecclesia, num. 285.
Passus quibus ecclesia immunitate gaudet sunt quinque pedum pro quolibet, & pes est spatium quinddecim digitorum, numero 286.
Ecclesia immunitas extenditur ultra triginta, aut quadraginta passus, quando ambitus & circuitus dicta ecclesia, sic se ultra extendit, n. 287. & seq. ubi e contra, quid si ecclesia circuitus, & ambitus non se tantum extendit.
Domus clericorum existentes intra triginta, aut quadraginta passus, ecclesia gaudent immunitate, secus aliorum domus, num. 289.
Passus triginta aut quadraginta, quibus immunitate gaudet ecclesia, non habent locum in ecclesia existente intra ambitum castellarum, num. 290.
Passus triginta vel quadraginta, quibus ecclesia immunitate gaudet non se extendunt per viam publicam, n. 291.
Passus triginta aut quadraginta, in circuitu ecclesia existentes, habent immunitatem, quando confugiens vadit ad requisita natura, & ad exonerandum corpus, alias secus, numer. 292. contra, num. 293.
Immunitas ecclesia intra triginta aut quadraginta passus, nunquid hodie de consuetudine servetur, n. 294.

CAPUT XVIII.

- 283 **R**EGULA sit, quod confugiens non solum ad ecclesiam, sed etiam ad fines ecclesie, illius immunitate gaudet, & inuitus extrahi non potest. text. est in l. presentis. §. ex his C. de his qui ad eccles. confugiunt. in illis verbis. ex his * ergo locis eorumque finibus, & ibi * communiter Doctores omnes. item & text. in cap. sicut antiquitus. 17. quest. 4. in illis verbis. Qui autem consinia earum constringere tentaverit. Angel. in summa in verbo. Immunitas, num. 10. Thabien. in eodem verbo Immunitas, num. 7. Armill. in verbo Emunitas, n. 6.
- 284 Confines autē ecclesie sunt intra triginta passus, si ecclesia non fuerit cathedralis, si vero fuerit major, & cathedralis, intra 40. passus. text. est in cap. sicut antiquitus. 17. quest. 4. in illis verbis: Statuimus ut major ecclesia per circuitum quadraginta passus habeat, capella vero, vel minores ecclesie 30. alius text. in c. diffiniuit. eadem causa, & questione. in illis verbis: In quibus triginta passus uniuscujusque ecclesie in toto circuitu reverentia defendatur. & ibi gloss. in verbo diffiniuit. & Archid. Bellamer. & Turrecrem. Alberic. in l. 2. num. 1. c. de his qui ad eccles. confug. & in l. presentis. num. 1. ante fin. C. eodem. Abb. in cap. ecclesia, num.

10. de immunitas, ecclesiar. Joan. Andr. in cap. fina, num. 1. in verbo carum. extra eodem. & ibi etiam Anton. de Butr. num. 3. in fine Goffred. in summa rubr. de immunitas, ecclesiar. numer. 8. Hostien. in summa de immunitas, ecclesiar. num. 8. Angelic. in summa in verbo immunitas, num. 21. vers. & nota quod nudum in ecclesia. Silvestrin. in eodem verbo immunitas. il terzo. num. 1. vers. & similiter spatium. Thabien. in eodem verbo immunitas. nu. 13. vers. & nota quod ecclesia. Armilla in verbo Emunitas. nu. 16. vers. nota quod ecclesia habet hoc privilegium. S. Antonin. in summa par. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. vers. item nota. Roiella in verbo Emunitas. il secondo num. 13. vers. hanc autem libertatem. Kom. conf. 227. num. 1. vers. tertio scitit. Alexan. conf. 145. nu. 12. lib. 7. Angel. de Malef. in verbo In scilicet sancti Petronii. nu. 3. Decian. in tract. crim. lib. 6. cap. 24. numer. 29. Navar. in Manual. conf. c. 25. num. 18. vers. spatium item, & hanc eandem conclusionem sequuti sunt, Bar. Henr. Boye. Jas. Monticel. Corrad. & Nicolaus Maron. in locis per me relatis supra in tit. de carcer. quest. 28. numer. 12. Quibus addo Anastas. Gemon. de sacror. immunit. lib. 3. cap. 16. num. 38. & seqq. ubi etiam declarat, quoniam dicatur ecclesia matrix, seu major. Cardinal. Tusch. pract. conclus. in verbo ecclesia, conclus. 9. num. 1. & conclus. 10. num. 4. & 5. & in verbo immunitas. conclus. 39. nu. 3. 23. & 27. Villagut. de extens. legum. cap. fin. num. 30. Alexand. Ambrosin. de immunit. & libertate ecclesia. cap. 10. num. 4.

AMPLIA I. hanc regulam, ut isti passus 285 triginta aut quadraginta, incipiunt a foribus ecclesie, secundum gloss. in l. pateant. litera H. in verbo spatii. C. de his qui ad eccles. confugiunt. ubi quod incipiunt a foribus ecclesie, quod & idem aperte videtur probare text. in cap. diffiniuit. 17. quest. 4. in illis verbis: Per omnia circuitum in triginta passus ab ecclesia januis progredi. & ibi Archidia. numero 1. in verbo januis, & ibi etiam Bellamer. numer. 3. ad finem. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 22. num. 29. Ubi propterea dicit, inter hos passus connumerari debere cœmeterium, quia non à cœmeterio, sed ab ecclesia isti passus mensurari debent. Alexand. Ambrosin. de immunit. & libertate eccles. cap. 10. num. 4. in fine, ubi quod isti passus incipiunt à muris ecclesie, & non à Candelabro existente in medio ecclesie, ut aliqui opinabatur.

AMPLIA II. Ut passus predicti triginta 286 aut quadraginta, sint quinque pedum pro quolibet, & pes sit spatium 15. digitorum. secundum gloss. in cap. sicut Antiquitus. in verbo passus. 17. quest. 4. & ibi etiam Turrecrem. numero 1. Angelic. in summa in verbo Immunitas, num. 21. in fine vers. & nota secundum Isidorum. Silvestrin. in eod. verbo immunitas. il 3. num. 1. vers. & similiter spatium. Thabien. in eodem verbo immunitas. num. 13. vers. Nota secundum Isidorum. Armilla in verbo Emunitas. numer. 16. in fine. S. Antonin. in summa. par. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. vers. item nota. Roiell. in verbo

- verbo *Emunitas*. il 2. num. 13. in fine. Alexand. consil. 145. numero 12. lib. 7. Decian. in tracta. crimin. lib. 6. c. 25. numer. 9. vers. Passus autem sunt quinque pedum. Mant. cons. 211. numero 6. Anafla. Germon. de sacrorum immunit. libro tertio, cap. 16. num. 41. & seqq. quem omnino bene declarantem videas. Cardinal. Tusch. pract. conclus. in verbo *ecclesia*. conclus. 9. num. 2. Villagut. de extensione legum. cap. fina. num. 31. Francisc. Leon. in *Thezauro fori ecclesiastici*. par. 1. cap. 13. rubr. de immunit. eccles. nu. 4. & n. 6. Alex. Ambrosin. de immunitate. & liber. eccles. c. 10. n. 4. vers. Passus vero. Mar. Ital. de immunit. eccles. c. 4. §. 6. n. 24.
- 287 **AMPLIA III.** Ut prædicti ecclesiæ confines, in quibus confugiens ad eos tutus est, extendantur ultra quadraginta passus, quando sic etiam ultra dictos passus se extendit ambitus, & circuitus ecclesiæ, licet enim in c. *sicut antiquitus*. & in c. *diffiniuit*. 17. q. 4. sit statuta immunitas ecclesiæ per passus triginta vel quadraginta respective, non tamen per hoc in dictis iuribus prohibetur ecclesiam posse habere plures passus. Turrecrem. in c. *sicut antiquitus*. numero 2. in verbo *quadraginta*. 17. quest. 4. Archidiacon. in cap. *diffiniuit* post numer. 1. in verbo *triginta passus*. & in verbo *ecclesia*. Ubi expresse dixit, immunitatem ecclesiæ se extendi plus quam ad 30. passus, quando eadem ecclesia habuerit plus de spatio, & tales passus sint in circuitu ecclesiæ, & ibi etiam Bellamer. nu. 3. in eodem verbo *triginta passus*. & in verbo *ecclesia*. & Turrecrem. ante n. 1. in verbo *triginta passus*. & nu. 3. in verbo in loco sancto. & in eodem verbo *Ecclesia*. Alex. consil. 145. n. 12. lib. 7. Decian. in tracta. crim. lib. 6. cap. 25. n. 9. post med. vers. *quinimo Alexander*. Navar. in manual. confessar. c. 25. nu. 17. in fine. Card. Tusch. pract. conclus. in verbo *Ecclesia*. sub numero 3. 4. & 6.
- 288 Sic & è contra, quandoque ecclesiæ immunitas non extenditur per triginta aut quadraginta passus, sed multo minori spatio, ut puta quando prope ecclesiam sunt edificata domus laicorum, quia tunc ad eas, ut etiam suo loco dixi, non extenditur circuitus ecclesiæ, etiam quod sint infra triginta vel quadraginta passus. ut per Card. Tusch. pract. conclusionum in verbo *Immunitas*. quest. 59. num. 22.
- 289 **AMPLIA IV.** In confugientibus ad domum Clericorum existentium intra triginta aut quadraginta passus ecclesiæ cui servantur. Tales enim domus Clericorum gaudere debent immunitate, licet non sic domus aliorum. secundum gloss. in c. *quisquis*. in verbo *vel domos*. 17. quest. 4. Ubi reddit rationem, quia scilicet in circuitu ecclesiæ alia domus quam Clericorum esse non debent. per tex. quem allegat in cap. nulla 12. q. 1. Alex. in cons. 145. n. 11. lib. 7. ubi loquitur de domibus Monasterii, vel ecclesiæ. Decian. in tracta. crim. lib. 6. c. 25. nu. 12. & n. 16. ubi tamen probat, quod non solum domus Clericorum, sed etiam laicorum, constructæ tamen intra quadraginta passus, gaudere debeant immunitate ecclesiastica, reprobato
- Ang. de Cavaf. contrarium tenente in loco per eum relato. Præsertim si illi laici interverint ipsi ecclesiæ, ut puta pulsando campanas, munitam ecclesiam tenendo, & similia. & num. 15. ubi pariter firmat, quod domus Canoniorum, vel Clericorum existentibus intra septa, atrium, vel porticum ecclesiæ, vel etiam intra dictos passus gaudeant hac immunitate, secus si sint extra septa, atrium, porticum, vel dictos passus quadraginta. Mantua. cons. 60. n. 13. & 12. Ubi etiam dixit, quod domus Clericorum junctæ ecclesiæ, vel intra triginta aut quadraginta passus constructæ, gaudent immunitate ecclesiasticarum. & cons. 211. per tot. Ubi etiam pluribus probat, domum ecclesiæ conjunctam aut existentem intra passus determinatos, immunitate gaudere. Navar. in manual. confessarior. c. 25. nu. 18. vers. *Domus etiam*, ubi quod domus ecclesiæ ad habitationem Clericorum destinata, & constructæ intra triginta aut quadraginta passus, gaudent immunitate, alias non Marius Antonin. practiar. resolut. cap. 18. nu. 4. vers. *quod confirmatur*. Ubi dixit, captum in domo Ecclesiæ tunc demum immunitate gaudere, si domus ipsa cohereat ecclesiæ, & sit ipsius ecclesiæ, alias secus, idem Decian. cons. 80. n. 28. lib. 3. Ubi quod domus Clericorum ecclesiæ adhærentes gaudent immunitate, & quod de hoc nemo unquam dubitavit. Cardin. Tusch. practiar. conclusion. in verbo *immunitas*. conclus. 59. n. 22. Ubi pariter distinguit inter domus laicorum, & domus ecclesiæ illi contiguas. & in verbo *ecclesia*. conclus. 10. nu. 7. ubi simpliciter dixit, quod domus ecclesiæ contiguæ per triginta passus gaudent hac immunitate. Francisc. Leon. in *Thezauro fori ecclesiastici*. par. 1. c. 13. n. 6. in fine. Ubi pariter quod domus laicorum infra triginta passus ecclesiæ existentibus non gaudent hac immunitate. Alex. Ambrosin. de immunitate & libertate eccles. c. 10. num. 8. Ubi quod ordines Canoniorum, vel Clericorum, dummodo sint intra fines & septa, gaudent immunitate, etiam si in illis starent laici. Marius Italia de immunitate ecclesiast. lib. 1. c. 4. §. 6. in discursu. ubi pariter declarat, domus intra hos passus triginta aut quadraginta prope ecclesiam existentibus, gaudere immunitate, si in illis habitent religiosi illius ecclesiæ, secus si alii.
- LIMITA I. Eandem regulam, ut ecclesiæ 290 immunitas non se extendat intra triginta vel quadraginta passus in ecclesiis que sunt intra ambitum Castellorum, & hoc propter angustiam loci. tex. est in c. *quisquis*. 17. qu. 4. dum ibi dicitur: Cappellæ que sunt intra ambitum murorum Castellorum non ponuntur in hac triginta passuum observatione. Gloss. in c. *sicut antiquitus*. in verbo *passus*. 17. quest. 4. & ibi etiam Turrecremat. nu. 2. Hostien. in summa de immunit. ecclesiar. n. 8. vers. *Cappella vero*. Angel. in summa in verbo *immunitas*. n. 21. vers. *Cappella tamen*. S. Antonin. in summa par. 3. tit. 12. c. 3. §. 1. vers. *illud tamen*. Rosella in verbo *emunitas*. il secundo. n. 13. vers. *Hoc vero privilegium*. Alex. cons. 145. n. 122. vers. *Et licet dictus circuitus*. & n. 13. vers. *si autem essent intra Castella vel Civitatis* lib.

libr. 7. Vulpel. conf. 230. nu. 10. Decian. in iracti. crim. lib. 6. c. 25. num. 9. Ubi ita visum observare testatur ex Igneo quem allegat *in l. 1. in princ. numer. 55. ad Syllaniam* & Covarr. *in loco per eum relato.* Boff. & Covar. *in locis per me relatis supra in tit. de Carceribus & Carceratis. quest. 28. sub n. 12.* Quibus addo Anastaf. German. *de immunit. eccles. lib. 3. c. 16. n. 40.* Ubi declarat declarationem ibi omnino videas. Villagur. *de extension. leg. c. fina. n. 32.* Card. Tufch. *practicar. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 9. n. 5. & 6.* Ubi pariter distinguit. distinctionem ibi videas. Alex. Ambrosin. *de immunitate ecclesiarum. c. 10. n. 4.*

291 **LIMITA II.** Ut illi triginta aut quadraginta passus, intra quos se extendebat ecclesie immunitas, licet secundum præallegatos Doctores videantur se extendere etiam per viam publicam in qua adfint aliorum Domus, & bona: verius tamen creditur, quod non extendantur nisi quatenus extat, & durat ambitus, & circuitus ipsius ecclesie, & in quo nulla alia domus præter eas quæ sunt Clericorum, seu Religiosorum illius Ecclesie, de cuius immunitate agitur, ædificata sit, ita enim videtur hanc materiam declarare Alberic. *in l. 2. nu. 1. vers. Ego credo. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. facit tex. in c. sicut antiquitus. 17. q. 4.* ponderando verbum *circuitum* in textu positum. quasi quod illi passus intelligi debeant non per viam publicam, sed intra ecclesie circuitum, & pro hac sententia faciunt scripta supra n. 287. Ubi allegati Doctores concludunt, istos triginta aut quadraginta passus extendi etiam plus ultra, quando sunt in circuitu, & ambitu Ecclesie, ergo attenditur ambitus, & circuitus potius quam mensura passuum, & consequenter passus prædicti non per viam publicam, sed per ambitum & circuitum mensurari debent, & non plus ultra, quam se extendat talis ecclesie ambitus & circuitus, & quod passus prædicti intelligantur, quando sunt in circuitu ecclesie, ultra præallegatos Doctores, voluerunt S. Antonin. *in summ. par. 3. tit. 12. c. 3. §. 1. vers. Item nota.* Oldrad. *conf. 55.* Ubi magistraliter loquitur, & pro hac declaratione, quæ apud me verissima est, vide omnino late discurrentem Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. cap. 4. §. 2. per tot & §. 5. n. 8. in fin. vers. Quapropter. & latius §. 6. per tot.*

292 **LIMITA III.** Ut illud de immunitate ecclesie de triginta aut quadraginta passibus in ejus circuitu procedat, & habeat locum, quando is qui ad eam confugit vadit ad requisita natura. ut puta ad exonerandum corpus, secus si alia de causa ad alias domus accederet, quia tunc potest capi etiam infra dictos passus, secundum Tabien. *in summa in verbo immunitas. n. 13. vers. limita istud spatium.* & est tex. in *c. diffinitiv. 17. quest. 4.* ubi facta conclusione, quod confugiens ad ecclesiam defendatur infra triginta passus, subdit postea per hæc verba: *Sic tamen ut hi qui ad eam confugiunt, in extraneis vel longe separatis ab ecclesia dominis nullo modo ascendunt, sed in hoc triginta passuum numero, absque domorum extraneorum receptaculo progrediendi aditum*

obtinebunt, qualiter ad requisita natura usum debiti exeant locus, & nullo tenentur eventu necessitudinis qui dominicus se defendendo commiserint claustris. Et sic in fallor, tex. ille non videtur concludere simpliciter, quod infra triginta aut quadraginta passus à janua ecclesie quis ad eam confugiens capi non possit, sed quod si jam confugit ad ecclesiam & ex ea progrediens pro suis necessariis servitiis, non excedat in circuitu ecclesie dictos passus, sit securus & defendatur. Et ex hac declaratione, si vera est, dici potest inductam consuetudinem, de qua dicam infra n. 294. quod istorum passuum immunitas hodie non servetur, ut scilicet delinquentes, & debitores capi non possint non solum in ecclesia, sed etiam extra ecclesiam per triginta aut quadraginta passus. cum neque jure Canonum hoc prohibuit censetur, præterquam in eo qui jam ad ecclesiam confugit, & pro suis necessariis servitiis ab ecclesia progreditur infra triginta aut quadraginta passus non extra circuitum ecclesie, sed in circuitu, & cum illa declaratione faciunt quæ dixi supra num. 291.

Verum de hac declaratione jure dubitari²⁹³ posse existimo. Nam quod extra ecclesiam, & ecclesie immunitatem quis possit exire ad exonerandum corpus, modo statim redcat, omnes Canonice communiter traderunt in *c. diffinitiv. 17. quest. 4.* teste Decian. *in iracti. criminal. lib. 6. cap. 27. num. 6. in fine.* Voluit Mantua. *in conf. 60. post num. 17.* Mar. Ital. *de immunit. ecclesie lib. 1. cap. 4. §. 7. num. 12. vers. Ratio autem, & cap. 6. §. 2. numer. 26.* Ubi tamen declarat, dummodo intra fines ecclesie non fuerit alius locus opportunus ad id perficiendum. Et quod non possit exire ad effectum prædictum nisi intra triginta, aut quadraginta passus, excepto Tabien. ubi supra allegato, Doctorem hoc dicentem non invenit. Et si Tabienæ declaratio esset vera, esset certe multum retringere immunitatem istorum triginta, aut quadraginta passuum, & sic in fallor contra mentem Doctorem.

LIMITA IV. Ut quicquid sit de jure, im, 294 munitas hæc triginta aut quadraginta passuum circa ecclesiam, de consuetudine non servetur, secundum Hostien. *in summa de immunit. eccles. num. 8. in fine.* Ubi dixit hodie hanc immunitatem in pluribus locis usurpata. Vulpell. *conf. 230. num. 4.* Navar. *in Manual confessor. cap. 25. num. 18. vers. Admoneamus tamen.* Alexand. Ambrosin. *de immunitat. & libertat. eccles. cap. 10. num. 4. & in fine principii.* Ubi & ipse hanc consuetudinem admittere videtur. Ignæus, Remig. Fab. à Monteleone Boff. Covarr. & Clarus *in locis per me relatis supra in tit. de Carceribus & Carceratis. quest. 28. num. 12.* Ubi licet ego confentem, hanc consuetudinem, ubi vere esset probata aliter quam ex dicto Doctorem sic asserentium, servandam esse; verius tamen est, ut dixi supra num. 291. hoc contingere non ex vi consuetudinis, sed de jure * communi, secundum * quod triginta aut quadraginta passus non extenduntur ultra circuitum ecclesie per viam publi-

publicam, sed tantum infra circuitum. Verum quod sumus in circuitu ecclesie, & tunc etiam de jure communi quousque se extendat circuitus confugiens tuti sunt pariter de jure communi. & non de consuetudine, etiam quod circuitus se extendat ultra quadraginta passus, ut pariter dixi supra num. 287. Et propterea quod non fit verum hanc ecclesie immunitatem, quo ad passus triginta, vel quadraginta, de consuetudine esse sublatam, & quatenus adesset quod servanda non sit, pluribus docet Cardinal. Tusch. *pract. conclus. in verbo immunitas. conclus. 59. num. 18. & seqq. usque ad num. 24.* Quod & idem magistraliter docet Mar. Italia de *immunit. eccles. libr. 1. cap. 4. §. 2.*

ARGUMENTUM.

Confugiens ad Ecclesiam nunquid possit indirecte, prece seu dolo ab ecclesia extrahi, & an valeat renunciatio per eum huic immunitati facta.

SUMMARIUM.

Confugiens ad ecclesiam, nec directe nec indirecte extrahi possunt, num. 295.

Confugiens ad ecclesiam alimenta denegari non possunt, & num. 295. & seq. in appendice. Ubi etiam à quibus hac alimenta prestari debeant.

Confugiens ad ecclesiam, nec in Vinculis, nec in compediibus detineri debet, n. 297. & seq. Ubi declaratur hoc non procedere in casibus exceptis in quibus Rector ecclesie debet custodire confugiensem, alias tenetur de sua culpa.

Obstaculo à Curia seculari non potest confugiens ad Ecclesiam, n. 299.

Confugiens ad Ecclesiam bona auferri non possunt, aut aliud quodcumque nocumentum inferri, n. 300.

Confugiens ad ecclesiam extrahi inde non potest dolo, & sub promissione impunitatis, n. 301.

Confugiens ad Ecclesiam nunquid possit sine violentia, & cum blanditiis extrahi, n. 302.

Renunciare an possit confugiens ad ecclesiam immunitati ecclesie, & sic nunquid de ejus consensu possit inde extrahi, n. 303. & 304.

Confugiens ad Ecclesiam si sponte egressus à Curia seculari capiat, corporali pena puniri non potest, quia sufficit ei semel ad ecclesiam confugisse. num. 305. Contra, num. 306.

CAPUT XIX.

295 **R**EGULA sit negativa, quod ad ecclesiam confugiens, nec directe, nec indirecte inde extrahi possunt, & sic nec per vim expulsi. De Immunit. Eccles.

sivam nec etiam per compulsivam, ut dixi supra num. 53. in *vers. amplia rursus*, & propterea illis nec alimenta, nec quietiendi commoditas negari potest. Hoc enim esset per indirectum ipsum cogere, vel ad discedendum de ecclesia, vel ad moriendum propter famem, aut somnum, tex. est. in *l. presenti. §. ex his ergo. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt.* in illis verbis nec in ipsis ecclesiis recurrendis ita quemquam detineri, atque constringi, ut ei aliquid victualium rerum, aut negetur, aut requirit. Et ibi gloss. in *verbo presenti.* Alberic. in *princ. in verbo expelli.* Fulgosi. ante num. 1. Hostien. in *c. inter alia. num. 1. vers.* Attamen circa hoc. extra de *immunit. ecclesiar.* Ubi propterea reprehendit Principes seculares, qui confugiensem ad ecclesiam esse velint detinent ad effectum ei denegandi vestem, victualia, & requiem. & ibi etiam Joan. Andr. num. 5. in *verbo Alias Abb. num. 13. ante finem. vers. Et ex bis.* Cardinal. Zabarell. numero tertio, vers. Et dicit Hostien. Ancharan. in *Clem. prima. num. 6. de penitentia & remissione.* & ibi etiam Joan. de Imol. numero 12. Card. Zabarell. num. 6. & num. 10. Et Bonifac. de Vitalin. num. 83. Hostien. in *summa de immunit. ecclesiar. num. 8. ad fin. vers.* & nota quod quamdiu est intra ecclesiam. Silvestr. in eod. verbo immunitas il 3. num. 4. vers. Porro quamdiu est in ecclesia. Tabien. in eod. verbo immunitas. num. 3. vers. eod. modo. Armilla in *verbo emunitas. num. 16. vers. Idem dic de eo. S. Antonin. in summa par. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. vers.* Porro talis quamdiu est in ecclesia. Decian. in *tracta. crimin. lib. 6. cap. 27. num. 6.* Ubi amplius contrarium consuetudinem non valere testatur ex Igneo quem allegat. in *l. 1. in princip. numero nono, ad Syllanian.* Ad do ad hanc eandem conclusionem Guido pap. Boff. Covar. & Ant. Gomez. in *locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. nu. 6.* Anastas. Germon. de *Sacrorum immunit. lib. 3. cap. 16. num. 94.* Azaved. in *consuet. Hispan. libr. 1. tit. 2. l. 3. num. 21. ad finem.* Ubi reprehendit iudices contrarium facientes. Alex. Ambrosin. de *immunitat. Eccles. cap. 11. num. 7.* Villagur. de *extensione legum. cap. fina. num. 4. in fin.* Francisc. Suarez. de *stat. Religion. libr. 3. cap. 12. numero 4.*

AMPLIA I. hanc Regulam, ut immo ad 296 ecclesiam confugiens, ab eadem ecclesia alimenta prestari debeant, si ipse confugiens aliunde non habeat unde se alat, ut puta de suo proprio, vel à consanguineis, aut amicis, tex. est. in *l. presenti. §. sane. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt.* in illis verbis: Et ipsi per incommodum ecclesie egentium & pauperum, alantur expensis. & ibi gloss. in *verbo pauperum.* Paul. de Caltr. num. 3. Abb. in *c. inter alia. num. 28. extra de immunit. ecclesiarum.* Item & gloss. in *c. dissimulavit in verbo defendatur. 17. questione 4. & ibi Archidiacon. in fine.* Bellamer. colum. *fin. vers. in gloss. 1. & Turrecrem. n. 4.* Ancharan. in *Clemen. . n. 6. vers. & providabit, de penitentia & remissione.* & ibi etiam Cardin. Zabarell. num. 6.

F f

Et

Et Bonifac. de Vitalin. *nu. 83. Angelic. in summa in verbo immunitas. num. 22. Silvestrin. in eod. verbo immunitas. num. 13. vers. Et ipse confugiens. Armilla in verbo emunitas. num. 17. S. Anton. in summa. par. 3. tit. 12. cap. 3. §. 1. vers. De expensis autem. Rosella in verbo emunitas. il. 1. numer. 13. Boer. decif. 303. num. 3. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 29. num. 3. Boss. in tit. de Captura. num. 24. Dixi aliquid supra in tit. de carceribus, & carceratis. quæst. 28. numer. 9. Villagut. de extensione legum. c. fin. num. 67. Joan. Azor. in summa par. 2. cap. 9. quæst. 13.*

297 **AMPLIA II.** Ut idem confugiens ad ecclesiam non debeat ligari, nec in vinculis aut compediibus poni. addentes ad Oldrad. *consil. 54. littera B. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 27. num. 6. Anastas. Germon. de sacrorum immunit. lib. 3. cap. 16. num. 92. cum allegatis per eos. Cardinal. Tusch. practic. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 11. num. 12. & num. 16. Villagut. de extensione legum. cap. fina. num. 4. in fine vers. & nota. Francisc. Suarez de statu Religionis. lib. 3. cap. 12. numer. 2. Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 51. Dixi iterum hac de re supra in tit. de carceribus, & carceratis. quæst. 28. num. 9.*

298 **LIMITA** hanc II. Ampliationem, nisi efsemus in casibus exceptis, in quibus Rector Ecclesie, & sacerdotes debet custodire, ne confugiens fugiat, & si fugit tenetur de culpa, secundum Alberic. in rubr. C. de his qui ad Ecclesiam confugiunt. post numer. 3. vers. Et dicitur, Ancharan. in cap. inter alia. num. 8. extra de immunit. eccles. Oldrad. *consil. 14. n. 2. in fine vers. Et quod dicitur. Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 26. numer. 9. vers. Sin autem Prælatu. Dixi aliquid supra in tit. de carceribus, & carceratis. quæst. 28. num. 10. Ubi propterea ex Claro in loco ibidem relato probavi, confugiens ad ecclesiam saltim debere teneri cum bona custodia, donec fuerit cognitum, an gaudere debeat immunitate Ecclesie. Anastas. Germon. de sacrorum immunit. lib. 3. d. cap. 16. eod. num. 93. vers. Et licet Guido pap. Azeved. in Constitut. Hispania. lib. 1. tit. 2. l. 5. num. 21. vers. Quibus de causis. Cardinal. Tusch. practic. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 11. numer. 33. & conclus. 10. num. 13. & 14. Quem declarantem videas. Mar. Ital. ubi supra d. c. 6. §. 2. num. 51. quem etiam bene declarantem videas.*

299 **AMPLIA III.** Ut ad ecclesiam confugiens à seculari Curia obfideri non possit secundum Hostien. in cap. inter alia. num. 2. vers. Attamen. extra de immunit. Ecclesiarum. & ibi etiam Abb. numer. 13. ante finem. vers. & ex his omnibus. Dixi supra in tit. de carceribus, & carceratis. quæst. 28. num. 9. Quod & idem voluerunt Doctores omnes allegati supra nu. 295. Anastas. Germon. de sacrorum immunitat. lib. 3. cap. 16. numer. 94. Alexan. Ambrosin. de immunit. eccles. cap. 11. numer. 7. Cardinal. Tusch. practic. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 10. num. 32. Villagut. de extensione legum. & final. num. 42. Suarez de stat. Religionis. lib. 3.

cap. 12. num. 4. Ubi hanc conclusionem, quod ecclesia non possit obfideri, declarat procedere, ut scilicet obfideri non possit, ne alimenta, & vestitus, & alia ad vitam necessaria confugiens deserantur, quia hoc esset manifesta coactio. que tanta esse posset, ut reus qui jam ad ecclesiam confugerat, vel se tradere, vel exire, vel mori cogereatur, secus si ecclesia obfideatur à iudice solum ad præcavendum ne reus libere fugiat, vel ut, si extra fines ecclesie exeat, capiatur. Hoc enim non erit contra immunitatem ecclesie, quia nulla vis fit existenti in loco sacro, sed solum observatur locus non facere, ut si voluntate sua qui ad ecclesiam confugerat exeat, iure capi possit. ut ibi Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 52. Ubi aliis relatis bene docet, hoc etiam statutum esse in constitutione Gregorii xiv. & num. 53. post Ambrosin. quem allegat d. cap. 11. in fine. pariter declarat eandem conclusionem, & magisraliter, non procedere, quando Curia secularis obfideret ecclesiam extra eius fines ad custodiendum, ne qui ad eam confugit inde aufereret, & commisit aliquid crimen exceptum. Hoc enim casu, dummodo delinquent aliquid nocibilitatis vel damni non inferatur, dum in loco sancto permanet, poterit secularis hanc obfideri & custodiendi adhibere cautionem, & tunc non faciet contra Constitutionem Gregorii, nec præter eam.

AMPLIA IV. Ut ad ecclesiam confugiens, nec aliud quodcumque nocumentum sibi inferri, ad hoc ut ab ecclesia egrediatur. tex. est in cap. diffinit. 17. quæst. 4. in illis verbis: Aut quodcumque nocibilitatis, vel damni, seu spoliis restituentibus in loco sancto inferre: & ibi etiam Archid. post num. 1. in verbo damni. & in verbo spoliis, & Turrecr. in summario. Ubi generaliter dixit, quod perlonis aut rebus fugientium ad ecclesiam nulla debet inferri injuria. Francisc. Suarez de statu Religionis. lib. 3. cap. 12. num. 3.

AMPLIA V. Ut ad ecclesiam confugiens, non inde extrahi non possit dolo; ut puta sub promissione impunitatis, & hic extrahitur debet ecclesie restitui, illique facta promissio servanda est. Cyn. in l. present. num. 5. C. de his qui ad ecclesiam confugiunt. ubi ponit questionem de eo, qui interfecit hominem, & fugit ad ecclesiam, & ex ea exivit assecuratus à iudice, qui ipsum non obstante assecuratione punxit ad mortem. Quarit ibi, an bene fecerit iudex, ponit unam opinionem Jacobi de Ravenna, quod bene fecerit, sed postea residet in contraria sententia que fuit Petri, & respondet ad §. neque. in autent. de mandatis Principum. qua in re vide Navar. in Manual. confessor. cap. 25. numer. 22. in fine. vers. neque autem gaudet. ubi dixit, quod qui subdolis verbis deceptus, sponte ab ecclesia egrediatur, illius immunitate non gaudeat, licet, qui ipsi impunitatem promisit, servare tenetur. Alciat. de presump. reg. 3. præsumpt. 33. numer. 5. in fine. vers. sed ad hoc responderetur. ubi loquens in promissione, quam facit iudex secularis iudici ecclesiastico de non puni-

puniendo corporaliter, & sic non in terminis
 questionis nostre, que loquitur de promissione,
 quam facit iudex secularis confugiendi ad
 ecclesiam, ut ex ea illum sponte exeuntem, ex-
 trahat, dixit iudicem secularem non teneri ser-
 vare promissionem. Fortunian. Garzias. in re-
 petit. l. conventionem. numero. 15. ff. de pact.
 ubi distinguendo dixit, quod iudex secularis, si
 malefactori, qui ad ecclesiam confugit, fidem
 impunitatis dedit, & sub hac fide ipsum ab ec-
 clesia extraxit, & tunc debet illi fidem ser-
 vare, quando sumus in casu in quo confugiens
 ecclesie immunitate gaudere debeat. secus si in
 casu ab immunitate excepto, quia tunc tenetur
 servare fidem, si sub conditione promississet
 eum scilicet restituere, quatenus non sit in ca-
 su excepto. Quare secus, si simpliciter, & si-
 ne expressa conditione promississet, & fidem de-
 didit de illa Ecclesia restituendo, quia tunc
 tenetur fidem servare, etiam quod essemus in ca-
 su excepto, & in quo confugiens Ecclesia im-
 munitate gaudere non deberet, ut ibi per eum,
 Bajard. & Clar. quest. 30. numer. 2. & num. 27.
 ubi refert dicta per Aleiat. & per Fortunat. in
 locis preallegatis, refert etiam dicta per Cyn.
 in d. l. presentin, sed non fideliter. Et quod in
 casu presentin non excepto iudex confugiendi
 ad ecclesiam teneatur servare fidem, quam ei
 dedit, ut se extrahi permitteret, voluerunt
 Covar. Perr. & Plach. Anton. Gomez. Flmin.
 Cartar. & Hieron. Cavell. in locis per ne re-
 latis supra, in titulo de reo confesso, & convic-
 to, quest. 81. numer. 182. quibus addo Joan.
 Azor. institut. moral. part. 2. lib. 9. cap. quest.
 11. & versicul. sequenti, ubi generaliter dixit,
 isto casu dicitur in hac parte vi acquiritur, Aze-
 ved. in Constitut. Hispan. lib. 1. tit. 25. 3. num.
 13. & seq. ubi relata opinione eorum, qui di-
 xerunt, finem impunitatis à iudice dnam con-
 fugienti ad ecclesiam, ut illum volentem ab ea
 extrahat, servandam omnino esse, si elictum,
 pro quo confugerat, non erat de exceptis, se-
 cus si erat exceptum; subdit postea quod si
 ipse iudex esset, indistincte fidem dnam serva-
 ret, proponit contraria, & illis respondet,
 Mat. Ital. de immunitate eccles. lib. 1. cap. 6.
 §. 2. num. 82. ubi, quod sibi imputet, cui nimis
 credulus fuit seculari Curie, blandis & subdo-
 lis verbis ipsum ab Ecclesia extrahere volentem,
 licet si eadem secularis Curia aliquid iromissi-
 lit, servare teneatur, etiam quod finis in ca-
 sibus exceptis, Mastrill. decis. 169. num. 12. lib.
 2. ubi simpliciter dixit, quod restitui debet Ec-
 clesie extractus à secularibus famelicibus, blandis
 verbis, vel impunitate promissa etiam cum
 juramento. & num. 13. & seq. ubi relatis &
 reprobat contrarium tenentibus, & præsertim
 vigore Bullæ Gregorij xiv. ampliat, etiam quod
 delictum sit exceptum.

302. LIMITA + regulam propositam sic, ut
 modo ampliatam, non procedere, quando
 confugiens ad ecclesiam ab ea sine violentia ex-
 trahitur, ut puta cum blanditiis quia tunc
 extractus illius immunitate non gaudet, A-
 ton. de Butr. in cap. inter alia, num. 5. in ver-
 bo Volentem, extra, de immunit. ecclesiarum,
 De Immunit. Eccles.

sumpto ab eodem verbo Volentem argumento à
 contrario sensu, Hostien. in c. final. num. 1. in
 fin. vers. quod si aliqui, eodem titulo, de immu-
 nitat. ecclesiar. ubi tamen licet est corrupta,
 in verbo volentem, cum voluerit dicere volen-
 tem, & ibi etiam Joan. Andr. num. 2. vers. Di-
 xit autem Goffred. Anton. de Butr. num. 4. ubi,
 ni fallor, etiam ejus licera corrupta vide-
 detur, Cardinal. Zabarell. colum. 2. vers. se-
 cundo quero, ubi non corrupte refert dicta per
 Goffred. & per Hostien. Abb. num. 10. Archi-
 diacon. in c. frater, num. 2. in verbo Reluctan-
 tem. 17. quest. 4. & ibi etiam Bellamer. ante
 num. 3. & Turrecr. num. 2. in eodem verbo Re-
 luctantem. idem Archidiacon. in c. cum, num. 1.
 eadem causa & quest. & ibi etiam Bellamer. in
 princip. Turrecr. in c. diffinivit, num. 1. vers.
 surgit. quest. 17. quest. 4. Cardinal. Zabarell.
 in clement. 1. num. 5. de penitentia & remissio-
 ne. & ibi Bonifac. de Vitalin. num. 81. Rolsela
 in summa, in verbo Emissas, et secundo,
 num. 4. ubi, quod si quis volentem de loco im-
 munitatis trahat, extractus ad mortem, vel a-
 liam poenam corporalem, condemnari potest,
 de quo particulariter dixi infra, num. 306. Decian.
 in tracta. crimin. lib. 6. cap. 26. num. 11.
 Navar. in manual. confessorior. cap. 25. num. 17.
 in fine versicul. neque qui sponte egrediarum
 Borgnin. Cavalcantin. in prima parte suarum
 decisionum, in repertorio, versicul. iudex ec-
 clesiasticus, num. 4. Francisc. Suarez de statu re-
 ligiosis, lib. 3. cap. 13. num. 2. Villagut. de ex-
 ception. leg. cap. final. numer. 4. Vide etiam,
 que dixi infra d. numer. 306.

Ubi enim sic ad ecclesiam confugiens consen-
 303
 tit se extrahi, videtur sponte immunitati Ec-
 clesie renuntiare, & ideo non nisi de seipso con-
 cedere debet. Facit. text. in l. pascant. §. pro-
 inde, C. de his, qui ad Ecclesiam confug. ar-
 guendo per illum text. à contrario sensu,
 in illis verbis: Quibus si perferga non ab-
 nuit, neque consentit: ergo secus si consentit,
 Archidiacon. in cap. frater, post num. 2. in ver-
 bo Reluctantem. 17. quest. 4. & ibi etiam Bello-
 mer. num. 3. & Turrecr. num. 2. in verbo
 Reluctantem. & idem Turrecr. in cap. diffi-
 nit. num. 1. vers. surgit questio, 17. quest. 4.
 facit etiam text. in cap. uxor, eadem causa &
 questio. & ibi gloss. final. in verbo Imputaret,
 in fine, versicul. item habes hic, Archidiacon. nu.
 3. in fin. versicul. sed dic secundum Hugonem,
 & ibi etiam Bellamer. num. 2. in fine principii.
 Joan. de Vilchis in tractat. de immunitate Ec-
 clesie, numer. 6.

Contrarium, & verius, quod + renuntiare
 304
 non possit immunitati ecclesie, ad quam con-
 fugit, eo quia tale privilegium concessum est lo-
 co, & non persone, voluit Mastrill. decis. 169.
 lib. 2. ubi relatis & reprobatis contrariis pluri-
 bus probat, nec tacite, nec expresse posse per
 confugiendum ad ecclesiam renuntiare illius im-
 munitati, & ante eum Decian. in tractat. cri-
 min. lib. 6. cap. 26. num. 12. ubi tamen fateatur,
 quod si confugiens ad ecclesiam veller exire,
 non obstante prohibitione sibi facta à Rectoribus
 ecclesie, poterit illis inivitis, & eo volente ex-
 trahi,

trahi. Et vide in hac questione multa dicentem Mar. Ital. de immunitate. *eccl. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 84. & seqq.* ubi declarare nititur, quomodo intelligatur hoc immunitatis privilegium esse concessum Ecclesie, & non personae ad eam confugiendi. Ex cuius dictis, & ex aliis supra allegatis, salvo semper meliori iudicio, crederem posse concludi, quod quaelibet verbalis renuntiatio, etiam per publicum Notarium, facta ab eo, qui ad Ecclesiam confugit, profus sic nulla & invalida, si ipse postea poenitens ab Ecclesia exire nolit, vel si Ecclesiae Rector repugnat; praesertim dum is, qui ad Ecclesiam confugit, in eadem retinetur, & ad Episcopum devoluta est cognitio, an agatur de calibus exceptis, nec ne, & an propterea debeat Curiae seculari relaxari; quod si sic ad Ecclesiam confugiens sponte & volens, Ecclesiae Rectore non repugnante, ab Ecclesia exire velit, & exiverit, & tunc si extra Ecclesiam captus fuerit, gaudere non debeat immunitate, & illius privilegio, quod in invitum non confertur, possitque propterea à seculari iudice puniri; & sic tunc crederem opinionem affirmativam, quod scilicet renuntiatio sic actu facta immunitati valeat, & consequenter, quod à seculari iudice puniri possit, verisimam esse. Et propterea si is, qui ad ecclesiam confugit, in eadem Ecclesia contentat se ligari & extrahi, tunc utique, quia privilegium immunitatis est locale, hoc ideo humilimosi consensus & voluntas non excusat extrahentes; sed si idem confugiens sponte Ecclesiam aggrediens contentat se capi, & sic renuntiet immunitati, qua, dum ad Ecclesiam confugerat, gaudebat, talis renuntiatio valet. Et ita credo esse veritatem.

305 **LIMITA II.** seu † potius declara propositam regulam, quod si is, qui ad Ecclesiam confugit, volens sponte egrediatur ex loco immunitatis, si à Curia seculari capiatur, adhuc poena corporis afflictiva puniri non potest, quia ei sufficit semel ad ecclesiam confugisse, Armilla in *summa*, in verbo *Emunitas*, num. 12. *versic.* etiam si egrediatur sponte, post Panormitanum, quem allegat, in *cap. inter alia, de immunitate ecclesiarum*, in Joan. de Visch. in *tract. de immunitate ecclesiarum*, num. 54. Decian. *conf. 80. num. 4. lib. 3.* Joan. Azzor. *instit. moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. quæst. 12.* ubi dixit, quod quamvis confugiens ad Ecclesiam ex Ecclesia egrediatur, eo tamen ipso, quo semel ad Ecclesiam confugerat, illius gaudet immunitate, ita ut de iure non possit eo illud delictum amplius corporaliter condemnari.

306 Contra, quod † imò possit corporaliter puniri volens, & sponte egrediatur ex loco immunitatis, voluit Rosella in *verbo Emunitas, il secundo, nu. 4.* & est de mente Doctorum allegatorum *supra*, num. 302. Decian. in *tract. crimin. lib. 6. cap. 26. num. 11.* ubi reprobat Joan. de Vischis contrarium tenentem in *loco praenlegato*. Franc. Suarez de *statu relig. lib. 3. cap. 12. num. 5. vers. Dixi autem*, ubi firmat, quod quam diu quis in Ecclesia perseverat, tutus est, sed si inde exeat, & capiatur, corporaliter damnari potest, reprobata Sylvestrina in *loco per*

eum relato contrarium sentiente. Respondetq; glossæ in *c. reum*, 17. q. 3. Et hanc sententiam veriore credo. Et ita alias contigisse, à viro fide digno audivi, quod, dum quidam, qui ad Ecclesiam confugerat, ab Episcopo extractus, ad effectum cognoscendi, an deberet gaudere immunitate Ecclesiae, iudexq; laicus civitatis illius non probaret carceres Episcopi, tanquam male tutos, fuit iste extractus civitatis Gubernatori consignatus; qui dum nomine Episcopi ipsum in propugnaculo retineret, donec articulus disputaretur, an immunitati locus esset, nec ne, inde post aliquos dies aufugit, & successively à Curia seculari captus, ultimo supplicio affectus est.

ARGUMENTUM.

De poenis, quas incurrit extrahentes, confugiens ad Ecclesiam propter delictum.

SUMMARIUM.

- Extrahentes confugiens ad Ecclesiam, puniuntur tanquam violatores immunitatis & libertatis Ecclesiae, n. 307.
Violatores ecclesiasticam immunitatem, qua poenuntiantur, num. 308.
Extrahentes ab Ecclesia confugiens ad illam, puniuntur poena ultimi supplicii, ut rei læsæ majestatis, n. 309.
Sacilegi poena puniuntur extrahentes eum, qui ad Ecclesiam confugit, n. 310.
Excommunicationis poena puniuntur extrahentes eum, qui ad Ecclesiam confugit, & nisi extractum restituant, absolvi non possunt, n. 311.
Excommunicati ipso jure non sunt extrahentes ab Ecclesia invitum, n. 312. Contra, n. 313.
Excommunicatio, quam incurrit extrahentes invitum ab Ecclesia, non est reservata Summo Pontifici, n. 314. Contrarium verius, n. 315. & seq.
Pecuniaria poena puniri possunt extrahentes invitum ab Ecclesia, n. 317. Licet alii contra, n. 31. & seq.
Arbitraria poena puniri possunt extrahentes invitum ab Ecclesia, n. 320.
Extrahentes invitum ab Ecclesia, tenentur ad damna & interesse passa per extractum, n. 321.
Poena extrahentium invitos ab Ecclesia locum habet, etiam non sequuto effectu, num. 322.
Declarat, ut sola cogitatio non producta ad aliquem extraneum actum, non sufficiat, num. 323.
Poena extrahentium invitos ab Ecclesia, incurrit non solum birruarii, executores, seu alia privatae persone, quæ confugiens per vim extrahunt de mandato iudicis secularis, seu alterius superioris magistratus, sed

etiam ipse iudex aut superior magistratus sic mandans, n. 324.

Auxilium prestantes extrahentibus confugientes ad Ecclesiam, an, & quomodo puniantur, n. 324. in fin.

Panas extrahentium irvitum ab Ecclesia, habet locum etiam contra extrahentes aliquem ad bonum finem, ut puta pro componenda pace, & evitandis scandalis, n. 325.

Ignorantia Constitutionis Gregorii XIV. de immunitate Ecclesiarum, allegari non potest, n. 326.

Seculares iudices & magistratus non solum prohibentur confugientes ad Ecclesiam capere, & extrahere, sed etiam eos perquirere in Ecclesia, n. 327.

Extrahentes ab Ecclesia irvitum, nunquid excusentur allegando causam injusam, & coloratam, n. 328.

Consuetudo an excuset à pena extrahentes irvitum ab Ecclesia, num. 328.

CAPUT XX.

307 **REGULA** sit, quod extrahentes ab Ecclesiis eos, qui ad eas confugiunt, timore iudicium, nec capiuntur, puniuntur tanquam violatores immunitatis & libertatis ecclesiasticae, sic enim expresse cavetur in Bulla Gregorii XIV. in illis verbis: *Quod si quis, & c. quovis praetextu quicquam prater aut contra hujus nostrae Constitutionis tenorem attentare presumpserit, declaramus cum ipso facto censuras & penas easdem incurere, qua contra libertatis, juris, & immunitatis ecclesiasticae violatores per sacros canones, Conciliorum, generalium & nostrorum praedecessorum Constitutiones sunt promulgatae.* Quae quidem Constitutionis verba, & alia jurā, hoc idem probantia, retulit Alexand. Ambrosin. de immunitat. & libertat. eccles. cap. 1. numer. 2. & cap. 15. in princip. Martial. in eodem tract. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. numer. 1. & sequentib.

308 Poena autem violentum ecclesiasticam immunitatem quo fit, cum Gregorii Constitutio, nec sacrosanctum Tridentinum Concilium cap. 20. sess. 25. de reformatione, non aperiat, vide Tabien. in summa, in verbo immunitas num. 21. S. Antonin. in summa, part. 3. tit. 12. c. 3. §. 3. in prin. Rosella in verbo Emunitas, il. 1. num. 8. vers. qua poena violentum immunitatem.

309 **AMPLIA I.** propositam regulam, ut extrahentes confugientes ad Ecclesiam, puniantur poena ultimi supplicii, & laesae majestatis crimine teneantur, text. est in l. 2. c. de his, qui ad Ecclesiam confugiunt, in fin. in illis verbis: *Sciatis se majestatis crimen esse retinendum.* & ibi Azo addit ei: *capite punietur.* Odofred. ante numer. 1. ubi reddit rationem, quod si laesae majestatis crimen committit is, qui majestatem terrestrem offendit, multo fortius, qui offendit caelestem. Item est text. in l. pateant. §. proinde, c. eodem, ubi dicitur, capitale poenam esse propositam iis, qui ad Ecclesiam confugientes invadere conabuntur. Alius text. in l.

De Immunit. Eccles.

praesenti, in fine princip. c. eodem, in illis verbis, *Capitali.* & ultimi supplicii animadvertensione praetendis. Hostien. in cap. inter alia, numer. 1. post med. vers. *Attamen, extra de immunitat. ecclesiar.* Archidiacon. in cap. miror. post num. 1. 17. quest. 4. & ibi etiam Turrecrem. in verbo *Offenditur*, Anchar. in Clement. 1. num. 7. de penitentia & remissione, & ibi etiam Joan. de Imol. numer. 12. Cardin. Zabarell. num. 7. & Bonific. de Vitalin. num. 84. Azo in summa, c. de his, qui ad eccles. confug. num. 3. Hostien. in summa, de immunitat. eccles. num. 8. in fin. & numer. 16. vers. *sed secundum legem.* Angelic. in summa, in verbo *Immunitas*, num. 21. Silvestrin. in eodem verbo *Immunitas*, il. 3. num. 4. vers. *quod si quis contraxerit*, & num. 12. Tabien. in eodem verbo *Immunitas*, num. 13. in princip. S. Antonin. in summa, part. 3. tit. 12. c. 3. §. 1. vers. *quod si quis contraxerit*, Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 28. il. 2. num. 2. & 3. Mantua. conf. 60. num. 6. Decian. conf. 80. num. 8. lib. 3. Et hanc conclusionem sequuti sunt etiam Odofred. Berber Gig. Monticell. Clar. & Menoch. in locis relatis per me supra in tit. de carceribus & carceratis, quest. 28. num. 2. & num. 5. ad med. quibus addo Anastas. Germon. de sacrorum immunitate, lib. 2. cap. 16. num. 6. Alexan. Ambrosin. de immunit. & libert. eccles. c. 1. num. 2. & cap. 15. n. 1. & nu. 6. Card. Tulch. pract. conclus. in verbo *Ecclesia*, conclus. 1. num. 2. & nu. 4. ubi propterea quod intrat poena confiscationis. Petr. Greg. synagm. juris, lib. 33. c. 21. n. 2. Lud. Peguer. in sua pract. crim. c. 26. n. 5. ver. *Item & lex secunda.* Francisc. Suarez de statu relig. lib. 3. cap. 13. n. 7. vers. *sed quaeret aliquis*, Joan. Azor. instit. moral. part. 2. lib. 9. c. 9. q. 11.

AMPLIA II. Ut extrahentes confugientes ad Ecclesiam, poena sacrilegii puniantur, Archid. in c. frater, numer. 3. in verbo *Foreorem*, 17. quest. 4. & ibi etiam Turrecrem. post numer. 3. Armill. in summa, in verbo *Emunitas*, num. 6. Mantua. conf. 11. numer. 7. in fin. Decian. consil. 50. num. 1. lib. 3. Foller. in pract. crimin. canon. quem allegavi supra in tit. de carceribus & carceratis, quest. 28. numero 2. ad fin. cap. 17. §. ut si est sacrilegium, num. 8. Petr. Gregor. synagm. juris, lib. 33. c. 21. nu. 2. Francisc. Suarez de statu Relig. lib. 3. cap. 13. num. 4. Card. Tulch. practicar. conclus. in verbo *Immunitas*, conclus. 59. numer. 14. Francisc. Leon. in thesaur. fori ecclesiastici par. 1. cap. 13. numer. 5. Alexand. Ambrosin. de immunitat. eccles. cap. 1. num. 2. & cap. 15. n. 1.

AMPLIA III. Ut extrahentes confugientes ad Ecclesiam, incurant excommunicationis poenam, à qua absolvi non possunt, nisi extractum restituant, text. est apertus in c. sicut antiquitus, in verbo *Excommunicatus*, 17. qu. 4. item & text. in c. frater, eadem causa & questione, in illis verbis: *Merito indignos esse sacra communione*, judicavit. Ubi propterea Pontifex confirmavit excommunicationem laetam contra duos cives Beneventanos, qui invitum ab Ecclesia extraxerant. Et ibi praesertim

Ff 3

Turre-

- Turrecrem. *num. 1. in summ.* alius text. *in c. miror, eadem causa & questione*, in illis verbis: *Communione tibi interdicto. & tibi Turrecrem. in summ.* item & text. *in c. diffinivit, 17. quæst. 4.* ubi relato Concilio Toletano contra extrahentes confugientes ad Ecclesiam, vel in ea residentes subdit: *Si quis autem hoc decretum tentaverit violare. ecclesiastica excommunicationi subjaceat.* Goffred. *in summa, rubr. de immunit. Eccles. num. 18.* Hostien. *in ead. summa, num. 14.* Angelic. *in summa, in verbo Immunitas, num. 21. vers. De jure canonico.* Silveltrin. *in eodem verbo Immunitas, al. 3. num. 12.* Tabien. *in eodem verbo Immunitas, num. 13.* Armilla *in verbo Emunitas, num. 16.* Decian. *in tracta. crimin. libro sexto cap. 28. il. 2. num. 1.* Mantua. *conf. 60. num. 6.* Ludovic. Peguer. *in pract. crim. c. 16. sub nu. 5. vers. Præterea text.* Franciscus Suarez *de statu Religionis. lib. 3. cap. 3. numer. 7. vers. sed quaerit aliquis, Alexand. Ambrosin. de immunit. eccles. c. 15. num. 4.*
- 312 LIMITA † hanc tertiam ampliationem, ut Ecclesiarum violatores, extrahendo invitum ab Ecclesia, non sint ipso jure excommunicati. Sic enim est de mente omnium Doctorum mox supra allegatorum, dum dicunt, extrahentem invitum ab Ecclesia debere excommunicari; ergo antea non est excommunicatus. Et in specie sic voluerunt Marian. Socin. *in c. noverit, nu. 5. vers. & ex prædictis inferitur, de sentent. excommuni. ubi refert & reprobatur contrarium tenentes, Turrecremat. in c. omnes, num. 1. & in c. sicut antiquitus, numer. 2. in fin. in verbo Excommunicatur, 17. quæst. 4.* Goffred. *in summa rubr. de immunit. eccles. num. 18.* Francisc. Suarez *de stat. Religion. lib. 3. cap. 3. num. 7. sub vers. sed quaerit aliquis.* Et sine dubio præmissa conclusio negari non potest, quin de jure communi communiter recepta sit.
- 313 Contrarium, quod † imò extrahens invitum ab Ecclesia, sit ipso jure excommunicatus, scripsit Borgnin. Cavalcan. *in 1. part. suarum decisionum, in repertorio, vers. Index ecclesiasticus, num. 8.* qui tamen alternative loquendo dixit, sic extrahentem, aut ipso jure esse excommunicatum, aut saltem excommunicandum. Sed vigore Constitutionis Gregorii XIV. quod imò excommunicationis poena, una cum aliis à sacris canonibus inflicta ipso facto incurrat, faciunt verba ejusdem constitutionis relata supra numer. 308. & per Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. c. 6. §. 2. nu. 29. & seqq. ubi vide, & hoc verius.*
- 314 LIMITA II eandem † tertiam ampliationem; quia excommunicatio, de qua agitur, non est de reservatis Pontifici, & ideo ejus absolutio dari potest etiam ab Ordinario, secundum Marc. Anton. Genuen. *in sua practice. Archiepisc. cap. 22. numer. 3. & seqq. ubi, quod ita in illa Curia apud eum judicatur, & servatum fuit; ea motus ratione, quia licet Constitutio Gregorii eos, qui contra aut præter illius formam aliquid attentare præsumperint, declaret ipso facto incurrisse omnes*

pœnas & censuras, quæ contra libertatis, juris, & immunitatis ecclesiasticæ violatores, per sacros canones Conciliorum generalium, aliorumque Pontificum constitutiones promulgatæ sunt. Et in *Bulla Cæne Domini, cap. 16.* Pontifici reservata sit absolutio excommunicationis latæ contra violentes libertatem ecclesiasticam, & propterea sic pariter videatur reservata absolutio excommunicationis in casu violationis immunitatis Ecclesiarum, quo ad extrahentes invitos fugientes ad illas, per regulam, quod relatum dicatur esse in referentia cum omnibus suis qualitatibus. Attamen (inquit ipse) cum reservatio absolutiois ab excommunicatione nunquam censetur facta, nisi expresse dicatur, *cap. nuper, de sentent. excommunication. ideo non intrat regula præmissa, quia relatum in referentia non includitur expresse, sed tacite, cap. penultim. de jurejurando, Gambar. de auctoritate Legati, in exordio, num. 35.* ultra quod, ut poitica subdit *Bulla in Cæna Domini, non excommunicatio generaliter omnes violentes libertatem ecclesiasticam; ergo ubi quis non condit statuta contra ecclesiasticam libertatem, non incurrit excommunicationem Bullæ Cæne Domini, prout in terminis voluit Bart. Ugolin. de censuris Pontifici reservatis, in commentario ad dictam Bullam Cæne Domini, §. 4. in §. limitat. allegat gloss. in c. cum pro causa, de sentent. excommunicat. & Marian. Socin. in c. noverit, num. 5. vers. & ex prædictis inferitur, de sentent. excommuni.*

Contrarium, & verius, quod † imò absolutio excommunicationis, de qua agitur, sit Papæ reservata, & quod propterea Ordinarius ab ea extrahentem invitum ab Ecclesia absolvere nequeat, probatur in extravaganti Pauli Secundi *de penitentia & remissione, c. 3. inter extravagantes communes, ubi inter casus Sedi Apostolicæ reservatos, & exceptos, ponit offensam ecclesiasticæ libertati factam.* Et magis in specie hoc idem declaravit Clemens VIII. dum confessarius quibuscunque prohibuit, ne absolvent in pluribus casibus Sedi Apostolicæ reservatis, & præsertim in casibus contentis in die Cæne Domini clara vel dubie, & violationis immunitatis Ecclesie in terminis Constitutionis Gregorii XIV. Quod quidem Clementis Decretum refert Steph. Quarant. *in summa Bullarum, in gloss. casus reservati, fol. mihi 167. & Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 31. & seq.* Et Clementis Decretum fuit innovatum, & approbatum à Sanctiss. D. N. Paulo V. quodque absolutio hujusmodi Sedi Apostolicæ sit reservata, firmatum fuit ab Illustrissimis S. Concilii Tridentini interpretibus de mensè Decembr. 1617.

Unde non bene loquitur M. A. Genuen. *in 316 loco præallegato, dum contrarium sententiam defendere ausus est; qui extravaganter Pauli II. & decreta Summorum Pontificum Clementis & Pauli V. aut non vidit, aut non consideravit; quin imò in libro ejusdem Genuenensis novissime impresso, hoc capitulum cum quàm pluribus aliis non legitur.*

AMPLI-

- 317 **AMPLIA IV.** Ut ꝑ extrahentes confugi-
entes ad Ecclesiam, possint ultra excommuni-
cationem pœna pecuniaria puniri, text. est *in*
cap. si quis in atrio, 17. q. 4. ubi amplius, quod
hæc pecuniaria pœna, quæ pro violata immu-
nitate Ecclesiæ solvitur, applicari debet ipsi
violata Ecclesiæ, & *ibi* præsertim Turrecremat.
in summario dicit, quod danda est Episcopo,
Hollien. *in summa*, de immunitate. eccles. num.
14. ubi etiam, quod hæc pœna quandoque est
30. librarum examinati argenti, & quandoque
noningentorum solidorum, *juribus ibi per eum*
allegatis. Et quod debet reddi illi perona, vel
loco, cui facta est injuria. Ad quæ vide etiam
idem dicentes, Angelic. *in summa*, *in verbo*
Immunitas, num. 21. *versic. de jure canonico*,
Sylveltrin. *in cod. verbo Immunitas*, il 3. nu-
mer. 12. Thabien. *in eodem verbo Immunitas*,
numer. 13. *versic. de jure canonico*. Decian.
in tractat. crimin. libr. 6. cap. 28. il 2.
numer. 4. Hanc eandem conclusionem sequuti
sunt Paul. de Castr. Joan. Berber. & Jodoc. per
me relati *supra in tit. de carceribus & carce-*
ratiis. questio. 28. numer. 5. Cardinal. Tusch.
pract. conclus. in verbo Ecclesia. conclus. 8.
num. 1. Alex. Ambrosin. *de immunitate & li-*
bertate. ecclesiastica. c. 15. n. 1. & 2.
- 318 **LIMITA** ꝑ hanc quartam ampliationem
secundum aliquos, ut hæc pecuniaria pœna
receffit ab aula, & in disuetudinem abiit,
Decian. *in tract. crimin. libro sexto, cap. 28. il 2.*
numero 4. post gloss. Angel. de Castr. & Clar.
in locis per eum relatis. Quos etiam refert &
sequitur Ludovic. Peguer. *in sua praxi crimini-*
numer. 2. cap. 16. numer. 5. vers. Verum ta-
men est.
- 319 Verum ꝑ cum omnes pœnæ à sacris cano-
nicis & conciliis contra violantes Ecclesiarum
immunitatem sint renovatae per Concilium Tri-
dentinum, & per Constitutionem Gregorii XIV.
parum curandum est, quod antea hæc pecunia-
ria pœna ab aula recesserit, ut admoni *supra*
in tit. de carceribus & carceratis. quest. 28. sub
numer. 5. & voluit Cardin. Tusch. *pract. con-*
clus. in verbo Ecclesia. conclus. 8. num. 11. ubi
in specie reprobatur gloss. *inc. cum multa. in gloss.*
3. 15. quest. ultim. volentem, pecuniarias pœnas
ab Ecclesia non exigi; inquit enim *ibi* Tusch.
hæc gloss. vera non est, tum quo ad tempora-
lem jurisdictionem, tum quo ad ecclesiasticam;
cum secundum Concilium Tridentinum *sess.*
25. c. 14. pecuniaria pœnæ ab Ecclesia impo-
nunt, p̄is locis applicentur, & voluit Felyn. *in*
c. irrefragabili, §. ceterum, n. 8. & seq. de of-
fic. ordin. & latius dixi in tract. de hæresi. quest.
103. num. 100. & seq. & in specie etiam hoc i-
dem dixit Alexand. Ambrosin. *de immunit. &*
libertate. eccles. cap. 17. num. 3. & num. 4. in fin.
Et hujus conclusionis asserti potest ratio; quia
scilicet etiam Episcopus habet situm, secundum
vetriorem & magis communem Doctorem
sententiam, de qua per Felyn. *in d. cap. irre-*
fragabili. Et firmavit Rota eorum Illustrissimo
Cardinali Lancelloto juniore in Tridentina da-
mnum daturum, Lunæ 9. Decembr. 1602.
Et *alibi* dixi.

AMPLIA V. Ut ꝑ extrahentes ab Eccle-
sia confugiens ad eam, possint arbitraria pœna
puniri, secundum gloss. *in c. si quis contu-*
max, *in verbo Comonos*, 17. q. 4. Hosten. *in*
summa de immunitate. eccles. num. 14. ubi pro-
pterea dixit, quod pœna pecuniaria, quæ ex-
trahenti victum ab Ecclesia imponitur, quan-
doque major, & quandoque minor invenitur
S. Antonin. *in summa. par. 3. tit. 12. c.*
2. §. 3. vers. Violatores quoque ecclesiasticæ
immunitatis, Jodoc. *in pract. crimin. 106. rubr.*
de violatione templorum, num. 4. Dixi aliquid
supra in tit. de carcerib. & carceratis. quest.
28. sub numer. 5. Joan. Guttier. *pract. quest.*
lib. 3. quest. 4. post numer. 13. Ludovic. Peguer.
in sua pract. crim. c. 26. num. 5. in fin. Alex.
Ambrosin. *de immunit. & libert. eccles. c. 15.*
n. 7.

AMPLIA VI. Ut ꝑ extrahentes confugien-
tes ad Ecclesiam, amplius ultra pœnam, quam
sic extrahendo incurrit, teneantur ad dama-
& interesse passæ per extractum, Jodoc. *in pract.*
crimin. rubr. de violatione templorum, c. 106.
num. 4. Dixi *supra in tit. de carceribus & car-*
ceratis. quest. 28. num. 5. Francisc. Suarez *de*
statu religionis, lib. 3. cap. 13. num. 7. in fin. &
num. 8. & seqq. usq. ad num. 13. ubi format
questionem, an iudex aliquem extrahens vio-
lenter ab Ecclesia, non solum contra Ecclesiam,
sed etiam contra ipsum hominem, cui vim in-
fert, delinquere dicatur, & consequenter, an illi
contra iustitiam commutativam injuriam inferat,
ita ut subinde teneatur ad restitutionem
damnum sequutorum. Arguit primò pro
parte negativa, & deinde partem affirmativam,
quam probabiliorem existimat, pluribus com-
probat; quam etiam tener, & amplectitur Alex.
Ambrosin. *de immunit. & libert. eccles. cap. 15.*
num. 7.

AMPLIA VII. Ut extrahentes confugien-
tes ad Ecclesiam, pœnas prædictas incurrant,
etiam effectu non sequuto, & sic non extracto
confugiens, cum isto casu sufficiat sola extra-
hendi attentatio, text. est *in l. 2. C. de his qui*
ad eccles. confug. in illis verbis: *Si quisquam*
contra hanc legem venire tentaverit. Et sic
aperte apparet, quod sola attentatio punitur, ut
ibidem adnotavit gloss. *in verbo Tentaverit*, &
Salyc. *num. 1. vers. & nota.* facit text. *in l. pate-*
ant, C. eodem, in illis verbis: *Si qui eos conen-*
tur invadere. Et sic etiam solus conatus puni-
tur. Item & text. *in l. præsent. C. eodem. in*
princip. in illis verbis: *Ausi fuerunt tentare.* Et
ibi præsertim Odofred. *num. 4.* Fulgos. *num. 2.*
& de jure canonico text. est *in c. diffinit. 17.*
questio. 4. in illis verbis: *Si quis autem hoc*
decretum tentaverit violare. Et sic pœna ex-
communicationis, de qua in illo textu, non solum
imponitur violanti Ecclesiæ immunitatem,
sed etiam tentanti illam violare, Decian. quem
etiam allegavi *supra in tit. de carceribus &*
carceratis. quest. 28. numer. 4. in tractat. cri-
iminal. lib. 6. cap. 27. numer. 5.

LIMITA ꝑ hanc septimam ampliationem, ꝑ
sola cogitatio ad tractatum seu alium extrin-
secum actum non perducta, non sufficit ad in-

currendum poenam, *l. presenti, in prin. C. de his qui ad eccles. confug.* in illis verbis: *Aut nuda saltem cogitatione atq. tractatu.* & sic in ea *l. Imperator* copulative requirit ad hujus poenae incursum, & cogitationem, & tractatum, & *ibi* adnotatur gloss. in verbo *Cogitatione*, *Azo. num. 2. & 3.* in verbo *Nuda cogitatione*, *Bellapert. col. 1. vers. sed opponitur*, *Alberic. num. 1.* in verbo *Tractatu*, & *Salycet. num. 1.* Ad idem text. in *c. sicut antiquitus, 17. quast. 4.* in illis verbis, *Confringere tentaveris.* Hanc eandem declarationem sequuti sunt *Jo. Andr. Henr. Boic. Gemin. Franch. Alex. Monticell. & Menoch. in locis per me relatis supra in tit. de carceribus & carceratis, g. 28. num. 4.* *Alexan. Ambrosin. de immunit. & libert. ecclesie, 15. num. 6.* *Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 6. §. 2. n. 54. & segg. plurib.* ubi etiam discutit, an ultra cogitationem sufficiat tractatus de extrahendo, absque eo, quod eventum fuerit ad alium extrahendi proximum actum.

AMPLIA VIII. Ut † excommunicationis, 324 & alias poenas praedictas incurrant non solum birruarii, exequutores, seu aliae privatae personae, quae ad Ecclesiam confugientem per vim extrahunt de mandato judicis secularis, seu alterius superioris magistratus, sed etiam ipse iudex, aut superior magistratus sic mandans, ut per *Mar. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali, c. 26. nu. 7.* ubi hujus conclusionis triplicem reddit rationem. Primum, quia licet Bulla Gregorii XIV. non facit mentionem de mandante confugientem extrahi, & de extractum non resistente, extendi tamen ad illud omnino debet, ne alias elusoria reddatur, prout facile contingeret, cum ut plurimum extractio fieri soleat ab hominibus simplicibus, & ignaris, & ideo si iudices hoc mandantes non punirentur non restituendo, absq. dubio eadem Bulla defraudaretur. Secunda est ratio, quia Bulla excommunicat & punit attentantes aliquid praeter vel contra ejus formam; sed iudex, qui mandavit extrahi, vel si non mandavit, extractum non restituit, contra Bullam facere, & attentare dicitur; ergo illius poenas incurrit. Dicitur enim quis committere in legem non solum, qui contra ejus verba facit, sed etiam, qui contra mentem legis. Praeterea & 3. loquitur Bulla de omnibus personis quavis dignitate praesulgentibus, & ideo intelligi debeat etiam de iudicibus & superioribus mandantibus, qui dignitate praesulgent. Nec dissentit *Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 38. & 39.* ubi etiam loquitur de eo, qui absque mandato ab alio extractum utputa à consanguineo offensi detinet; de quo etiam per eundem *Genuensem, d. cap. 26. num. 6. vers. & sic dicitur.* faciunt scripta per *Francisc. Suarez de statu relig. lib. 3. cap. 13. numer. 17.* ubi de iudice non extrahente ab Ecclesia, sed capiente extractum à persona privata, quae jam eum extraxerat.

Et de praestante auxilium extrahentibus confugientes ad Ecclesiam, vide, quae generaliter dixi in *titul. de consularibus & auxiliatoribus*, & in specie *Mar. Ital. de immunit. eccles.*

lib. 1. cap. 5. in initio, num. 16. in fin. vers. Omnis qui auxilium &c. & *latius eod. cap. 5. §. 16.*

AMPLIA IX. Ut † poenae extrahentium 325 invitum ab Ecclesia, habeant locum etiam contra extrahentes aliquid ad bonum finem, utputa ad finem componendi pacem, & evitandi scandala, cum Constitutio Gregorii XIV. extractionem prohibeat pro quavis causa; sic enim apud eum resolutum fuisse, testatur *Mar. Anton. Genuen. in sua practica Archiepiscopali, cap. 22. num. 9.* ubi propterea dixit, resolutum fuisse Ecclesiae Montis Dei quendam nobilem Neapolitanum, qui provocaverat ad singularem certamen alium nobilem, & donec veniret tempus statutum ad certamen, conulerat fe ad dictam Ecclesiam, ne impediretur à Curia seculari; quae propterea, ad finem componendi pacem, ipsum ab Ecclesia extraxerat; poterat enim, inquit *ibi* *Genuen.* alio modo scandalos obviare, vel apponendo custodes, vel adeundo Episcopum, qui provideret.

AMPLIA X. Ut † adversus incursum poena 326 rum à Constitutione Gregorii XIV. impositurum, allegari non possit ejusdem Constitutionis ignorantia; licet enim eadem constitutio in contraventione, & illius poenam incursum utatur verbo *presumpserit*, quod videtur arguere dolum, & sic excludere ignorantiam, prout sic argumentatur *Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 2. num. 88. & segg.* ubi etiam proponit contraria, & illis respondere conatur. Verius tamen credo, nullo pacto Constitutionis praedictae ignorantiam allegari posse, nedum praesumi, rationibus *ibi* per eundem *Italiam* in contrarium adductis. Quibus an sufficienter responderit, cum legito, & considera; & praestertim ad id, quod contra ejus sententiam dicitur, Constitutionem ligare etiam ignorantem, quando, prout in casu nostro, imponit poenam pro delicto aliis de jure prohibito, ad ea, quae dixi in *quast. 24. numer. 165.* & *latius in fragmentis criminalibus, in verbo Bannimenta, numer. 9. & segg.* dum ipse nictur respondere, hanc objectionem non obstat ex eo, quod, in Constitutione Gregorii ante verbum *Presumpserit*, adsunt alia illa verba; *Aut contra hujus Constitutionis tenorem, &c.* ex quibus verbis concludit, ejusdem Constitutionis poenas non incurri, nisi ab eo, qui illius scientiam habet; advertere etiam debebat aliam clausulam in fine Constitutionis positam, ubi dicitur: *Ut autem praesentes litera ad omnium notitiam facilibus deducantur, mandamus illas in vobis Sancti Joannis Lateranen. & Principis Apostolorum Basilicarum de Urbe, nec non Cancellaria Apostolica de more asseri, & publicari, & eorum etiam exemplis inibi affixis, & dimissis, ac post publicationem hujusmodi volumus, & decernimus, ut omnes & singulos, quos concernunt, & concernent in futurum, perinde ardeant, & afficiant, ac si eorum cuilibet personaliter intimata fuissent.* Quare si sic publicata Constitutio habetur, ac si unicuique personaliter intimata fuisset, ergo cessat ratio Italiae, quod non affici-

afficiat eos, qui scientiam non habent; ultra quod eo ipso, quod constitutio est publicata, non præsumitur illius ignorantia, secundum gloss. in cap. 8. in verbo *Ante prohibitionem, extra, de constitutionib. & ibi Innocent. numer. 1. in verbo ignorantem, Hostiens. numer. 6. Henric. Boic. numer. 5. vers. aut quævis, Bellamer. numer. 7. vers. aut nullam causam, Buttr. numer. 13. Zabarell. colum. 2. in fin. versic. quinto oppono, Abb. numer. 8. Felyn. numer. 8. Beron. numer. 83. versic. in constitutionibus vero Principis, & Mantua. numer. 51. & alibi dixi.*

- 327 **AMPLIA XI.** Ue † secularibus iudicibus & magistratibus non solum prohibitum sit confugiens ad Ecclesiam capere, & extrahere, sed etiam eos perquirere. Hoc enim perquirendi munus spectat ad æconomum Ecclesiæ, non autem ad laicalem jurisdictionem, prout est text. in l. presentis in fin. C. de his, qui ad Ecclesiam confug. dum ibi expresse statuitur per hæc verba: *Inter hæc autem, quæ sedulo ad religiosi æconomii sive defensoris Ecclesiæ sollicitudinem curam, respiciunt, erit etiam illud observandum, ut singulorum intra Ecclesias confugientium, personas, causasq. incessanter conquirant, deinde iudices, vel eos, ad quos cause & persone pertinent, instantius instruant, & agitati convenienti diligentius exequantur.* facit text. in cap. 2. de immunitat. eccles. in 6. ubi statuitur, quod nullus in Ecclesia seditioem excitet, conclamationem moveat, impetumve committat. Et paulò infra in illis verbis: *Sint postremo quæcumq. alia, quæ divinum possunt turbare officium, aut oculos Divinae Majestatis offendere, ab ipsius prorsus extraneæ.* Et iterum infra in illis aliis verbis: *Cessent in Ecclesiis fori ejuscumq. tumultus, omnis in eis secularium iudiciorum strepitus conquiscat, nulla inibi causa per laicos, criminalis maxime agitur, sint loca eadem a laicorum cognitionibus aliena.* Ex quibus quidem verbis, quin etiam sit prohibitum seculati Curie delinquentes in Ecclesia perquirere, dubitandum non est. Et in terminis sic voluit Franc. Marc. decis. 113. part. 1. ubi ampliat etiam in casibus, in quibus confugiens non gaudet immunitate Ecclesiarum. Et est verissima ampliatio, licet non passim à Doctoribus, quos viderim, tractata.
- 328 **LIMITA** † propositam regulam, quia extrahens ab Ecclesia, excusabitur, si ad sui excusationem habuerit aliquam causam etiam injustam, & coloratam, si credendum est, prout credi non debet, Decian. in tractat. crimin. lib. 6. cap. 28. il secundo, numer. 5. ubi refert ad casum, in quo scribentes contraria dicant; tunc enim causa non dicitur injusta, sed iusta; alioquin injusta causa non excusabit, cum simus in prohibitis à jure naturali, & divino; ad ea, quæ dixi supra in tit. de penis temperandis, quest. 90. numer. 58. & seqq. &c. Ideo Deciani opinio, quod causa iniusta excuset, rejicienda.

LIMITA II. eandem regulam, ut à penis & censuris, quas incurrunt extrahentes inivitum ab Ecclesia, excuset contraria consuetudo, quamvis, ut supra dixi, numer. 15. & seqq. nul-

la, & invalida, sed potius corruptela censenda sit, si credendum est Deciano, quem pariter allegavi supra in tit. de carceribus & carceratis, quest. 28. numer. 2. in fin. & in tract. crimin. lib. 6. cap. 27. numer. 5. & 6. & cap. 28. il secundo, numer. 6. ubi eam reddit rationem, quia cum immunitas Ecclesiarum, secundum eum induta sit de jure positivo, certum, & consuetudinem posse juri positivo derogare, cap. final. de consuetudine, cum aliis per eum relatis, refert eum, sed non sequitur A. ex. Ambrosin. in tract. de immunit. eccles. cap. 14. numer. 11. sub vers. non resistunt prædictis.

Contrarium, quod consuetudo non excuset à penis & censuris prædictis, extrahentes inuitos confugiens ad Ecclesiam in casibus non exceptis, multo verius esse, probat A. Alexan. I. Ambrosin. ubi supra cap. 15. numer. 8. ubi dixit, in omnium ore sit, quod consuetudo etiam iniusta excuset à pena temporalis, ex allegatis ibi per eum, non tamen excuset in his, quæ de sui natura mala & detestabilia sunt, cap. flagitii, 13. quest. 7. cap. abjiciuntur, 32 quest. 9. cum aliis ibi per eum relatis. Et hodie cum, ut dixi, Constitutio Gregorii XIV. tollat & improbet omnes contrarias consuetudines, res videtur esse extra difficultatem, ex illa communi juris conclusione, quod consuetudo à Principe vel à lege reprobata, non excuset à pena, ex allegatis per me supra in tit. de penis temperand. quest. 95. numer. 43. & in fragmentis, in verbo consuetudo, numer. 722.

ARGUMENTUM.

Confugiens ad Ecclesiam impunitus dimitti non debet, sed puniri, & qua pena.

SUMMARIUM.

- Confugiens ad Ecclesiam, licet inivitum extrahi non possit, non tamen ab ecclesiastico iudice impunitus dimitti debet, numer. 329.
- Confugiens ad Ecclesiam poterit ab ecclesiastico iudice puniri pena pecuniaria, n. 330.
- Confugiens ad Ecclesiam, ab ecclesiastico iudice condemnari potest ad damna & interesse passa per eum, in quem deliquit, n. 331. & seq. ubi etiam, an ultra damna & interesse possit in aliam penam condemnari.
- Confugiens ad Ecclesiam puniri potest ab ecclesiastico iudice pena exilii, n. 332.
- Confugiens ad Ecclesiam, condemnari potest ab ecclesiastico iudice in destructionem monasterii, ad peragendum penitentiam. Declara, ut numer. 334.
- Pena corporalis ab ecclesiastico iudice puniri non potest is, qui ad Ecclesiam confugit, n. 335.
- Pena carceris puniri non potest ab ecclesiastico iudice is, qui ad Ecclesiam confugit, n. 336.
- Contra, n. 337.

Con-

Confugiens ad Ecclesiam, qui impunitus dimitti non debet, puniendus est non à iudice seculari, sed ab ecclesiastico, aliqua poena non corporali, n. 339. Licet alii contra, n. 338. Confugiens ad Ecclesiam, si dimissus fuerit punitus aliqua poena non corporali à iudice ecclesiastico, non potest amplius accusari pro illo crimine, pro quo confugit, & punitus fuit, num. 340.

CAPUT XXI.

329 **R**EGULA sic, quod † licet confugiens ad Ecclesiam, inuitus ab ea extrahi non debeat à iudice seculari vel ecclesiastico, non tamen ab eodem ecclesiastico iudice profusus impunitus dimittendus est. Nam quod imò puniri debeat, probat text. in c. inter alia, in illis verbis: *Qui ad Ecclesiam confugit, legitime puniendus sit de eo, quod inique fecit, extra, de immunitat. * eccles. & ibi communiter* * notant Doctores omnes, dicentes, quod male faciunt Prælati, qui confugiens ad Ecclesiam impunitus dimittunt, & etiam à poena pecuniaria salvare nituntur; & quod propterea sic faciendo contra iustitiam faciunt, & delinquant, ut videre est apud Hostien. ibi, num. 1. post med. col. 2. in prin. versicul. Prælati vero, Joan. Andr. n. 5. in eod. vers. Prælati vero, Ancharan. num. 2. vers. & dicit Hostien. Abb. num. 13. ad finem, vers. & ex his omnibus, & Cardin. Zabarell. num. 3. ante finem, vers. & dicit Hostien. Goffred. in summa, rubric. de immunit. eccles. num. 8. in fin. Hostien. in eadem summa, num. 8. ante finem, vers. Super hoc autem, Sylvestrin. in summa, in verbo Immunitas. il terzo, num. 4. vers. Igitur sicut dicit Panormitanus, S. Antonin. in summa, par. 3. tit. 12. c. 3. §. 1. vers. Super eo autem, quod inique fecit, Rosella in verbo Emunitas, il secondo, num. 8.

330 **A**MPLIA I. Quia † si ad Ecclesiam confugiens, licet inde extrahi non possit, poterit tamen pecuniaria poena puniri, ad text. in c. reum, in fin. 17. quæst. 4. in illis verbis: *Tamen legitime componat, quod inique fecit;* ponderando verbum *Componere*, in textu positum, quod ad pecuniariam poenam referri videtur. & ibidem adnotavit gloss. in verbo Reum, & in verbo Vel ad mortem, in fin. Archidiacon. numer. 2. & 3. Bellamer. numer. 1. alius text. in c. si quis contumax. eadem causa, & questione, ubi imponitur poena noningentorum solidorum, & ibi Archidiacon. num. 5. ubi de poena triginta librarum, Bellamer. colum. 2. ante finem, & Turcrem. num. 1. in summa. gloss. in c. inter alia, in verbo Punendus, de immunitate Ecclesiarum, & ibi etiam Innocent. colum. 2. vers. Punendus pecuniariter. Hostien. num. 1. verbo Punendus, Anton. de Butr. num. 4. Abb. num. 8. Cardin. Zabarell. numer. 4. vers. Septimo quæro. alia gloss. in c. de raptoribus, in verbo Vel poenarum, 36. quæst. 1. Angelic. in summa, in verbo Immunitas, num. 16. vers. potest tamen pecuniariter damnari, Tabien. in eodem verbo Immunitas, num. 9. Armill. in

verbo Emunitas, num. 12. vers. Potest tamen pecuniariter puniri, Rosella in verbo Emunitas, il secondo, num. 8. versicul. Potest ergo damnari pecuniariter.

AMPLIA II. Ut † idem confugiens puniri possit ad damna & interesse passa per eum, in quem deliquit, imò non alia criminalis poena, nisi civilis, ad satisfactionem partis, pro damnis & interesse passis, secundum Archidiacon. in cap. reum, num. 1. in fin. & num. 3. 17. quæst. 4. per illum text. ponderando verbum *Componere*, in eodem textu positum, quod aliud non significat, quam pro danno dato, offensio, vel injuria recepta, pecuniariter satisfacere, ut ibi per eum, & ibi etiam Bellamer. num. 2. & sic non nisi ad damna & interesse confugientem ad Ecclesiam teneri, probare videtur text. in c. id constitutum, 17. quæst. 4. ubi ad literam dicitur: *Sed nec alteri consignare, nisi ad Evangelia, datis sacramentis, de morte, & debilitate, & omni poenarum genere sine securi. ita ut ei, cui reus fuerit criminis, de satisfactione conveniat.* Et sic omne poenarum genus ibi excluditur, præterquam conventio, & compositio cum parte damnum passa, & ibi adnotavit gloss. 1. in figurazione casus, in fine. in verbo Compono, Archidiacon. num. 1. ad med. in eodem verbo Componi, Bellamer. num. 4. ad finem, & Turcrem. numer. 1. ante finem, in eodem verbo Componi. Et hanc sententiam, quod non nisi civiliter cum illis ad Ecclesiam confugientibus agi possit, * communem fateri videtur Abb. in * cap. inter alia, numer. 8. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 3. in discursu, ubi voluit, quod confugiens ad Ecclesiam nec etiam poena exilii puniri possit, sed tantum ad damna & interesse.

Contrarium, quod † confugiens ad Ecclesiam, qui impunitus dimitti non debet, non solum puniri possit civiliter ad damna & interesse partis offensio, in quam deliquit, sed etiam criminaliter alia poena, dummodo non fuerit corporalis, defendere videtur Abb. in cap. inter alia, numer. 8. de immunitat. ecclesiar. per illum text. in quo dicitur, hos sic confugiens ad Ecclesiam esse legitime puniendos; ponderando verbum *Punire*, quod significat etiam criminaliter, ut ibi per eum, faciunt pro hac opinione Doctores allegati supra, num. 310. dum dicunt, confugientem ad Ecclesiam posse pecuniaria poena puniri; ergo etiam criminaliter. Sylvestrin. in summa, in verbo Immunitas, il terzo, numer. 4. ad finem, vers. Igitur sicut dicit Panormitanus, ubi refert & sequitur Abbatem in loco prælegato, Tabien. in eodem verbo Immunitas, num. 13. ante fin. vers. & dum est in Ecclesia, Rosella in verbo Emunitas, il secondo, num. 8. versicul. Contra eos tamen.

AMPLIA III. Quia † sic ad Ecclesiam confugiens, etsi inde extrahi non possit, puniri etiam poterit poena exilii, secundum Hostien. in c. inter alia, num. 1. in verbo Punendus, extra, de immunitat. eccles. Sed cum exilii poena

cot-

corporalis videatur. hoc ideo hunc sic ad Ecclesiam fugientem non posse poena exilii puniri, sed tantum pecuniaria, vel poenitentiali, voluit Francisc. Suarez de statu relig. lib. 3. cap. 12. nu. 5. & 6. & latius Mar. Ital. de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 3. sub numer. 1. & sequentib.

334. **AMPLIA IV.** Ut † idem confugiens poterit in monasterium detrudi ad peragendum poenitentiam, dummodo monasterii locus, seu carcer, in quem detruditur, non est ita arctus & durus, ut in eo homines paucis diebus possent vivere. Nam tunc per indirectum, non poenitentia, sed mortis poena indicta videtur, secundum Innocen. in c. inter alia, colum. 1. in verbo *Ad poenam corporalem*, Anton. de Burr. num. 11. Abb. num. 11. & 12. vers. *Sed circa duo*, ubi, quod hac poenitentia indici potest a iudice ecclesiastico, confugiendi ad Ecclesiam, dummodo inivitus non extrahatur ab ea, Card. Zabarell. num. 4. vers. *Quinto quero*, & Joan. de Anan. num. 11. Ancharan. in clem. 1. num. 8. de poenit. & remiss. & ibi etiam Joan. de Imol. num. 13. & leg. Cardinal. Zabarell. num. 9. Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 27. numer. 3.

335. **LIMITA I.** propositam regulam, ut † licet, qui ad Ecclesiam confugit, prorsus impunitus non evadat, evitat tamen poenam corporalem, nedum effusione sanguinis puniri non potest, tex. est in c. inter alia, extra, de immunitat. eccles. dum ibi dicitur: *Quod licet delinquens, qui ad Ecclesiam confugit, legitime puniendus sit, de eo, quod inique fecit, inde tamen damnari non debet ad mortem, vel ad poenam, sed Rectores Ecclesiarum sibi obtinere debent membra & vitam*. Et hoc erit privilegium confugiens ad Ecclesiam; & ibi gloss. in verbo *Puniendus*, Hostien. num. 1. in verbo *Ad poenam*, Joan. Andr. num. 3. in verbo *Poenam corporalem*, Ancharan. num. 2. Anton. de Burr. num. 5. in fin. & num. 6. Cardin. Zabarell. numer. 4. vers. *Quinto quero*, & Joan. de Anan. num. 3. alius text. in c. reus, 17. quest. 4. in illis verbis: *Neg. inde damnare ad poenam, vel ad mortem*. Et paulo infra in illis aliis verbis: *Sed Rectores Ecclesiarum pacem, & vitam, ac membra ejus obtinere student*, & ibi etiam Archidiacon. num. 2. in verbo *Nec membrum*, Bellamer. num. 1. in fin. vers. *Et ibi*, & Turcreem. in summa, & cit. etiam text. in cap. de rapto ib. 36. quest. 1. in illis verbis: *Et raptor mortis, vel poenarum impunitate concessa*, & ibi gloss. in verbo *Vel poenarum*, Goffred. in summa. rubr. de immunit. eccles. num. 17. vers. *In summa notandum est*, Angelic. in summa, in verbo *Immunitas*, nu. 16. vers. *Secundum ut non possit*, Tabien. in eodem verbo *Immunitas*, num. 9. & num. 13. versicul. *Debet Ecclesia Pastores, Armilla in verbo Eminentia*, num. 12. Rolles in verbo *Eminentia*, §. secundo, num. 8. Oldrad. conf. 54. num. 2. vers. *Ubi autem fuerit propter maleficium*. Dixi hac de re iterum supra in tit. de carceribus & carceratis, quest. 28. nu. 77. quibus addo Cardin. Tusch. pract. conclus. in

verbo *Ecclesia*, conclus. 10. num. 5. Franc. Leon. in thes. for. eccles. pari. 1. cap. 13. rubr. de immunitat. eccles. num. 13. vers. *Reos criminis ad Ecclesiam confugiens*, Villagut. de extensione legum, cap. final. num. 3. & num. 3. & segg. usq. ad num. 14. ubi ponderat plura jura, violenta, confugiens ad Ecclesiam non posse corporali poena puniri, & numer. 66. Francisc. Suarez de stat. relig. lib. 3. cap. 12. num. 5. & 6. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 1. §. 1. num. 1. & segg. in discursu, & latius cap. 6. §. 3. nu. 1. & omnib. segg. ubi etiam ponit, quomodo procedatur a iudice ecclesiastico, quando remittit hanc poenam corporalem.

LIMITA II. Quia † nec etiam poena carceris puniendus est, secundum Innocen. in cap. inter alia, col. 2. vers. *Sed nunquam extra, de immunit. eccl.* & ibi etiam Hostien. num. 1. in verbo *Puniendus*, vers. *Sed nunquid est in carcerem detrudendus*, Ancharan. qui tamen loquitur de carcere perpetuo, in clem. 1. n. 8. in fin. de poenit. & remiss. & ibi etiam Card. Zabarell. num. 9.

Contrarium, quod † imò confugiens ad Ecclesiam, qui pro delicto per eum commisso prorsus impunitus dimitti non debet, possit etiam ad perpetuum carcerem condemnari, & mancipari, voluit Bonifac. de Vitalin. in Clementin. 1. numer. 72. de poenitentia & remissione.

LIMITA III. Quia † si ad Ecclesiam confugiens, & qui ab ea extrahi non potest, licet impunitus dimitti non debeat, poenam tamen illi imponet iudex secularis, & non ecclesiasticus; quia, ut dixi supra num. 32. magis communis videtur sententia, quod extractio fugientis ad Ecclesiam prohibita sit nedum iudici seculari, sed etiam iudici ecclesiastico; & ideo si iudex ecclesiasticus non potest extrahere, ergo nec etiam potest punire poena pecuniaria; & sic hæc eadem poena non habebit locum, nisi quando in casibus exceptis secularis iudex confugiens recipit prælitio juramento de non puniendo corporaliter. Et, nisi fallor, probare videtur text. in c. id constitutum, 37. q. 4. ubi statuitur, reum ad Ecclesiam confugiens, alteri non consignari, nisi ab eo recepto juramento de non puniendo, nisi ad pecuniam parti debitam; & sic loquitur in iudice seculari, cui reus consignatur. Qua in re vide Abb. in cap. inter alia, num. 8. & 9. de immunitat. eccles. ubi formata conclusione, quod confugiens in Ecclesiam, etiam dum exiit in Ecclesia possit puniri, poena tamen non corporali, quærit, quomodo isto casu contra confugiens procedatur; & concludit, quod seculares iudices ad hanc poenam procedere poterunt, recepta ab eis promissione, & etiam majori cautione de servandis vita, & membris; & hoc si confugiens exire ex Ecclesia voluerit. Si verò nullo modo exire valuerit, timens tyrannidem iudicis secularis, & tunc nullo modo inivitus extrahi debet per iudicem, vel per alium, ut ibi per eum, qui huius dicti rationem asserit; sequitur Angelic. in summa, in verbo *Immunitas*, numer. 16. vers. *Ita tamen,*

- tamen, quod violenter non extrahatur, secundum * communem opinionem, Tabien, in eodem verbo Immunitas, num. 9. vers. Ita tamen, Armilla in verbo Emunitas, numer. 12. vers. Ita tamen, quod non violenter extrahatur, Rosella in verbo Emunitas, il secondo, num. 8. vers. Si vero nullo modo vult extrahi. Et sic videtur concludi, quod si confugiens volens extrahatur, secularis iudex puniet; si vero nolit extrahi, nullus puniet. Et videtur de mente Goffredi, in summa, in rubr. de immunit. eccles. num. 17. vers. In summa notandum est.
- 339 Contrarium, quod † imò non iudex secularis, sed ecclesiasticus sit ille, qui confugientem ad Ecclesiam pœna non corporali punire debeat, suadet ex traditis per Hostien. in cap. inter alia, num. 1. post med. colum. 2. in princip. vers. Prælati vero, extra, de immunit. eccles. ubi reprehendit Prælatos, qui confugientes ad Ecclesiam prorsus impunitos etiam pœna pecuniaria salvare nituntur; duos propterea in hoc delinquere, & contra iustitiam facere affirmat; & sic aperte præsupponit, punitionem confugientium ad Ecclesiam, quo ad pœnam pecuniariam, & non corporalem, spectare ad Prælatos, & Hostien. sic dicentem * communiter sunt sequenti in d. c. inter alia, omnes Canonistæ per me relati supra, n. 319. Item faciunt tradita per Dd. allegatos supra, n. 338. volentes, posse Episcopum & eius officiales detrudere in monasterium confugientem ad Ecclesiam, ad agendum pœnitentiam de delicto per eum commissio. Et sic punitio videtur spectare ad iudicem ecclesiasticum, dummodo non imponat pœnam sanguinis, mortis, aut corporalem. Nec valet argumentum: Iudex ecclesiasticus non potest extrahere confugientem ad Ecclesiam, ergo illum non potest punire; quia imò poterit punire etiam ipsum non extrahendo ab Ecclesia, utputa carcerare, vel in monasterium detrudere intra septa Ecclesiæ, vel etiam pecuniariter mulctare, ut bene consideravit Bonifac. de Vitalin. in Clem. 1. numer. 71. de pœnitent. & remiss. ubi licet subdat, posse etiam iudicem secularem condemnare confugientem ad Ecclesiam, non in pœnam mortis, vel mutilationis, sed in pœnam carceris perpetui, vel ad tempus, & ad ejus requisitionem posse eundem confugientem ad requisitionem iudicis secularis extrahi; declarat tamen, reum sic extractum ad monasterium reduci debere, ibidemq; per iudicem ecclesiasticum requisitum carcerari. Et sic in omni casu videtur velle, hanc punitionem citra mortem, & corporalem pœnam, spectare ad iudicem ecclesiasticum.
- 340 LIMITA IV. Quia † si is, qui ad Ecclesiam confugiet, ex privilegio immunitatis corporalem pœnam evasit, fuitque tantummodo pœna pecuniaria, aut alia non corporali mulctatus, non potest de cætero pro eodem delicto criminaliter accusari, seu inquiri, secundum Hostien. in cap. inter alia, num. 1. in verbo Ad pœnam, extra, de immunitat. ecclesiar. & Joan. Andr. num. 8. vers. in gloss. pecuniariter, Anchar. num. 2. Anton. de Butr. num. 15. Card.

Zabarell. num. 4. vers. septimo quarto, & Joan. de Anan. num. 3. gloss. in cap. licum, in verbo vel ad mortem, 17. q. 4. ubi bene hanc sententiam defendit, & ibi etiam Archidia. num. 3. in fin. & Bellamer. num. 1. in fin. vers. in prima gloss. & num. 2. vers. sed in corpore decretorum, Angelic. in verbo Immunitas, num. 16. vers. & adverte, Thabien. in eodem verbo Immunitas, numer. 9. in fin. & num. 13. vers. secundo ut amplius de illo delicto damnari non possit, Decian. in tract. crim. lib. 6. cap. 29. num. 6. in fin.

ARGUMENTUM.

Confugiens ad Ecclesiam in casibus exceptis, illius immunitate non gaudet. Ad quem, quomodo, & quando, spectet hæc cognitio; & de materia.

SUMMARIUM.

- Confugiens ad Ecclesiam in casibus exceptis, à constitutione Gregorii XIV. illius immunitate non gaudet, n. 341.
- Confugiens ad Ecclesiam olim in casibus exceptis, seculari iudici non consignabatur, nisi ab eo recepto juramento, & etiam cautione arbitrio iudicis ecclesiastici, de non puniendo ipsum corporaliter, num. 342.
- Judex secularis traditur sibi ab ecclesiastico iudice in casibus, exceptis, potest sibi traditum corporaliter punire, absq; eo, quod juramentum seu cautionem præstet de non puniendo corporaliter, n. 343.
- Judex ecclesiasticus non tenetur consignare iudici seculari in casibus non exceptis confugientem ad Ecclesiam, etiam quod idem secularis iudex offerat juramentum, seu cautionem de non puniendo corporaliter, n. 344. Contra, num. 345.
- Papa potest Ecclesie immunitatem extendere, & restringere, prout sibi visum fuerit, secundum casuum contingentiam diversitatem, personarum & facti qualitates, aliisq; iustis de causis arbitrio suo, nedum declarare, & interpretari, ita ut etiam in casibus non exceptis poterit mandare confugientes ad Ecclesiam quandoq; expelli. & quandoq; etiam extrahi, & Curie seculari tradi, num. 346. & seqq. Ubi ponitur tenor quarundam literarum, quibus Pontifex statuit delinquentes ad Ecclesiam confugientes expelli.
- Constitutioni Gregorii XV. super immunitate Ecclesiarum, derogatum non est per literas Clementis Octavi. & Pauli Quinti, quibus mandatur, facinorosos homines ad Ecclesiam confugientes non recipi, & expelli, n. 350. & seq.
- Constitutio Gregorii XIV. super immunitate Ecclesiarum, fuit in Christiana Republica peracta,

utilis, & necessaria, & non damnosa, prout aliqui opinati sunt, n. 352.

341 **Consignantes ad Ecclesiam in casibus exceptis à Constitutione Gregorii XIV. invitati extrahi non possunt, extra illos casus etiam enormes, seu enormiores, ex identitate vel majoritate rationis, n. 353. & 355. licet alii contra, n. 354.**

Secularis iudex non potest etiam in casibus exceptis extrahere invitum ab Ecclesia sine Episcopi licentia, n. 356. & seqq. licet alii contra, n. 357. & seqq.

Episcopo negligente, seu recusante in casibus exceptis consignare iudici seculari eum, qui ad Ecclesiam confugit, quid faciendum, n. 361.

Immunitate Ecclesia an ad eam confugiens gaudere debeat, nec ne, Episcopus cognoscit, & non iudex secularis, num. 362. & seqq. licet alii contra, n. 364.

Episcopus donec cognoscit, an is, qui ad Ecclesiam confugit, gaudere debeat illius immunitate, confugiens stare debet in Ecclesia tutus, & non transferri ad carceres seculares, n. 366. & seqq.

Appellari non potest à sententia Episcopi declarantis, confugiensem ad Ecclesiam gaudere debere vel non debere immunitate Ecclesie, n. 368.

Episcopus non debet stare processui iudicis secularis, an scilicet crimen commissum sit exceptum, vel non exceptum, num. 369.

Crimen commissum à confugiente ad Ecclesiam, quod sit exceptum, constare debet non per presumptiones & conjecturas, sed plene & concludenter, num. 370. Declara, ut num. 371. & seqq.

Episcopus in cognitione, an is qui ad Ecclesiam confugit, debeat vel non debeat illius immunitate gaudere, quas solemnitates servare teneatur, n. 373. & seqq.

CAPUT XXII.

341 **R**EGULA sit, quod † confugiens ad Ecclesiam in casibus exceptis à Constitutione Gregorii XIV. illius immunitate non gaudet, indeque invitatus extrahi potest. Casus autem in eadem Bulla excepti, sunt octo: *Publici scilicet latrones, viarum grassatores, depopulatores agrorum, homicidia, & mutilationes membrorum in Ecclesiam committentes, homicida proditorii, assidui, heretici, reig, lese Majestatis in personam Principis;* sic enim aperte & ad litteram legitur in eadem Constitutione, cujus verba clara sunt.

342 **A**MPLIA I. hanc regulam, ut † licet olim, qui ad Ecclesiam confugiebat, seculari iudici nunquam consignabatur in casibus exceptis, nisi ab eo recepto iuramento, & etiam cautione, si iudici ecclesiastico visum fuerit, de non puni-

De Immunit. Eccles.

endo ipsum corporaliter, prout est text. in *2. reum, 17. quæst. 4.* in illis verbis: *Neg, inde donare ad panam, vel ad mortem; & infra in illis aliis verbis: Sed Reiores Ecclesiarum patrem, & vitam. ac membra ejus obtinere studeant, & ibi præsertim Turretremat. num. 1. vers. in secunda, & in verbo Obtinere* Alius text. in *c. id constituimus, eadem causa & questione.* in illis verbis: *Sed nec aiteri consignare ad Evangelia, datus sacramentis, de morte, & debilitate, & omni panarum genere sunt securi.* Abb. post Innoc. in *c. inter alia, num. 9. de immunitate ecclesiarum & ibi etiam Card. Zabarell. num. 6. vers. undecimo quarto, Tabien. in summa in verbo immunitas num. 13. vers. Et poterunt. illum petenti concedere, Decian. cum allegatis per eum, in *1727. crimis, lib. 6. cap. 29. sub num. 6. & in consil. 80. num. lib. 3. Alexandr. Ambrosin. de immunit. & libertate Eccles. cap. 11. num. 5. vers. sed constituto, & num. 6. cum allegatis per eum.**

Hodie † tamen de consuetudine contrarium 343 servatur; quia quando sic ad Ecclesiam confugiens, & ab ea extractus, in casibus exceptis iudici seculari traditur, potest tunc idem iudex eum sibi traditum etiam corporaliter punire, nec tenetur servare promissionem de non puniendo eum corporaliter, si promissionem seu cautionem præstiterit. Et amplius iudex ecclesiasticus absque alia receptione promissionis, seu cautionis de non puniendo corporaliter, & absque irregularitatis periculo, à qua absolvitur in Constitutione Gregorii, consignare debet extractum, secundum Boer. qui ita de consuetudine & stylo Francia servari testatur, *deest, 109. num. 8.* Decian. qui alios refert in *tracta criminali, lib. 4. cap. 29. numer. 6.* ubi præsertim, quando de jure expresse cautum est, quod, qui ad Ecclesiam confugit, illius immunitate non gaudeat. Bajard. ad Clar. *quæst. 50. numer. 25. & 26.* cum allegatis per eum. Dixi supra in *tit. de carceribus, & carceratis quæst. 28. num. 77.* Alexan. Ambrosin. qui hæc omnia bene explicat in *tractat. de immunit. & libertate, eccles. cap. 11. num. 5. vers. ult. Sed constituto, & numer. 6.*

Hic cadit dubitatio, nunquid † in casibus non exceptis teneatur ecclesiasticus iudex 344 consignare iudici seculari confugiensem ad suam Ecclesiam, præstito per eundem secularem iudicem iuramento, seu cautione, ut supra, de non puniendo eum corporaliter? Dic, quod in casibus non exceptis iudex ecclesiasticus non potest consignare ullo pacto eum, qui ad Ecclesiam confugit, etiam præstito iuramento, & oblata cautione prædicta. Sic enim concludere videtur Abb. in *cap. inter alia, numer. 9. de immunitate Ecclesiarum.* dum dixit, tunc demum à iudice seculari posse confugiens ad Ecclesiam imponi penam non corporealem, quando ipse confugiens voluerit exire ex Ecclesia; si vero nullo modo velit de Ecclesia exire, timens forte iudicis secularis tyrannidem, & quod non observabit promissa, & tunc nullo modo potest ab Ecclesia extrahi, nec à seculari,

Gg

nes

nec ab ecclesiastico iudice. Et sic inferitur, confugiens in ad Ecclesiam in casibus non exceptis, non posse extrahi, ab eo etiam recepta promissione seu cautione a seculari iudice, de non puniendo confugiens corporaliter. Et hæc opinio hodie servatur ex Constitutione Gregoriana, qua expresse cavetur, quod in casibus exceptis tantum confugiens ad Ecclesiam extrahatur, & seculari iudici tradatur absque periculo irregularitatis; & sic non recepta promissione, seu cautione, de corporaliter non puniendo, ut dixi *supra*, numer. 243. In casibus autem non exceptis, indistincte prohibet quibusvis personis, quacunque dignitate & auctoritate præditis, sub penis & censuris in ea expressis, confugiens ad Ecclesiam extrahi. Et illa est veritas.

345 Contrarium, quod etiam in casibus non exceptis, iudex ecclesiasticus teneatur seculari iudici sic petenti & instanti, confugiens ad Ecclesiam consignare, recepta ab eo jurata promissione, vel cautione, de non puniendo delinquentem corporaliter, suaderi videtur ex text. *in c. diffinitis, in fine, 17. quest. 4.* ubi relato decreto Concilii Toletani, quo prohibetur, confugiens ad Ecclesiam, vel residentes in ea, inde abstrahi. (& sic loqui videtur in casibus non exceptis.) Subdit postea, quod si Ecclesiæ sacerdos seculari iudici petenti & instanti confugiens præstito iuramento de impunitate non nōsignaverit, & ab Ecclesia non abstraxerit, si delinquentis, qui ad Ecclesiam confugit, forte aufergit, tenetur idem sacerdos ad damnam. Et sic in hoc canone videtur probari, Ecclesiæ Rectorem teneri reddere ad eam confugiens, iudici illum petenti, præstito iuramento prædicto; ut *ibi* etiam adnotavit gloss. *in verbo Diffinitis, in vers. si vero dato sacramento*, Archidiacon. *num. 4. in verbo Sacerdoti*, & iterum *infra in vers. sed præcise*, & Turrecremat. *num. 4. in eod. verbo Sacerdoti*. & videtur de mente Goffredi *in rubr. de immunitat. eccles. num. 17. vers. in summa notandum est*, Hostien. *in eadem summa, num. 8. ante fin. vers. alias autem*, & magis clare Sylvestri. *in verbo Immunitas, il. terzo, num. 4. S. Antonio, in summa, part. 2. tit. 12. cap. 3. §. 1. vers. Qualiter autem debeat defendi*, Alex. *conf. 145. nu. 3. vers. etiam si delictum grave, lib. 7.* Villagut. de *extens. legum, cap. fin. num. 8. & segg. 119. ad num. 14.* ubi pluribus nicitur probare, quod quando iudex secularis promittit rem non punire corporaliter, & si opus fuerit, cautionem præstiterit, tunc iudex ecclesiasticus teneatur confugiens ad Ecclesiam illi consignare, non distinguendo inter casus exceptos, & non exceptos. Francisc. Suarez. de *statu relig. lib. 3. cap. 13. post num. 3.* ubi dixit, quod si iudex ecclesiasticus habet a iudice seculari securitatem prædictam, potest dare licentiam extrahendi. Nec ab ista opinione dissentire videtur Joan. Azor. *instit. moral. part. 2. lib. 9. cap. 9. quest. 10.* quæ omnia hodie non procedunt, stante Constitutione Gregoriana.

AMPLIA II, Quia et non solum in casibus 346

exceptis iudex ecclesiasticus teneatur consignare iudici seculari confugiens ad Ecclesiam, sed etiam in casibus non exceptis, sic Pontifex mandante, Pontifex enim potest Ecclesiæ immunitatem declarare, prout sibi visum fuerit, secundum casum contingentium diversitatem, personarum & facti qualitates, aliisque iustis de causis arbitrio suo; in tantum, quod etiam in casibus non exceptis a Bulla Gregorii, potest mandare ex causis prædictis confugiens ad Ecclesiam quandoque expelli, & quandoque extrahi, & Curie seculari tradi, secundum Joan. de Vitich. *in tract. de immunit. eccles. num. 14. vers. fallit primo*. ubi dixit, quod licet ecclesiasticus iudex non possit in casibus a lege non exceptis invitum ad ecclesiam confugiens extrahere, potest tamen hoc facere de mandato Pape, per text. quem allegat. *in c. uxor felicitis, secundum unum intellectum, 17. quest. 4.* & quia etiam Papa est supra jus, *6. proposuit, de concess. prebend. sig. de crim. lese majest. rubr. qualiter & a quibus crimen lese majestatis committatur, question. 10. numer. 4.* ubi propterea, quod solet Papa suis Legatis de latere, quos ad Principes mittit, dare facultatem concedendi licentiam extrahendi delinquentes confugiens ad Ecclesiam, ex causis eorum iudicio iustis & probabilibus. Refert hæc Decian. quem retuli *supra in tit. de carceribus & carceratis, quest. 28 in fine principii, in tract. crimin. lib. 6. cap. 27. numer. 4.* Navarr. *in manual. confessar. cap. 25. num. 22. in fin. vers. Neq. is, quem Papa educi jubet*, Cardin. Tusc. *pract. conclus. in verbo Ecclesia, conclus. 11. num. 9.* Alexand. Ambrosin. *de immunitat. & libertat. eccles. cap. 1. num. 6.* & de Pontificis potestate in hoc dubitare temerarium esset. Et propterea Clemens VIII. in illa Panormitana, de qua *supra* mentionem fecimus, in literis in forma Brevis expeditis Archiepiscopo Panormitano, non immerito dixit, quod licet homicida illi, de quibus consultus respondit, ecclesiastica immunitate gaudere & frui deberent, nihilominus attentis qualitatibus & circumstantiis patrati homicidii, aliisque rationibus & causis animum suum moventibus, eos Curie seculari tradendos indulit, ut bene advertit Marc. Anton. Genuen. *in pract. Archiepiscopali, cap. 94. in fin. vers. Brevis*. Et nota suprascriptam declarationem Clementis. Et hinc etiam Sixtum V. & Gregorium XIV. super hac materia ejusdem immunitatis statusse, & statuerè potuisse, notum est. Et huic conclusioni, quæ, ut vides, communiter recepta est, non contradicunt hi, quibus Gregoriana Constitutio non admodum placet.

Nec dicatur ex his inferri, Summum Pontificem ea, quæ divini juris sunt, immutare; eo quia immunitatem, quam Ecclesiæ, cæterisque sacris locis, divino jure competere supra diximus, ab ei. uti potest inefarabiliter ipsis inhaerentem removeat, sed tantummodo statuit, quinam hujusmodi immunitatis beneficio sese tueri possint, quibusve illud minime suffragetur, prout

prout Republica bono expedire cognoscit. Et propterea declaratio, non autem divini juris immutatio dicenda est, quam etiam in Sacramentorum usu, quæ à Christo Domino instituta fuisse, nemo Catholicorum dubitat, agnoscere possumus: quandoquidem Concilium Tridentinum. *sess. 25. cap. 1. de matrim.* irritat matrimonium clandestinum, nec tamen hæc de causa divinum jus aliqua ex parte immutasse censetur, quia irritatio hujusmodi vel facta est sola personarum contrahentium inhabilitatione, ut quàm plurimi Doctores sensere, quos refert Sanchez *de matrim. tom. 1. lib. 2. disputat. 4. numer. 3.* vel etiam annullatione ipsius contractus, quæ humanus est, ut idem Sanchez *ibidem. numer. 1. & 6.*

Item sacri canones, obligatos ad ratiocinia, *cap. 1. de oblig. ad ratiocinia. non ord.* atque infra legitimam aetatem constitutos, *toto titul. de atat. & qualis. illegitimos, cap. 1. de fil. presbytri. homicidas, toto titul. de homicidio, in Decret. & 6.* aliosque irregulares, ut etiam *toto titul. de corp. vitiat.* ad ordines promoveri vetant, nec ob jus divinum ulla ex parte læditur. Hoc idem videmus accidere in iurjurando, & in voto, cuius obligationem à divino naturalique jure ortam Summus Pontifex relaxat, variata materia, quæ ex bona interdum mala efficitur, majusque bonum impedit, ut optime docet S. Thom. 2. 2. *quest. 88. artic. 10. ad 2.* cuius sententiam fuit diserteque explicat Azor. 1. *part. instit. moral. lib. 6. c. 1. §. in hac controversia.*

347 **AMPLIA III.** & illative ex precedenti ampliatione, ut cum Papa possit ecclesiasticam immunitatem, canonesque & constitutiones Apollolicas de ea tractantes, non solum declarare, & interpretari, sed etiam ampliare, extendere, restringere, & limitare, ut in *precedenti ampliatione* dixi: hoc ideo beneficiat Sanctissimus ille Pontifex Clemens VIII. jubendo, prout refert Mar. Ital. *de immunitat. eccles. lib. 1. cap. 5. in initio, num. 16. & in §. 8. num. 1. seq.* per diversas mundi partes, ne facinorosi homines in Ecclesiis detinerentur, sed expellerentur, ut in quibusdam literis per eundem Italiam registratis in loco *praallegato*, quas & hic etiam referre placuit, ut *infra*.

348 Tenor enim prædictarum literarum scriptarum ab Illusterrimum Nuntium Neapolitanum ab Alexandro Cardinali Florentiæ, qui postea in Pontificatu Clementis successit, iussu ejusdem Clementis, talis est: *Non piace à Nostro Signore, che le Chiese, ne gli altri luoghi sacri servano d' Asilo, e di ricettacolo à tristi. onde me ha fatto comandare de scrivere à V. S. che faccia prohibitione, & intimare per parte di Sua Beatitudine a i Superiori de Monasteri de Regulari de tutti gli Ordini, co' l' mezzo de gli Ordinarii, o come meglio parerà à lei, che per l' avvenire non diano ricetto à sorte alcuna de CONDANNATI, BANDITI, LADRI, o altre genti di male affare; ne à falliti e debitori. sottopena della privatione d' officio se haverà notizia del ricetto, ancor*
De Immunit. Ecclis.

che non siano trovati questi tali ne i Monasterii, & sotto altre pene anco maggiori ad arbitrio della Santità sua. Et vuole in oltre che si stia avvertito per punire quelli ch' haveranno ardire di contravenire à quell' ordine. Potrà dunque V. S. andar pubblicando la prohibitione per li luoghi dove ne sarà à maggior bisogno, e di mano in mano per tutto che non se ne possa pretendere ignoranza. Il Signor l' assista con la sua santa grazia. Da Roma alli 11. d' Aprile 1602. Di V. S. come fratello affectionatissimo.

Il Cardinal di Firenze.

Tenor ¶ autem aliarum literarum de manda. 349
toto ejusdem Clementis VIII. scriptarum Vicario ejusdem Clementis VIII. scriptarum Vicario Archiepiscopi Bononiæ, à Cardinali Alexandrino, talis est: *Se bene la Santità di Nostro Signore vuole che l' immunità ecclesiastica sia conservata in tutti i luoghi, massime del suo Stato Ecclesiastico; Nondimeno ha molto per male, che li delinquenti, & i debitori fuggitivi siano mantenuti da Superiori & altre persone ecclesiastiche nelle Chiese, Monasterii, Conventi, case, e luoghi loro, in pregiudizio della giustizia, e contro la mente de Sacri Canoni, e della Chiesa santa. Et havendo perciò inteso Sua Beatitudine, che in colessa, & altre Città si trovano trattienuiti nelle Chiese, Monasterii, Case, & luoghi Ecclesiastici, persone FACINOROSE, e Debitori fuggitivi, senza rispetto alcuno della Corte, e con danno del publico: Mi ha ordinato che lo commetta, come fo per mezzo della presente à V. S. che debba alla ricevuta, fattosi chiamare à se tutti li Superiori del Clero secolare, e regolare, e commendare loro, che debbano dentro à quello breve termine che alla prudenza ch' à lei parerà di prescriverli, haver licentiate, e mandato fuori delle Chiese, Monasterii, Conventi, case, e luoghi loro, qualsivoglia persona ritiratavisi per paura, e sospetto della Corte, ordinando à ciascuno, che per l' avvenire debba guardarsi di non mantenere, o trattene- re simil genti in qual si voglia modo. perciò la Santità Sua è risoluta di non volerlo comportare, e di fare dimostrazione contra transgressori con ogni severità. Non manchi per tanto V. S. di eseguire la santa mente di Sua Beatitudine, prevalendosi per l' effetto di rimedi opportuni, e di quelle pene che saranno convenienti, all' esecuzione delle quali vuole che ella possi procedere contro chi contravverrà. E Dio Nostro Signore la preservi di Roma 7. di Maggio 1595. Di V. S. come Fratello.*

Il Cardinale Alessandrino.

Ex ¶ quibus quidem literis, sicut supra relatis, duo precipue notanda sunt: Primum, non esse verum, prout opinatus fuit Mar. Ital. in loco *praallegato*, quod per dictas literas sit generaliter derogatum Constitutioni Gregorii XIV. in casibus *ibidem* numeratis, nempe quo ad

G g 2

con-

condemnatos, bannitos, latrones, aliosque facinorosos homines, fallitos, & debitores, praefertim fugitivos, ita quod similes persona ad Ecclesiam confugientes, illius immunitate generaliter gaudere non debeant, sed etiam invitum extrahi, & Curiae seculari tradi; cum veritas sit, quod in dictis literis solum prohibeatur illarum personarum receptio, & manutentio à superioribus Ecclesiasticis, in praedictum iustitiae, & contra sacrorum canonum mentem; & propterea eosdem non ab Ecclesia extrahi, & Curiae seculari tradi. Summus ille Pontifex jubet, imò in hoc ecclesiasticam immunitatem ubique illatam & conservatam esse, expresse declaravit, sed tantum eos licentiarum, & expelli mandavit, prout sunt expressa eandem literarum verba, necdum mens, si bene ponderentur, & considerentur. Et sic prohibuit facinorosorum hominum assiduum habitationem in Ecclesiis in iustitiae praedictae, & ad scandalam vitanda, eos tamen non extrahi à Curia seculari, sed expelli tantummodo voluit. Et consequenter in hoc, nisi fallor, restrinxit immunitatem Ecclesiae, quae non solum confugientibus ad eam, sed etiam commorantibus in illa suffragabatur, *cap. diffinivit, 17. quasi. 4.* Et voluit Genuei in *practica Archiepiscopali, cap. 22. numer. 2. in fine*, ut scilicet suffragatorum confugientibus ad Ecclesiam, non autem illis, qui in Ecclesia se retrahunt & commorantur in praedictum iustitiae. Et pariter eosdem sic commorantes, & in Ecclesiam se retrahentes, voluit non extrahi, & Curiae seculari tradi, sed ab Ecclesia licentiarum, & expelli. Differunt enim inter se expellere ab Ecclesia confugientem ad eam, & eundem invitum extrahere, *l. praesenti, in princip. C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt.* in illis verbis, *Expelli, aut extrahi;* & propterea in eisdem locis admittitur expulso, & non extractio.

351 Et si aliter diceremus, sequeretur correctio ipsius Constitutionis Gregorii xiv. in totum, quod nullo pacto praesumendum est, *l. 3. C. de legibus*, ultra quod dictae literae sunt locales, & non per viam legis generalis emanatae, & scriptae. Et quod hoc sit verum, patet, cum & similes literae reperiantur etiam scriptae à Paulo V. ad eundem Neapolitanum, quibus praecipitur, fere id ipsum, quod ab Italia conscriptum est, respectu locorum regularium; quod utique est apertum signum, quod literae Clementis & locales sunt, & non per viam legis emanatae; si enim per viam legis generalis conscriptae fuissent, frustra idem Sanctissimus Pontifex Paulus V. per suas literas eidem Nuntio idem repetisset, restringens tantummodo ad loca per Regulares possessa. Nec facit, quod Italia in *dict. cap. 5. §. 8.* ad suum errorem tendendum dixerit, legem esse, quod Principi placuit, etiam per epistolam, vel etiam in certa & particulari causa, ex allegatis *ibi* per eum. Procedit enim haec conclusio, quando Principis placitum etiam in privata causa emanatum, à Principe emanaverit animo legis generalis condendae, non autem, quando placitum est loca-

le, & cum expressa declaratione, quod per illud legi antiquae non derogetur, prout in casu nostro in literis Vicario Bononien. scriptis, *ibi: Se bene la Santità di N. S. vuole che l'immunità ecclesiastica sia conservata illesa in tutti i luoghi, massime nel suo stato Ecclesiastico.* Et in aliis sequentibus verbis: *Nondimeno hã molto per male che li delinquenti, & debitori fugitivi siano mantenuti da superiori & altre persone ecclesiastiche.* Ex quibus verbis, ut iterum supra dixi, non perfugium, sed receptio interdicitur, pœnaque in literis Clementis inserta, non ad delinquentes, sed ad ecclesiasticos tantum, qui facinorosos hospicio rec persequere conseruerunt, ita ut Ecclesia ipsa furorum occultatrix, & delinquentium receptrix videretur, directa est.

Secundò, ex prædictis patet responsio 352 ad objectionem generalem, quam adversus Gregorianam Bullam faciebant aliqui, dum dicebant, per eam non modicum fieri iustitiae detrimentum, ex quo post illius promulgationem perdit & scelesti homines videntes se rutos in Ecclesiis, nec ex illis à seculari Curia extrahi posse, non verentur ibidem recepti, quasi in domo propria commorantes, enormia, ecribora, atrociora patrare delicta; quod utriusque non contingeret, si eadem Gregoriana Bulla non sic immunitati ecclesiasticae habenas relaxasset; indeque flagitiosorum crevisse numerum affirmant. Nam si, ut praefertur, Gregoriana Constitutio non tollit, quia Summus Pontifex certioratus de huiusmodi scandalis & inconvenientibus providere valeat, (prout & Clemens VIII. & Sanctissimus D. N. Paulus V. ut supra retuli, per suas literas diversis in locis providerunt, ut ab Ecclesiis, & monasteriis, alioque sacris locis, huiusmodi genus hominum repellatur,) non est quod quis jure conquiri debeat de Gregorio & ejus Constitutione, cum quisque ad Summum Pontificem liberum habeat aditum, & recursum, ab eoque mandatum de expellendo dictos facinorosos homines ubique locorum, cum opus fuerit, facile impetrari valeat.

LIMITA I. Propositam regulam, ut *ca. 353* sus excepti ab immunitate ecclesiastica, de quibus in Constitutione Gregoriana, extendi non possint ad similes casus enormes, ex identitate vel majoritate rationis. Primò, per regulam, quod exceptio aliquorum casuum firmat contrarium in non exceptis. Secundò, per dictionem taxativam, *Tantum*, in eadem Bulla appositam. Tertio, quia omnia antiqua jura, civilia & canonica, privilegia, & consuetudines, ad unicam tantum formam, de qua in eadem Bulla, reducuntur. Quarto, per clausulam, *Sublata &c.* & decretum irritans, ante finem dictae Constitutionis positam. Quintò, & generaliter, quia quando agitur de praedictae causae favorabilis, prout est immunitas Ecclesiarum, extensio faciendi non est, ex identitate rationis. Quibus, & aliis rationibus, latius hanc conclusionem firmavi in *meo consil. 76. numer. 9. & sequentibus. & numer. 16. per Falcon. lib. 1. Francisc. Suarez de statu religion. lib. 3. cap. 11. nu-*

11 numer. 5. ubi expresse damnat contrariam opinionem, etiam in terminis juris communis, & circumscripta Bulla, & numer. 17. *versicul.* Neque licet extendere exceptionem, Joan. Gutierrez. *practicar. question. lib. 3. cap. 4. numer. 12.* & numer. 17. ubi pariter testatur, Doctores tenere, quod non sit licitum extendere casus exceptos ad similes aut majores, Anastasius Germon. *de sacrorum immunitatibus lib. 3. cap. 13. numer. 56. versicul.* Ubi igitur duntaxat. ubi testatur, hanc esse communem Canonistarum sententiam. Nec dissentiunt Alexand. Ambrosin. *de immunitat. & libertat. ecclesiastic. cap. 1. numer. 13.* & sequenti. Francisc. Leon. *in Theaur. fori ecclesiastici, cap. 13. rubr. de immunitate ecclesiastica, post numer. 27.* faciunt pro hac eadem opinione Doctores allegati supra num. 55. ubi videtur eadem materia.

354 Contrarium, quod 7° in d. ex identitate rationis constitutio etiam pœnalis extendi possit ad alios similes casus, voluit Decian. *in tractat. criminal. lib. 6. cap. 28. numer. 20. versicul.* Et licet certè tantum casus sint excepti de jure canonico. Secundò facit, quia si bene considerentur verba Gregorij in proemio sue Constitutionis posita, ejus mens alia non fuit, nisi tollere indulta, & privilegia quæcunque, data contra immunitatem ecclesiasticam; & ideo non extendenda ad alia loca, quibus talia privilegia & indulta concessa non fuerunt, prout voluit Joan. Gutierrez. *practicar. question. civil. lib. 3. quest. 1. numer. 36. & 37.* Tertio facit, quia & imperatores corrigendo jura antiqua, multa alia graviora crimina exceperunt, ut *in authent. de mandatis Principum.* Quarto facit doctrina Petri, & Cyni, *in l. presentis, C. de his, qui ad ecclesiam confugiunt* volentium, Ecclesiarum immunitate non gaudere debere, nisi eos, qui stimulo naturali delinquant, secus si sine naturali stimulo. Quod & idem observavit Moyses in veteri Lege, cum civitates pro asylo ab eo electas, non omnibus delinquentibus, sed illis tantum, qui humana fragilitate, & facilitate, & impetu quodam deliquerunt, suffragari voluerit, ut legitur *in Exod. cap. 21. & Num. cap. 35.*

355 Sed 7° his non obstantibus, non recedas à formata limitatione, quæ, ut vides, & verior est, & etiam magis * communiter recepta; cui non obstat primò, quod ex identitate rationis pœnalis constitutio possit etiam extendi ad alios similes casus, ex allegatis per Decian. *in loco præallegato.* Hac enim conclusio non procedit, ubi agitur de præjudicio causæ favorabilis (prout est immunitas.) Alexand. *in l. si quò stante, numer. 5. versicul. secundo intellige, ff. solut. matrimon. Roman. in authent. similiter, C. ad leg. Falcid. Petr. Raven. in suo alphabet. aur. in verbo Extensio.* Non obstat secundò, quod causa, qua motus fuit Gregorius ad faciendum illam constitutionem, originem habuit à privilegiis & indultis concessis in præjudicium ecclesiasticæ immunitatis. Unde tot abusus postea indulti fuerunt, & non per hoc sequitur, quin sumpta illa occasione submovendi

De Immunit. Eccles.

privilegia & indulta prædicta, noluerit Pontifex dare futuris scandalis & absurdis normam generalem, & ubique locorum in materia immunitatis servandam. Et quod dixit Joan. Gutierrez. *practicar. question. civil. lib. 3. cap. 1. numer. 36.* Constitutionem Gregorij non esse extendendam ad urbes & loca, quibus privilegia & indulta prædicta concessa non fuerunt, jure non sublinetur, prout dixi supra, numer. 8. *versicul.* Nec etiam dicatur quæ ibidem per me scripta hic repetere superfluum est. Non obstat tertio, quod Imperatores exceperint alia graviora & atrociora crimina, de quibus *in authent. de mandatis Principum.* Nam ut supra dictum est, in num. 108. & etiam in num. 27. dispositio dictæ authentice correctæ est per jus canonicum, quod isto casu attendi debet, & non civile. Non obstat quarto doctrina Petri & Cyni *in l. presentis, C. de his, qui ad eccles. confugiunt* quia est reprobata à Doctorebus, ut per Alexand. *in consil. 145. num. 9. versicul.* Ad tertium, numer. 7. quem refert & sequitur Cardinal. Tusc. *practicar. conclusio in verbo Ecclesia, conclus. 11. numer. 37 & 38.* Et quod dicitur de Moyle, qui asyllum non concessit, nisi illis, qui naturali tantum impetu & instinctu deliquerunt, & non aliis, tollitur ex eo, quod lex Mosaicæ in judicialibus, & in his, quæ ex dictamine nature non procedunt, mutari potest, quando præsertim mutandi, & aliter disponendi aliqua publica utilitatis causa subest, secundum Bartol. cum quo alii Doctores communiter * sentiunt, *in l. omnes populi, 13. quest. versicul. tertio principaliter ff. de justitia & jure.* notant Doctores in c. final. extra de consuetud. & in c. quæ in Ecclesiis, extra, de constitutionibus, legemque Mosaicam à jure civili, nedum à jure canonico reprobari posse, non est novum in jure, etiam inter Judæos, ex allegatis per Marquar. *de Judæis. part. 2. cap. 4. num. 1. & 2.* & per Cardinal. Tusc. *practicar. conclusio. 369. num. 6. & num. 25. & seqq.*

LIMITA II. Quia etiam in casibus exceptis. & in quibus ad ecclesiam confugiens extrahi potest, non tamen secularis iudex extrahere poterit sine licentia Episcopi; de jure Civilli videtur hoc probari *in authent. si quis, C. ad leg. Jul. de adulter. in §. final.* ubi statuitur, quod si maritus invenerit in Ecclesia hominem sibi de adulterio suspectum cum uxore sua loquentem, debet utrumque defensori ecclesie, aut aliis clericis tradere, ut serventur, donec secularis iudex, qui de hoc cognoscere debet, requirat Episcopum, ut illos ipsi tradat, & ibi Salycet. numer. 6. *in sexto notabilis,* aperte dixit, & probavit, quod si quis adulterium commiserit etiam extra ecclesiam, si ad Ecclesiam confugerit, licet ab Ecclesia defendi non debeat, juxta dispositionem §. sed neque, *in authent. de mandatis Principum,* non tamen seculari iudici licebit manum in ipsum confugientem injicere, sed Episcopum requirere, ut confugientem sibi tradi faciat, & ad idem allegat text. *in d. §. sed neque, in versic. publicorum vero,* in illis verbis: *Auxiliabuntur au-*

tem tibi ad hoc etiam Deo amabiles Ecclesiarum defensores & economi. Et licet Alexand. in *consil. 145. numer. 10. in fin. dixerit*, se non putare, Salycetum in hoc bene loqui, ejus tamen opinio curanda non est, cum nihil respondeat iuribus prædictis. facit text. in *l. pascant, in fin. C. de his, qui ad eccles. confugiunt*. ubi licet Imperator extrahi posse statuerit confugientem in ecclesiam cum armis, si monitus arma non deposuerit, adhuc tamen fieri non posse voluit, *Episcopo inconsulto*. Et reddit bonam rationem, ne scilicet, si multis passim hoc liceat, confusio generetur. Et quidem hæc ratio admodum ponderanda à iudicibus secularibus, qui prætendunt, absque Episcopi licentia eos, qui ad Ecclesiam confugerunt, in casibus exceptis propria auctoritate extrahere. Quam enim magna inde inconuenientia & scandala, nedum confusiones, in DEI Optimi Maximi, & Christianæ fidei religionis contemptum quandoque; proueniant, satis omnibus notum est. Nec refert, quod Imperator eo loci requirat etiam unà cum Episcopo suam vel suorum iudicium iussionem. Nam quod secularis Princeps, secularisque iudex in materia immunitatis nihil statuere possit contra canonicas & Pontificias sanctiones, satis pariter notum est in iure, & suo loco dixi, & ad rem valde conferet docere, quod etiam de iure civili Imperatores voluerunt, confugientem ad Ecclesiam extrahi non posse Episcopo inconsulto. Faciunt pro hac eadem secunda limitatione, quæ dixi supra, *numer. 34. & sequentibus*. ubi probavi, licum iudicem teneri jurare in manibus iudicis ecclesiastici, antequam sibi consignetur is, qui ad Ecclesiam confugit, in casibus exceptis, de non procedendo ad necem extracti; apertum signum, quod sine ecclesiastici iudicis licentia ipse idem secularis iudex extrahere non potest. De iure autem canonico facit text. in *c. frater 17. quæst. 4.* ubi statuitur, nec potestatis, seu Principibus, licere invitum ab Ecclesia extrahere, *captiata sacerdotis absentia*; quasi quod requirit eiusdem sacerdotis & presentiam, & consensum. Item facit text. in *c. dist. finit. 17. quæst. 4.* ubi in fine concludi videtur, petentem eam, qui ad Ecclesiam confugit, non posse propria auctoritate illum extrahere, sed ipso petenti à sacerdote Ecclesiæ reddendum esse, & ibidem hoc adnotavit Archidiacon. *numer. 4. in verbo Reddidit*. ubi hoc extendit procedere etiam ad publicum latronem, & sic ad casus exceptos, Bellamer. *numer. 4. eodem verbo Reddidit*, & Turrecremat. *post numer. 4. in Reddidit*. Angel. de malefic. in *verbo Quod fama publica, numer. 59.* ubi refert & sequitur Salycet. in *loco præallegato*, Aulster in *tractat. Arresti. Parlamenti. part. 2. arresti. 16. sub titul. de forma arresti*. Joan. Thierrius in *tractat. de fuga. numer. 9.* Jodoc. in *practic. criminali. cap. 106. sub numer. 11.* Vulpell. qui ita alias iuravisse testatur, dum erat iudex, in *tract. de libertate ecclesiastica. part. 1. numer. 29.* Anton. Fabr. in *suo cod. diffinition. forensi. lib. 1. titul. 4. rubr. de his, qui*

ad eccles. confug. Decian. in *tractat. criminali. lib. 4. cap. 17. numer. 34. in fin. vers. advertendum tamen*. ubi loquens in casu, in quo iudex secularis est iudex competens defecti per laicum commissi in Ecclesia, quod non potest tunc ex seipso delinquentem capere, sed ecclesiasticus iudex capiet, & illum iudici seculari tradit. post Cyn. Abb. Marian. & Barbat. in *locis ibi per eum relatis*, refert & sequitur Petr. Caball. *resolution. criminali. tom. 1. centur. 2. casu 194. numer. 12.* Adde pro hac eadem sententia Foller. Jodoc. Bossi. Anton. Gomez. Joan. Thier. Nicol. Moron. in *locis per me relatis supra in titul. de carceribus & carceratis, quæst. 28. numer. 76.* quibus addo etiam Angel. Aretin. de malefic. in *verbo Quod fama publica, numer. 59. vers. Quarto quero*. Anastas. Germon. de *sacrorum immunitatibus, lib. 3. cap. 16. numer. 1.* ubi magistratitè dixit, indecorum esse, imò & temerarium, & insolens, inconsulto sacerdote ad Ecclesiam confugientes extrahere. & latius *num. 97. & seqq.* ubi refert & reprobat contrarium tenentes, Card. Tusc. *pract. conclus. in verbo Ecclesia, concl. 11. n. 47. 48. & 50.*

Et pro hac secunda limitatione stringit alia conclusio, quia in alieno territorio nemo jurisdictionem exercere potest, *l. extra territorium. ff. de iurisdic. omni. iudic. nec in bonis in alieno territorio sitis* alter iudex sine literis requisitoriis executionem facere potest. ita nec in personas arguendo de re ad personas, quod argumentum validum est in iure, ut per Everard. in *loco Argumentorum 38.* & in propriis terminis immunitatis eccles. hoc argumento utitur Azzeved. cum allegatis per eum in *Constitutiones Regias Hispania. lib. 1. tit. 2. l. 3. numer. 4.* Francisc. Suarez de *statu religionis, lib. 3. cap. 13. numer. 10. & 11.* Ecclesiæ autem licet dicantur esse in territorio Principis secularis, *cap. 1. vers. etiam ipsa Ecclesia, de immunit. eccles. in 6.* non tamen proprie dicuntur de territorio eiusdem secularis Principis, secundum Ang. de malefic. post Cyn. quem allegat in *scalis S. Petronii. n. 2.* Alciat. de *presumpt. reg. 3. presump. 33. n. 5. vers. unde pro ista opinione*, Aym. *conf. 918. num. 6. lib. 5.* Chastan. in *consuetud. Burgund. rubr. 1. §. 5. num. 117.* Card. Tusc. in *pract. conclus. in verbo Ecclesia, conclus. 5. nu. 10. & seqq.* ubi reprobat Clar. contrarium tenentem, & *num. 13.* ubi alios refert concordantes. Et quamvis in hac ratione contrarium sensisse videatur Abb. in *cap. inter alia, numer. 29. in fin. extra, de immunit. eccles. & in c. cum sit generale, de foro compet. dicens*; quod Ecclesia non habeat territorium, nisi respectu clericorum, & eorum, quæ pertinent ad forum ecclesiasticum, Decian. in *tract. crimin. lib. 6. cap. 25. num. 7. vers. quin imo, & vers. quod autem*, ubi reprobat Alciat. contrarium tenentem, Petr. Caball. *resolut. crim. tom. 1. casu 194. num. 2. ad fin. vers. nec obstat consideratio Cyn.* post Marfil. Roland. & Vulpell. in *locis per eum relatis*, sic tamen à præmissa ratione & conclusione non recedas, de cla-

clarando tamen, prout declaravit Bald. in *authent. si quis in hoc genus, sub num. 2. C. de episcop. & cleric. ubi dicit, quod Ecclesia possit forte dici de territorio superioris laici, quo ad protectionem, non quo ad impugnationem. & Card. Tusc. praet. conclus. in verbo Ecclesia, conclus. 5. num. 12. ubi pariter dicit, quod Ecclesia est de territorio Principis secularis, in iis tantum, quae respiciant eius favorem, non in alio, ex Castrenf. in loco per eum relate. Non recedas ergo à praemissa secunda limitatione.*

377 Quamvis † contrarium, quod in casibus exceptis iudex secularis per seipsum extrahat confugiendum ad Ecclesiam, videtur de mente Cyn. in l. praesenti, num. 4. in fin. C. de his, qui ad eccles. confug. Ancharan. in cap. inter alia, num. 4. vers. sed nunquid iudex secularis, de immunit. eccles. ubi refert & sequitur Cyn. in loco praesalutato, Abb. num. 29. Et Joan. de Anan. num. 5. Boer. decif. 109. num. 1. in fin. & num. 2. ubi post Bart. Joan. Fabr. & Aufer. in locis per eum relatis, ita servari testatur de consuetudine, licet de iure contrarium verius esse asserat, Decian. in tract. crimin. lib. 6. cap. 29. num. 4. ubi & alios refert etiam de eadem consuetudine testantes, ea praesertim ratione, quia si expectanda esset licentia Episcopi, interim possent delinquentes evadere. & sic delictum remaneret impunitum. Et hanc contrariam sententiam idem Decian. approbat tribus concurrentibus. Primo, quod clarum sit, & absque dubio, eo casu confugiendi Ecclesiae immunitatem non competere. Secundo, quod non competeret eadem immunitas de iure canonico. Tertio, quod talis extractio fiat cum modestia, sine scandalo, & cum reverentia. Et pro hac contraria observantia addo Guglielm. de Benedic. Guid. Pap. Remigium, Clar. & Covarr. in locis per me relatis supra, in titulo de carcerebus & carceratis, quesi. 28. numer. 75. Cum quibus & ego etiam ante Constitutionem promulgatam Gregorii xiv. consenti, cum viderem tot Doctores de servata consuetudine testari, Azeved. in Constitut. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. numer. 29. ubi aliis relatis, & hanc amplectitur sententiam, quando certum est, eum, qui ad Ecclesiam confugit, non gaudere Ecclesiarum immunitate, secus si super hoc penderet iis inter iudicem secularem & ecclesiasticum; quia tunc secularis iudex non extrahit sine licentia iudicis ecclesiastici, ut ibi per eum, Francisc. Suarez de stat. religionis, lib. 3. c. 23. n. 1.

378 Et quamvis † etiam aliqui dixerint, quod si ad Ecclesiam confugiens deliquit extra Ecclesiam, iudex secularis absque alia licentia extrahit, secus si deliquit in Ecclesia, quia tunc Episcopi licentia requirenda est, secundum Cyn. & alios, ubi supra, allegatos Doctores, Ang. de malefic. in verbo In scellis S. Petronii, num. 2. vers. & advertens, ubi etiam reddit rationem, quia scilicet Ecclesia, in qua quis deliquit, non dicitur esse in territorio iudicis secularis,

ex Cyn. quem allegat in *authent. si quis. C. ad leg. Jul. de adulter.*

Dicant enim in hoc † Doctores quicquid velint, hodie omnis controversia subacta est ex Constitutione Gregorii xiv. quam etiam retuli supra in tit. de carcerebus & carceratis, quesi. 29. post num. 76. qua indistincte expresse caveatur, seculares iudices non posse sine Episcopi licentia aliquem ex Ecclesia extrahere, etiam in casu excepto, & alias, prout in eadem Constitutione. Quam quidem Constitutionem omnino servandam esse, dubitandum non est, ut bene advertit Martin. del Rio in *disquisitionibus magicis, lib. 5. sect. 7. vers. Capi sortitarios*. Ubi licet subdat servandum jus commune, ubi Bulla non obligaret; advertit tamen, ne erres, sicut ipse, ni fallor, erravi, credens, Bullam ubique non obligare; cum certum sit, ut suo loco dixi, Pontificis constitutionem super Ecclesiarum immunitate ubique locorum ligare. Et in terminis ejusdem Bullae Gregorianae hoc idem scripserunt Marc. Anton. Genuen. in praet. Archiepiscopali, c. 22. num. 5. ubi ampliat, etiam quod notorium sit, delinquentem, qui in Ecclesia se recepit, non debere illius immunitate gaudere, Alexand. Ambrosia. de immunit. & libert. eccles. c. 11. num. 1. ubi amoliat eodem modo, & cap. 1. numer. 5. in fin. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. in initio, num. 8. & seq. Et stante hac Gregorii Constitutione, non obstant Doctores de contraria consuetudine testantes, quos retuli supra quesi. 28. nu. 75. & seqq. quia, ut suo loco dixi, omnes contrariae consuetudines sunt sublatae per dictam Constitutionem. Et in specie advertit Alex. Ambrosia. ubi supra, c. 14. per tot.

Prout † nec etiam obstat, quod quandoque 360 audivi, ex Gregoriana Constitutione quandoque resultare absurdum, quod, dum instatur à Curia seculari pro Episcopi licentia, delinquentes se facile ad fugam preparant. Hoc enim fugae periculum tollitur ex eadem Constitutione, qua statuitur, quod si de fuga dubitatur, qui ad eam confugit, abducatur ab Ecclesia, reponaturq; in carcerebus ecclesiasticis, sub tuto & firmo carcere, & opportuna custodia, etiam data, si opus fuerit, per Curiam secularem.

AMPLIA III. Ut † delinquens in Ecclesia 361 sia puniri debeat à suo iudice ecclesiastico, & non à seculari, fuit opinio Cyni in l. praesenti, num. 4. C. de his, qui ad eccles. confug. & de mente Salyc. in *authent. item nulla communis, num. 3. C. de episcop. & cleric.* Anan. in c. inter alia, num. 5. de immunit. eccles. Decian. qui alios refert in tract. crimin. lib. 6. c. 29. n. 5.

Contrarium, quod † delinquens in Ecclesia 362 non ab ecclesiastico iudice, sed à seculari puniri debeat, probare videtur text. quod Episcopus injuria propria ultionem deponat, Salyc. in l. 2. num. 2. vers. Ego puto verius, C. de his qui ad eccles. confug. & in *authent. item*

nulla communitas, num. 4. vers. Quare laicus, C. de episcop. & cleric. Bart. in l. si cui, §. final. num. 3. vers. quare delictum aliquod est factum in Ecclesia, ff. de accusat. Ang. in authentic. ut liceat matri & uxori, §. final. num. 24. vers. Et per hoc patet, Bald. in l. si quis in hoc genus, num. 1. vers. Item est notandum, Abb. in cap. inter alia, num. 29. vers. Sed in vide Bar. de immunitat. eccles. & in c. final. num. 5. vers. Nota ultimo, extra eod. & in c. cum sit generale, num. 27. vers. Adde etiam alium casum, extra, de foro compet. Bertrand. conf. 9. lib. 7. ubi pluribus hanc intentionem probare conatur, Angel. de malef. in verbo In sculis S. Petronii, num. 1. Alex. conf. 3. sub num. 1. post princip. lib. 1. Marfil. in tract. de bannit. in verbo Ecclesia, num. 26. vers. sed succedit habitatio, Vulpell. in tract. de libertate ecclesiastica, part. 1. num. 29. vers. Quod absq. ratione, Menoch. consil. 1000. quod est ultimum, nu. 27. vers. ad secundum obiectum, lib. 10. Decian. in tract. crimin. lib. 4. cap. 17. num. 34. in 4. limitat. & lib. 6. cap. 25. vers. Et ideo delinquens in Ecclesia, & cap. 29. num. 15. Alios retuli in tit. de carceribus & carceratis, quafi. 28. num. 62. quibus addo Joan. Guttier. practice, quafi. lib. 3. quafi. 1. num. 23. ubi alius relatis testatur de magis * communi Doctorum opinione, Azeved. in Constit. Hispan. lib. 1. tit. 2. ad l. 3. post num. 23.

363. Et licet † ex præmissis magis communem Doctorum sententiam esse ad favorem Curie secularis videatur; advertit tamen, ne decipiaris, quia si delictum in Ecclesia commissum, est mere ecclesiasticum, vel etiam non ecclesiasticum, à clericis commissum, & tunc nullo pacto à seculari judice puniri posse, indubitatum est, cum contra clericos, vel etiam laicos in criminibus mere ecclesiasticis, etiam extra Ecclesiam patris, ut suo loco dictum est, seculares iudices nullo pacto de intramittere possunt. Et hæc conclusio sic ut contradictorem non habet, ita omnes eam fatentur.

364. Quod si delictum in Ecclesia commissum, non sit ecclesiasticum, sed seculare, & à laicis patratum, & tunc, quia ratione loci, in quo delictum est commissum, sortitur naturam mixti fori, cum is, qui in Ecclesia delinquit, negari non possit, qui violando immunitatem Ecclesie sacrilegium committat, quod mixti fori est, iudice hoc casu & secularem & ecclesiasticum iudicem procedere posse, pariter & indubitanter existimo, & consequenter esse locum præventionis; ut scilicet is delinquentem punire possit, qui in captura prævenit. Si verò delinquens ausugerit, & fuerit absens, & contumax, cum contumax præventionem allegare nequeat, contra eum quisque iudex procedit; secularis scilicet ad penas corporales, si commissio criminis condignæ fuerint; ecclesiasticus autem ad spirituales, & alias, quas imponere potest, penas. Colligitur hæc distinctio ex Abb. in c. fin. num. 8. & in cap. inter alia, num. 29. vers. ego sic distinguere, extra, de immunit. ec-

cles. Augustin. ad Angel. de malef. in verbo In sculis Sancti Petronii, vers. & certe. Afflicti. Covar. Roland. Mex. & Vulpell. in locis relatis per Petr. Caball. resol. crimin. d. cas. 194. num. 3. & segg. & num. 7. & segg. Ignat. Lopez in addit. ad Dico. in pract. crimin. canon. cap. 87. num. 1. in addit. litera A. vers. illud autem, & segg. Joan. Guttier. d. quafi. 1. num. 13. & 14. Azeved. in d. l. 3. num. 23. ante fin. Card. Tusc. pract. conclus. in verbo Ecclesia, conclus. 5. nu. 10. 14. 15. & 17. & 18. & in verbo Immunitas, conclus. 59. num. 6. & segg. usq. ad num. 18. Francisc. Leon. in thesaur. fori ecclesiastici, part. 1. c. 13. num. 23. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 5. §. 3. num. 52. & 53. apud quos omnes singula præmissa distinctionis capita bene comprobata reperies.

Nunquid † autem ab ecclesiastico iudice 365 punitus possit à seculari iudice iterum puniri, vel econtra, ultra ea, quæ suo loco dixi in tit. de inquisitione, quæst. vide Abb. Angel. de malef. Covar. Azeved. Ignat. Lopez, Jo. Guttier. & Petr. Caball. in locis ibi per eum relatis.

SUBLIMITA † hanc secundam limitationem, ut non habeat locum, quando Episcopus fuerit negligens, seu recusaverit in casibus exceptis requisitus à Curia seculari confugientes ad Ecclesiam illi tradere; tunc enim seculares ministri minori loco ad fieri poterit, cum scandalo & tumultu, extrahere poterunt. Sic enim in Gregorii xiv. Constitutione statuitur in illis verbis: *Nisi eo casu, quo ipse Episcopus, & dicta persona ecclesiastica requisita, illos in delictis superius expressis culpabiles tradere, aut captura & carcerationi intervenire, & assistere recusaverint: tunc, reverentia Ecclesie, & locis sacris debita memores, prædictos delinquentes minori, quo id fieri poterit, scandalo & tumultu, extrahere curent, & voluit Marc. Anton. Genuen. in pract. Archiepiscop. cap. 22. n. 5. vers. Et hoc hodie patet, Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. c. 6. §. 2. n. 80. & segg.*

LIMITA III. Quia † an confugiens ad 366 Ecclesiam gaudere debeat immunitate ecclesiastica, nec ne? & sic an delictum ab eo commissum sit de exceptis vel non? cognoscit Episcopus, & non iudex secularis. Cum enim materia immunitatis ecclesiastica sit spiritualis, iccirco illius causæ cognitio non ad temporales, sed ad ecclesiasticos iudices spectat, Joan. de Vilch. de immunit. eccles. num. 17. Francisc. Marc. decif. 168. num. 5. part. 2. ubi propterea refert decisionem Senatus Delphinalis, quod extractus ante Episcopi declarationem restituatur in carceribus Episcopalibus, & ibi Ad dentes in 1. Addit. Rebuffi. in 2. tom. constit. tit. de immunit. eccles. gloss. 1. nu. 34. & 35. Addentes ad Guild. Pap. decif. 138. litera E. sub num. 2. Et idem tenet Borgn. Cavalcan. in 1. part. suarum decif. in repertorio, in vers. Iudex ecclesiasticus, & non secularis, in prim. & num. 1. & segg. ubi pluribus hanc probat sen-

sententiam, concordantes adducit, proponit contraria, & illis responder. idem Borgnin. *decis. Frozan. 21. num. 17. vers. & ita fuit iudicatum*, Bovadiglia *in sua pollice. part. 1. lib. 2. cap. 14. num. 98. & cap. 19.* ubi attestatur, ita quoque usu obtentum esse in Regno Castellæ, Joan. Gutierrez *prat. quest. lib. 3. quest. 1. num. 5.* ubi dixit expresse, ad iudicem ecclesiasticum spectare cognitionem, an delinquens existens in Ecclesia, ipsius immunitate gaudere debeat, necne. Et ita in praxi apud eum quotidie servari, testatur Anastas. Germon. *de sacrorum immunitate, lib. 3. cap. 16. num. 21. vers. Ex quibus arbitror.* Ubi relata opinione Petri de Belluga, & Remigii Gonnii, asserentium, hanc cognitionem esse mixti fori, & propterea ad utrumque Iudicem, secularem scilicet, & ecclesiasticum, spectare, ad diversos effectus, divisim tamen & separatim, nempe ad ecclesiasticum ad effectum tuendam immunitatis Ecclesiæ, ad secularem, ad effectum extrahendi delinquentem, & puniendum; ipse tamen verius putat, conjunctionem hanc non nisi ad ecclesiasticum iudicem spectare, bene comprobatur, proponit contraria, & illis responder. Azzeved. *in Constit. Hispan. lib. 1. tit. 2. l. 3. nu. 20.* ubi pluribus hanc probat sententiam, quam communem, & in Hispania servatam testatur, eum adeas, cum bene loquatur in hac materia, Maltrill. *decis. 169. num. 18. lib. 2. Mar. Ital. de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 14. num. 7. & cap. 6. in initio, num. 4. & seqq. & num. 8. & seqq. & in §. 1. per tot.* ubi, an talis cognitio spectet ad Vicarium Episcopi, quando, & quomodo.

Nec 7 defunt jura, & civilia, & canonica, hanc eandem limitationem concludenter probantia. Nam de iure civili est text. apertus *in l. pateant, §. hos vero, C. de his, qui ad eccles. confug.* in illis verbis: *Statim eos ut arma deponant auctoritate Episcopi, à solis clericis, &c.* Et iterum *infra in vers. Sed si Ecclesia,* in illis verbis: *Jam clementia nostre apud Deum & Episcopum causa purgata, armatis, si ita res exegerit, intronissis, trabendos se, abstrahendosq. esse cognoscant, & omnibus casibus esse subdendos.* Et iterum *infra* in illis verbis: *Sed neq. Episcopo inconsulto.* item est text. *in l. present, C. eod.* ubi *in principio* sic dicitur: *Nec pro his venerabiles Episcopos vel Religiosos Oeconomos exigi.* Et iterum *infra* in illis verbis: *Quod si in finibus ecclesiasticis latitant Religiosos Oeconomos, seu defensor Ecclesia, vel certe quem his negotiis commo- diorem auctoritas Episcopalis elegerit.* Et rursus *infra* in illis verbis: *Ut sola suspitione apud aliquem adferantur abscondite, de sua etiam conscientia satisfacere auctoritate venerabilis antistitis.* Et sic aperte apparet etiam ex legibus Imperialibus, hanc cognitionem & auctoritatem Episcopis & Ecclesiasticis datam esse. Sic & de iure canonico adsunt expresse canones, nempe *in c. metuentes 17. g. 4.* ubi Gelasius Papa rescribens Bonifacio Episcopo dicit, eum statim facias ad dominum suum modis omnibus

remgare. Item & text. *in c. ad Episcopum, eadem causa & quest.* in illis verbis: *Ad Episcopos ceterosq. direximus iussionem. ut eos, qui ecclesias violasse perturbentur, accessu earum iudicent esse indignos.* quod & idem statuitur *in c. ex parte. de verbor. signif. & probat etiam text. in c. fin. de immunit. eccles.* Quibus omnibus iuribus aperte colligitur, hanc immunitatis cognitionem & jurisdictionem ad Episcopos spectare.

Et licet contrarium, quod 7 talis cognitio, spectet ad iudicem laicum saltem de consuetudine, affirmaverit Vulpell. quem retuli *supra in tit. de carcerib. & carceratis, quest. 28. num. 76. versio. Hac autem cognitio, cons. 130. num. 6.* loquens, quando reus est laicus, & capus extra ecclesiam in illius scalis, nimis audacter attellans, & quod plus est, ita in Italico foro moribus receptam esse, & forsan alii nonnulli Doctores ecclesiasticæ jurisdictionis & libertatis parum amici. Non tamen illorum auctoritate quisque seductus à proposita limitatione recedat, tum quia & verior, & iurium, & canonum auctoritate magis suffulta, & magis communiter 7 recepta est, tum quia, ut præcipue adverterunt plures ex relat. Doctoribus, indubitanter procedit, prout alias admonui *in quest. 28. numer. 76. vers. Hac autem cognitio vigore Bullæ Gregorii XIV. cujus verba sunt clara, dum ibi dicitur: Nec inde extrahi, Curiaq. seculari prædicta consignari, nec traditi possint, nisi cognitio prius per Episcopum, seu ab eo deputatum, an ipsi verè crimina superius expressa commiserint.* Et ex hac constitutione omnes contrarias consuetudines tolli, dubitandum non est, prout suo loco dixi *supra, num. 9.*

Nihil ergo est, quod 7 quique conqueri possit, ex eo, quod Gregorius XIV. statuerit, ad Episcopum spectare cognitionem super immunitate Ecclesiæ, an ad eam confugiens, illa gaudeat, necne, postquam hoc idem statuerunt jura civilia, & canonica, Doctoresq. fero omnes unanimiter hoc dixerunt, etiam ante ipsius Constitutionis promulgationem. Nec in hoc attendendi sunt auctores, qui dixerunt, saltem hanc cognitionem esse mixti fori, & spectare etiam ad iudicem secularem, prout fuerunt Remig. Gon. & Petr. Bellagut. in locis relat. per Anastas. Germon. *in loco supra allegato.* Si enim canones voluissent hanc cognitionem etiam reservare potestati temporali, utiq. dixissent, & reservassent, prout magistraliter docet Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. cap. 5. §. 14. num. 7.* Ultra quod, etiam quod talis cognitio esset mixti fori, præferendus est iudex ecclesiasticus, ex quo prevenit in captura.

AMPLIA I. hanc 7 tertiam limitationem, ut interim, donec Episcopus cognoscat, an is, qui ad ecclesiam confugit, sit Curie seculari tradendus, vel non, debet idem confugiens stare in Ecclesia tutus, & non transferri ad carceres seculares, ex allegatis per Decia. *in tract. crim. lib. 6. cap. 29. num. 2.* ubi hujus conclusionis duas affert rationes. Primam, quia Ecclesia habet regulam pro se, quod quilibet, cujus-
cunque

conque conditionis, ad Ecclesiam confugiens, in ea tutus sit. Secundam, quia cum confugiens sit jam in Ecclesia, dicitur ipsa Ecclesia in ipsius quasi possessione, & ideo in eadem possessione conservanda, donec de veritate questionis appareat, ex Innoc. & Alex. *in locis ibi per eum relatis*, reprobato Rebuff. *in proem. Constit. Reg. gloss. s. numer. 40.* contrarium in Gallia apud eum de consuetudine servari attestante. Vigore autem Constitutionis Gregorii xiv. statutum est, quod delinquentes laici, postquam ab ecclesiis, locive sacris, in casu, quo Episcopi recusaverint extrahere, à seculari Curia extracti & capti fuerint, ad carceres Curie ecclesiasticae reponantur, & inibi sub tuto & firmo carcere, opportunitat, custodia illis data, etiam, si opus fuerit, per Curiam secularem detineri debeant.

271 Nec huic Constitutioni obstat, quod primo dicitur, quod si Episcopus semel recusavit abstrahere, verisimile sit, quod id & in futurum negabit, ne seipsum condemnare videatur. Hæc enim consequentia non est bona. Recusabit enim Episcopus extractionem, quia tempore, quo pro ea infatur, delictum non erat probatum, quo casu jure extrahendi licentiam denegavit, & tamen ex supervenientibus probationibus poterit & debet extractionem concedere absq; eo, quod reprehendi possit, quod primo loco eam denegaverit. Nec obstat secundo, quod carceres ecclesiastici ut plurimum non sint tuti, & propterea periculum sit, ne in illis conducti, qui ad Ecclesiam confugerunt, aufugiant. Hoc enim periculum satis à Constitutione tollitur ex eo, quod eadem Constitutio statuit, in dictis carceribus ecclesiasticis adhiberi etiam custodiam secularis Curie. Non obstant tertio plura inconvenientia, quæ in carceribus ecclesiasticis quotidie magis occurrunt, quam in carceribus secularis Curie, utputa corruptio custodum, testium subornatio, potestas alloquendi cum aliis, & sic sociorum criminis certioratio, & his similia. Hæc enim utinam in carceribus secularis Curie non magis indes eveniant, quam in Ecclesiasticis, & ego possem etiam de hoc aliquid pro veritate testari.

372 AMPLIA II. hanc et eandem tertiam limitationem, in tantum ad Episcopum spectare cognitionem, an confugiens ad Ecclesiam crimen exceptum commiserit, ut si idem Episcopus cognoverit, vetè confugientem exceptum crimen commississe, tunc quacunq; appellatione remota, idem confugiens per ecclesiasticum iudicem de mandato Episcopi Curie seculari consignetur. Hæc sunt fere eadem expressa verba in Constitutione Gregorii xiv. Nec conqueratur quis, prout conquerentes audivi, quod appellatione remota Gregorius statuerit, standum esse iudicio Episcoporum, qui aut propter eorum paupertatem pecunia corrupti, vel propter læsam conscientiam timidi, iustum nequeunt ferre iudicium. Tum quia quandocunq; tractatur articulus juris ecclesie, vel rei ab ea dependentis, cognitio semper spectat, ad ecclesiasticum, tanquam ad digniorem, ut in puncto cap. si ju-

dex laicus, de sentent. excommunicat. in 8. cum similib. ita communiter tenetur. Hortens. Cavalcan. de brach. reg. part. 1. num. 96. quem refert & sequitur, innumeros comulando, Carol. de Grass. de effect. cleric. effect. 1. num. 1265. cum plurib. seqq. Tum etiam, quia cum Episcopi in locum Apostolorum successerint, & videntes, vers. ipse vero, 12. q. 1. quosq; qui recipit, & verba eorum, Deum recipit; qui autem spernit eos, cum, à quo missi sunt, & cujus legatione funguntur, spernit, & ipse indubitanter spernetur à Deo, c. in novo, vers. ceteri, 21. distinct. atq; à Christo Domino eos spiritualis vita necisq; in animas sibi creditas accepisse constat, ita ut non solum presbyteros dignitate longe antecellant, sed super omnes gradus constituit, singulariq; honore præfulgentes, civitati supra montem posita jure optimo comparentur, atque adeo ad hierarchicum Ecclesie ordinem præcipue pertineant, tanto uberius gratia præfida è divina largitiis fonte in eos promittitur, quanto graviora cæteris onera subeunt, in spirituali orbis terrarum regimine ad ipsum Deum officio propius accedant, eosq; propterea ne latum quidem unguem à justitie tramite, neque à sacrorum canonum norma deviaturos verisimile est, quicquid dicant cæteri de iudicibus laicis, quos etiam ordini ecclesiastico infensos antiquitus asserunt, c. clericos, de immunit. eccles. in 6. Ego autem, & ecclesiasticos, & seculares ministros integerrimos & incorruptibiles existimo, sed in dubio, ubi præsertim de re ecclesiastica agitur, potius confidendum iudicio Episcoporum, quam secularium iudicum, omnino existimarem. Ultra quod Gregorii Constitutio etiam ad favorem secularis Curie promulgata videtur, cum expresse appellationem prohibeat à sententia Episcopi in favorem ejusdem Curie secularis, ut supra dictum est.

Nec facit, quod à sententia Episcopi pronuntiantis, reum non esse extrahendum, iudex laicus appellet ad suos iudices. Nam omnis aliis repositionibus, quam iudicium sit ab ecclesiastico, & sic digniori tribunali appellare, & recurrere ad tribunal minus dignum, & sic ad seculare, quando præsertim appellari & recurri potest ad ecclesiasticum, ad Papam scilicet, vel ad Nuntium Apostolicum, seu etiam Metropolitanum, quisque consideret. Et ultra Bullam in Cœna Domini, perlegat, quæ dixi in meo conf. 68. lib. 1. cum decisionibus ibidem relatis. Sed latius vide, quæ dixit Rota coram Penia in Offen. Canoniciatus, Veneris 1. Decembr. 1595. & in Tuden. Beneficii 5. April. 1604. coram eodem.

AMPLIA III. eandem tertiam limitatio- 373 nem, ut in tantum spectet ad Episcopum cognitionem, an ad ecclesiam confugiens gaudeat vel non gaudeat illius immunitate, & sic, an crimen, quod commisit, sit exceptum in Constitutione Gregorii xiv. vel non exceptum, ut in hoc non teneatur stare processui iudicis secularis, sed ipse novum debeat formare processum, sic enim ponderando verba dictæ Constitutionis, alias consulti coram Clemente VIII. sel. men. in illa Fanormitana immunitatis ecclesiasticae, in conf. 76. num.

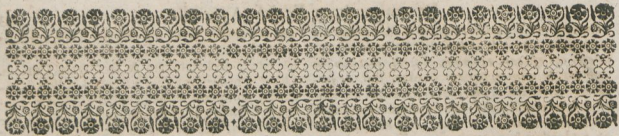
76. num. 1. & *segg. lib. 1.* Quod & idem post me voluerunt Alexand. Ambrosin. *de immunit. & libert. eccles. cap. 11. num. 2. vers. secundo an sufficiat.* & num. 3. per tot. & Mar. Ital. *de immunit. eccles. lib. 1. cap. 6. §. 1. num. 79.* Et amplius tres eruditissimi viri inter mea consilia, *consil. 168. num. 21. & segg. usq. ad num. 39. lib. 2.* pluribus hanc probant concisionem, proponunt contraria, & contrarium tenentes, & illis respondent; quorum responsiones & dicta brevitatis causa hic repetere nolui.
- 374 Et insuper, non solum Episcopus debet novum formare processum, sed etiam debet advertere, ut crimen, de quo agitur, illius scilicet qualitas, quæ exceptum crimen facit, non per præsumptiones, & conjecturas, sed plene & concludenter probetur, ex pluribus rationibus per me pariter relatis in *consil. 76. num. 3. & segg. & num. 8. & num. 21.* Alexand. Ambrosin. *ubi supra. d. cap. 11. num. 4.* & Mar. Ital. *d. cap. 6. §. 1. numer. 80. & segg.* & consulerunt dicti tres illi eruditissimi viri inter mea consilia, *lib. 2. d. consil. 168. num. 1. & segg. usq. ad nu. 21.* ubi pariter pluribus hanc probant sententiam, proponunt contraria, & illis respondent.
- 375 Et in hoc t. crederem ab Episcopo advertendum, quod si processus iudicis secularis fuisset fabricatus, antequam delinquens se in Ecclesi-

am retraheret, apud me non modicam veritatis fidem faceret. Cum tunc nulla esset controversia inter ecclesiasticam & secularem Curiam. Quod si processus fuisset à seculari iudice fabricatus, postquam delinquens ad Ecclesiam confugit, & tunc aut modicam, aut nullam ei darem fidem. Et ita aliàs à gravissimis viris de jure resolvendum esse audivi.

SUBLIMITA † eandem tertiam limitationem, ut in cognitione causæ, an scilicet ad Ecclesiam confugiens sit extrahendus, nec ne, Episcopus debeat servare juris solemnitates, ut puta citationes, libellum, litis contestationem, dilationes, & publicationem processus. Vide, quæ dixerunt eruditissimi viri inter mea consilia, *consil. 168. num. 38. & segg. usq. ad numer. 68.* ubi quo ad citationem concludunt, Ecclesiam, de cuius interesse agitur, omnino citandam esse, An verò sit citandus reus, qui ad Ecclesiam confugit, arguunt pro & contra, & tandem affirmative concludunt, & respondent contrariis. Quod verò attinet ad exhibitionem libelli, & litis contestationem, negative respondent. Quo verò ad dilationes, dicunt eas esse dandas, sed posse restringi, pariter & publicationem processus fieri debere affirmant.

LAUS DEO SEMPER.

INDEX RERUM, VERBORUM, ET SENTENTIARUM,

Quæ in hac Immunitatis Ecclesiasticæ Appendice conti-
nentur, locupletissimus.

A.

ADULTERI, & raptores confugien-
tes ad ecclesiam, illius immunitate
gaudent de jure canonico, n. 88.
89. 90. 95. secus de jure civili,
n. 96.

IMMUNITATIS seu Immunitatis
diffinitio, n. 1.

ETIMOLOGIA immunitatis, n. 2.

AGRORUM nocturnus depopulator ad ecclesiam confu-
giens, illius immunitate non gaudet, n. 158.

AGRORUM nocturnus depopulator quis dicatur, n. 159.

AGRORUM nocturnus depopulator, in quo differat à publico
latrone, n. 160.

AGRORUM depopulator immunitate ecclesie non gaudet, si
fuerit nocturnus, secus si diurnus, n. 161.

APOSTATA fidei confugiens ad ecclesiam, illius immuni-
tate non gaudet, n. 169.

APPELLARI non potest à sententia Episcopi decla-
rantis, confugiens ad ecclesiam gaudere debere, vel
non debere immunitate ecclesie, n. 368.

ARBITRARIA pena puniri possunt extrahentes invo-
tos ab ecclesia, n. 320.

ARMATUS confugiens ad ecclesiam, gaudet immunita-
te ecclesie, n. 246. licet aliter, n. 247. Bne ve-
rum est, quod confugiens ad Ecclesiam cum armis, arma
auferrè possunt, n. 248.

ASSASSINUS ecclesie immunitate non gaudet, n.
118.

ASSASSINUS immunitate ecclesie non gaudet, etiam quod
occidat de mandato non infidelium, sed Christianorum, &
etiam quod occidens sit Christianus, & non infidelis,
n. 119.

ASSASSINUS immunitate ecclesie non gaudet, etiam quod
occidat aliquem infidelem, n. 120. Contra, n. 122.
Et occisus an profanatur Christianus, vel infidelis,
n. 122.

ASSASSINORUM fautores ecclesie immunitate non gaudent,
n. 124.

ASSASSINUS immunitate ecclesie non gaudet, si hominem
occidat, præcedente datione seu promissione non solum
pecunie, sed etiam alterius rei, num. 125. ubi quid ex

ex datione alicujus parvæ rei, ut puta unius paris cali-
garum, & n. 127. ubi, quid si occisor accipiat pecuniam
pro expensis in homicidio faciendis.

ASSASSINUS immunitate ecclesie non gaudet, etiam quod
mandet aliquem occidi, n. 128.

ASSASSINUS non dicitur, & immunitate ecclesie gaudet,
si nulla præcedente promissione aliquem occidat sub spe
consequendi aliquid lucrum, num. 129. & 130. ubi,
quid si occidat animo solum complacendi.

ASSASSINUS non dicitur ex eo solum, quod sibi fuerit facta
aliqua promissio generalis, & incerta, n. 131.

ASSASSINUS non dicitur, qui de mandato alterius occidit
suum proprium inimicum, nu. 132. & 133. ubi
idem de occidente inimicum mandanti, mandante præ-
sente.

ASSASSINUS non dicitur, qui pecuniam accipit non ad occi-
dendum, sed ad vulnerandum, nu. 134.

AUXILIUM præstantes extrahentibus confugiens
ad ecclesiam, an & quomodo puniantur, n. 324. in
fin.

B.

BANNITI & condemnati ad Ecclesiam confugiens,
illius immunitate gaudent, præterim pro aliis de-
lictis, n. 37. & 38. Contrarium, quod banniti non
gaudeant, n. 39. In hac contrarietate vide distinc-
tionem, n. 40. & 41.

BANNITI & condemnati gaudent immunitate ecclesie si fu-
erint banniti & condemnati pro crimine non excepto,
secus si pro crimine excepto, n. 42.

BANNITI possunt extrahi ab ecclesia de mandato Pontificis,
n. 43.

C.

CAPTIVUS à virruariis, & ab illis se eximens, si ad
ecclesiam confugiat, immunitate ecclesie gaudere
debet, n. 196.

CAPTIVUS à virruariis extra ecclesiam, si postea ad carceres
ducitur per ecclesiam, illius immunitate gaudere non
debet, nu. 201. Contra, n. 202. Distingue, ut n.
203.

CAR.

Index Appendic. De immunitate Ecclesiast.

- CARDINALEM** vel Episcopum offendentes violentas manu in eum iniiciendo, obsecrando, vel insequendo, si ad ecclesiam confugiant, illius immunitate non gaudent jure communi, n. 184. Quid vigore Bullae Gregoriana, n. 185.
- Cardinalium palatia** seu domus nunquid gaudeant immunitate ecclesiarum, n. 274.
- CARCERES** frangens si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere debet, n. 193.
- Carceratus** à custode relaxatus, sub fide & juramento de redeundo; si non rediens ad ecclesiam confugerit, illius immunitate gaudere debet, nu. 198. Declara, si carceratio fuit injusta, secus si justa, n. 199. Contra declarationem, n. 200.
- Carceres** frangens carceratus pro crimine excepto, si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere non debet, n. 204.
- Carceris** poena puniri non potest ab ecclesiastico iudice si, qui ad ecclesiam confugit, n. 336. contra, n. 337.
- CLAUSULA** Sublata, &c. & decretum irritans tollit omnem contrariam consuetudinem, n. 15.
- CLAUSTRUM**, atrium; porticus, ambitus, dormitorium, sepra, & rota fabrica, ecclesiae gaudet immunitate, n. 268.
- CLERICUM** occidentem extra ecclesiam, si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere debet, n. 114. licet alii contra, num. 115.
- Clericus** vulnerans seu offendens, immunitate ecclesiae gaudere debet, n. 116.
- CONDEMNATI**, & banniti ad ecclesiam confugientes, illius immunitate gaudent, n. 40. praesertim pro alii delictis, nu. 37. & 38. Contra, n. 39. In hac contrarietate vide distinctionem, n. 40. & seq.
- Condemnati**, & banniti, gaudent immunitate ecclesiae, si fuerint banniti & condemnati pro crimine non excepto, secus si pro crimine excepto, n. 42.
- Condemnatus** si ad periculum ducatur, & fugiens se retraxerit in ecclesia, illius immunitate gaudet, n. 197.
- CONFUGIENS** ad ecclesiam, regulariter ex ea invitatus extrahi non potest, n. 6. & seqq. ubi respondetur contrarium.
- Confugientem** ad ecclesiam nullas cuiuscumque dignitatis sit, extrahere potest, n. 23.
- Confugiens** ad ecclesiam extrahi non potest non solum à iudice seculari, sed nec etiam à iudice ecclesiastico, n. 32.
- Confugiens** ad ecclesiam nemo extrahi inde invitatus potest, cuiuscumque conditionis sit, n. 33.
- Confugientes** excommunicati ad ecclesiam, gaudent illius immunitate, n. 44. Licet alii contrarium dixerint, n. 45.
- Confugiens** ad ecclesiam, si à birruarii captus fuerit, nunquid praesertim captus in loco sacro, vel extra, & an isto casu birruarii crederetur, n. 54.
- Confugiens** ad ecclesiam servus, non potest à domino auctoritate propria invitari ab ea extrahi, n. 67.
- Confugiens** servus ad ecclesiam timore iudicii, & ne ab eo capiatur propter aliquod delictum, ut domino restituatur, & ab eo castigaretur, domino non restituatur, nisi ab eo recepto juramento seu securitate de illum non offendendo: quo verò ad iudicem, gaudet omnino immunitate ecclesiae, n. 68.
- Confugiens** servus ad ecclesiam causa vitandae servitium domini, nunquid ab ecclesia arcendus sit, & domino restituendus, numer. 69.
- Confugiens** servus ad ecclesiam causa se monachandi, nunquid gaudeat immunitate ecclesiae, n. 70. & seq.
- Confugiens** servus ad ecclesiam cum armis, nunquid illius immunitate gaudeat, n. 72.
- Confugiens** servus ad ecclesiam ex causa injusta à domino sibi illata, gaudet illius immunitate; secus si ex causa justa, num. 74. Contra, n. 75.
- Confugiens** Iudeus ad ecclesiam pro causa criminali, vel civili, illius immunitate non gaudet, n. 77. Contra, n. 78.
- Confugientes** ad ecclesiam gaudent illius immunitate pro quocumque crimine, quantumcumque magno, & enormi, n. 90. & 92. licet alii contra, n. 85. 87. contra, n. 86.
- Confugientes** raptores & adulteri ad ecclesiam, gaudent illius immunitate de jure canonico, n. 88. 89. & 90. secus de jure civili, n. 91.
- Confugientes** ad ecclesiam false monete fabricatores, gaudent illius immunitate, n. 92.
- Confugientes** ad ecclesiam simpliciter fures, gaudent illius immunitate, n. 93. 94. licet alii contra, n. 95. Quid in fure famoso, qui tria vel plura commiserit furta, & quid in crimine pecculatus, n. 96. & 97.
- Confugiens** ad ecclesiam sacrilegus, gaudet illius immunitate, n. 99. contra, n. 100. distingue, ut n. 101.
- Confugientes** incendiarii ad ecclesiam, illius immunitate non gaudent, n. 103. & seq. ubi multo minus gaudent comburentes aut dejicientes ecclesiam, Contra, n. 105.
- Confugiens** hereticus ad ecclesiam, illius immunitate non gaudet, n. 168.
- Confugiens** apostata fidei ad ecclesiam, illius immunitate non gaudet, n. 169.
- Confugiens** hereticus ad ecclesiam, nunquid illius immunitate gaudeat pro alio delictis, n. 70. & seqq.
- Confugiens** blasphemus, & blasphemare solitus, ad ecclesiam, illius immunitate gaudere non debet, n. 173. contra, nu. 174. nisi blasphemia fuerit hereticali, n. 175.
- Confugiens** simoniacus ad ecclesiam, illius immunitate gaudet, n. 177. licet alii contra, n. 176.
- Confugiens** reus lese majestati ad ecclesiam, de jure communi illius immunitate non gaudet, n. 179. contra, nu. 180. sed vigore Constitutionis Gregoriana non gaudet, si in personam Principis aliquid machinatus fuerit, secus si non in Principis personam, nu. 181. & seq. & quid de offendendis personam Regine, vel filios Regis, n. 183.
- Confugientes** ad ecclesiam offendentes Consiliarios Principis, illius immunitate gaudere debent, n. 192.
- Confugiens** ad ecclesiam armatus, gaudet immunitate ecclesiae, n. 246. licet alii contra, n. 247. Bene verum est, quod confugiens ad ecclesiam cum armis, arma auri ferri possunt, n. 248.
- Confugiens** ad loca sacra seu religiosa, tutus est, ac si ad ecclesiam confugisset, n. 251. & seq. ubi etiam, quae dicantur loca sacra & religiosa.
- Confugiens** ad ecclesiam dirutam & destructam, gaudet illius immunitate, n. 260.
- Confugiens** ad Ecclesiam adhuc non perfecte constructam, & in esse productam, gaudet immunitate ecclesiae, n. 261.

De Imm. Eccl.

H h

Consi.

Index Appendicis

Confugiens ad cometerium ecclesie, gaudet illius immunitate, num. 262. *Limita, dummodo cometerium sit confugium, & conjunctum cum ecclesia, secus si separatum, nu. 263. contra, n. 264.*

Confugiens ad Hospitale in curia inde extrahi non potest, nu. 265. *Limita, dummodo fuerit fundatum auctoritate Episcopi, aliter secus.*

Confugiens ad sacerdotem portantem sanctissimum Euchariſtiae Sacramentum, ab eo inuitus exelli non potest, n. 271. *declara, ut n. 276.*

Confugiens ad ecclesiam, nec directe, nec indirecte extrahi possunt, n. 295.

Confugiens ad ecclesiam alimenta denegari non possunt, n. 295. *& seq. ubi etiam, à quibus hæc alimenta praestari debeant.*

Confugiens ad ecclesiam, nec in vinculis, nec in compedi- bus detineri debet, nu. 297. *& seq. ubi declaratur, hoc non procedere in casibus exceptis, in quibus Rector ecclesie debet custodire confugientem, alias tenetur de sua culpa.*

Confugiens ad ecclesiam, obſideri non potest à Curia ſeculari, n. 299.

Confugiens ad ecclesiam bona auferri non possunt, aut aliud quodcumque nocumentum inferri, n. 300.

Confugiens ad ecclesiam, extrahi inde non potest dolo, & sub promissione impunitatis, n. 301.

Confugiens ad ecclesiam, an possit renuciari immunitati ecclesie, & nunquid de ejus consensu possit inde extrahi, n. 302. & 304.

Confugiens ad ecclesiam, si sponte egressus à Curia ſeculari capiat, corporali pena puniri non potest; quia sufficit ei semel ad ecclesiam confugisse, n. 305. *Contra, n. 306.*

Confugiens ad ecclesiam, licet inuitus extrahi non possit, non tamen ab ecclesiastico iudice in punitus dimitti debet, n. 329.

Confugiens ad ecclesiam, poterit ab ecclesiastico iudice puniri pena pecuniaria, n. 330.

Confugiens ad ecclesiam, ab ecclesiastico iudice condemnari potest ad damna & interesse, passus per eum, in quem deliquit, n. 331. *& seq. ubi etiam, an ultra damna & interesse possit in aliam penam condemnari.*

Confugiens ad ecclesiam, puniri potest ab ecclesiastico iudice pena exilii, n. 333.

Confugiens ad ecclesiam, condemnari potest ab ecclesiastico iudice in detractionem monasterii, ad peragendam penitentiam. *Declara, ut n. 334.*

Confugiens ad ecclesiam, qui impunitus dimitti non debet, puniendus non est à iudice ſeculari, sed ab ecclesiastico aliqua pena non corporali, n. 339. *licet alii contra, n. 338.*

Confugiens ad ecclesiam si dimissus fuerit punitus aliqua pena corporali à iudice ecclesiastico, non potest amplius accusari pro illo crimine pro quo confugit, & punitus fuit, n. 340.

Confugiens ad ecclesiam in casibus exceptis à Constitutio- ne Gregorii XIV. illius immunitate non gaudet, n. 341.

Confugiens ad ecclesiam, olim in casibus exceptis ſeculari iudici non consignabatur, nisi ab eo recepto iuramento, & etiam cautione arbitrio iudicis ecclesiastici, de non puniendo ipsam corporaliter, n. 342.

Confugiens ad ecclesiam in casibus exceptis à Constitutio- ne Gregorii XIV. inuit extrahi non possunt extra

illos casus, etiam enormes, seu enormiores, ex identi- tate vel majoritate rationis, n. 353. & 355. *Licet alii contra, n. 354.*

CONSTITUTIO Gregorii XIV. de immunitate ecclesiarum servanda est in universis locis & provinciis, etiam habentibus specialia privilegia non servandi immunitatem in aliquibus casibus, n. 8.

Constitutionis Gregorii XIV. de immunitate ecclesiarum ignorantia allegari non potest, n. 326.

Constitutionis Gregorii XIV. super immunitate ecclesiarum derogatum non est per literas Clementis VIII. & Pauli V. quibus mandatur, facinorosos homines ad ecclesiam confugiens non recipi, & expelli, n. 350. & seq.

Constitutio Gregorii XIV. super immunitate ecclesiarum fuit in Decimana Republica perutilis, & necessaria, & non damnosa prout alii opinati sunt, n. 352.

CONSUETUDO extrahendi confugiens ab Ecclesia, non excusat extrahentes à pena, n. 328. in 2. *Limita, ubi referuntur, & reprobandur contrariam tenentes.*

Consuetudo in materia immunitatis ecclesiarum attendenda est ea, quae pia sit, & favore ecclesie, alias ſecus, n. 20.

Consuetudo an excuset à pena, extrahentes inuitum ab ecclesia, n. 328. in 2. *limita.*

CORPORALI pena ab ecclesiastico iudice puniri non potest il, qui ad Ecclesiam confugit, n. 335.

CRIMEN laesae maiestatis in personam Principis non re- velantes, si ad Ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet, n. 186.

Crimen commissum à confugiente ad ecclesiam, quod sit exceptum, consilare debet non per praesumptiones, & conjecturas, sed plene, & conclusenter, n. 370. *Declara, ut n. 371. & seq.*

D.

DEBITOR ex causa civilis confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudet, n. 57. *Nec verum est, quod in hoc Clementis Octavius derogaverit Constitutioni Gregorii XIV. n. 57. vers. & in hoc advertit.*

Debitor ex causa civilis, confugiens ad ecclesiam, illius immunitate gaudet, etiam in stante statu, vel quod alias possit carcerari, n. 58. *Licet alii contra, n. 59.*

Debitor suspectus de fuga, confugiens ad ecclesiam, gaudet illius immunitate, n. 60.

Debitor sibi ex causa tributorum, confugiens ad ecclesiam, gaudet illius immunitate, n. 61. *Contra, n. 62.*

Debitor ex causa administrationis, & redditionis ratio- num, confugiens ad ecclesiam gaudet illius immunitate, n. 63.

Debitores decotti, & saltitri, confugiens ad ecclesiam, gaudent illius immunitate, n. 64. *licet alii contra, n. 65.*

Debitor ex causa syndicatus, confugiens ad Ecclesiam, gau- det illius immunitate, n. 66.

DECRETUM irritans, cum clausula, Sublata, &c. tol- lit omnem contrariam consuetudinem, n. 15.

DELINQUENS in ecclesia, non gaudet immunitate ec- clesie, n. 205. *Licet alii contra, n. 206.*

Delinquens in ecclesia, non gaudet immunitate ecclesie, non solum si in ea homicidium, aut membri mutila- tionem commiserit, sed etiam alia delicta commiserit, ut patet

De immunitate Ecclesiast.

adrupta adulteris, & raptus virginum, n. 207. Contrarium verius, n. 208. & seq. ubi respondetur contrariis.

Delinquens prope ecclesiam, si post delictum ad ecclesiam confugerit, ecclesie immunitate gaudere non debet, nu. 210. Contra, nu. 211. Distingue, ut nu. 212. Contra distinctionem, nu. 213. Resolve, ut n. 214.

Delinquens in una ecclesia potest capi in alia, n. 219.

Delinquens in ecclesia, immunitate Ecclesie non gaudet, etiam pro alio delicto, n. 220. Contra, n. 221. Distingue, ut n. 222.

Delinquens in ecclesia non consecrata, non gaudet immunitate Ecclesie, n. 228.

Delinquens in ecclesia, punitur à iudice ecclesiastico, nu. 233. & 234. nisi agatur de pana sanguinis, n. 233. Contrarium, n. 234. Distingue, ut n. 236.

Delinquens puniri potest à iudice loci delicti, etiam quod alias illi subditus non sit ratione originis, vel domicilii, n. 234.

Delinquens in Ecclesia, non gaudet immunitate ecclesie, quando sic in ea delinquit ex proposito, & sub spe impunitatis, sicut si in casu, vel in rixa, n. 238. Contra, n. 239. Resolve, ut num. 240. & seqq.

Delinquens in Ecclesia, in dubio presumitur potius ibidem deliquisse ex proposito, & sub spe impunitatis, quam casu, & in rixa, n. 241. licet alii contra, n. 242.

Delinquens extra ecclesiam, sub spe immunitatis ecclesie, si statim post delictum ad ecclesiam confugerit, potest inde innotui extrahi, n. 243. Contra, n. 244.

Delinquens in ecclesia, gaudet illius immunitate, si delictum fuerit leve, n. 250.

DEPOPULATOR nocturnus agrorum, ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet, n. 158.

Depopulator agrorum nocturnus qui dicatur, n. 159.

Depopulator agrorum nocturnus, in quo differat à publico latrone, n. 160.

Depopulator agrorum immunitate ecclesie non gaudet, si fuerit nocturnus, sicut si diurnus, n. 161.

DEFINITIO Emunitatis, seu Immunitatis, n. 1.

DOMUS seu palatium Episcopi, gaudet immunitate ecclesie, n. 269. Declara, ut n. 270. & seq.

Domus, seu palatia Cardinalium, nunquid gaudeant immunitate ecclesiarum, n. 274.

E.

ECCLESiarum immunitas non solum de iure civili & canonico, sed etiam de iure divino introducta est, n. 9. & seqq. ubi referuntur, & reprobantur contrarium tenentes.

Ecclesiarum immunitas contraria consuetudine tolli non potest, nec contraria consuetudo valet, n. 14. & seqq. ubi referuntur, & reprobantur contrarium tenentes.

Ecclesiarum immunitas consuetudine sublata non est, & in Urbe presertim servatur, n. 17. & 19. ubi referuntur, & reprobantur contrarium tenentes.

Ecclesiarum immunitas non prodest clericis, & ecclesiasticis personis, nu. 36. contra, nu. 32. presertim in clericis non beneficiatis, consueverunt, & habitum non deserente. Declara hanc materiam, ut d. n. 35. vers. vide tamen.

Ecclesiarum immunitate non gaudent, qui alios innotui ab ecclesia extraxerunt, n. 116.

Ecclesie immunitate non gaudet mater partum abijciendo, & filium insantem occidendo, n. 139.

De Imm. Eccl.

Ecclesiarum immunitate gaudere non debet publicus latro, nu. 147. & seq.

Ecclesie immunitate gaudere non debent furtum in ecclesia facientes, n. 215. Contra, n. 216. Resolve, ut n. 217.

Ecclesie immunitate gaudet n. qui in ecclesia existens, scilop aut sagitta vulneravit existentem extra ecclesiam, n. 223. & seq. ubi idem de eo, qui existens extra ecclesiam, vulneravit existentem in ecclesia.

Ecclesie immunitate non gaudet delinquens in ecclesia non consecrata, n. 228.

Ecclesie immunitate non gaudet, qui mali artibus aliquem ex ecclesia educit, & eductum occidit, n. 232.

Ecclesie immunitate gaudet n. qui in ecclesia existens, ex ea egrediens delictum committit, & ad ecclesiam revertitur, n. 245.

Ecclesia non parochialis, in qua non servatur sanctissima Eucharistia gaudet immunitate ecclesie, n. 253. Contrarium verius, n. 254.

Ecclesia non consecrata, auctoritate tamen Episcopi fundata, gaudet immunitate, n. 255. licet alii contra, n. 256. & quid si in ecclesia non consecrata divina officia non celebrantur, n. 257. & 258.

Ecclesia interdita gaudet ecclesie immunitate, n. 259.

Ecclesie atrium, claustrum, porticus, ambitus, dormitorium, septa, & tota fabrica, gaudet immunitate, n. 268.

Ecclesie janua nunquid gaudeat immunitate, nu. 279. & seq. ubi de scali ecclesie. Declara, ut n. 281.

Ecclesie relictum nunquid gaudeat illius immunitate, & sic ad relictum confugiens, nunquid inde extrahi possit, n. 282.

Ecclesie fines immunitate gaudent, sicut ecclesia, nu. 283.

Ecclesie fines immunitate gaudentes, sunt intra triginta passus in Ecclesia non Cathedrali, in Cathedrali autem 40. n. 284.

Ecclesie immunitas extenditur ultra 30. aut 40. passus, quando ambitus & circuitus dicte ecclesie sic se ultra extendit, n. 287. & seq. ubi contra, quid si ecclesie circuitus & ambitus non se tantum extendit.

Ecclesie immunitas intra 30. aut 40. passus, nunquid hodie de consuetudine servetur, n. 294.

Ecclesie immunitate an ad eam confugiens gaudere debeat, necne, Episcopus cognoscit, & non iudex secularis, num. 362. & seqq. Licet alii contra, n. 364.

ERRORS in cognitione, an n. qui ad Ecclesiam confugit, debeat vel non debeat immunitate gaudere, quas solemnitates servare teneatur, n. 373. & seqq.

Episcopi palatium seu domus gaudet immunitate ecclesie, nu. 269. Declara, ut n. 270. & seqq.

Episcopo negligente, seu recusante in casibus exceptis consignare iudici seculari eum, qui ad Ecclesiam confugit, quid faciendum, n. 361.

Episcopus donec cognoscit, an n. qui ad ecclesiam confugit, gaudere debeat illius immunitate, confugiens stare debet in ecclesia tutus, & non transferri ad carceres seculares, n. 366. & seq.

Episcopus non debet stare processui iudicis secularis, an scilicet crimen commissum sit exceptum, vel non exceptum, n. 369.

Episcopum vel Cardinalem offendentes, violentas manus in eos iniiciendo, obsequendo, vel insequendo, si ad Ecclesiam confugiant, illius immunitate non gaudent de jure

Index Appendicis

JURE COMMUNI, n. 184. Quid vigore Bullæ Gregorianæ, n. 185.

EXCEPTUM quod sit crimen commissum à confugiente ad ecclesiam, constare debet non per presumptiones & conjecturas, sed plene, & concludenter, n. 370. Declara, ut n. 371. & seq.

EXCOMMUNICATI confugientes ad Ecclesiam, gaudent illius immunitate, n. 44. licet alii contrarium dixerint n. 45.

Excommunicationis pena puniuntur extrahentes eum, qui ad ecclesiam confugit, & nisi extractum restituant, absolvi non possunt, n. 311.

Excommunicati ipso jure non sunt, extrahentes ab Ecclesia irvitum, n. 312. Contra, n. 313.

Excommunicatio, quam incurrit extrahentes irvitum ab Ecclesia, non est reservata Summo Pontifici, nu. 314. Contrarium verum, n. 315. & seq.

EXILII pena confugiens ad Ecclesiam puniri potest ab ecclesiastico iudice, n. 333.

EXTRAHENTES confugientem ad ecclesiam, puniuntur tanquam violatores immunitatis & libertatis ecclesiasticæ, n. 307.

Extrahentes ab Ecclesia confugientes ad illam, puniuntur pena ultimi supplicii ut rei lese majestatis, n. 309.

Extrahentes eum, qui ad Ecclesiam confugit, sacrilegii pena puniuntur, n. 310.

Extrahentes irvitum ab Ecclesia tenentur ad damna & interesse passa per extractum, n. 321.

Extrahentium irvitores ab Ecclesia pena locum habet, etiam non sequito effectu, n. 322. Declara, ut sala cogitatio non perducit ad aliquem extraneum actum non sufficiat, n. 323.

Extrahentium irvitores ab Ecclesia, penas incurrit non solum hyrcarii, exequutores, seu alia privata persona, que confugientem per vim extrahit de mandato iudicis secularis, seu alterius superioris magistratus, sed etiam ipse iudex aut superior magistratus sic mandans, n. 324.

Extrahentibus confugientes ad ecclesiam auxilium prestantes, an & quomodo puniantur, n. 324. in fin.

Extrahentium irvitum ab Ecclesia pena locum habet etiam contra extrahentes aliquem ad bonum finem, ut puta pro componenda pace, & evitandis scandalis, n. 225.

Extrahentes ab Ecclesia irvitum, nunquid excusentur, allegando causam aliquam injustam, & coloratam, num. 328.

Extrahentes irvitum ab ecclesia, an consuetudo excuset à pena, n. 328. in 2. limit.

F.

FALLITI, & debitores decolli, confugientes ad Ecclesiam, gaudent illius immunitate, n. 64. licet alii contra, n. 68.

FALSÆ monete fabricatores confugientes ad Ecclesiam, gaudent illius immunitate, n. 92.

FAVTORES assassinorum ecclesia immunitate non gaudent, n. 124.

FINES ecclesie immunitate gaudent, sunt Ecclesia, n. 283.

FINES Ecclesie immunitate gaudentes, sunt intra triginta passus in ecclesia non Cathedrali, in Cathedrali autem quadraginta, n. 284.

FISCI debitor ex causa tributorum confugiens ad ecclesiam, gaudet illius immunitate, n. 61. Contra, n. 62.

FRANGENS carceres si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere debet, n. 193.

FUGIENS Curiam eum insequentem, si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudere debet, nu. 194. licet alii contra, n. 195.

FURES simplices ad ecclesiam confugientes gaudent illius immunitate, nu. 93. 94. Licet alii contra, nu. 95. Quid in iure samoso, qui tria vel plura commiserit furta, & quid in crimine peculatus, n. 96. & seq.

FURTUM in ecclesia facientes, immunitate ecclesie gaudere non debent, n. 215. Contra, n. 216. Rejolv, ut n. 217.

FUR simplex ad ecclesiam confugiens cum re furata ecclesie immunitate gaudere debet, n. 218.

G.

GRASSATOR viarum ad ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet, n. 162.

Grassator viarum quis dicatur, n. 163.

Grassator viarum in quo differat à publico latrone, n. 164.

Grassator viarum dicitur is, qui grassatur in viis publicis, & frequentatis, aliter secus, n. 165. Licet alii contra, n. 166.

H.

HERETICUS si ab ecclesia extrahatur, illius causa non nisi ab ecclesiastico iudice cognosci potest, n. 178.

HOMICIDA de jure civili immunitate ecclesie non gaudet, n. 107. secus de jure canonico, n. 108.

Homicida ex proposito gaudet immunitate ecclesie, n. 111. Licet alii contra, n. 112.

Homicida proditorius quis dicatur, & quot modis quis proditorie occidere dicatur, n. 137.

Homicida proditorius non dicitur, qui inimicum suum per insidias, & proditorie occidit, n. 143. quævis alii contra, n. 144.

I.

IMMUNITATIS seu Emanitaris diffinitio, n. 1.

Immunitatis etymologia, n. 2.

Immunitas ecclesiastica, & libertas ecclesiastica, an sit unum & idem, n. 3. 4. & 5.

Immunitatis ecclesiarum privilegium favorabile est, & ideo extendendum, num. 21. & 22. ubi etiam referuntur contrarium tenentes.

Immunitas ecclesiarum non prodest clericis & ecclesiasticis personis, n. 36. Contra, n. 34. præsertim in clerico non

De immunitate Ecclesiarum.

non beneficiato, tonsuram & habitum non deserente. Declara hanc materiam, ut d. n. 35. vers. Vide tamen.

Immunitas ecclesiarum non solum quo ad personas, sed etiam quo ab bona prodesse debet, n. 55.

Immunitate ecclesiarum non gaudent, qui alios invidios ab ecclesia extraxerunt, n. 106.

Immunitate ecclesie de jure civili homicida non gaudet, num. 107. secus de jure canonico, n. 108.

Immunitate ecclesie gaudet homicida ex proposito, n. 111. Licet alii contra, n. 112.

Immunitate ecclesie gaudere debet vulnerans seu offendens clericum, n. 116.

Immunitate ecclesie non gaudet assassinus, n. 118.

Immunitate ecclesie non gaudet assassinus, etiam quod occidat de mandato non infidelium, sed Christianorum, & etiam quod occidens sit Christianus, & non infidelis, n. 119.

Immunitate ecclesie non gaudet assassinus, etiam quod occidat aliquem infidelem, n. 120. Contra, n. 122. & occisus an presamitur Christianus, vel infidelis, eod. num.

Immunitate ecclesie assassinus non gaudet, etiam quod mandat aliquem occidi, n. 128.

Immunitate ecclesie proditorius homicida non gaudet, num. 131. Licet alii contra, n. 136.

Immunitate ecclesie non gaudet parricida, qui dicitur homicida proditorius, n. 138.

Immunitate ecclesie mater partum abiciendo, & filium infantem occidendo, non gaudet, n. 139.

Immunitate ecclesie veneno necans aliquem non gaudet, n. 142.

Immunitate ecclesie non gaudet latro publicus, dummodo jam confiter, illum esse ralem, & donec hoc cognoscatur, ab ecclesia extrahi non potest, etiam quod prætendatur à Curia seculari, hoc esse notorium, nu. 155. & etiam quod idem sciens fatetur se latronem publicum, n. 156.

Immunitate ecclesie non gaudet agrorum depopulator, si fuerit nocturnus, secus si diurnus, n. 161.

Immunitate ecclesie non gaudet viarum grassator, ad eam confugiens, n. 162.

Immunitate ecclesie non gaudet delinquens in ecclesia etiam pro alius delictis, n. 220. Contra, n. 221. Distingue, ut n. 222.

Immunitate Ecclesie non gaudet is, qui in ecclesia existens, sclopo aut sagitta vulneravit existentem extra ecclesiam, n. 223. & seq. ubi idem de eo, qui existens extra ecclesiam, vulneravit existentem in ecclesia.

Immunitate Ecclesie vulnerans aliquem in ecclesia cum effusione sanguinis, non gaudet, n. 226. Contra, n. 227.

Immunitate Ecclesie non gaudet delinquens in ecclesia non consecrata, n. 228.

Immunitate Ecclesie non gaudet mandans occidi aliquem extra ecclesiam, si tempore mandati peressit in ecclesia, n. 229. Licet alii contra, num. 231. Et quid si existens extra ecclesiam mandaverit aliquem occidi in ecclesia, n. 230.

Immunitate Ecclesie non gaudet, qui malis aribus aliquem ex ecclesia educit, & educum occidit, n. 232.

Immunitate Ecclesie non gaudet delinquens in ecclesia, quando sic in ea delinquit ex proposito, & sub spe im-

punitatis; secus si casu, vel in rixa, n. 228. Contra, n. 239. Resolvetur, ut n. 240. & seqq.

Immunitate ecclesie gaudet is, qui in ecclesia existens, ex ea egrediens delictum committit, & ad ecclesiam revertitur, n. 245.

Immunitate ecclesie gaudet delinquens in ea, si delictum fuerit leve, n. 250.

Immunitate ecclesie gaudet confugiens ad Ecclesiam adhuc non persectam constructam, & in esse producam, n. 261.

Immunitate ecclesie gaudet, confugiens ad illius cimiterium, num. 262.

Immunitate gaudet ecclesia diruta, & destructa, n. 260.

Idem de cimiterio, hospitali, & oratorio, n. 262. & seqq.

Immunitate ecclesie gaudet domus seu palatium Episcopi, num. 269. Declara, ut n. 270. & seqq.

Immunitate gaudent ecclesie fines, sicut intra, n. 283.

Immunitate ecclesie fines gaudentes sunt intra 30. passus in ecclesia non Cathedrali, in Cathedrali autem 40. nu. 284.

Immunitas Ecclesie extenditur ultra 30. aut 40. passus, quando ambitus & circuitus dicta ecclesie sic se ultra extendit, n. 287. & seq. ubi contra, quid si ecclesia circuitus & ambitus non se tantum extendit.

Immunitas ecclesie intra 30. aut 40. passus, nunquam hodie de consuetudine servetur, n. 294.

Immunitatem Ecclesie Papa potest extendere, & restringere, prout sibi visum fuerit, secundum casuum contingentium diversitatem, personarum, & facti qualitates, aliosq. iustus de causis arbitrio suo; nemini declarare, & interpretari. ita ut etiam in casibus non exceptis poterit mandare, confugiens ad ecclesiam quoadq. etiam extrahi, & Curie seculari tradit, n. 346. & seq. ubi ponitur tenor quorundam litterarum, quibus Pontifex statuit delinquentes ad ecclesiam confugiens expelli.

Immunitate ecclesie an ad eam confugiens gaudere debeat, nec ne, Episcopus cognoscit, & non iudex secularis, num. 362. & seqq. licet alii contra, n. 364.

IMPERATOR, seu Rex, non potest extrahere confugiens ad ecclesiam, n. 24.

INCENDIARIIS confugiens ad ecclesiam, illius immunitate non gaudet, nu. 103. & seq. ubi multo minus gaudent comburentes aut dejicientes ecclesiam, Contra, n. 105.

INFIDELIS, seu quilibet alius Saracenus, aut paganus, si ad Ecclesiam confugiat, illius immunitate non gaudet, nu. 79. Licet alii contra, n. 80.

Infidelis, & Judaeus, si ad Ecclesiam confugiat, illius immunitate non gaudet, etiam quod dicat, se velle fieri Christianum, quia simulare hoc dicere presamitur, nu. 81. Contra, nu. 82. Distingue, ut gaudet, si constat, Judaeum, seu infidelem non simulare dicere, se velle fieri Christianum, secus si non constat, nu. 83. Quando autem, & ex quibus presamitur Judaeum seu infidelem simulare sic dicere, vel non, n. 84.

JUDAEUS, & infidelis, si ad ecclesiam confugiat, illius immunitate non gaudet, etiam quod dicat, se velle fieri Christianum, quia simulare hoc dicere presamitur, n. 81. Contra, n. 82. Distingue, ut gaudet, si constat,

Index Appendicis

fiat, Judaeum, seu infidelem non simulate dicere, se velle fieri Christianum, scus si non constat, nu. 83. Quando autem, & ex quibus presumatur, Judaeum seu infidelem simulate sic dicere, vel non, n. 84.

Judaeus ad ecclesiam fugiens pro causa criminali, vel civili, illius immunitate non gaudet, n. 77. Contra, n. 78.

JUDEX secularis si ad Ecclesiam fugientem extraxerit, tenetur ex officio, etiam nemine petente, ipsum relaxare, secundum aliquos, n. 52. & 53. ubi, quod isto casu debet taliter relaxare, ut post relaxationem non possit iterum facile capi.

JUS canonicum attenditur, & non civile, in materia immunitatis Ecclesiarum, ubi aliqua inter haec jura adest contradiçtio, nu. 27. & 28. ubi hoc ampliatu prociacere non solum in terris ecclesie, sed etiam in terris Imperii, licet alii contra, n. 29. Declara, ut n. 31.

L.

LATRO publicus ecclesiarum immunitate gaudere non debet, n. 147. & seq.

Latro publicus quis dicatur, n. 149.

Latro publicus dicitur is, qui publice & palam furatur, scus si clam, n. 150.

Latro publicus dicitur is, qui in via publica & frequentata homines aggreditur, & per insidias furatur, scus si non in via publica, & si in via non per insidias, num. 151. Contra, num. 152.

Latro publicus dicitur is, qui latrocinia committit cum armis, & violenter, scus si sine armis, & sine violentia, n. 153.

Latro publicus dicitur is, qui solitus sit & frequenter homines depradare, scus qui semel aut bis aliquem spoliaverit, num. 154.

LEGES non ad casus speciales & individuos respicere debent, si generalem faciunt regulam, n. 148.

LESÆ majestatis crimen in personam Principii non revelantes, si ad Ecclesiam confugiant, illius immunitate non gaudent, n. 186.

Lesæ majestatis rei in personam Principum inferiorum superiorem recognoscendum, si ad Ecclesiam confugiant, illius immunitate gaudent, n. 187. & seq. ubi in proposito, quis dicatur Princeps superior.

Lesæ majestatis rei contra statum Principii, si ad ecclesiam confugiant, illius immunitate gaudere debent, n. 190.

Lesæ majestatis reus non dicitur is, qui offendit Principem, cui subditus non est, n. 191.

Lesæ majestatis reus ad ecclesiam confugiens, de jure

communi illius immunitate non gaudet, num. 179. Contra, nu. 180. sed vigore Constitutionis Gregoriane non gaudet, si in personam Principii aliquid machinatus fuerit; scus si non in Principii personam, n. 181. & seq. & quid de offendentibus personam Reginae, vel filios Regis, n. 183.

LIBERTAS ecclesiastica, & immunitas ecclesiastica, an sit unum & idem, n. 3. 4. & 5.

M.

MAJESTATIS lesæ reus ad ecclesiam fugiens, de jure communi illius immunitate non gaudet, n. 179. Contra, nu. 180. sed vigore Constitutionis Gregoriane non gaudet, si in personam Principii aliquid machinatus fuerit, scus si non in Principii personam, n. 181. & seq. & quid de offendentibus personam Reginae, vel filios Regis, n. 183.

Majestatis lesæ crimen in personam Principii non revelantes, si ad ecclesiam confugiant, illius immunitate non gaudent, num. 186.

Majestatis lesæ rei in personam Principum inferiorum superiorem recognoscendum, si ad ecclesiam confugiant, illius immunitate gaudent, nu. 187. & seq. ubi in proposito, quis dicatur Princeps superior.

Majestatis lesæ rei contra statum Principii, si ad ecclesiam confugiant, illius immunitate gaudere debent, n. 190.

Majestatis lesæ reus non dicitur is, qui offendit Principem, cui subditus non est, n. 191.

MANDANS occidi aliquem extra Ecclesiam, si tempore mandati perstitit in Ecclesia, illius immunitate non gaudet, nu. 229. licet alii contra, nu. 231. & quid si existens extra ecclesiam mandaverit aliquem occidi in ecclesia, n. 230.

MATER partum abjiciendo, & filium infantem occidendo, immunitate ecclesie non gaudet, n. 139.

MEMBRI mutilatio quando dicatur facta, n. 249.

MONETÆ falsæ fabricatores fugientes ad Ecclesiam, gaudent illius immunitate, n. 92.

N.

NEGLIGENTE Episcopo, seu rectoribus in casibus exceptis consignare judici seculari eam, qui ad ecclesiam confugit, quid faciendum, n. 361.

NOCTURNUS agrorum depopulator ad Ecclesiam fugiens, illius immunitate non gaudet, n. 158.

Nocturnus agrorum depopulator quis dicatur, n. 159.

Nocturnus agrorum depopulator in quo differat à publico latrone, n. 160.

Noctur.

De immunitate Ecclesiast.

Nocturnus si fuerit depopulator agrorum, immunitate ecclesie non gaudebit, secus si diurnus, n. 161.

O.

OFFENDENTES Cardinalem vel Episcopum, violentas manus in eos iniiciens, obsequendo, vel insequendo, si ad Ecclesiam confugiant, illius immunitate non gaudent de iure communi, n. 184. Quid vigore Bulle Gregoriane, n. 185.

ORATORIUM gaudet immunitate Ecclesie, si auctoritate Episcopi constructum fuerit, secus si privatum, & privata auctoritate fabricatum, n. 207.

P.

PAGANUS, Saraceni, seu quilibet alius infidelis, si ad Ecclesiam confugiat, illius immunitate non gaudet, n. 79. licet alii contra, n. 80.

PAPA potest ecclesie immunitatem extendere, & restringere, prout sibi visum fuerit, secundum casuum contingentium diversitatem, personarum, & facti qualitates, aliiq. iusti de causis arbitrio suo, nedum declarare, & interpretari, ita ut etiam in casibus non exceptis potuerit mandare confugiens ad Ecclesiam quoadq. expelli, & quoadq. etiam extrahi, & Curia seculari traditi, num. 346. & seqq. Ubi ponitur tenor quarundam litterarum, quibus Pontifex statuit delinquentes ad Ecclesiam confugiens expelli.

PASSUS 30. aut 40. quibus ecclesia gaudet immunitate incipiunt a foribus ecclesie, n. 285.

PASSUS, quibus ecclesia immunitate gaudet, sunt 5. pedum pro quolibet, & pes est spatium 15. digitorum, num. 286.

PASSUS 30. aut 40. quibus immunitate gaudet ecclesia, non habent locum in ecclesia, existente intra ambitum castrorum, num. 290.

PASSUS 30. vel 40. quibus ecclesia immunitate gaudet, non se extendunt per viam publicam, n. 291.

PASSUS 30. aut 40. in circuta ecclesia existentes, habent immunitatem, quando confugiens vadit ad requisita naturae, & ad exonerandum corpus, alii secus, n. 292. Contra, n. 293.

PECUNIARIA poena puniri possunt extrahentes inuitum ab ecclesia, n. 317. & 319. licet alii contra, n. 318. & seq.

POENA arbitraria puniri possunt extrahentes inuitos ab ecclesia, n. 320.

Poena extrahentium inuitos ab Ecclesia locum habet, etiam non sequito effectu, num. 322. Declara, ut sola cogitatio non prodicta ad aliquem extraneum actum, non sufficit, num. 323.

Poena extrahentium inuitos ab Ecclesia, incurrant non solum birrarij, exequutores, seu alia privata persona, que confugiens per vim extrahunt de mandato iudicis secularis, seu alterius superioris magistratus, sed etiam ipse iudex aut superior magistratus sic mandans, n. 324.

Poena extrahentium inuitum ab Ecclesia, habet locum etiam contra extrahentes aliquem ad bonum finem, ut puta pro componenda pace, & evitantis scandalis, 325.

Poena corporalis ab ecclesiastico iudice puniri non potest, qui ad ecclesiam confugit, n. 335.

Poena carceris puniri non potest ab ecclesiastico iudice in, qui ad ecclesiam confugit, n. 336. Contra, n. 337.

PORTICUS, atrium, claustrum, ambitus, dormitorium, septa, & tota fabrica ecclesie, gaudet immunitate, n. 268.

PRINCIPES seculares nihil statuere possunt in praedictum immunitatis ecclesiasticae, n. 25. & 26.

Principi statum nunquid gaudeant immunitate ecclesiarum, n. 277. & seq.

PRODIGATORIUS homicida immunitate ecclesie non gaudet, n. 135. licet alii contra, n. 136.

Proditor aliquem vulnerans, morte non sequuta, immunitate ecclesie gaudere debet, n. 145. licet alii contra, n. 146.

PUBLICUS latro ecclesiarum immunitate gaudere non debet, n. 147. & seq.

Publicus latro quis dicitur, n. 149.

Publicus latro dicitur is, qui publice & palem furatur, secus si clam, n. 150.

Publicus latro dicitur is, qui in via publica & frequentata homines aggreditur, & per insidias furatur, secus si non in via publica, & si in via non per insidias, n. 151. Contra, n. 152.

Publicus latro dicitur is, qui latrocinia committit cum armis, & violenter, secus si sine armis, & sine violentia, n. 153.

Publicus latro dicitur is, qui solitus sit & frequenter homines depradari, secus qui semel aut bis aliquem spoliaverit, n. 154.

Publicus latro immunitate ecclesie non gaudet, dummodo jam constet, illum esse talem, & donec hoc cognoscatur, ab ecclesia extrahi non potest, etiam quod pretendatur à Curia seculari, hoc esse notorium, num. 155. & etiam quod idem confugiens fateatur se latronem publicum, n. 156.

Publicus latro dicitur, qui, ut supra, homines aggreditur, & furatur, etiam quod eos non occidat, n. 157.

R.

RAPTORES & adulteri confugiens ad ecclesiam, gaudet illius immunitate de iure canonico, n. 88. 89. 90. secus de iure civili, n. 91.

RENUNTIARIA an possit confugiens ad ecclesiam immunitatis ecclesie, & sic nunquid de eius consensu possit inde extrahi, n. 303. & 304.

RESISTERE licet iudicibus secularibus voluntibus extrahere inuitum ab ecclesia, n. 46. & 47. ubi, quomodo fieri debeat hoc resistens.

REUS lese maiestatis ad ecclesiam confugiens, de iure communi illius immunitate non gaudet, n. 179. Contra, n. 180.

Rej

Index Appendic. De immunitate Ecclesiast.

REI laesa majestatis in personam Principum inferiorum superiorem recognoscendum, si ad Ecclesiam confugiant, illius immunitate gaudent, n. 187. & seq. ubi in proposito, quis dicatur Princeps superior.

REI laesa majestatis contra statum Principis, si ad Ecclesiam confugiant, illius immunitate gaudere debent, n. 190.

REUS laesa majestatis non dicitur is, qui offendit Principem, cui subditus non est, n. 191.

REX, seu Imperator, non potest extrahere confugientem ad ecclesiam, n. 24.

S.

SACRILEGUS ad Ecclesiam confugiens, gaudet illius immunitate, n. 99. contra, n. 100. distingue, ut n. 101.

SACRILEGIUM committitur pluribus modis, de quibus remissus, n. 102.

SARACENUS, paganus, seu quilibet alius infidelis, si ad Ecclesiam confugiat, illius immunitate non gaudet, n. 79. licet alii contra, n. 80.

SECLULARES Principes nihil statueri possunt in prejudicium immunitatis ecclesiasticae, n. 25. & 26.

Secularibus iudicibus resistere licet, volentibus extrahere in vitium ab Ecclesia, n. 46. & 47. Ubi, quomodo fieri debeat hac resistentia.

Secularis iudex si ad Ecclesiam confugientem extraxerit, tenetur ex officio, etiam nemine petente, ipsam relaxare, secundum aliquos, n. 52. & 53. Ubi, quod ista casu debet taliter relaxare, ut post relaxationem non possit iterum facile capi.

Secularis iudex si confugientem ad Ecclesiam in vitium extraxerit, omnia inde sequuta sunt ipso jure nulla, n. 56.

SERVUS ad Ecclesiam confugiens, non potest à domino autoritate propria in vitium ab ea extrahi, n. 67.

SERVUS ad Ecclesiam confugiens timore iudicii, & ne ab eo capiatur propter aliquod delictum, ut domino restituitur, & ab eo castigetur, domino non restituitur, nisi ab eo recepto juramento, seu securitate, de illum non offendendo: quo verò ad iuricem, gaudet omnino immunitate Ecclesiae, n. 68.

SERVUS ad Ecclesiam confugiens causa vitandis sevitiam domini, nunquid ab Ecclesia arcendus sit, & domino restituiturus, n. 69.

SERVUS ad Ecclesiam confugiens causa se monachandi, nunquid gaudeat immunitate Ecclesiae, n. 70. & seq.

SERVUS ad Ecclesiam fugiens cum armis, nunquid illius immunitate gaudeat, n. 72.

SERVUS si ad Ecclesiam confugiat, domino restituiturus est, recepto ab eo juramento, vel cautione, de ipsum non offendendo, num. 73.

SERVUS ad Ecclesiam confugiens ex causa iniusta à domino sibi illata, gaudet illius immunitate, secus si ex causa iusta, num. 74. contra, n. 75.

SERVUS si ad Ecclesiam confugit propter magnum delictum ab eo commissum, domino restituitur simpliciter, & quid si ob parvum delictum, n. 76.

SIMONIACUS confugiens ad Ecclesiam, illius immunitate gaudet, n. 177. licet alii contra, n. 176.

SODOMITA confugiens ad Ecclesiam, illius immunitate gaudet, n. 98.

STATUAE Principum nunquid gaudeant immunitate Ecclesiarum, n. 277. & seq.

T.

TEMPLORUM immunitas, quo ad confugientes ad ea, etiam apud Gentiles, Ethnicos, & infideles, nota erat, graviterq; puniebantur violatores immunitatis templorum, n. 13.

TECTUM Ecclesiae, nunquid gaudeat illius immunitate, & sic ad tectum confugiens, nunquid inde extrahi possit, n. 282.

TESTIS falsus, & perjurus, si ad Ecclesiam confugiat, illius immunitate gaudet, nu. 140. nisi cum falsitate & perjurio aliquem occidat, n. 141.

V.

VENENO aliquem necans, immunitate Ecclesiae non gaudet, n. 142.

VIARUM grassator ad Ecclesiam confugiens, illius immunitate non gaudet, n. 162.

VIARUM grassator quis dicatur, n. 163.

VIARUM grassator in quo differat à publico latrone, n. 164.

VIARUM grassator dicitur is, qui grassatur in viis publicis, & frequentatis, aliter secus, n. 165. licet alii contra, n. 166.

VULNERANS aliquem in Ecclesia cum effusione sanguinis, Ecclesiae immunitate non gaudet, n. 216. contra, n. 227.

FINIS.

WW 295 (72/9)

X2610497

VD17

PROSPERI FARINACII, JURISCONSULTI ROMANI,

de Ecclesiarum, & confu-
gentibus ad eas,
INTERPRETATIONEM
Æ GREGORII XIV.

P E N D I X

Q U Æ S T I O N E M XXVIII.
de Carceribus & Carceratis.

SIMPLICI, ARGUMENTORUM
IN Q U Æ S T I O N U M,
verborum, Verborum ac sententiarum
accuratissimo, annexo.

*venud nunc diligenter recusa, & characterum
diversitate disimda.*

W O R T E N B E R G Æ,
Sumtibus WOLFGANGI MAURITII ENDTERI.
A N N O M D C X C I I I .

